מספר 2446 י"ח תמוז תשמ"ד, 18.7.1984 שנה 48 המחיר 450 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

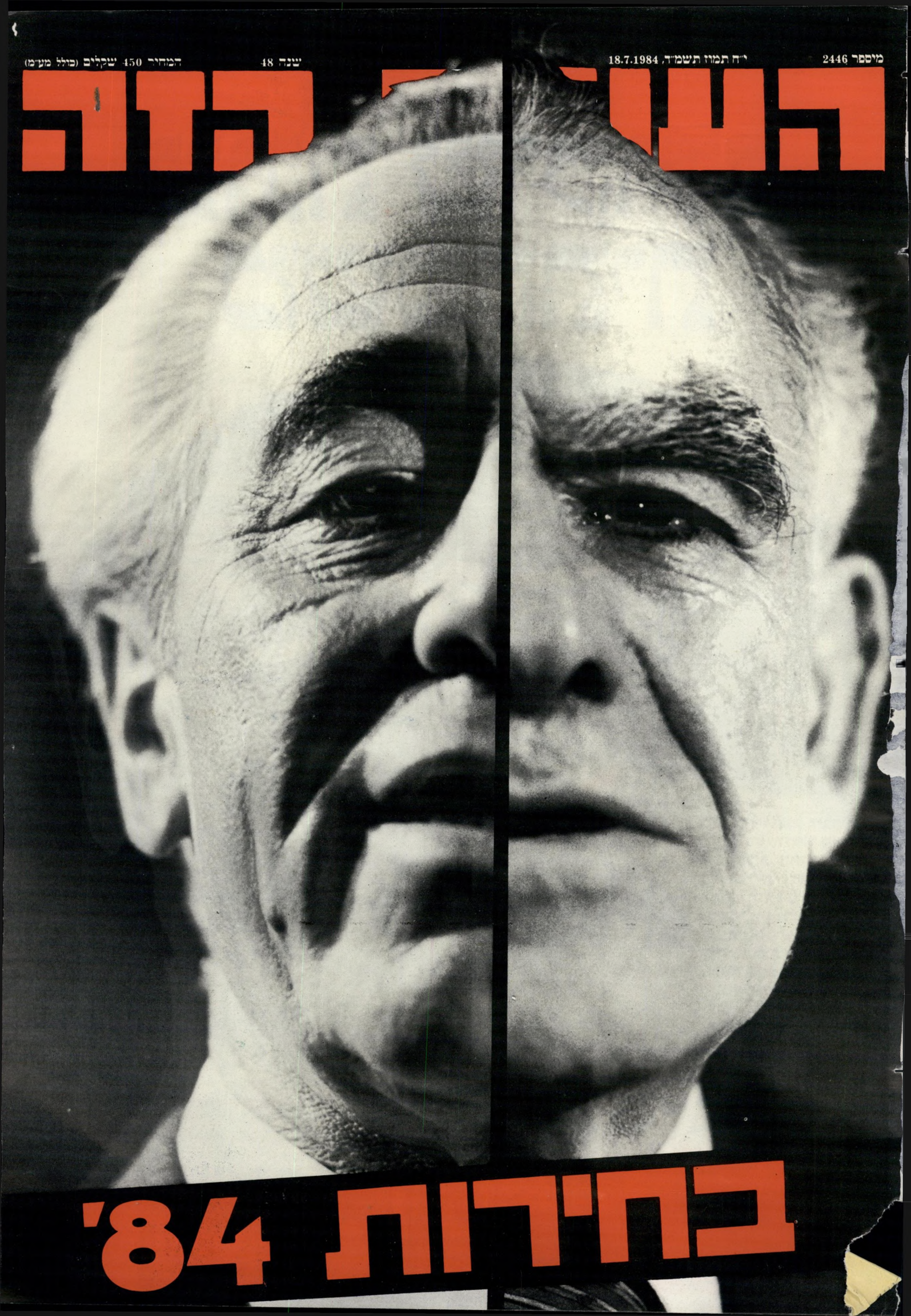

בחירות '84

חדש מ„עלית"

עוגת שוקולד משפחתית

חדש מעלית-
עוגת שוקולד
שלא תגמר גם אחרי שכל הילדים יתנפלו עליה. עוגת שוקולד משפחתית (גדולה) של עלית. זוהי עוגת שוקולד נפלאה מ„עלית" שעושה את השוקולד הטוב ביותר בארץ. אפשר לגוון את העוגה עם קצפת, קרם שוקולד וגלידה - מה שתרצי. לבחירתך עוד עוגות טעימות לא פחות: עוגת שיש, עוגת צימוקים, עוגה אנגלית ועוגת לימון. כולן עלית.

עוגת עלית
של אפית
עלית

מכתבים

סכנה: בית־חולים!

שנהיה בריאים ושלא נגיע לבית־החולים רוטשילד. כי מה שמצפה לנו שם...

חברי האגודה למען בטיחות חולים, בעזרת חולים בבית־החולים רוטשילד בחיפה, אוספים חתימות במחאה על החלטת מישרד־הבריאות להפסיק כל תקציב לסיום בניית האגף המערבי בבית־החולים. כתוצאה מהחלטה זו יהיו חיי החולים בסכנה.

לדיברי יועץ בטיחות ובורק מוסמך, קיימים בבית־חולים זה, בין היתר, הליקויים הבאים:

● חשמל — גנרטור אחד בלבד פועל, וכוחו אינו מספיק בעת חירום. גם בגנרטור אחד זה חלו תקלות, שתוקנו בשעות הלילה במאמץ מיוחד.

אוי להם, לחולים במקרה של הפסקת־חשמל. שום מכשיר — ויהיה החיוני ביותר לא יפעל ברגעים אלה. גם חדרי־הניתוח לא!

בד"וח נאמר, שלוחות מתח גבוה ונמוך, המספקים חשמל לבית־החולים כולו, נמצאים בחדר שמי־הגשם דולפים דרך תיקרתו.

● כיבוי אש — רשת הספקת מי־כיבוי היא תת־תיקנית ואינה עונה על הצרכים, בלשון המעטה (כדברי המהנדס). בעת שריפה המשאבות לא תעמודנה בצריכה.

● תברואה — ריכוזי־האשפה נמצאים בקירבת חדרי־הניתוח ועומרים בסתירה גמורה לדרישות הגיהות האלמנטריות.

אגודתנו דורשת תיקון מיידי של מצב בלתי־נסבל זה ומבקשת כל תמיכה ציבורית אפשרית.

לידיה לייטמן, חיפה

● *המען לתיקשורת של האגודה הוא: ת"ד 4268, חיפה; טלפון: 04-243663.*

● ● ●

בולי שיקום

מורה מצרפת מבקש בולים משומשים – לשיקום נכים.

אני מבקש לפרסם את השם והכתובת של אחד מידידי בצרפת, אשר מחפש בולים משומשים. זהו מורה יהודי, אשר יחד עם שמונה מורים אחרים מטפל במאה וחמישים צעירים נכים. חלק מן הטיפול הוא לעודד את הצעירים לאסוף בולים מכל העולם. המורה כתב לגרוזלם פוסט והתעודד מן התשובות הרבות שקיבל. כעת הוא רוצה להגיע לישראלים נוספים, דרך העיתונות העברית.

כתובתו של הידיד:

M. JEAN-LUC AMAR
16, BOULEVARD DE LA FEDERATION
CAPUCINE 2
LES NOUVEAUX CHARTREUX
13004 MARSEILLE, FRANCE

שלמה סוקול, קיבוץ גדות

● ● ●

הגברת והכפתור

האם תכהן אשה בתפקיד נשיאת ארצות־הברית!

זה עדיין נראה רחוק, אך מסתמן צילו של סיכוי שג'ראלדין פרארו תכהן כנשיאת ארצות־הברית. האשה החזקה ביותר בעולם.

כל הכבוד לוולטר מונדייל על המהלך המבריק. כל הכבוד למיפלגה הדמוקרטית, שהשתחררה מדיעות קדומות. כל הברכות לגברת.

אבל בשימחת המינוי הרם אין לשכוח עובדה פשוטה אחת: מינה של הגברת פרארו אינו ערובה לכך שהיא תהיה נשיא טוב יותר, רודף שלום יותר ומתקדם יותר מקודמיה הגברים. ההערכה האמיתית עליה תוכל להינתן רק אחרי שתהיה לנו ההזדמנות לתהות על קנקנה הפוליטי. בינתיים אין לדעת אם היא תסס יותר מהגברים, כשיועציה הרעים ימליצו לה לפתוח במילחמה [illegible] כלשהי או ללחוץ על הכפתור [illegible].

[illegible] מדיעות קדומות מחייב לא רק [illegible] המטופשת, שמנעה עד כה [illegible] החשובה ביותר בעולם, [illegible] כי בגלל מינה, עשויה [illegible] מעמדותיהם של

חוה שחר, ירושלים

● ● ●

[illegible]תו

[illegible] הזמן שהכנסת ויועדת [illegible] בחירות המרכזית ינטשו את שיטות ימי־הביניים.

ההליך המסורבל של הבחירות, הנהוג בישראל, הופך את עניין הדמוקרטיה לעסק יקר.

(המשך בעמוד 4)

כתבת השער הקדמי:

שעת הבוחרים

עורך "העולם הזה" מנתח את האפשרויות העומדות לפני הבוחר ביום הקלפי, עומד על מעלותיהן וחולשותיהן של הרשימות המתנגדות לליכוד ומסביר את יתרונותיה של הרשימה שהציבה אותו במקום ה־120.

9

כתבת השער האחורי:

הבת האובדת

מירי הרצוג היתה בת־בית באוהלם של הבדווים בדהב. "ה־בדווים לא היו נוגעים בה לרעה, כי הם התייחסו אליה כאל בתם ושמרו על כבו־דה ועל חייה," אומרת אמת עליזה, המצפה בדאגה ובאהבה ל־שוב בתה האובדת.

54

כתבת השער האחורי:

ניצולת השואה נדצחה בחל־אביב

"היא ואני ניצלנו מזוועות הנאצים והנה כאן, בארץ, בתל־אביב, חיכה לה הסוף הנורא," אמר גבריאל מוקד שעות אחדות אחרי שהוצאה מן הדירה גופת אמו הישישה, מגדלנה טייכנר, שנרצחה כנראה בידי שודדים.

56

הממשלה הבאה

העולם הזה חזה את התוצאות האמשריות של הבחירות, בהנה את המסה המשוערת של הכנסת ה־11 ומנתח חמישה תרכבים שונים של הקואליציה הבאה.

10

נץ גדול היה פה!

ההכרעה האמיתית של הבחירות נפלה כבר לפני שבועות אחדים, במרכזי המיפלגות. חיים ברעם מנתח את דיוקנם הפוליטי של 136 מועמדים בעלי סיכויים כמעט בטוחים וקובע: על כל יונה יהיו בכנסת שני ניצים!

7

קציני משטרה בצל הבחירות

צמרת המישטרה דרוכה וחרדה לקראת תוצ־אות הבחירות. אלה יקבעו את פניה של המיש־טרה ואת גורלם של מפקדיה. מי שכבר יודע כמעט בבירור כי ייאלץ לפרוש הוא בנימין זיגל, שהיחידה לחקירות־הו־נאה, שבראשה הוא עומד, גרמה כאבי־ראש לכל המיפלגות.

16

יועצם של שני אדונים

האם יסלח המערך לדן פתיר, שהיה יועצו של יצחק רבין על כך ששימש גם כיועצו של מנחם בגין? ער שיידע את התשובה עסוק פתיר במחקר ומספר מעט מחוויותיו עם אישים כמו ניקי קארטר, הנרי קיסינג'ר, אנואר אל־סאדאת, תיסני מוראיב ואחר.

49

חוטפים ושותקים

מדוע הם שותקים? בלונדון עצורים שלושת חוטפי השר הניגרי הגולה, אומרו דיקו, ובארץ אין איש משמיע קול. מישפחות העצורים שותקות, הממשלה איננה מגיבה. אך עורכידיני נשלחו במהרה מן הארץ ובלונדון כבר נשכרו שירותיו של היקר והטוב בעורכי־הדין. מי עומד מאחורי השלושה?

12

מצבות מצויירות

בבית־העלמין בחולון התפתחה אופנה חדשה: מציבות מסוגננות, מעוטרות בפי־תוחים ובדיוקני הנפטרים, המצויירים בטכניקה מיוחדת שהביא עולה מרוסיה.

42

כשאת אומרת לא...

השופט חקל בעונשו של **דויד אביגדורי** שחורשע בביצוע אונס, מפני שהשתכנע כי הנאשם אכן חשב שהנאנסת תיהנה ממעשיו בה, וכי התנגדותה היתה רק כדי שלא יחשוב שהיא מתמסרת לו בקלות.

35

על הדשא אצל פלאטו

הרבה סיבות היו ליוסי פאר לוותר על המ־קום השלישי ברשימת פ"ש, אך מה שהכריע את הכף היה מראה הפעיל הברווי הישן על הדשא, משום שפלאטו שרון סירב לתת לו לישון בווילה, כפי שעשו פעילים אחרים.

14

היורדות אל העושר

בתחרויות מלכת ה־מים הן נחשפו לרא־שונה לזוהר ולפירסום. עד מהרה עזבו את הארץ ויצאו לחפש אושר ועושר בעולם הגדול. את העושר מצאו **עליזה גור**, **בתיה בנדיקט** (בתמונה) ואחרות. ואת האושר? עוד פרק בסידרה מאת **שולה יריב**.

36

כמו בפארים

עודד פרובייזור ערך תצוגת־אופנה בבית ערבי ביפו **והאני מוראד** מבית־לחם ערך תצוגה במועדון בתל־אביב. שניהם שואבים השר־אה מבירת־האופנה, פאריס.

40

המדורים הקבועים:

מיכתבים	3	רחל מרחלת על כל העולם	28
בלונים	4	זה וגם זה	30
קורא יקר	5	לילות ישראל	38
זה היה העולם הזה שהיה	5	חלון ראווה	40
תשקוף	6	קולנוע – "יום ראשון בכפר".	
הנדון	9	רוברט רדפורד, "נוסטאלגיה"	44
עלי דפנה	18	אנשים בעולם – ברברה בל־גאדס,	
תמרורים	19	האריסון פורד, דסטין הופמן,	
יומן אישי	20	סם שפארד וג'סיקה לאנג	46
שידור	22	נמר של נייר	53
אנשים	24	תשבץ	60
מה הם אומרים – יונה שימשי,		אתה והשקל	61
בני ברבש, יהודית אוריין, עדנה שבתאי, יהושע טל, שרה סלע	26	הורוסקופ – תחזית ליום הבחירות	62

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

מתרחצים על שפת־הים

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

קשה ומפגר. האם המחוקק טרם שמע על חידושי הטכנולוגיה של המאה ה־20?

הגיע הזמן שנצא מימי־הביניים, שהציוד בקלפיות יהיה אלקטרוני, ושכל בוחר יוכל להפעיל מתג־בחירה, כשהצבעתו תירשם מייד במחשב מרכזי. כך נדע את התוצאות מייד אחרי סגירת הקלפיות, כך הספירה תהיה מדוייקת יותר וכך תיחסך עבודת נמלים של יותר מ־30,000 חברי ועדות־קלפי אומללים.

יאיר שטיין, תל־אביב

● ● ●

טרמפיסטים על גבו של אריה

אריה („לובה") אליאב מצא דרך מקורית להשתלב בסיעת המערך בכנסת. הקורא מצא נימוק מקורי מדוע לא להצביע בעדו.

לובה הוא איש יקר, סימפאטי, מעורר אמון. הסיגנון שלו והרגשנות שלו אינם נראים מוזייפים. אבל הצבעה למען רשימתו יכולה להסתיים בצורה מזיקה. כיצד?

אליאב

לובה מצא דרך מקורית להשתלב ב־ סיעת המערך בכנסת הבאה — להיבחר ברשימה עצמאית ולבוא למחרת הבחירות עם המנדאט שלו למיפלגת־ האם. הנימוק שלו הוא פשוט: עליו אפשר לסמוך בעניין השלום יותר מאשר על מועמד־ מערך אלמוני, באחד המקומות שבין 40 ל־50.

אבל האם אפשר לסמוך גם על מס' 2 או מס' 3 ברשימה של לובה? האם הם ניצים או יונים? מה השקפתם החברתית? כל זה לא ברור. כל קול ללובה הסימפאטי יכול לגרום לכניסתו לכנסת של ח"כ בלתי־צפוי.

מוטב, לכן, שחסידי השלום יצביעו עבור רשימות־של־שלום, ולא עבור אישיות בעלת מוניטין — טובים ככל שיהיו — שמאחוריה משתרך תור של טרמפיסטים.

יפה תמיר, חיפה

כמחנך, אני יודע עוד יותר עד כמה זקוקים אנחנו לדמויות כמו לובה, שינהיגו ויראו דרך. לפני כמה חודשים, כשהייתי שוב, כמו רבים מאיתנו, במילואים בלבנון וסיירתי ושמרתי על דרך־הים בואך צידון, נשבעתי כי נעשה הכל כדי לצאת משם — ממילחמה לא לנו, מארץ זרה אל ישראל שלנו, האחרת. ידעתי, כמו רבים אחרים, כי לובה וחבריו, שהזהירו והתריעו, הם גם שיעמדו בראש המחנה שיחזיר אותנו לשפיות ולציונות של אמת.

תנו, איפוא, יד לתיקווה, תנו יד ללובה ולחבריו.

יגאל וילסנר, עין־השופט

● ● ●

ליכוד הכיפות

ההזמדנות האחרונה של הציבור הדתי.

במערכת בחירות זו מסתמנת לראשונה הסכנה שהמיפלגות הדתיות יאבדו את תפקידן המסורתי והחיוני, כשומרות ערכי־היהדות בממשלות החילוניות.

היום כבר ברור כמעט לחלוטין כי אחרי הבחירות תוקם בישראל ממשלת קואליציה של המערך־ליכוד. ממשלה כזו תהיה אולי יעילה בתחומי כלכלה, חוץ וביטחון. אך ענייני ערכים יהיו לה זרים לגמרי. מבחינה יהודית היא תהיה אסון. יצחק שמיר הוא פקיד חילוני ושימעון פרס הוא עסקן חילוני. מתי לאחרונה הם הניחו תפיליז? מתי לאחרונה הזכירו את שם השם?

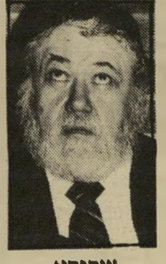

שפירא

אם יוכלו השניים להסתדר ללא אחת המיפלגות הדתיות, לא קשה לנחש את שיקרה בעתיד הקרוב ביותר: בתי־הקולנוע יפעלו בערבי־שבת לא רק בפתחתיקווה, האוטובוסים יחללו שבת לא רק בחיפה, טריפת חזיר תימכר לא רק מתחת לדלפקים, גויים ייקברו בקברי־ ישראל לא רק בראשון־לציון והכפיה האנטי־ דתית תשתולל.

עדיין לא מאוחר לקרוא לכל מי שעניין יהודי יקר לו לנטוש את שתי המיפלגות הגדולות ולהצביע למיפלגה דתית: עדיין לא מאוחר לקרוא לפוליטיקאים של המיפלגות הדתיות — יוסף בורג, אברהם שפירא, חיים דרוקמן ואהרון אבו־חצירא — לכרות ביניהם אמנה ולהבטיח להקים אחרי הבחירות גוש פרלמנטרי מלוכד.

צבי רונן, רמת־גן

● ● ●

מדיניות לפנות בוקר

הקורא פורם את מפת המרחב ורוקם אותה מחדש.

אילמלא היינו כאן, החלוקה הטיבעית של האיזור היתה כזו: כל שטח מדינת ישראל, מהצפון ועד באר־שבע — סוריה הדרומית; הנגב וסיני — מצריים; הגדה המערבית, ירושלים המזרחית ונצרת (מקומות הולדת היהדות והנצרות והמקומות הקדושים לאיסלאם) — איזורי שליטה בין־לאומית; עבר הירדן — חור, איזור ללא לאום.

אבל אנחנו כאן, וקיומנו מכתיב את המפה. השטח שלנו הוא גבולות הקו הירוק. החזקת הרמה הסורית היא פצצת־זמן, וסופה אסון גדול. עלינו להחזירה מייד, ללא תנאי!

לפלסטינים אין זכות חוקית בארץ־ישראל. הם נלחמו בניגוד להחלטת החלוקה של האו"ם. הפסידו, סולקו וברחו. מדינות ערב אחראיות לגורלם, וחובתן לדאוג להם.

בגדה המערבית יש להמשיך בהתיישבות; יש לפתח תשתית ליישובם של מיליון פלסטינים — להם תהיה שם אוטונומיה מישפטית בלבד.

הישובים היהודיים בגדה המערבית יהיו רשת חיה של מדינת־ישראל, וימנעו הקמת מדינה פלסטינית עצמאית, שהיא הצעד הראשון לחיסול ישראל.

דן ויים, חיפה

● *הקורא וייס ציין שחיבר את מיכתבו בשעה 5 לפנות בוקר.*

● ● ●

התליין ומישרד־הבריאות

מיכתבו של ברוך ג'מילי (העולם הזה 20.6.84) **מעורר את השאלה: אולי הוא זקוק לעזרה דחופה?**

אני חושב שהיחידי הנהנה מפירסום רעיונותיו ותמונותיו של ברוך ג'מילי הוא ברוך ג'מילי עצמו. מפליא אותי שאדם בגילו מעז לכתוב מיכתב מטופש כזה, ומפליא אותי עוד יותר שהמערכת מוכנה לי־ פרסם אותו.

ג'מילי

כתב ג'מילי, בעניין חוטפי האוטובוס: „היו צריכים להעמיד אותם ליד האוטובוס ולהרוג אותם במקום, בגלוי וללא מישפט." אחר־כך הוא כתב: „אני מוכן להיות התליין או המו־ ציא להורג, בהתנדבות, ללא שכר."

מעניין איך היה עושה זאת ג'מילי הגדול — קודם היה הורג אותם ליד האוטובוס ואחר כך תולה אותם? ועוד שאלה: האם הוא מוכן לתלות (בהתנדבות או בשכר) גם טרוריסטים יהודים?

במילון של ג'מילי חסרות המילים צדק, מישפט ודמוקרטיה, במשך השנים הרבות שעברו מאז 1948, כשגלחמנו לעצמאותנו, קרה לו משהו וטימטם לו את השכל. כדאי שמישרד־הבריאות וחבריו יעזרו לו בשנותיו האחרונות, אחרת לא יעבור זמן רב והוא יציע להרוג (בהתנדבות, כמובן) את האפיפיור או את נשיא ארצות־הברית.

מייק נבון, קלן, גרמניה

● ● ●

המיטען הנגדי

מה מפיצה הרשימה המתקדמת!

מיטען החשדות, ההשמצות, האיומ[ים] השקרים והפחדים שהתגלה לעיני הציבור [ב]ועדת הבחירות המרכזית היה זהה [ל]למטען הנגדי, זה אשר נישא באומ[ץ] כנפי הרשימה היהודית־ער[בית] עזה לשלום, אשר גם הת[ה] עימו ולחיות בו.

פחד־השלום גורם [ל]הסיפוח התקף־עוויתות[י] למחלתם הרוחנית, שבעקשנות[ם] בה אמת ניצחית, שאינה ניתנת ל[ש]

והנה, כבר בצעדיה הראשונים שברה [ה]החדשה ביטחון מדומה זה, בהציגה [ד]אלטרנטיבית נועזת. בכך חשיבותה ההיסטורית. הרעיון של דו־קיום בשלום בין מדינה פלסטינית עצמאית ומדינת ישראל, שבגבולות ה־4 ביוני 1967, דומה כי קיבל עתה אחיזה ותאוצה רבה יותר בציבור הרחב.

ערן רייזנברג, רמלה

העולם הזה
בלי משוא פנים

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך־מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנון ♦ עורכי ביתוב: ענת ישראלי וגיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפריר ענת סרגוסטי וציפי מנשה ♦ עורך דסק: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רמי זברוני ♦ המו"ל: "העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: "הדסוס החדש" בע"מ, תל־אביב ♦ הפצה: "גד" בע"מ

זה היה העולם הזה שהיה לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה", שראה־אור השבוע לפני 25 שנה, עסק בכתבת־השער שלו בהמשך המהומות על רקע עדתי, שהתפשטו ברחבי המדינה אחרי פרוץ המהומות בוודי־סאליב ● מדור העורך, "הנדון", תחת הכותרת "המימשל הצבועי", לניצול יחידות המימשל הצבאי כמכשיר לכפיית הצבעה בבחירות על הרחוב הערבי למען מיפלגת השילטון, ממ"י ● על סיפור־אהבה בין בן הכפר טייבה, סעיד עומר, ובין בת מעברה, אהבה שהוליכה את הערבי לבית־הסוהר ואת היהודיה לבית־החולים לחולי־רוח, פורסמה תחת הכותרת "איפרי אותי" — התחננה הנאהבת" ● בשער הגיליון: אסירי ואדי־סאליב.

"העולם הזה" 1138
תאריך: 22.7.1959

המון. בריג'יט בארדו התחתנה, שמעת?

העם

מילחמה קולוניאלית

היה זה כאילו חיכו עשרות חביות של אבק־שריפה רק לגפרור הקטן שידליק את הפתיל. ואדי־סאליב נתן את האות — והשבוע פשטה הבערה מן הגליל ועד לנגב.

בבת אחת התעורר הישוב הוותיק מתרדמתו, ונוכח לדעת כי הוא עומד בראשיתה של מילחמה קולוניאלית מכוערת. אי־אפשר היה לטעות ביחס למהותה של מילחמה זו — היא נשאה את כל הסימנים האופייניים של התקוממות מעמדות מקופחים וחלשים נגד שיכבה שלטת ועשירה, התקוממות בה נוספת מתיחות עדתית על המרירות הכלכלית.

"העיריה לא תדון במאורעות, כי אין להם ערך כל עיקר," הצהיר ראש עיריית באר־שבע בזילזול. היה זה זילזול מסוכן מאוד. כי כראי היה לו לראש־העיריה, דויד טוביהו, לדון ולחשוב על המאורעות בעירו. הם מבשרים את ראשית הקץ לשילטון השיכבה שהוא מייצגה.

טוביהו, איש רב־פעלים ונמרץ, הוא נציג אופייני של הצמרת השולטת בארץ מאז ימי העליה השניה — צמרת מיזרח־אירופית ששיגשגה כמנהיגת המיפלגות הציוניות.

צמרת זו הביאה לארץ כמיליון עולים חדשים ב־11 שנה, מהם כמחצית מבני ארצות האיסלאם, היתה לה האמונה הנאיבית שאפשר לגרום לשי־נוי מהפכני כזה בהרכב האוכלוסיה, מבלי לשנות במאומה את מהות ה־שילטון ואת הרכבו.

היתה זאת טעות פטאלית. מן הרגע שישראל השניה התבססה בארץ, היה זה טבעי כי תנסה להשתמש בגודלה הכמותי כדי לתפוס בידיה את מושכות השילטון. איש לא יכול היה לקוות כי מאות אלפי עולים אלה, השיכבה המקופחת ביותר בתהליך הכלכלי הישראלי, ישתקו לאורך־ימים — כאשר ראשי הישוב הוותיק, בעזרת שיכבה קטנה־יחסית של גרוויהם, מפקיעים לטובתם את מיטב הפירות של ההון הזורם לארץ.

מכתבים לרוחי

טיפעשרה בברכה

עור דוגמה של צורת ה־התבטאות של צעירה ממחזור 1959, כפי שהונצחה על־ידי רותי:

למה את לא הולכת לים באמת. תראי אותך. תראי אותי כמה שאני שזופה יופי. אמא־שלי אומרת שאני נראית כמו מארוקאית, בחיי... בואי לבריכה, נו. אויש, באמת תעזבי שטויות יופי שם נורא. אני עכשיו שם המון. בבוקר זה לא מעניין אותי. זה בשביל ילדים וכאלה שבאמת רוצים לשחות. אני באה בשתיים. או נורא נחמד. יש כל מיני בחורים חבובים נורא. הם דווקא מנסים להתחיל איתי. אבל אני לא עונה להם. לא השתגעתי. וכל הדיילות שם גם. וגם הדוגמניות. שכה אחייה, שפעם, כשישבתי לי למעלה, את יודעת איפה, ניגש אלי מישהו ושאל אותי אם אני דוגמנית. אז אמרתי לו, מה פיתאום. אז הוא שאל אם אני דיילת. אז אמרתי לא. תראו עליו! אז הוא אמר לי שבאמת חבל, מפני שיש לי גוף. אז אמרתי לו שזה לא עיסקו. אבל באמת כבר אמרו לי המון. רק כשאגמור כבר את הגימנסיה הזאת ואז תראי מה שיהיה. פעם הייתי עם אחותי הגבלה, ואפילו שלא הייתי עם הביקיני שלי, לא רציתי שהיא תדע שיש לי. הסתכלו כל הזמן עליי, והיא כל הזמן צעקה עלי תפסיקי. כאילו שעשיתי משהו. בחיי, אפשר להשתגע ממנה. אני לא יודעת מה הבנק שלה מוצא בה. אבל הוא כל הזמן נחמד אלי ואומר שאני חתיכה ווה...

יש לי עכשיו המון זמן אבל אני מתפוצצת. אין לי אף פעם זמן לשום דבר. אני הולכת המון לים וקוראת הבשר, ואת העצמות נותנים תיכף לחיות!"

● חרוז השבוע שחיבר **אורי סלע** לתוכנית החדשה של התיאטרון סמבטיון: קוזלוב ראה כיצד מתר־חצים / היהודים בדנייפר ובדון / הוא לא ידע כי הם רוצים / לרחוץ אפילו בירקון.

אנשים

● במשך כל היום השני השבוע היה בית־הקפה כסית בתל־אביב סגור וריק. אולם לא היה זה בגלל אבל כלשהו, כפי שחשבו רבים. חצקל איש־כסית נעל את בית־הקפה למבקרים, לרגל נישואי בתו, **צביה**. החתונה, שאליה הוזמנו 2500 איש, נערכה בגן־החיות התל־אביבי רוויקא. הסביר חצקל את מיקום חגיגת הנישואין: "זה המקום היחיד בעיר שאפשר לארח בו כל־כך הרבה אנשים." אחד האורחים העדיף להסביר את העובדה הזאת אחרת: "זה פשוט יותר נוח. אוכלים את גזענית מובהקת. בעלת מצע פאשיסטי גלוי ובלתי־מוסווה, כמו זו של מאיר כהנא? מי העלה על דעתו כי המחנה הדתי, שהופיע פעם ברשימה מלוכדת גדולה אחת, יתנפץ לרסיסים כה רבים?

- בבחירות של 1965 הופיעה מיפלגה חדשה, רפ"י, ובה רבים מן האלילים התורניים של המימסד: בן־גוריון, שימעון פרס, משה דיין, יצחק נבון ועוד. כאשר קיבלה רק עשרה מנדאטים, נדהמו רבים. הם נדהמו עוד יותר כאשר שקעה מיפלגה זו ונעלמה מן הבמה. איש לא יכול היה לנחש אז כי אנשיה ישתלטו על המערך כולו, וכי השפעתם עולה עתה לאין שיעור על זו של יוצאי מפא"י הכל־יכולה.

למחרת הבחירות של 1977 התפעלו הכל מן ההישג הפנטסטי של הרשימה החדשה בהנהגת ייגאל ידין. איש מן המתפעלים אז לא העלה על דעתו כי כבר בתום אותה הקדנציה תיעלם ד"ש כלא היתה, בהשאירה אחריה רק זכרונות מרים ואכזבה תהומית.

ב־1965 השתתפו רבים מקוראי שבועון זה במיבצע פוליטי שהיה אז חסר־תקדים: הקמתה של רשימת העולם הזה — כוח חדש. היא קמה יש מאין, והצליחה לבצע דבר שנחשב עד אז בלתי אפשרי: לחדור לכנסת, קודש־הקדשים של המיפלגות "ההיס־טוריות".

אחרי בחירות 1977
ניצחון הליכוד

רבות מן הרשימות המשתתפות עתה בבחירות יונקות למעשה את השראתם מן ההישג ההוא, הן מבחינת העזתן להתמודד, הן מבחינת תוכנן. שינוי, ר"ץ, לובה אליאב, עזר וייצמן (ולפני כן מוקד, ד"ש ושל"י) לא היו מעלים על דעתם להתמודד, לולא אותה פריצת־דרך היסטורית. כל אחד מהם אימץ לעצמו חלק מן המסר שהיה בפינו אז.

שלום כיתה ג'

כל **הבחירות** שהתקיימו עד כה בישראל נערכו ביום השלישי בשבוע.

הדבר העמיד אותנו תמיד במצב קשה. לא היה טעם להופיע בשבוע של בחירות מבלי לדווח על התוצאות ולנתח אותן. לכן דחינו תמיד את הופעת הגליון ביום אחד.

השבוע אנחנו פטורים מצרה זו. הבחירות נקבעו, משום־מה, ליום השני. הגליון הבא של העולם הזה יופיע כרגיל. נעבוד יום ולילה ויום, כדי לכלול בו את ניתוח התוצאות.

אני מאחל לכולנו שתהיינה תוצאות טובות — וכל קורא יוכל לפרש את הפסוק בעצמו, בהתאם להשקפותיו.

תשע מערכות מרתקות

כ**אשר נערכו** הבחירות לכנסת הראשונה, בראשית 1949, הייתי

אחרי בחירות 1965
פריצת־דרך ללא תקדים

עדיין חייל. כעבור שנה הייתי עורך העולם הזה — ומאז סיקר העולם הזה תשע מערכות בחירות, מ־1955 ועד 1981.

עיינתי השבוע בגליונות הישנים, שהופיעו לפני ואחרי כל אחת מאותן מערכות, ונוכחתי שוב לדעת עד כמה התפתחה המדינה מאז ימי־הראשית, לטובה ולרעה.

הדמויות, שהופיעו או על השערים, נעלמו מזמן. דור שלם של מנהיגים הלך לעולמו — דויד בן־גוריון, משה שרת, גולדה מאיר. אדם שהסעיר את המדינה, כמו פינחס לבון, נשכח כמעט לגמרי, ורבים ממצביעי 1984 יתקשו לזכור, ולא כל שכן להבין, על מה סערו כל־כך הרוחות ב־1961.

מנחם בגין, שהיה דמות דומיננטית בכל מערכות־הבחירות האלה, נמוג כרוח־רפאים.

מי העלה על דעתו לפני 25 שנים כי ב־1984 תופיע בבחירות רשימה

מרד המארוקאים נגד המימסד
המפא"יי ★ מי רוצה להתרחץ בירקון

פסוק השבוע

● השופט המחוזי **מקם קנת**, בפסק־דינו של סופר סת"ם, שנאשם בגניבת סיפרי־תורה: "אם אתה עוסק בסיפרי תורה, תכתוב אותם ואל תגנוב אותם!"

אם לשלישה, אב לחמישה כאשר הרתה נערת הרוק מרלין מכסוול (למעלה) בסרט המטורף בעל אותו שם, אפשר היה לצפות להפתעות. ואכן היתה הפתעה: מכסוול ילדה שלישיה והיא מיהרה לבקש מגיבור הסרט, הקומיקאי ג'רי לואיס, כי ירחם עליה ויטפל בשלישיה שלה. שאין לה אב. מה שקרה בהמשך הסרט, שמילא את אולם קולנוע תן הממוזג (אז חידוש בתל־אביב) היה, שג'רי לואיס הצליח כל־כך בתפקידו, עד שאשתו הרתה גם היא וילדה – חמישיה.

דף תשקיף

קיסר מתכונן

מז"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, כבר מתכונן לבחירות להסתדרות, שיערכו קרוב לוודאי בחודש אפריל הבא.

הוא כבר גיבש רעיונות ותוכניות לניהול מוצלח של המערכת ההסתדרותית. גם מקורביו עשויים להיות מופתעים מסדר העדיפויות שהוא קבע לעצמו בעניין זה.

עוד פאשלה למערך

תחקירנים של הליכוד מכינים חומר רב לתשדירי־תעמולה על אחד המשתתפים בתשדירי־המערך ביום הראשון השבוע.

המדובר בנהג אגד מירושלים, שלטענת הליכוד מסר כתשדיר המערך מידע לא נכון על מצבו הכלכלי. עדיין לא ברור אם החומר יוגש לאישור ועדת־הבחירות המרכזית לשם שידור, או שהליכוד ימנע מלבזבז זמן שידור יקר על כך.

שילון משכנע את לוינסון

דן שילון, ידיד מישפחת לוינסון, פנה לנורית לוינסון כדי לשכנעה לדחות את סניית הליכוד אליה, שתופיע בתשדיר־תעמולה מטעמו.

שילון, המסיק את תשדירי התעמולה של המערך, שהיה מקורב מאוד ללוינסון, ואף בא עם בנו של לוינסון בטיסה מניו־יורק להלווייה, מקווה שנורית לוינסון לא תיענה בחיוב לבקשת הליכוד.

השמועות שרווחו בשבועיים האחרונים על השפן של הליכוד בווטו, למעשה, לתשדיר שבו היתה אמורה לכבד נורית לוינסון.

גרנית במעקב

חברת „גרנית" נמצאת במעקב של אנשי מיקצוע סינאנסיים. הם צופים הפתעות מכיוון זה.

וייצמן ממלא מקום

בכירים בחרות מנסים עתה לחזר אחרי עזר וייצמן ולהבטיח לו מישרת ממלא־מקום־ראש־הממשלה, אם תעבור רשימתו את אחוז החסימה ותצטרף לקואליציה בראשות הליכוד.

אנשי חרות שמספילים על וייצמן לחצים שונים, מבטיחים לו הבטחות מסתייעות:

1. שאם וייצמן יכהן כממלא־מקום־ראש־הממשלה, הוא יהסוך, בשלב הבא, ליורשו של שמיר כמנהיג תנועת חרות.

2. שרשימת וייצמן תקבל מישרות שרים כמיספר חברי־הכנסת שתצליח להכניס.

חוששים מהפחם

עיסקת רכישת הפחם מקולומביה, שעליה חתם שר־האנרגיה, יצחק מודעי, מעוררת דאגה וחששות בארץ.

הפחם שבו מדובר מצוי בחצי־אי בצפון קולומביה ועדיין לא נעשה בו שימוש. חברת־החשמל תהיה הראשונה בעולם שתשתמש בסוג זה של פחם.

רוח־הכתות אחרי הבחירות

דוח הוועדה שהתבקשה על־ידי סגנית שר־החינוך, מרים גלזר־תעסה, לבחון את מעמד הכתות המיסטיות בארץ כמעט מושלם.

ראשי המישרד לחצו שהדוח יופיע עוד לפני הבחירות, כדי לעזור ליחסי־הציבור של השר זבולון המר.

עיכוב בהגשת המסקנות המישפטיות, בשל עיסוקיה הרבים של המשנה ליועץ המישפטי לממשלה, יהודית קרפ, יגרום לפירסום הדוח רק אחרי הבחירות.

אחת ההמלצות של מחברי הדוח היא גביית מס־הכנסה גבוה מקופתן העשירה של הכתות.

רבין התעניין בתמ"י

השבוע נחשפה זהותם של שלושת הפוליטיקאים האשכנזים הבכירים שפלירטטו עם תמ"י והסכימו להליכה משותפת עימה. בתנאי שאשכנזי יועמד בראש ה־רשימה.

מיד אחרי החלטת הכנסת על הקדמת הבחירות, ניהלו ראשי תמ"י שיחות ריצוי ניות עם עזר וייצמן, זבולון המר וגם עם יצחק רבין על שיתוף־פעולה ועל הזמעה משותפת.

כבר לפני חודש הודיע השר אהרון אוזן שהשיחות עם השלושה, מבלי שגילה מי הם, עלו על שירטון, משום שהשלושה לא הסכימו שמיזרחי יעמוד בראש הרשימה.

הפגישה עם רבין התקיימה במושב גילת. שם מתגורר אוזן, והיא אורגנה על־ידי אוזן. רבין הובא לשם בחשאי, כדי לשוחח עם אבו־חצירא.

איזור סחר חופשי בנובמבר

ההסכם בין ישראל וארצות־הברית על איזור סחר חופשי יחתם בחודש נובמבר הקרוב, סמוך למועד הבחירות שם.

הצד הישראלי מחפש דרך עקיפה להמשיך בסיבסוד מוצרי־יצוא ישראלים, מבלי לפגוע ברוח ההסכם, וזה נעשה בידיעת האמריקאים.

בעיית הסיבסוד היא שגורמת להתארכות המשא־ומתן על ההסכם.

גלאי־שקר בכנסת

עובדי ועדת הבחירות המרכזית בכנסת עוסקים בימים אלה בחיפוש אחרי המדליפה שמסרה למקומון ירושלמי מידע על אחת ממזכירות הוועדה, שהשתזסה על הדשא שלסני המישכן, כשרגליה חשופות.

המדובר במזכירה המשמשת בדרך־כלל כעוזרת פרלמנטרית של ח"כים במסד"ל.

ההדלפה עוררה כעס רב בין עובדי הוועדה, ומישהו אף הציע ברצינות שכל המזכירות תעבורנה בדיקה בגלאי־שקר.

136 בעתלית

דוח של אירגון „אמנסטי" שפורסם בפאריס מדווח על 136 עצירים לבנונים ופלסטינים.

אל־אנצאר בשקופיות ובקסטות

אחד ממשוחררי מחנה אל־אנצאר, השוהה עתה באירופה, מחפש מממן להוצאת ספר מצולם על מה שהתרחש במחנה. הוא הצליח להוציא מהמחנה כמות גדולה של שקופיות, שצולמו ב־מצלמה שנקנתה מחייל ישראלי ששמר במחנה.

משוחררים אחרים, השוהים אף הם בחו"ל, מחזיקים בידם קלטות (קסטות) שהוקלטו בזמן השבי, והן ממחישות את חיי היום־יום במחנה. הקלטות יושכפלו ויופצו למכירה, בשלב ראשון, באירופה.

שנלקחו ממחנה אל־אנצאר לסני השיחרור ההמוני, והמוחזקים כיום במחנה־המעצר בעתלית.

העצורים אינם מורשים להיפגש עם בני־מישפחותיהם או עם כל גורם בינלאומי.

גיוס בקיבוץ הארצי

ראשי הקיבוץ הארצי עורכים גיום־מצביעים ושיחות־שיכנוע בקיבוצים, במטרה למנוע עריקת חברים מהמערך להצבעה עבור רשימות המצויות שמאלה ממס"ם.

על קיבוצניקים הידועים בהתנגדות למערך מופעל לחץ כבד לבל יתנו את קולם לרשימות אחרות.

הדבר גורם לתסיסה רבה בין הצעירים.

מי מעורב ב„רוטשילד"

ישראל ג'קומו, ראש מחלקת הבניה בעיריית חיפה, שהיה מעורב בעבר באי־סדרים חמורים שנחשפו בפרשת „בית־הלוחם" בעיר, מעורב עתה גם באי־סדרים בפרוייקט הכושל של האגף החדש בבית־החולים „רוטשילד" בחיפה.

בנוסף לג'קומו מעורב בפרשה גם מהנדס העיר, איתמר ינוביץ.

השניים מסרבים לאפשר לגורם מחוץ לעירייה לפקח על סיום בנייתו של האגף.

וייצמן מימן את הס"מס

רשימת הס"מס של יעקב ברגר הצליחה להרשם כחזק בוועדת הבחירות המרכזית. רק אחרי שעזר וייצמן תרם לרשימה את חצי מיליון השקל, שהיו דרושים לה לצורך זה.

לפני כן סוכם בין הצדדים, שברגר יתרום את זמן שידורי־התעמולה שלו ל„חד", ובתחילת כל שידור יוזכר שהזמן נתרם על־ידי הס"מס לביטול מס־הכנסה. מכיוון שהשופט גבריאל בך אסר לקיים עיסקות מסוג זה, נאלץ ברגר להסיק את תשדיריו. תרומת וייצמן, במובן, כבר נתרמה.

מורה איים על עיתונאי

מישטרת חיפה חושדת במורה חיפאי, שהוא עומד מאחורי מסע־ההסחדה נגד דני שדה, הכתב החיפאי של „ידיעות אחרונות".

בתחילת השבוע הונחו מתחת למכוניתו של שדה שני כלבים שחוטים.

הפתעות באוויר

בחוגי התעופה בארץ ממתינים לכמה אירועים בלתי־שיגרתיים בענף, שיתרחשו בקרוב מאוד.

חברת התעופה הלאומית עומדת לצאת בתוכנית מהפכנית, במטרה למשוך נוסעים מחברות צ'רטר מתחרות.

אחת מחברות הצ'רטר, ששמה נקשר באחרונה בחובות לאחד הבנקים הגדולים, בוחנת דרכים שונות כדי לצאת מהמבוך שאליו נקלעה.

חילופים במוסף „הארץ"

מאיר שניצר, עורך מוסף „הארץ", מסיים השבוע את עבודתו. בעוד שבועיים יכנס לתפקיד עוזי בנזימן, סוסר „הארץ" בוושינגטון, ששב ארצה.

בתקופת המעבר ישמש כעורך־בפועל גידעון לוי, כתב־בכיר של המוסף.

העם

ספורט של צופים

מול מקלט הטלוויזיה בחברת סיצחים וידידים, עזקב האזרח אחרי הבידור הגדול

"קשה לראות שיש אצלכם מערכת־בחירות," העיר תייר גרמני, שהזדמן השבוע לישראל. ואכן — זר אינו יכול להבחין במערכה זו. הסימנים המוכרים בעולם הדמוקרטי — שפע של כרזות ברחובות, כתובות על הקירות, רמקולים, מדבקות על המכוניות, כפתור־סיסמות על הבגדים — חסרים כמעט לגמרי.

מבחינת האמצעים, אלה הן בחירות מוזרות. המיפלגות מיעטו להשתמש בכרזות, והכרזות המעטות שישנן הן רעות. על אחת מהן מופיע דיוקנו של שימעון פרס, שבו אין האיש ניתן לזיהוי. הצייר הנציח פרס אחר, יפה וחינני, הקיים רק ברמיונו. גם רוב שאר הכרזות, המקשטות כמה צמתים, חסרות השראה ואמונה. הן נעשו בידי אנשי־מיקצוע תמורת כסף, ברגע של עייפות.

העיתונות אף היא לא היתה מופת במודעות ססגוניות. כמו במערכות הקודמות. המודעות היו מעטות, רלות וחסרות־עניין. מטר הכסף, שהעיתונות ציפתה לו, לא התממש.

המכשיר העליון בבחירות 1984 היה מקלט־הטלוויזיה.

תשדירומאניה. לא היה זה מיפנה טכני בלבד. השתקף בו השינוי העמוק שחל בציבור היהודי בישראל לגבי התהליך הדמוקרטי העליון.

המוני ישראל התקבצו מדי ערב לפני המכשיר, כדי לצפות בתשדירים. יותר מכפי שהפרה רצתה להניק, רצה העגל לינוק. לא היה זה רק בילוי ושעשוע. העניין הפך להתמכרות, הדומה לנרקומאניה. כאשר חסרו התשדירים — בלילי־שבת, למשל — הרגישו רבים כי נלקח מהם משהו חיוני.

עם־ישראל כולו הפך לציבור של מבקרי־טלוויזיה. ויכוחים סוערים היו נטושים ליד המקלט — לא על השאלה איזה תשדיר פוליטי צודק יותר, אלא איזה היה מוצלח יותר.

הגששים וספי ריבלין, אתי שילוני ורותי ושדי (ראה יומן אישי), לובה אליאב ויגאל הורביץ — על כולם נמתחה ביקורת מיקצועית, כאילו היו שחקנים בדראמה גדולה, שהיתה עלולה לגלוש בכל עת לקומדיה.

בוז, הידד, יאללה. קשה לדעת אם הטלוויזיה השפיעה על גישתו של הציבור, או להיפך. אך עובדה היא: הפוליטיקה הפכה בישראל לספורט של צופים.

כשם שחובב־הכדורגל הישראלי מסתפק בפעילות הספורטיבית ה־כרוכה בפיצוח גרעינים מול מכשיר־הטלוויזיה, אך מוכן בתיאוריה להרוג ולהיהרג למען קבוצתו — כך מעורבים עתה רוב אזרחי ישראל בתהליכים הפוליטיים, הקובעים את גורל המדינה ואת גורלם האישי, בדרך של ישיבה מול המקלט בחברת "פיצוחים". אין הוא מוכן ללכת לאסיפות, ובוודאי שאינו מוכן לעסוק בהתגרבות בפעולה של ממש. מובן שאינו מוכן לתרום כסף. פעילים רק [illegible] המיקצועיים ואנשים [illegible] כרוכה בניצחון מיפלגתם.

[illegible] מעומעם מבין האורח כי [illegible] קבעו את גורל הכסף שבכיסו, גורל מקום־העבודה שלו, גורלו האישי לחיים ולמוות כחייל־מילואים. כל זה נראה רחוק. הוא מוכן לצעוק בוז, הידד ויאללה, כמו לבית"ר ירושלים או להפועל תל־אביב, להתרגש עד דמעות, להתווכח בלהט — ווהו.

"ישחקו הנערים לסניני". הדבר בולט על רקע השוני הרב בין הציבור היהודי והציבור הערבי בארץ. אצל הערבים — המהווים עתה

(המשך בעמוד 8)

דמותה של הכנסת ה־11 כבר נקבעה פחות או יותר:

מבין 136 המועמדים שיש להם סיכוי להיבחר, 46

הם בצד המתון והיוני, מול 90 ניצים ולאומנים

קן של ניצים

אין מוקדם ומאוחר בפוליטיקה. רשימות המועמדים לכנסת ה־11 כבר הוגשו ואושרו. שתיים מהן – כ"ך והרשימה המתקדמת לשלום – אחרי מאבק מישפטי בבית־המישפט העליון. כבר עתה אפשר להגיש לקורא את מירב הנתונים החשובים על הכנסת, שתיבחר בשבוע הבא. ייתכנו, כמובן, טעויות לכאן או לכאן, כמה מהן חשובות לגורל הקואליציה הבאה.

לצורך הכנת הדיוקן הקולקטיבי הזה, עברנו על רשימות המועמדים. תאריכי־הלידה והמיקצועות מצוטטים ישירות מהצהרות המועמדים. אם דויד לוי, למשל, בחר להציג את עצמו כ"פועל בניין", יש בכך משום מידע מעניין, ואולי אפילו משעשע.

ערכנו כמה השערות על תוצאות הבחירות. ליד שם הרשימה יופיע מיספר־המנדטים המשוער, ובסוגריים האפשרויות האופטימיות והפסימיות ביותר עבור הרשימה. לדוגמה: המערך – 50 (52־48); הליכוד – 41 (43־39). מחוץ לנתונים הרישמיים של גיל ועיסוק, יופיע גם איפיון פוליטי, שיתייחס לגישתו של המועמד לסוגיית המילחמה והשלום. שהיא המכרעת בארבע השנים הבאות. הקטגוריות שבהן נשתמש במאמר זה הן:

● מחנה השלום — מועמדים המקבלים את רעיון הקמתה של מדינה פלסטינית בשטחים הכבושים, משא־ומתן עם אש"ף להשגת השלום, חלוקת הירבונות בירושלים.

● יונים — מועמדים המוכנים ל"וויתורים" מרחיקי־לכת תמורת שלום, למעט ירושלים.

● מתונים — מועמדים המדברים באורח מתון, אך מבקשים להחזיק בשטחים נוספים, מחוץ לירושלים.

● ניצים — סיפוחיסטים, כולל "יונצים", אך לא בהכרח "וולי ערבים".

● לאומנים — אנשי ארץ־ישראל השלמה, סיפוחיסטים קיצוניים, בעלי גישה לערבים הגובלת בגיזענות.

נתונים לגבי כל רשימה יהיו לפי מיספר אופטימלי משוער של חברי־כנסת. כלומר, במיקרה של המערך נביא נתונים על 50 מועמדים, במיקרה של הליכוד על 41.

● **המערך (עבודה, מפ"ם, ל"ע) – 50 ח"כים (52־48)**

1. שימעון פרס, יליד 1923, לא הצהיר על מיקצוע, נ"ך.
2. יצחק נבון, יליד 1921, מורה, נ"ך.
3. יצחק רבין, יליד 1922, ח"כ, נ"ך.
4. חיים ברל, יליד 1924, כלכלן, נ"ך.
5. אבא אבן, יליד 1915, סופר, יונה.
6. ויקטור שם־טוב, יליד 1916, עיתונאי, יונה.
7. ישראל קיסר, יליד 1931, כלכלן, נ"ך.
8. גד יעקובי, יליד 1935, כלכלן, מתון.
9. שושנה ארבלי־אלמוזלינו, יילידת 1926, מורה, לאומנית.
10. אליעזר גרנות, יליד 1927, חקלאי, יונה.
11. מרדכי גור, יליד 1930, לא הצהיר על מיקצוע, נ"ך.
12. משה שחל, יליד 1936, כלכלן ־ עו"ד, מתון.
13. רפאל אדרי, יליד 1937, מנכ"ל חברות, מתון.
14. שלמה הילל, יליד 1923, עובד־ציבור, נ"ך.
15. אודה נמיר, יילידת 1930, פקידה, מתונה.
16. אליהו שפייזר, יליד 1930, מנהל, נ"ך.
17. עוזי ברעם, יליד 1937, ח"כ־יועץ־תעסוקה, מתון.
18. אריק נחמקין, יליד 1925, חקלאי, נ"ך.
19. יאיר צבן, יליד 1930, עיתונאי־מורה, יונה.
20. אברהם כץ־עוז, יליד 1934, חקלאי, נ"ך.
21. יעקב צור, 1937, מורה, נ"ך.
22. יצחק פרץ, יליד 1936, מורה, לאומן.
23. מנחם הכהן, יליד 1932, רב, מתון.
24. נאווה ארד, יילידת 1938, מורה־עובדת־סוציאלית, מתונה.
25. יוסי שריר, יליד 1940, עיתונאי, יונה.
26. אמירה סרטני, יילידת 1931, מורה, יונה.
27. ז'אק אמיר, יליד 1931, מורה, נ"ך.
28. מיכאל חריש, יליד 1936, כלכלן, מתון.
29. שבח וייס, יליד 1935, פרופ' למדע־המדינה, מתון.
30. אמנון לין, יליד 1924, עו"ד, לאומן.
31. עדי אמוראי, יליד 1934, כלכלן, מתון.
32. דויד ליבאי, יליד 1934, עו"ד, מתון.
33. מוחמד ותד, יליד 1937, עיתונאי־סופר, יונה.
34. רב בן־מאיר, יליד 1927, כלכלן, לאומן.
35. חיים רמון, יליד 1950, עו"ד, יונה.
36. אפריים שלום, יליד 1934, חקלאי, נ"ך.
37. נחמן רז, יליד 1924, חקלאי־מורה, מתון.
38. עדנה סולודר, יילידת 1930, חקלאית, פסגתרנית, מורה למוסיקה, נ"ך.
39. יצחק ארצי, יליד 1920, עו"ד, מתון.
40. חייקה גרוסמן, יילידת 1919, לא הצהירה על מיקצוע, יונה.
41. אהרון הראל, יליד 1932, כלכלן, יונה.
42. דראושה עבד־אל־והאב, יליד 1943, מפקח מישרד־החינוך, יונה.
43. שימחה דיניץ, יליד 1929, סגן נשיא האוניברסיטה העברית, נ"ך.
44. אהרון נחמיאס, יליד 1932, חקלאי־מורה, נ"ך.
45. יעקב גיל, 1931, עובד סוציאלי, מתון.
46. גדי יצין, יליד 1937, סוציולוג, יונה.
47. אברהם שוחט, יליד 1936, מהנדס, מתון.
48. רפאל סויסה, יליד 1935, מינהלן, נ"ך.
49. אורי סבג, יליד 1931, מפקח־חינוך מיקצועי, מתון.
50. יחיאל לקט, יליד 1941, מחנך־עיתונאי, מתון.

● **"שחקני מילואים":**

51. מיכאל בר־זוהר, יליד 1938, סופר, נ"ך.
52. יהודה חשאי, יליד 1934, מיזרחן, נ"ך.

סה"כ 52 מועמדי המערך:
12 יונים, 17 מתונים, 19 ניצים, 4 לאומנים.

● **הליכוד (חרות, ליבראלים, לעם) – 41 ח"כים (43־39)**

1. יצחק שמיר, יליד 1915, ראש־הממשלה, לאומן.
2. דויד לוי, יליד 1937, פועל בניין, לאומן.
3. יצחק מודעי, יליד 1926, ח"כ, נ"ך.
4. משה ארנס, 1925, מהנדס, לאומן.
5. אריאל שרון, יליד 1928, חקלאי, לאומן.
6. משה נסים, יליד 1935, עו"ד, לאומן.
7. יגאל כהן־אורגד, יליד 1937, כלכלן, לאומן.
8. יורם ארידור, יליד 1933, עו"ד, לאומן.
9. אברהם שריר, יליד 1932, עו"ד, נ"ך.
10. אליעזר שוסטק, יליד 1911, מזכיר, לאומן.
11. אליהו בן־אלישר, יליד 1932, היסטוריון, לאומן.
12. משה קצב, יליד 1945, כלכלן ומחנך, נ"ך.
13. פסח גרופר, יליד 1924, חקלאי, לאומן.
14. דויד מגן, יליד 1945, ראש עיריה, לאומן.
15. רוני מילוא, יליד 1949, עו"ד, לאומן.
16. גדעון פת, יליד 1933, כלכלן, נ"ך.
17. מאיר שטרית, יליד 1947, ראש מועצה, נ"ך.
18. דב שילנסקי, יליד 1924, עו"ד, לאומן.
19. יצחק זייגר, יליד 1936, עו"ד, לאומן.
20. מיכאל דקל, יליד 1920, חקלאי, לאומן.
21. מיכה רייסר, יליד 1946, מנהל, לאומן.
22. גידעון גדות, יליד 1941, מנהל־חברות, נ"ך.
23. אריאל ויינשטיין, יליד 1932, עיתונאי, נ"ך.
24. אהוד אולמרט, יליד 1945, עו"ד, לאומן.
25. חיים קורפו, יליד 1921, עו"ד, נ"ך.
26. שרה דורון, יילידת 1922, שרה, נ"ך.
27. מרים תעסה־גלזר, יילידת 1929, מנהלת בי"ס תיכון, לאומנית.
28. אמל נאצר־אל־דין, 1928, חקלאי, לאומן (!).
29. פנחס גולדשטיין, יליד 1939, מנהל־חברות, לאומן.
30. מאיר כהן אבידב, יליד 1926, עו"ד, לאומן.
31. חיים קאופמן, יליד 1934, מנהל־חברות, לאומן.
32. יהושע מצא, יליד 1931, מנהל־חברות, לאומן.
33. דן תיכון, יליד 1937, כלכלן, נ"ך.
34. עלי עובריה, יליד 1945, ראש־עיר, לאומן.
35. דן מרידור, יליד 1947, עו"ד, לאומן.
36. אוריאל לין, יליד 1935, עו"ד, נ"ך.
37. עוזי לנדאו, 1943, מנתח מערכות, לאומן.
38. מיכאל איתן, יליד 1944, מנהל כללי, לאומן.
39. בני שליטא, יליד 1934, חקלאי, לאומן.
40. יגאל כהן, יליד 1928, חקלאי, לאומן.
41. אליעזר קולס, יליד 1944, משפטן, נ"ך.

● **"שחקני מילואים":**

42. יעקב שמאי, יליד 1940, חקלאי, לאומן.
43. דויד מור, יליד 1946, מנהל חברות, נ"ך.

סה"כ מועמדי הליכוד: 13 ניצים, 30 לאומנים.

● **התחייה־צומת – 6 ח"כים (7־5)**

1. יובל נאמן, יליד 1925, שר־ח"כ, לאומן.
2. רפאל איתן, יליד 1929, חקלאי, לאומן.

(המשך בעמוד 8)

קן של ניצים

(המשך מעמוד 7)

3. גאולה כהן, ילידת 1925, ח"כ, לאומנית.
4. אליעזר ולדמן, יליד 1937, מורה, לאומן.
5. גרשון שפט, יליד 1927, מזכיר, לאומן.
6. צבי שילות, יליד 1911, עיתונאי, לאומן.

● **שחקן מילואים:**

7. אפריים בן־חיים, יליד 1916, חקלאי, לאומן.

● **יחד (תנועת וייצמן) 3 ח"כים (4־3)**

1. עזר וייצמן, יליד 1924, מנהל־עסקים, מתון.
2. בנימין בן־אליעזר, יליד 1935, מנהל, לאומן.
3. שלמה עמר, יליד 1935, מנהל קואופרטיב, נץ.

● **שחקן מילואים:**

4. מוטי הוד, יליד 1926, מנהל־עסקים, נץ.

● **מפד"ל – 3 ח"כים (4־3)**

1. יוסף בורג, יליד 1909, מורה בתיכון, נץ.
2. זבולון המר, יליד 1936, מורה, נץ.
3. אבנר שאקי, יליד 1926, מרצה למישפטים, לאומן.

● **שחקן מילואים:**

4. דויד דנינו, יליד 1924, פקיד, נץ.

● **אגודת ישראל – 3 ח"כים (4־3)**

1. אברהם שפירא, 1930, תעשיין, מתון.
2. מנחם פרוש, יליד 1916, עיתונאי, נץ.
3. שמעון סירוקה, יליד 1918, מחנך, נץ.

● **שחקן מילואים:**

4. שמואל הלפרט, יליד 1939, מחנך, נץ.

● **חד"ש (רק"ח ואחרים) – 3 ח"כים (4־3)**

1. מאיר וילנר, יליד 1918, עיתונאי, מחנה־השלום.
2. תופיק טובי, יליד 1922, עיתונאי, מחנה־השלום.
3. צ'ארלי ביטון, יליד 1949, מסגר, מחנה־השלום.

● **שחקן מילואים:**

4. תופיק זיאד, יליד 1929, ראש־עיר, מחנה־השלום.

● **הרשימה המתקדמת לשלום – 2 ח"כים (3־2)**

1. מוחמד מיעארי, יליד 1939, עו"ד, מחנה־השלום.
2. מתי פלד, יליד 1923, מרצה, מחנה־השלום.

● **שחקן מילואים:**

3. ריאח אבו־אל־עסל, יליד 1937, כוהן־דת, מחנה־השלום.

● **התנועה לזכויות האזרח – 2 ח"כים (2־1)**

1. שולמית אלוני, ילידת 1928, משפטנית, יונה.
2. מרדכי בראון, יליד 1928, מחנך, יונה.

● **אפשרות אלטרנטיבית במקום מס' 2 של ר"צ: לובה אליאב:**

1. לובה אליאב, יליד 1921, מורה, יונה.

● **שינוי – 2 ח"כים (3־2)**

1. אמנון רובינשטיין, יליד 1931, משפטן־ח"כ, מתון.
2. מרדכי וירשובסקי, יליד 1930, עו"ד, יונה.

● **שחקן מילואים:**

3. זיידאן עטשי, יליד 1940, פקיד, יונה.

● **תמ"י – 2 ח"כים (2־1)**

1. אהרון אבו־חצירא, יליד 1938, מורה, מתון.
2. בן־ציון רובין, יליד 1939, מורה בתיכון, לאומן.

● **מורשה (מצ"ד – פאג"י) – ח"כ 1 (2־1)**

1. חיים דרוקמן, יליד 1932, מורה, לאומן.

● **שחקן מילואים:**

2. אברהם ורדיגר, יליד 1921, עסקן פאג"י, לאומן.

● **ש"ס (ספרדים שומרי תורה) – ח"כ 1 (2־1)**

1. יצחק פרץ, יליד 1938, רב, לאומן.

● **שחקן מילואים:**

2. רפאל פינחסי, יליד 1940, סגן ראש־עיריית בני־ברק, מתון־נץ.

● **כ"ך (תנועת כהנא) – ח"כ 1 (נ־0)**

1. מאיר כהנא, יליד 1932, "רב", לאומן־גיזעון קיצוני.

סיכויים קלושים ל־2 ראשי־רשימות אישיות נוספים:

● **אומ"ץ (רשימת יגאל הורוביץ) (נ־0 ח"כים)**

1. ייגאל הורוביץ, יליד 1918, חקלאי, לאומן.

● **התחדשות ציונית (רשימת מרדכי בן־פורת) (נ־0 ח"כים)**

1. מרדכי בן־פורת, יליד 1923, ח"כ, נץ.

יש להניח שהקורא קיבל כאן נתונים על לפחות 116 מתוך 120 הח"כים העתידים, ואולי על כולם.

בסך הכל נכללו ברשימה זו 136 מועמדים, ובכללם שחקני־המילואים. שיש להם סיכוי להיות בכנסת הבאה. הם מתחלקים כלהלן:

- מחנה־השלום: 7
- יונים: 17
- מתונים: 22
- נצים: 41
- לאומנים: 49

או, בחלוקה גסה יותר:

- **אנשי־שלום מובהקים, יונים ומתונים ביחד: 6.**
- **לאומנים ונצים ביחד: 90.**

במדינה

(המשך מעמוד 7)

17% מאזרחי המדינה — המעורבות הרבה יותר מיידית וחזקה. הערבים יודעים היטב שכל הכרעה בקלפי נוגעת להם, לחייהם, לסיכוייהם להיות לאזרחים שווי־זכויות. לכן הם צופים פחות בטלוויזיה, אך נזעקים לפעולה, מקשיבים לנאומים אינסופיים, תורמים כסף. ברחוב הערבי הבחירות הן הרבה יותר "חמות".

יתכן שהציבור היהודי הוא שבע מדי, מרוצה מדי, ועל כן אדיש מדי. יתכן שאיבד את האמונה שהוא יכול להשפיע. ייתכן שהוא רוצה שיניחו לו לנפשו, ושהפוליטיקאים ירִיבו ביניהם. ובעיקר: שיגישו לו בידור פוליטי מעניין ומרתק, בבחינת "ישחקו הנערים לפנינו".

מיפלגות

רק"ח מול אש"ף

לכאורה היתה ההתקפה מכוונת נגד הרשימה המתקדמת בישראל. אך למעשה זוהי התקפה סובייטית על יאסר ערפאת

לכאורה, היתה זאת תופעה ישרא־לית מובהקת: התקפה פרועה של רק"ח על הרשימה המתקדמת לשלום, שהתחרתה עימה ברחוב הערבי. הקיצוניות של ההתקפה, שאין לה תקדים בבחירות בישראל, הוסברה על־ידי כך שרק"ח נכנסה לפאניקה, בגלל הסיכוי שתאבד קולות ו־מנדאטים.

אך כאשר פירסם השבוע נאיף חוואתמה, ראש "החזית הדמוקרטית לשיחרור פלסטין", קריאה פומבית לערבים בישראל להצביע בעד רק"ח ונגד הרשימה המתקדמת, הסתבר כי יש למאבק מימד אחר, החורג מגבולות ישראל.

ספסק־דין מזות. בתעמולה היומ־יומית בכתב ובעל־פה ובעיקר ביומון הערבי אל־איתיחאד. טוענת רק"ח כי הרשימה המתקדמת לשלום הוקמה על־ידי סוכנות־הביון המרכזית של ארצות־הברית (סי־איי־אי) "כדי להרוס את ההשפעה של ברית־המועצות במיזרח התיכון."

אנשי הרשימה, ובעיקר האלוף (מיל') מתי פלד ואזרי אבנרי, מואשמים בפיגועי־מילחמה מחרידים, ובכללם הרג המוני של ערבים בהזדמנויות שונות. נאמר עליהם שהם סוכני השב"כ, שהם פועלים בתיאום עם שר־הביטחון משה ארנס, ועוד. לצורך זה הופעל גם ישראל שחק, אדם השולל פומבית את עצם קיומה של ישראל. מאמר ארוך שלו פורסם בעיתוני רק"ח בעברית ובערבית.

חלק מן ההאשמות היו מוכרות. ערב רציחתו של עיצאם סרטאווי, גיבור־השלום הפלסטיני מראשי אש"ף, פירסם האירגון של אבו־נידאל, המופעל על־ידי סוריה ובריתּ־המועצות, פסקי־דין מוות על סרטאווי, אבנרי ויאסר ערפאת. סרטאווי וערפאת הואשמו כסוכני הביון ה־אמריקאי, ואילו אבנרי הואשם כאיש המוסד הישראלי, שהוטל עליו לרכוש השפעה באש"ף.

כל פלסטיני יודע כי יאסר ערפאת נפגש לא־פעם ולא־פעמיים עם החברים היהודיים של הרשימה המתקדמת, ובראשם פלד, אבנרי ו־יעקב ארנון. בבואה לטעון כי אלה הם פושעי־מילחמה, רוצחי־ערבים וסוכני הביון הישראלי־אמריקאי, מטילה רק"ח למעשה האשמה על ערפאת עצמו, ואומרת שהוא שוטה או בוגד.

שלושה מחנות. הדבר משתלב במאבק רחב יותר, המתנהל במחנה הפלסטיני.

מחנה זה מחולק עתה לשלושה פלגים עיקריים:

● **אירגון פת"ח**, בראשות ערפאת. הוא אירגון הרוב. לפי הערכות שונות, הוא מייצג כיום בין 80% ו־90% של הכוח האמיתי של אש"ף. אך במוסדות האירגון הייצוג שלו קטן הרבה יותר, בגלל השיטה שקבעה ייצוג לכל האירגונים, וביניהם אירגוני־דסיס זעירים. פת"ח דוגל בפיתרון מדיני בדרך של משא־ומתן, ושלום של דו־קיום בשתי מדינות.

● **האופוזיציה** של אנשי־הסירוב, הכוללת את "החזית העממית" של ג'ורג' חבש על פלגיה השונים: "החזית הדמוקרטית" של חוואתמה.

יו"ר־אש"ף ערפאת
מי סוכן –

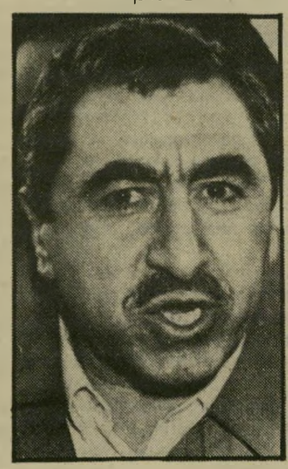

יו"ר־חזית חוותמה
של מי?

המיפלגה הקומוניסטית הפלסטינית ועור. אופוזיציה זו נשארה בתוך אש"ף גם אחרי הקרע האחרון, אך מבקשת להפיל את מנהיגותו של ערפאת ולהשתלט על האירגון. מאחר שנכשלה בכך, היא הסכימה לאחרונה להתפשר, תמורת צימצום סמכויותיו של ערפאת.

● **הסוכנים הסוריים**, הכוללים את "פורשי פת"ח" של אבו־מוסא; אירגונו של אחמד ג'בריל ("החזית העממית — המיפקדה כללית") אירגון־החסות הסורי אל־צעיקה, אירגון־המרצחים של אבו נידאל ("פת"ח — המיפקדה המהפכנית") ועוד.

סוכני מוסקווה. כאשר ניגשו הסורים וסוכניהם לחסל את ערפאת ואנשיו בטריפולי, עמדו הסובייטים בצד והמתינו. אין ספק שאילו ניצחו הסורים, היתה מוסקווה מעבירה בשימחה את מלוא תמיכתה לצידם. אולם ההתקפה נכשלה, ערפאת יצא בלתי־מנוצח מן המערכה ובריתּ־המועצות חזרה לשלם מס־שפתיים למנהיגותו.

אולם הסובייטים חושדים בערפאת שהוא מוכן להיכנס בכל רגע להידברות עם ארצות־הברית, כדי לעלות על דרך של משא־ומתן עם ישראל למען הקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה. זאת היתה טענת אבו־נידאל, כאשר רצח את ראשי מחנה־השלום באש"ף; וכך טענו הסורים, כאשר פתחו בהתקפה על ערפאת בטריפולי.

לכן מנסים עתה הסובייטים לרוקן את מעמדו של ערפאת מתוכנו. לצורך זה הם משתמשים בסוכנים שלהם באש"ף, ובראשם חוואתמה. למיפלגה הקומוניסטית הפלסטינית אין ייצוג במוסדות אש"ף, והיא גוף זעיר וחסר־השפעה.

עניין הדדי. על רקע זה מקבלות פעולות רק"ח, המשולבות לחלוטין במהלכי מוסקווה, משמעות נוספת ורחבה יותר.

היא מסתערת על הרשימה המתקדמת, הרוגלת במשא־ומתן בין ממשלת־ישראל ואש"ף על בסיס של הכרה הדדית, מפני שהצעה זו מקבילה לקו של ערפאת. השבוע הכריז מאיר וילנר, באחד מנאומיו, שבעוד שהרשימה המתקדמת רוגלת במשא־ומתן ישיר בין ישראל ואש"ף, דוגלת רק"ח בוועידה בינלאומית, בהשתתפות ברית־המועצות, "כררך יחידה". היתה זאת הודאה גלויה כי בעיני רק"ח ושותפיה, האינטרס הסובייטי חשוב מן האינטרס הישראלי והפלסטיני כאחד.

גם הפגישה האחרונה בין מישלחת רק"ח וערפאת היתה חלק ממערכת זו. על ערפאת הופעל לחץ כביר מצד ברית־המועצות, גרמניה המיזרחית, חוואתמה והקומוניסטים הפלסטיניים כדי שייאות לקבל את ראשי רק"ח ערב הבחירות. בפגישה השתתף נציג אש"ף בפראג, הנחשב כסוכן העיקרי של מוסקווה באירגון. אך וילנר וחבריו נאלצו, בסופו של דבר, לסלף את הודעת ערפאת. הם טענו כי ערפאת "איחל להם הצלחה", אך שכחו להוסיף כי באותו מישפט הוסיף ערפאת: "כמו לכל שאר הרשימות הישראליות, המכירות בזכויות הלגיטימיות של העם הפלסטיני."

כמה שעות לפני כן, במסיבת־עיתונאים פומבית, הסיר ערפאת את כובעו ואמר שהוא "מצדיע לכוחות המתקדמים בישראל". הוא אישר הודעה קודמת שלו, שפורסמה בעיתון ניו־יורקי, על חשיבות הרשימה המתקדמת לשלום.

אמר על כך אחד מראשי הרשימה המתקדמת: "לא נקבל הוראות מערפאת ולא מכל מקור אחר, מוסקווה או וושינגטון. בוחרי ישראל, יהודים וערבים, יצביעו לפי מצפונם והבנתם. אבל כשם שאנחנו פעלנו בשנים האחרונות כדי לעודד ולחזק את כוחות־השלום באש"ף, כן מובן לנו שכוחות־השלום באש"ף מגלים עניין במה שמתרחש בישראל."

אירגונים

לח"י קם לתחיה

ותיקי לח"י יצאו במחאה פומבית נגד המנצלים את זכר האירגון למען תעמולה לאומנית וגזענית

הסופר עמוס קינן ירד במדרגות אולם אוהל שם בתל־אביב, אחרי שהשתתף בעצרת־מחאה נגד הניסיון לפסול את הרשימה המתקדמת לשלום, כאשר נתקל ביצחק חסון.

קינן, כמו חסון, היה לפני קום המדינה חבר באירגון לח"י. אך בעוד שקינן היה צעיר, והספיק להצטרף ללח"י רק בשלב האחרון של המאבק, נמנה חסון עם ותיקי הוותיקים, שהלכו אחרי אברהם ("יאיר") שטרן עם הקמת האירגון ב־1940. הוא היה כ... אנשי־המודיעין של לח"י.

"מוכרחים לעשות משהו..." חסון, בעל השפם העבות, לקינן. הקיצוני משתמש בשם לח"י כ... רכושו, והדור הצעיר עלול לקב... מעוות לגמרי על לח"י."

מחללי זכר יאיר. כו במקום עלה בליבו של קינן רעיון: לכנס כמה מוותיקי לח"י ולפרסם קריאה פומבית נגד ניצול שם לח"י לרעה.

כעבור כמה ימים כינס בדירתו התל־אביבית קבוצה של אנשי לח"י, בין המתכנסים היו דמויות בולטות:

(המשך בעמוד 13)

הנדון:

ניסיון לנתח את האופציות באופן הגיוני

בעד מי להצביע?

א יני מתבוון לייעץ לאיש בעד מי להצביע. ראשית, תהיה זאת חוצפה מצידי. אני בטוח שקוראי השבועון הזה יודעים להחליט בעצמם למי להצביע, ומדוע.

שנית, איני אובייקטיבי. אני תומך ברשימה שכיבדה אותי בכך שהעניקה לי את המקום ה־120 בה.

מכיוון שקשה להניח שכל אזרחי ישראל, כלי יוצא מן הכלל, יצביעו בעד הרשימה המסויימת הזאת, אין שום סיכוי לכך שאני אהיה בכנסת הבאה. משום־כך אני פטור מלבקש את הקוראים להצביע בעדי.

לכן, אם כי איני יכול לדבר על נושא זה באובייקטיביות, אני יכול לדבר עליו בהגיון.

אנסה לעשות זאת.

■ ■ ■

א ני מניח שכמעט כל הקוראים יסכימו עימיבנקודה אחת: שאסור להשאיר בשילטון את הליכוד, הדוגל בסיפוח השטחים הכבושים, אשר פירושו מילחמת־נצח, הפיכת ישראל למעין מיני־אימפריה קולוניאלית לוונטינית והרס הכלכלה, החברה והמדינה כולה.

אני מניח גם שהקוראים אינם מתכוונים להצביע בעד אחת הרשימות הגזעניות־לאומניות־פאשיסטיות שמימין לליכוד, שוחרות הטרור היהודי, המבטיחות „לטפל" במיסגדי הר־הבית ובג'וקים מסוממים. עליהן יש לומר רק דבר אחד: עצם הופעתן מעידה על מחלה חמורה, חמורה מאוד, שדבקה בגוף הלאומי שלנו. יתכן שישראל נמצאת בדרך־המלך לפאשיזם, ספק־היטלראי ספק־חומיניטי, במהדורה יהודית־ישראלית מקורית.

עצירת המחלה הקטלנית הזאת בחברה הישראלית היא אחד הציווים החיוניים, שעליהם לעמוד לנגד עיני הבוחר הנאור.

אני מניח גם שהקוראים אינם רוצים במדינה דתית־אורתודוכסית, מעין מהדורה יהודית של סעודיה ופאקיסתאן. זה מוציא מן החשבון את המיפלגות הדתיות.

נותרו, אפוא, הרשימות המוגדרות כמרכז־שמאל, במרחב שבין המערך ורק"ח, וייצמן ואליאב.

אנסה לנתח את מהותן במציאות של 1984.

■ ■ ■

ה מערך טוען כי הוא, ורק הוא, מסוגל להוריד את הליכוד מהשילטון.

זה נכון, כמובן. ולדעתי יוהי גם הסיבה היחידה העשויה לשכנע ארם אינטליגנטי להצביע בעדו.

האמת הפשוטה היא שהמערך לא השתנה במאומה מאז שסולק מן השילטון. אם רבים מצטערים כיום על הצבעתם אז, וחוזרים אל המערך, הרי זה רק בגלל סיבה אחת: הוכח כי הליכוד גרוע עוד יותר. המערך ייסר אותם בטמבלים, והליכוד בעקרבים.

התהליך המקווה של „מודה ועוזב" לא התקיים במערך. לא היתה תקופה של חשבון־הנפש, של ניתוח שגיאות, של הסקת לקחים אישיים וקולקטיביים. במשך שבע שנים ארוכות לא נערך במערך שום ויכוח פנימי על שום נושא רציני. כסיעת־אופוזיציה היה מתחת לכל ביקורת (ולפחות בנושא זה יש לי מומחיות אישית מסויימת.)

בשבע שנותיו לא עשה הליכוד שום דבר שהמערך לא עשה לפניו — החל בהתנחלויות (יגאל אלון בקריית־ארבע, שימעון פרס בקדומים) וכלה בכפיה הדתית: החל בהפעלת תקנות־החירום המנדטוריות וכלה בשילטון הבורסה. יתר על כן, במערכת־הבחירות הנוכחית הובהר מעל לכל ספק שאין הבדל משמעותי בין שני הגושים בשום נושא חשוב — החל ביציאה מלבנון וכלה בפתרונות הכלכליים.

למרות זאת, יש מקום לטענה כי בכל הנושאים האלה, הליכוד גרוע מן המערך. ויש גם מקום להנחה כי שיכבת־המנהלים של המערך מטומטמת קצת פחות משיכבת־המנהלים של הליכוד.

לכן הייתי אומר שמי שמתנדנד בין השניים צריך היה להצביע בעד המערך. לולא שיקול נכבד אחד:

לפי כל הסימנים, עומד המערך להקים קואליציה עם הליכוד.

משמע: הדבר היחידי הבטוח הוא שניצחון המערך בבחירות אלה יכטיח כי המערך ופרס יעמדו בראש הקואליציה הזאת, ולא הליכוד ושמיר.

מי שמסתפק בכך — יוכל להצביע בעד המערך. תהיה זאת הצבעה הגיונית.

מי שרוצה להיות בטוח שהליכוד לא יהיה בשילטון, ולוא גם בשותפות מס' 2, אינו יכול להצביע בעד המערך. עליו לבחור באפשרות אחרת.

■ ■ ■

ך שנה הרשימה של עזר וייצמן, הקרויה יחד. אני מחבב את עזר וייצמן, ואני גם מעריך אותו יותר מאשר רבים אחרים. לכן צר לי לכתוב את אשר אני עומד לכתוב עתה.

לדעתי, אסור בשום פנים ואופן להצביע בעד רשימתו, בגלל סיבה אחת ויחידה: בבחירות 1984 אסור להצביע בעד רשימה שאינה מתחייבת מראש שלא להצטרף לקואליציה בראשות הליכוד.

אם יזכה וייצמן בכמה מנדאטים, ואלה יהוו את לשון־המאזניים בין שני הגושים, הוא עלול להנחיל לליכוד את השילטון לארבע שנים הרות־אסון, ולגרום בכייה לדורות. כך בדיוק עשה קודמו, ייגאל ידין, ב־1977.

הסכנה הזאת היא כה נוראה, עד כי היא מאפילה על כל שיקול אחר. לא חיבה אישית, לא הערכה לאיש, לא הסכמה לסיסמה זו או אחרת יכולות לשנות קביעה יסודית זו.

אני מצטער על כל התרגיל של וייצמן. לדעתי, הוא ביזבז הזדמנות גדולה שהיתה לו להקים דבר רציני, חדש, אותנטי. תחת זאת הקים מין כיתת־קומנדו פוליטית מעופפת, שאיש אינו יודע היכן היא נמצאת בדיוק, מה מטרתה ובאיזה צד היא לוחמת. הגימיק, הכסף, האירגון באו על חשבון כל דבר אחר.

חבל.

■ ■ ■

א פשר להצביע בעד שינוי.

יש כמה וכמה דברים טובים שאפשר לאמר על רשימה זו. היא שמרה על רמה מסויימת של הגינות (יחסית). יש לזכור לטובה כי כי למרות כל הנסיונות להלביש את הגברת בארדות חדשות לקראת בחירות אלה, האמת הפשוטה היא שר"ץ נשארה כפי שהיתה: רשימה אישית של אשה אחת. על כן היא צריכה להידון על פי תכונותיה ומעשיה של אשה זו.

השאלה אינה אם שולמית אלוני היא סימפאטית או להיפך. השאלה היא ענינית: במה היא עוסקת, מה מעניין אותה, על מה היא נאבקת ברצינות?

התשובה היא ששולמית אלוני היא רצינית לגבי נושא אחד: הכפיה הדתית.

מילחמתה במימסד הדתי היא עיקבית, ועל כך מגיע לה כל הכבוד.

לעומת זאת, אלוני היא בלתי־רצינית לחלוטין לגבי הנושא השני, המקשט עכשיו את רשימתה: השלום.

בעניין זה אין היא שונה מכל היהודים הטובים, המרבדים על נושא זה דברים בעלמא, בלתי־רציניים ובלתי־מחייבים. זה גם לא היה די חשוב לה כדי להצביע נגד מילחמת־הלבנון.

פעם בארבע שנים יוצאת הגברת אלוני למסע־קניות (שופינג בלעז) ורוכשת סיסמות ומועמדים בבוטיקים האופנתיים. בעונת 1984 האופנה אומרת: שלום עכשיו. הלכה ורכשה בבוטיק הטוב ביותר סיסמות־שלום ומועמדי־שלום (וגם, למרבה הצער, את מפגיו מחנות הפליטים בבירות).

מי שסבור כי הענין היחידי החשוב במרינה כיום הוא עניין הכפיה הדתית, יכול להצביע בעד ר"ץ. וגם מי שסבורה כי עצם העובדה כי שולמית אלוני היא אשה מצדיקה את ההצבעה בעדה.

מי שחשובים לו גם עניינים אחרים, כגון עניין השלום, שהוא עניין של חיים ומוות, אינו יכול להתעסק בכך.

■ ■ ■

מ ה אפשר לומר על לובה אליאב?

אחת השיטות הנלוזות היא להגיד: רשימה זו לא תעבור את אחוז־ההסימה, אל תבזבז עליה את קולך. כך נוהגים אנשיה של שולמית אלוני כלפי לובה, וזה מכוער. שהרי מי שמשמיע נבואה כזאת, גורם בכך בעצמו למימושה.

מבחינה מסויימת, רשימת־לובה היא קוריוז. הוא אומר, בגילוי־לב הראוי לציון: המערך לא רצה לקבל אותי לרשימתו. אז אני הולך להוכיח לו שאני יכול להיבחר בכוחות עצמי, ואז אצטרף למערך.

רק בחירי־מערך מובהקים יכולים, על כן, להצביע בעד לובה. האחרים מטורים מלחשוב על כך.

לובה הוא איש חיובי וטוב. פעם שיכנעתי אותו לקבל לידיו את הקמת של"י, ואיני מצטער על כך.

הבעיה של לובה היא שאין לו מצע. המצע היחידי שלו הוא לובה אליאב. קשה להצביע בעד רשימה שהיא כל־כולה אגו־טרים של העומד בראשה.

■ ■ ■

ב שארה ר"ץ. המיפלגה הקומוניסטית הישראלית, כתפאורה של „החזית".

אפשר להשמיע נגדה אלף ואחת טענות. כולן נכונות. שזוהי מיפלגה טוטאליטרית, המשתמשת בשקר בכמכשיר שיגרתי. שמנהיגיה לא התחלפו במשך 40 שנה. שמאיר וילנר הוא החותם היחידי על מגילת־העצמאות העומד עדיין בראש מיפלגתו. שבפיה שתי שפות. אחת ליהודים ואחת לערבים. שהיא הידרדרה בבחירות אלה לדרגה של פאניקה והיסטריה, הגובלת בשיגעון.

אך כל אלה אינם העיקר. העיקר הוא שרק"ח היא כישלון טוטאלי. במשך 36 שנות קיום המדינה לא רכשה קורטוב של השפעה על המתרחש בה. ב־11 מערכות־בחירות היא מתנדנדת בין שלושה מנדאטים ושישה, מבלי שזה מעלה או מוריד. שהיא, פשוטו כמשמעו, בחוץ.

אפשר להתווכח על הסיבות לכך. אך הסיבה הראשונה היא, בוודאי, חוסר־הכישרון המונומנטלי של מנהיגיה.

ויש עוד סיבה: רק"ח תלויה, בכל רמ"ח אבריה, במוסקווה. במשך 36 שנים לא סטתה אף במילימטר מן הקו האדוק ביותר של פראבדה. לכן אין כל טעם לדון בעמדות רק"ח — צריכים לדון בעמדות מוסקווה.

מי שתומך בברית־המועצות בכל ליבו ונפשו, יכול וצריך להצביע בעד רק"ח. על כל מצביע אחר אני תמה.

האם אפשר להצביע בעד זכויות־האדם בישראל ובעד מיפלגה המצדיקה לחלוטין רמיסת כל זכר לזכות־האדם ולכבוד־האדם בברית־המועצות, בסין, באפגניסתאן ובשאר ארצות האימפריה הסובייטית?

האם אפשר להצביע בעד מיפלגה האומרת שמה שטוב לערבי בישראל רע ליהודי בברית־המועצות?

הייפלא שמיפלגה זו לא רכשה מעולם יותר מאשר 0.01% של הציבור היהודי בארץ?

(המשך בעמוד 12)

פרס ליד שמיר: מצא את ההבדלים

אמנון רובינשטיין לא מכר את עצמו ב־1977 תמורת כיסא ליד שולחן־הממשלה, כפי שעשו חבריו, אחרי שגרמו לעליית הליכוד לשילטון. שינוי נאבקה למען הרבה דברים קטנים וטובים.

וזוהי הצרה. שינוי לא לחמה מעולם על שום דבר גדול וטוב.

הייתי יכול לעבור בשתיקה על כך ששינוי מתיימרת כיום להיות הלוחמת בה"א הידיעה נגד מילחמת־הלבנון, בעוד שרובינשטיין הצביע בעדה, וחוזר גם כיום על אגרת 40 הקילומטרים.

העניין חמור יותר. שינוי ממשיכה לסמל את התכונה העיקרית של ד"ש: הטרויוויאליות. הטיפול הכפייתי באלף ואחד דברים קטנים, תוך התעלמות גמורה מן הבעיות העיקריות של המדינה. אין לה מה לומר על כל שאלות־היסוד: הסיכסוך הישראלי־פלסטיני, פערי־העדות, הגורמים האמיתיים לחורבן המדינה והמשק.

כל אלה הם, רחמנא ליצלן, נושאים־השנויים־במחלוקת – ושינוי בורחת מכל נושא כזה כמו ילד מאש.

מי שמוכן להסתפק בנושאים האלה יכול בהחלט להצביע בעד שינוי. האחרים צריכים לחפש אופציה אחרת.

■ ■ ■

ד שבנה הקרובה של שינוי היא ר"ץ.

ז כלומר: שולמית אלוני.

מאת אורי אבנרי

על סמך תחזית משוערת של תוצאות הבחירות, מנתח צוות „העולם הזה"

קואליציות

שביע לפני הבחירות אין עדיין כל אפשרות לנחש במידה כל־שהיא של ביטחון את הרכב הכנסת הבאה. אפשר רק לנחש — ולבסס על ניחושים אלה את ההשערות הראשונות לגבי הרכב הממשלה הבאה.

בעמודים אלה נעשה נסיון כזה. ההרכב המשוער של הכנסת הבאה, כפי שהוא מתבטא בדיאגרמה, אינו מבוסס על סקרי דעת־קהל, שערכם מפוקפק בכל שלבי המערכה, וגם שבוע לפני יום־הקלפי. הסקרים הכזינו בעבר. אין הם נוגעים כלל ל־12 חברי־כנסת, הנבחרים על־ידי הציבור הערבי. אין שום כלים לעריכת סקרים בציבור זה, שגם לדעת עורכי־הסקרים הוא עומד, כנראה, מחוץ למיסגרת. גם בצד היהודי הכלים המדעיים־כביכול לקויים למדי.

התמונה המצטיירת בדיאגרמה מבוססת על הערכות גסות של מומחים שונים, תוך שילובן. היא מניחה שאף אחת מן הרשימות ה„פרטיות" (לובה אליאב, שמואל פלאטו־שרון, מאיר כהנא, מרדכי בן־פורת, ייגאל הורביץ וכו') לא תעבור את אחוז־החסימה, וגם לא הרשימות התימהוניות למיניהן. אם תתבדה הערכה זו לגבי אחת מהן, אין זה משנה: אליאב יכול להיכנס לכנסת רק על חשבון המערך או ר"ץ, ובכנסת הוא יצטרף למערך. הורביץ יכול לזכות רק על חשבון הליכוד, שממנו בא ואליו יחזור.

השאלה היא: אם אכן תהיה הכנסת הבאה מורכבת פחות או יותר לפי תמונה זו, איזו קואליציה תקום אחרי הבחירות? מה אפשרי? מה סביר?

להלן נעשה נסיון ראשון למנות כמה מן האפשרויות המשוערות. מובן שהן משתנות אם התוצאות תהיינה שונות באופן מהותי.

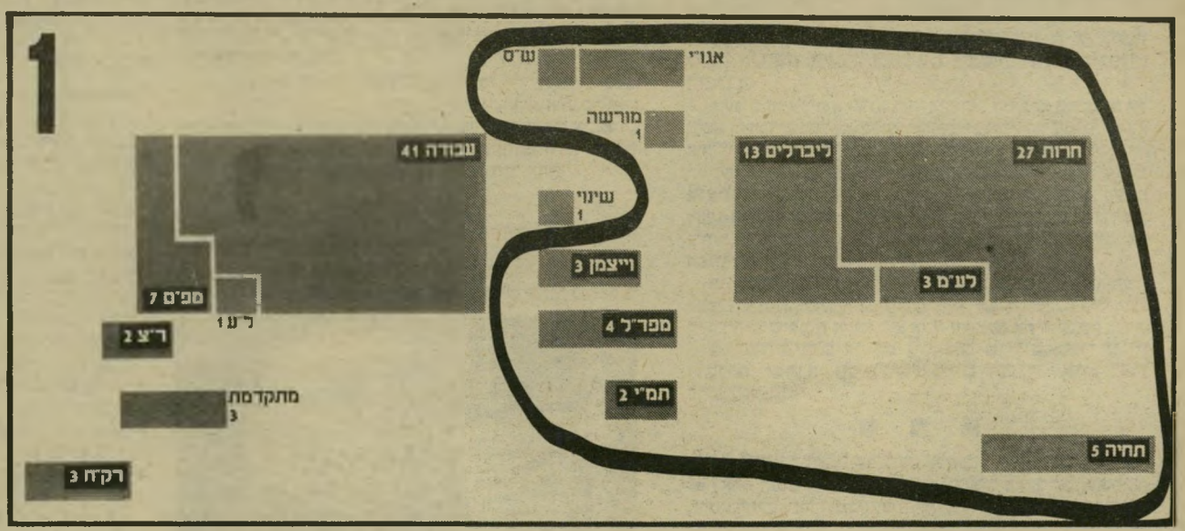

1. קואליציה של הליכוד

דן **שאלה הראשונה** שתתעורר במוצאי יום־הבחירות היא: האם מסוגל עדיין הליכוד להקים קואליציה משלו?

התשובה על שאלה זו תקבע את כל שאר המהלכים, גם אם ירצו הליכוד והמערך להקים קואליציה גדולה ומשותפת. גם אז השאלה היא: מי יעמוד בראשה?

גם אם הליכוד יספוג מפלה ומיספר המנדאטים שלו יירד, הוא יוכל להקים ממשלה אם יספיקו לו הקולות של כל המיפלגות הדתיות והלאומניות.

ברור כי לגבי שאלה זו אין הבדל בין קולות המערך, שינוי, ר"ץ, הרשימה המתקדמת ו־רק"ח, וגם לא חשובה החלוקה ביניהן.

אך המצב שונה לגמרי לגבי עזר וייצמן (ראה הנדון). הוא כבר הכריז כי הוא מוכן להקים קואליציה עם הליכוד או עם המערך. הוא לא התחייב שלא לתת יד לליכוד, שממנו בא.

אם יהווה וייצמן את לשונך־המאזניים, יכולה לקום קואליציה של הליכוד.

הוא עלול לחזור על אותו תרגיל הרה־אסון שבו העלתה ד"ש את הליכוד לשילטון: לקחת קולות מהמערך (ובכלל זה קולות של הליכוד שהיו עוברים למערך, אלמלא היה ניצב וייצמן באמצע) ולהקים ברית עם הליכוד.

קואליציה בזאת תמנה, לפי נתוני הדיאגרמה, 62 מנדאטים.

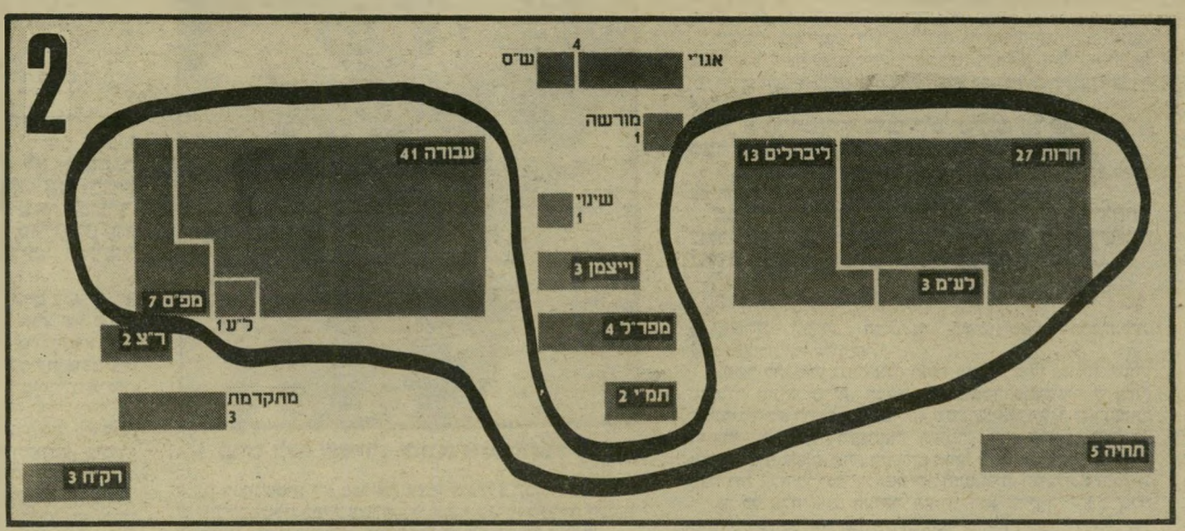

2. קואליציה מערך־ליכוד

ברגע **זה** נראה שהאפשרות הסבירה ביותר היא קואליציה של המערך עם הליכוד.

למרות הזיקוקין די־נור בטל־וויזיה, ההבדל בין גישות המערך והליכוד לרוב הבעיות הוא מינימלי, אם הוא קיים בכלל.

בשטח הכלכלי מציעים שני הגושים את אותם הפיתרונות עצמם. במילים קצת שונות. לגבי השהות בלבנון שני הגושים מנבאים בשפה אחת. המערך התחייב שלא לפרק התנחלויות, ויש הבדל־מה רק לגבי הכוונה להרחיב התנחלויות קיימות ולהקים חדשות.

לגבי עתיד השטחים הכבושים, ההבדל בין שני הגושים הוא תיאורטי בלבד, מכיוון שגם ל„אופציה הירדנית", לפי גירסת המערך, אין קונים. אין שום סיכוי לכך שהמלך חוסיין ייכנס להרפתקה זו, כאשר העמדה הרישמית של המערך היא „לא שיבה לגבולות 1967, לא שינוי מעמדה של ירושלים המיזרחית, לא מדינה פלסטינית, לא משא־ומתן עם אש"ף."

לעומת זאת, יש סיבה חזקה מאוד להקמת „ממשלת אחדות לאומית".

שני הגושים מאמינים שיש צורך באמצעים דראסטיים ביותר כדי למנוע שואה כלכלית. אמצעים אלה יחייבו אבטלה גדולה, מצוקה נרחבת בשכבות החלשות והתמרמרות בכל השכבות. מבחינה סוליטית, כל ממשלה תירתע מפני ביצוע

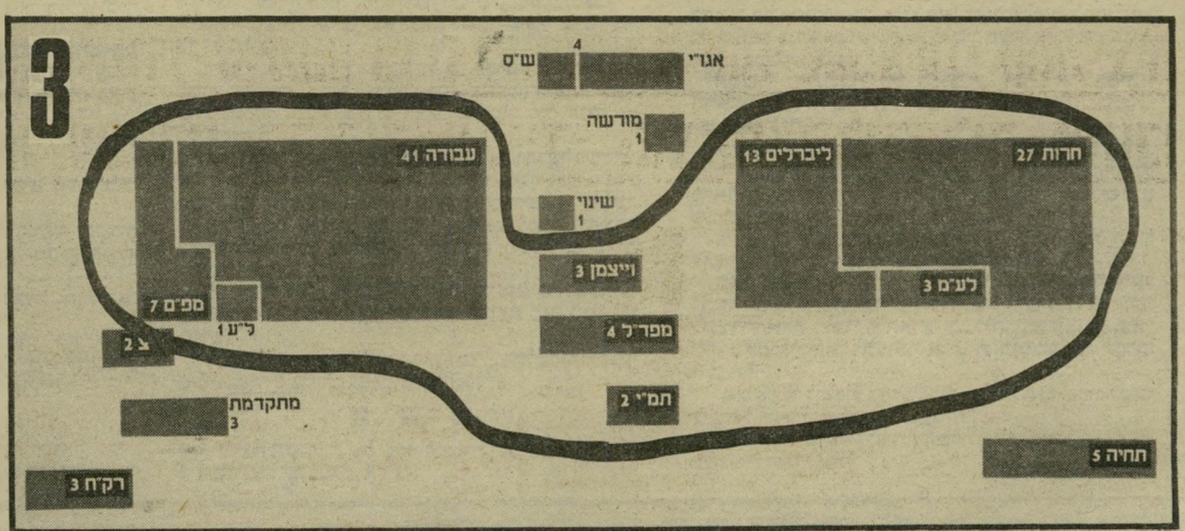

את האפשרויות

ניתוח בזה אם תעמוד מולה אופוזיציה גדולה וחזקה.

משום־כך יש להניח כי כבר למחרת הבחירות ייפתח משא־ומתן להקמת קואליציה של המערך והליכוד, שבראשה יעמוד מנהיג הסיעה היותר גדולה. כלומר, לפי נתוני הדיאגרמה: שימעון פרס. כשיצחק שמיר יהיה סגנו.

שמיר יהיה זקוק לכך גם מבחינה אחרת: אם יסמוג מפלה בבחירות, יודח במהרה על־ידי דויד לוי ו/או אריאל שרון. שמיר וארנס, שאין להם עורף מיפלגתי אמיתי, יוכלו להציל את עצמם רק על־ידי הצטרפות לממשלה, שתבטיח את מעמדם בצמרת המדינה ובמרכז הזרקורים.

כשלב הראשון, זה יהיה גם פופולרי בציבור — לפחות עד שיבין את התוצאות.

לפי נתוני הדיאגרמה, יהיו לקואליציה זו 92 מנדאטים.

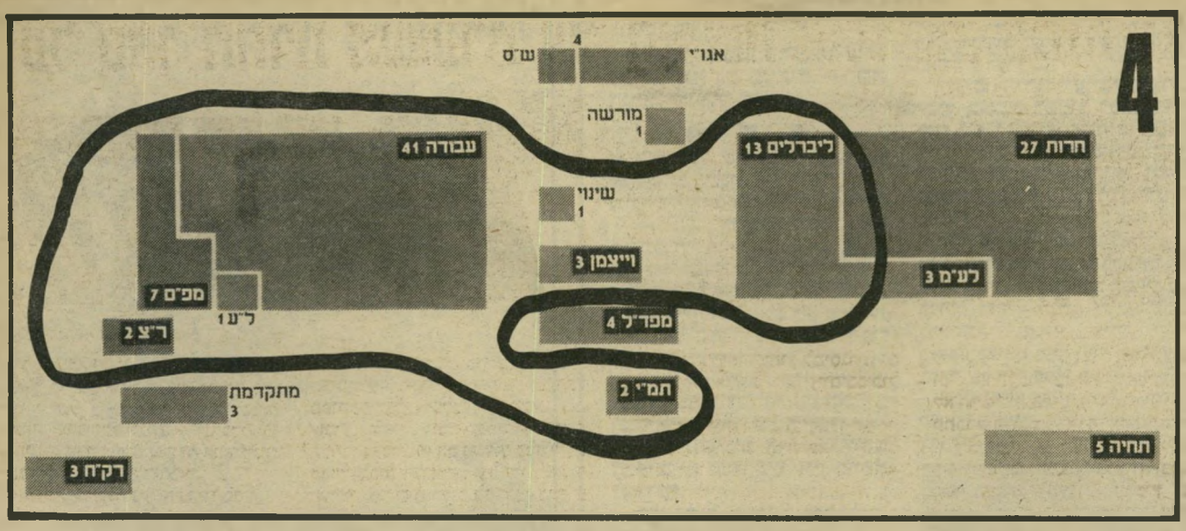

3. ממשלת־אחדות־לאומית

קואליציה מערך־ליכוד יש, כמובן, כמה גונים.

היא יכולה לצרף אל עצמה מיפלגות כמו המפד"ל, ואפילו את עזר וייצמן — אם תרצה להיות נדיבה ולוותר על תיקים בממשלה כדי להקטין עוד יותר את האופוזיציה שתישאר.

מאידך, יכולה מפ"ם להחליט שסבלנותה פקעה, סוף־סוף, ולפרוש מן המערך. במיקרה זה היא תצטרף לשאר מיפלגות־האופוזיציה שיהיו אז, כגון התחיה מימין, הרשימה המתקדמת, ר"ץ ורק"ח משמאל ואגודת־ישראל באגף הדתי.

למרות כל הדיבורים, יש סיכוי רב שמפ"ם תישאר בתוך קואליציה כזאת, כדי "להציל את המדינה" מפני הליכוד — מה גם שפרישת מפ"ם היתה גורמת לכך שהליכוד יהיה גדול יותר מאשר סיעת מיפלגת־העבודה, וששמיר יהיה ראש־הממשלה.

לפי נתוני הדיאגרמה, יהיו ל־קואליציה כזאת 101 מנדאטים.

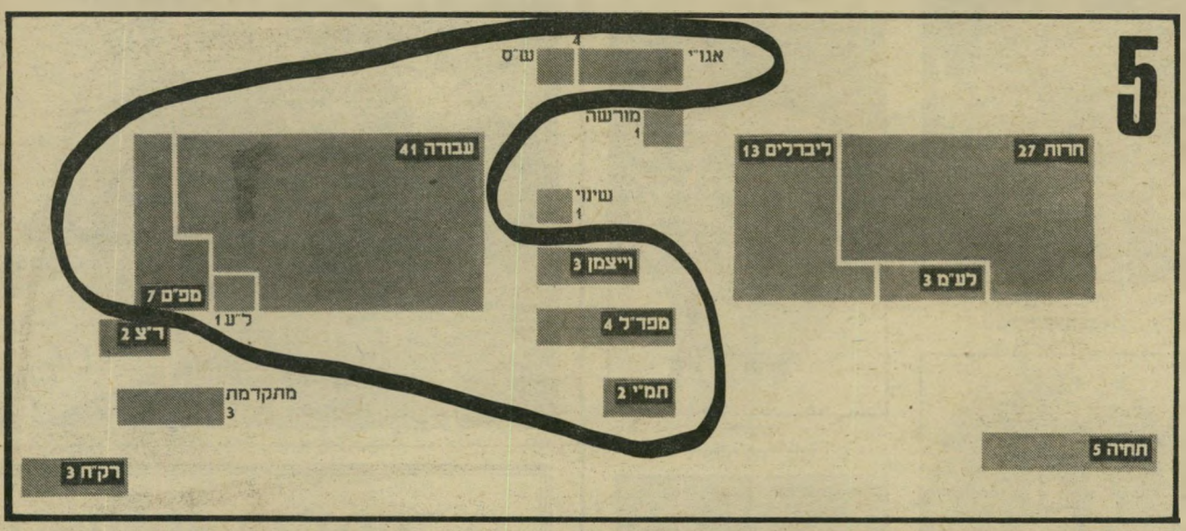

4. המערך והליברלים

אפשרות שמדובר עליה הרבה בחדרי־חדרים היא שלא תקום קואליציה של המערך עם כל הליכוד כולו, אלא עם הליברלים בלבד.

לליברלים נמאס הליכוד. רבים מהם מבינים שהם נכנסו למלכודת, הם־חסלת אותם. כפי שגילה לראשונה העולם הזה (27.6.84) נפגש יצחק

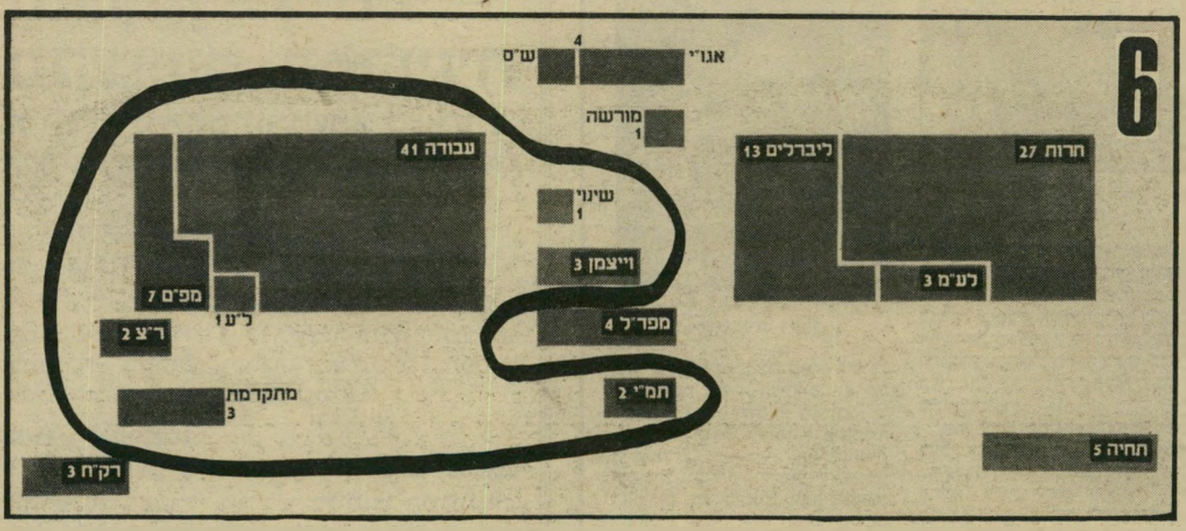

יום אחרי הבחירות יתחיל שימעון פרס לעבוד על שתי אופציות: קואליציה עם הליכוד או שבירת הליכוד על־ידי הוצאת הליברלים ממחוכו

מודעי לדיון עם ראשי המערך לקראת אפשרות כזאת.

לגבי המערך, זהו רעיון מפתה ביותר. חשיבותו חורגת מן הטווח הקצר, מכיוון ש־הריסת הליכוד והחזרת חרות לקצה הימני ישנו את המפה הפוליטית מיסודה, ולטווח אריך.

יש להניח שגם למפ"ם יהיה קל יותר לבלוע אפשרות זו, בעוד שר"ץ ושינוי יחייבו אותה מפני שתהפוך את הממשלה בלתי־תלויה בדתיים. וייצמן בוודאי ישמח להיכלל בה.

ממשלה כאת תצטרך עדיין להת־מודד, בשטח הכלכלי־חברתי, עם או־פוזיציה חזקה למדי, שתהיה או פופוליסטית ודמגוגית, בנוסח דויד לוי.

לרשותה יעמדו, לפני נתוני הדיאגרמה, 68 מנדאטים.

5. המערך ושות'

הליכוד יישאר מאוחד, וה־מערך לא ירצה או לא יוכל להקים קואליציה עימו או עם חלקים ממנו, ועזר וייצמן לא יתמוך בליכוד, תעמוד על הפרק קואליציה מצומצמת רגילה, שבמרכזה יעמוד המערך.

לקואליציה זו מובטחים הקולות של המערך, ר"ץ, שינוי. היא תצטרך לבחור בין שתי אפשרויות.

הראשונה היא קואליציה מחודשת עם הדתיים. מכיוון שהדתיים לא יישבו עם שולמית אלוני, ויתכן שגם אלוני לא איתם, יהיה לממשלה כזאת בסיס צר מאוד.

לפי נתוני הדיאגרמה, יעמדו לר־שותה 62 מנדאטים.

6. המערך בלי הדתיים

אפשרות האלטרנטיבית ש־תעמוד במיקרה כזה לפני המערך היא קואליציה מצומצמת בלי הדתיים, תוך הסתמכות על וייצמן, ר"ץ, שינוי ותמ"י, ותוך הסתייעות ברשימה ה־מתקדמת לשלום.

מבחינה מסויימת זוהי האפשרות החיובית ביותר מבחינת מי שחושב על שלום ושיוויון. כי קואליציה שתהיה תלויה בקולות וייצמן והרשימה ה־מתקדמת תצטרך לפעול למען השיוויון ליהודים ולערבים במדינה, ולפחות לעשות צעדים ראשונים כדי לעלות על דרך השלום.

מבחינה פסיכולוגית ופוליטית, אין המערך מסוגל להקים קואליציה שתהיה תלוייה בקולות רק"ח, בשל תלותה של זו בכרית־המועצות.

לקואליציה כזאת יהיו, לפי נתוני הדיאגרמה, 60 מנדאטים, והיא תצטרך לסעוד על סמך ההנחה שרק"ח לא תצביע נגדה.

(המשך מעמוד 9)

ומכיוון שבטוח לגמרי שזה לא ישתנה גם בעתיד — מה הטעם לתמוך בה?

■ ■ ■

ד ראה לי שהרשימה המתקדמת לשלום, שבה אני תומך, אינה נגועה בליקויים אלה.

אין היא אדישה לשום בעיה במדינה, ועל כן היא תומכת ב"שיוויון בין כל האזרחים, יהודים וערבים, אשכנזים ומיזרחיים, גברים ונשים, דתיים וחילוניים". אולם היא שמה את הדגש על הבעיה שהיא אכן עיקר־העיקרים: בעיית השלום.

מבלי לעלות על דרך השלום, שסירושה הידברות עם האוייב ומציאת פשרה שבה יוכלו שני העמים להגשים את מאווייהם הלאומיים הצודקים, אין מרפא למדינה.

בלי שלום, תשתולל האינפלציה, ואין תקומה למשק. שום מדינה בגודל

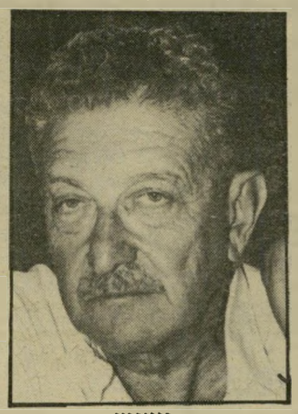

וייצמן
הימור גדול מדי

אלוני
נושא אחד בלבד

של ישראל אינה יכולה לקיים לאורך־ימים עוצמה צבאית, המתאימה למדינה בעלת ממדים גדולים פי עשרים.

בלי שלום אין תקומה לדמוקרטיה הישראלית. המחתרת הטרוריסטית היהודית ועליית הזרמים הגזעניים העכורים הם סימנים למה שעומד להתרחש כאן — תזוזה מזורזת לקראת פאשיזם יהודי.

המילחמה מעוותת את המדינה, את החברה, את הכלכלה. תחת להיות מדינה מודרנית, דמוקרטית, מתקדמת, המנצלת את כוח־האדם המעולה שלה לשם יצירת כלכלה טכנולוגית משגשגת, כמו יפאן, אנחנו שוקעים בבוץ של ימי־הביניים, על פי הדגם של חומייני בעל ציציות.

ועיקר־עיקרי־העיקרים: נבנסנו להרפתקה הנוראה של לבנון, והקזנו את דמנו ואת דמם של אחרים. מפני שזה ממשלה אינה ריצה לעלות על דרך השלום. בגלל אותה הסיבה עצמה, צפויה לנו עוד מילחמה, ועוד מילחמה.

הרשימה החדשה מהווה מהפיכה בחיי הארץ, לא רק מפני שהיא רשימת־שלום, אלא מפני שהיא רשימה יהודית־ערבית. אבסורד גמור הוא לדבר על שלום עם העולם הערבי ועם העם הפלסטיני, ולהתעלם מקיומם של 700 אלף ערבים־פלסטינים, אזרחי־ישראל. כל הפגנות שלום עכשיו היו עקרות, בבחינת מישחק בנדמה־לי, בגלל הסירוב העקשני לשתף בהן את האזרחים הערבים.

רק כוח יהודי־ערבי משולב יכול באמת לפעול למען השלום. מפני שהוא ממחיש בעצם קיומו את סיכויי־השלום. החיי דברות מתחילה מבית. הצדק מתחיל מבית. השיוויון מתחיל מבית.

עד כה לקו כל תנועות־השלום ומיפלגות־השלום בארץ בהעדרם של הערבים, ועל כן לא צלחו. תנועות כמו העולם הזה — כוח חדש, שהניף לראשונה דגל זה, מוקד, של"י, רשימת־השלום ועוד ועוד כשלו כולן בסופו של דבר בגלל סיבה זו.

עכשיו חלה תפנית מכרעת. הציבור הערבי, בהמוניו, מצטרף כשותף מלא לתהליך הפוליטי של ישראל, תוך

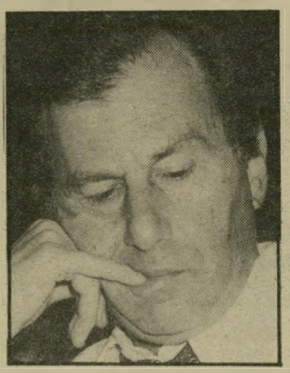

רובינשטיין
שבירה בעת משבר

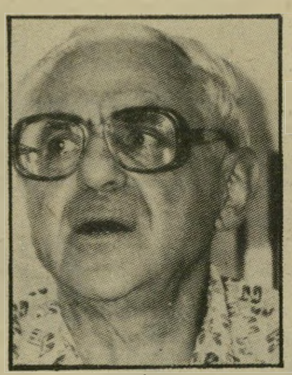

וילנר
תלות גמורה

הכרה מלאה בדמוקרטיה הישראלית. לכך יש חשיבות החורגת בהרבה מעבר לבחירות הקרובות. זוהי התחלה של תהליך, שיטביע את חותמו על המדינה במשך שנים רבות, לכן גם חשוב שבצד התמיכה המאסיבית ברשימה ברחוב הערבי תהיה הצבעה משמעותית בערה ברחוב היהודי.

אני יודע שקשה ליהודים רבים, בעלי רצון טוב, לעכל את העובדה שהעמדנו בראש הרשימה מועמד ערבי דווקא. עשינו זאת במתכוון, כדי להוכיח בצורה חותכת ודרמאתית של־גבינו התיבה "שיוויון" אינה מליצה ריקה. אנחנו מתכוונים לזה.

■ ■ ■

ך מחשבה אחרונה: מול סני המילחמה, מול סני המוות, מתגמדות כל שאר הי־בעיות.

לפני שלוש שנים הצביעו 600 צעירים, שאינם יכולים להצביע בבחירות אלה. הם ניספו במילי־תמת־הלבנון — מילחמה עכורה, מיו־תרת, כושלת, בעלת מטרות אוויליות. כאשר הלכו לקלפי, לא ידעו בער מה הם מצביעים. מכלי לדעת זאת, הם הצביעו בעד המילחמה שנפתחה בתמיכת הליכוד והמערך, ושאף סיעה אחת בכנסת, מילבד רק"ח, שאינה נחשבת כמיפלגה ישראלית אמיתית, לא הצביעה נגדה.

כאשר אתה הולך לקלפי הפעם, חשוב על כך. חייך וחיי יקיריך תלויים בכך.

גם הפעם אתה מצביע בעד — או נגד — המילחמה הבאה.

ך עיתונות האנגלית יצאה מגידרה. סיפור כזה לא התרחש באנגליה כבר שנים רבות — סיפור המגלם בתוכו אלמנטים היכולים לגרות כל דימיון. סיפור שכלל בתוכו גם פשע, גם מיסתורין, גם קשרים בינלאומיים חובקי־עולם, גם סיפור שחיתות שהרבה כסף מעורב בו, סיפור שכולל קשרים בין העולם המערבי, היבשת השחורה והמיזרח־התיכון.

צירוף כל־כך צפוף של אלמנטים לא יכול היה סופר מתח להגות ולתאר, בלי שיאשימו אותו בהמצאה פרועה ולא ריאלית.

זו היתה הסיבה שאולם בית־המישפט בלונדון המה ביום הרביעי שעבר מפה לפה.

שלושה הליקופטרים

ך מן רב לפני תחילת הדיון כבר היה המיסדרון עמוס אנשים, רובם עיתונאים. הללו עמדו בשקט וחיכו לשוטר הממונה שיפתח את הדלתות.

ישראלי, שנקלע למקום, שאל בתמימות את השוטר מה יהיה כשייפתחו הדלתות. הרי אין מקום לכל העיתונאים הרבים שרוצים לסקר את הדיון החשוב? השוטר השיב שיכנסו, עד שלא יהיה יותר מקום והשאר ישארו בחוץ.

„אבל," המשיך הישראלי והיקשה, „כשתפתח את הדלתות, כולם יתפרצו פנימה לא תהיה לך שליטה על העניינים." השוטר חייך בנימוס ופתח את הדלתות בשקט.

הישראלי נדהם: איש לא דחף ולא נדחף.

בית־המישפט היה שמור באותו הבוקר בצורה הרמטית. מעל הבניין חגו במשך כל הדיון שלושה

פרקליט סלונים
מי שילם –

האולפן ללימוד מקצועות הטלויזיה

ה י ו ם נפתחת ההרשמה לקורס ב'

לקורס הכנה במקצועות הטלוויזיה בתחומים כדלהלן:

הפקה ★ בימוי ★ כתיבה ★ צילום ★ תסריטאות ★ איפור ★ הגשה טלויזיונית

מתקבלים תלמידים בעלי השכלה תיכונית לפחות. במסגרת הקורס יערכו התלמידים הפקות לטלוויזיה במערכת במעגל סגור.

משך הלימודים:

6 חודשים, פעמיים בשבוע בשעות: **18.00–21.00.**

ההרשמה במשרדי האולפן ללימודי הטלוויזיה, רח' בלוך 26 תל־אביב, (קומת קרקע), בשעות 10.00–13.00; 16.00–19.00.

טלפונים: **03-221633, 03-240660**

● מספר המקומות מוגבל ●

להשכרה בבת־ים

דירת 2 חדרים
עם טלפון

טל. 03-849227

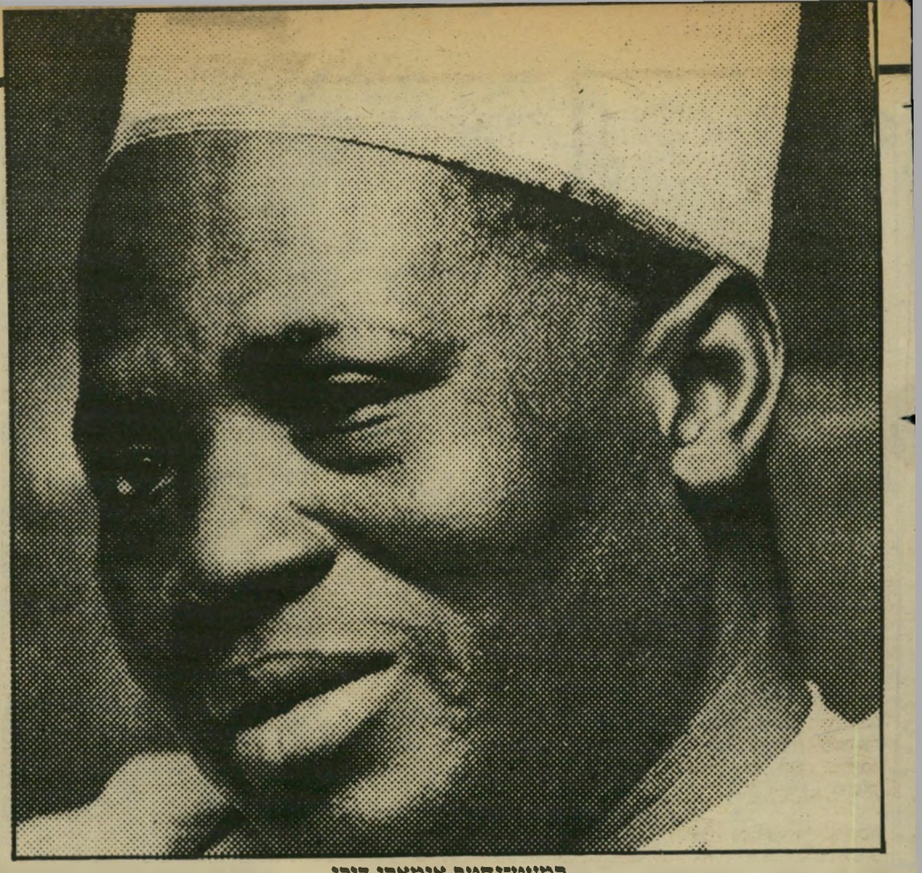

כמעט־נחטף אומארו דיקו
נמצאו בארגזים

במדינה

(המשך מעמוד 8)

פרידה ילין־מור, חברת לח"י בזכות עצמה, אסירה־לשעבר ומי שהיתה אשתו של מנהיג לח"י, נתן ילין־מור; שלמה בן־שלמה, מראשוני ההולכים אחרי יאיר, בן־בולגריה שנשלח על־ידי האירגון לקורס קצינים בפולין, יצחק חסון ואחרים.

בין הבאים בלטו גם כמה מבני הדור הצעיר של לח"י דאז: העיתונאי בועז עברון (שלקה בינתיים בהתקף־לב ואושפז); המשורר יונה בן־יהודה („יבי") ועוד.

בינתיים הצטרף מאיר כהנא לשורת מחללי זכר לח"י, והשתמש בתצלומו של יאיר בסרטיו, חרף מחאתה החריפה של המישפחה.

השבוע ניגשה הקבוצה לפירסום קול־קורא, בחתימת 20 מלוחמי־חרות־ישראל.

הבריזו החוצמים:

אנו, קבוצת חברי־לח"י לשעבר, חלקנו מאלה שהקימו את התנועה והלכו אחר יאיר עם הפילוג באצ"ל, חלקנו מאלה שהצטרפו אל האירגון לאחר מכן ולחמו בשורותיו, חלקנו צעירי־לח", מבקשים לקבוע את הדברים הבאים:

היינו לוחמי־חרות, אבל לא היינו

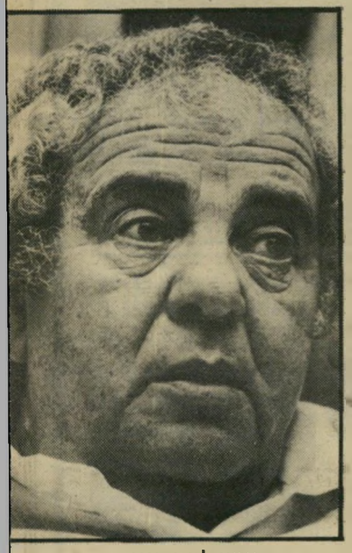

איש־לח"י קינן
חרות אינה חרות לשלול חרות!

לוחמי־חרות כדי להפוך את חרותנו שלנו לזכות לשעבד ולדכא עם אחר. מילחמתנו היתה, לפי מיטב הכרתנו, מילחמה אנטי־אימפריא־ליסטית.

כלוחמי־חרות, אנו מאמינים שה־זכות לחרות היא זכותו של כל עם, בתנאי שלא ישעבד עם אחר.

לא נסכים להיות משועבדים לעולם, אך גם משיעבוד הזולת נוקעת נפשנו.

אין לנו, אך אין גם לאיש זולתנו, הזכות להשתמש בשמה של תנועת לוחמי־חרות־ישראל, כדי לקדם מט־רות פוליטיות אלה או אחרות של גוף זה או אחר, כיום.

על כן אנו מסתייגים מכל מי שיאמר שמורשת־לח"י פירושה הבל־עדי הוא מלכות־ישראל בנוסח ה־לאומני הקיצוני.

על כן, לא בשם לח"י, אלא בשמנו בלבד, אנו מצהירים על הסתייגותנו מפרשנות זו. לח"י איננה עוד, היא נחלת ההיסטוריה. אנו, קבוצת חברי לח"י לשעבר, אומרים היום:

חרותנו אינה החרות לשלול את חרותו של עם אחר!

ביניהם: יעקב יצחקי, שלמה בן־שלמה, אפרת ילין־מור, יצחק חסון, חיסיה שפירא, חיים שבתאי, שלמה אלקלעי, שרה חסון, מיצקו יוסף הלוי, יחיאל עמית, גרשום לוי, עמוס קינן, מרדכי סופר, יאירה גנוסר, י"בי, יהויכין ברנר.

השמיעה כל מחאה ולו גם דיפלומטית נגד אזרחים שלה, שביצעו פשע כל־כך חמור על אדמת מדינה ידידותית. ממשלת־ישראל שתקה.

הקונסול הישראלי, שידע באופן תמוה על מעצרו של אזרח ישראל שלישי, סיפק לשלושה מייד שירותים קונסולריים. קשה להניח שסוחרי סמים, אזרחי־ישראל שנתפסים בגרמניה, מקבלים שירותים כאלה במהירות כזאת.

עורכי־דין נשלחו מייד מן הארץ, ובלונדון נשכרו שירותיו של עורך־הדין היקר ביותר והטוב ביותר. לצורך הגנה מישפטית כזאת, נדרשים סכומי עתק, שספק אם מישפחה ישראלית טיפוסית יכולה לגייס אותם בעצמה.

כל התמיהות האלה, בנוסף לעובדה ששלושת הישראלים אינם אנשי־עולם תחתון ואין להם עבר פלילי, עוררה את כל מסכת השמועות סביב מעורבותו, אם גם לא הישירה, של המוסד הישראלי בפרשה.

כרגע רוב הפרטים עדיין חסויים. המישטרה הבריטית מטפלת בעניין בעזרת הלווייתנים שלה — היחידה ללוחמה בטרור, שבראשה עומד ראש היחידה, הקסלבי. הוא שחוקר בעצמו את החשודים והוא שהופיע בעצמו בעת הדיון להארכת מעצרם, דבר שאינו מקובל בפשעים רגילים. הבריטים מחפשים עדיין שותפים נוספים לפרשה זו. מקורות בלונדון רומזים כי ייתכן מאוד שגם הם בעלי אזרחות ישראלית, אך ככל הנראה עזבו את לונדון מייד אחרי התפיסה.

כל עוד לא יוודעו הפרטים ולא יפתרו התמיהות, תמשיך מערכת השמועות לפעול במרץ, לאו דווקא לטובתה של מדינת־ישראל, שמעללי המוסד שלה מגרים כל דמיון.

ענת סרגוסטי ■

הליקופטרים של הסקוטלאנד יארד. גם מכונית האסירים, שהביאה את שלושת העצורים, נסעה כשמעליה חגים הליקופטרים לשמירה.

שלושה ישראלים ישבו על ממקורות במישרד־החוץ, כדי לספק שירותים קונסולריים. שירותים כאלה ניתנים לכל ישראלי הנעצר במדינה זרה, שבה יש נציגות ישראלית. השירותים מסתכמים בעיתונים, להגיע ל־20 שנות מאסר.

בהודעות שמסרו השלושה במישטרה, הדגישו את האופי הפוליטי של המעשה בניגוד לאופי פלילי. הם אמרו כי השתכנעו שמרובר באדם

הקשר הניגרי

דוכן־הנאשמים: אלכסנדר ברק, לב שפירא ופליקס אבוטבול. שלושה ישראלים שנתפסו ימים אחדים קודם לכן בתוך ארגזים בשדה־התעופה של לונדון, כשהם מנסים להבריח משם את השר הניגרי הגולה אומרו דיקו.

לכידת הישראלים גירתה את רימיונם של האנגלים והשמועות התחילו לרוץ. מכיוון שכל הפרשה כוסתה במעטה של מיסתורין, ואיש לא ידע פרטים מדוייקים על זהותו של הגוף העומר מאחורי השלושה, היתה

חומרי־קריאה אחרים, או יצירת קשר עם מישפחות.

כשבא פרי, הקונסול, העובר, אגב, בתוקף צו־ריתוק, בגלל השביתה הארוכה במישרד־החוץ, כבר ידע שישנו עצור נוסף — אלכסנדר ברק.

עובדה זו תמוהה במיוחד, מכיוון שממשלת ישראל ניסתה לרמות, בעיקבות ידיעות שהתפשטו בעולם כאילו המוסד עומד מאחורי שלישית ישראלים זו, כי אין לה קשר לעניין.

עורכי־הדין שהגיעו מן הארץ, אורי

מושחת שגנב מיליארד לירות שטרלינג, כשכיהן כשר במשלת ניגריה וגרם לפשיטת־רגל של ארצו.

הם הדגישו בפני חוקריהם את העובדה שלא היו מזויינים בנשק כלשהו, חם או קר, ושלא השתמשו כמעט בכוח לצורך החטיפה. הם הסבו את תשומת־לב לכך שהיה בידיהם ציוד רפואי ששמר על חייו של דיקו.

הפרשה המוזרה עשתה גלים בעולם. עיתונים מכובדים כמו הניו־יורק טיימס רמזו רמז עבה לכך

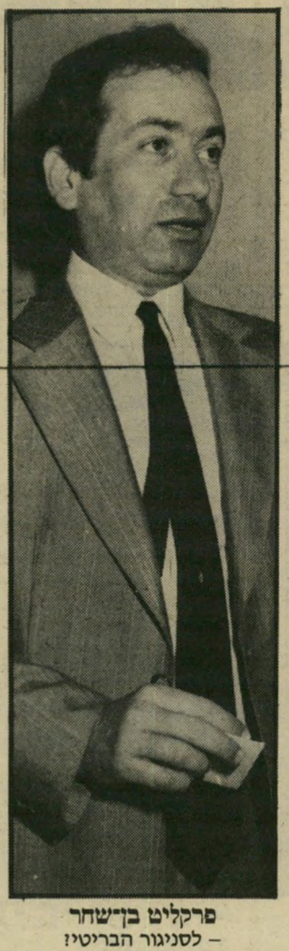

פרקליט בן־שחר
– לסניגור הבריטי?

יש יותר מדי תמיהות בפרשת החטיפה. ממשלת־ישראל שותקת כמו דג — וכך גם כל האחרים: המישפחות, הפרקליטים והמוסדות

חרושת השמועות נרחבת ופעילה.

בתחילה נודע על שני ישראלים שנתפסו ביחד עם השר הניגרי: שפירא, רופא ישראלי, שטס ללונדון ימים ספורים לפני החטיפה ונתפס בארגז ביחד עם דיקו, ואבוטבול, בחור נתנייתי בן 30, שמוצאו מצפון־אפריקה.

כבר באמצע השבוע נסעו ללונדון שני עורכי־דין מן הארץ, שנשלחו, כך נאמר, על־ידי המישפחות. כדי לראות את העצורים. כשיצאו עורכי־הדין את הארץ, לא ידע איש שבידי האנגלים ישנו עצור נוסף ושגם הוא ישראלי.

ביום השלישי אחרי־הצהריים בא לוורם וור סקראבס (בית־הכלא השמור ביותר בלונדון) יעקב פרי, קונסול ישראל בבריטניה. הוא בא. כך נמסר

סלונים (מי שייצג בשעתו בוודעת כהן את תת־אלוף עמוס ירון), ועורך־הדין אהרון בן־שחר, שכרו מייד עם הגיעם את עורך־הדין הטוב ביותר, ובוודאי גם היקר ביותר בלונדון כדי שיגן על שלושת הישראלים.

מיליארד שטרלינג

סר דייוויד נפלי, עורך־הדין שייצג בזמנו לקוחות שמנים וחשובים באנגליה, התפנה מייד, באופן תמוה ביותר, כדי לייצג את השלושה.

השלושה יואשמו בחטיפת אדם ובשימוש בתרופות בדרך לא הומאנית. העונש המירבי על עבירות אלה יכול

שממשלת־ישראל, המגנה כל־כך את הטרור העולמי, עומדת כנראה מאחורי שלושת הישראלים.

כל הפרשה תמוהה ביותר, וקשה להסביר כמה מן העובדות סביבה:

לצורך החטיפה נשלח רופא מכובד, שאינו קשור לעולם התחתון. הוא גם אינו מצטייר כשכיר־חרב, כמו שניסו לומר בתחילה.

ישנה מסכת מוזרה של שתיקה של כל הגורמים הקשורים לעניין. כאילו מישהו נתן לכולם פקודה לא לדבר.

מישפחה נורמלית שבנה נאסר בחו"ל, איננה שותקת בדרך־כלל, כמו שקרה הפעם, אלא מנסה לגייס את אהדת הקהל בארץ ובעולם דרך העיתונות וכלי־התיקשורת.

ממשלת־ישראל, גם היא מצידה, לא

רק לפני חודש עמד יוסי פאר (מימין) ליד פלאטו־שרון והגיש את רשימתו לוועדת הבחירות המרכזית — השבוע פרש ממנו יחד עם 66 מבין 69 המועמדים

הפישלה של פ"ש

ל שיבת מטה־הבחירות של שמואל פלאטו־שרון הסתיימה ב־שעה 2 אחרי חצות. הנוכחים בחדר־הישיבות בווילה של המיליונר מסביון התחילו להתפזר. אחד מהם, מוסא סולימן אל־סעיד, בדווי מהנגב, ידע שתהיה לו בעיה. רכב לא היה לו, וגם כסף לא היה בכיסו, כדי ללון במלון בתל־אביב. גייסן־הקולות של פלאטו שרון בדרום, ראה שחברי מטה אחרים שגם להם יש בעיית לינה נשארים לישון בבית גדול הממרים. אבל מזלו לא שפר עליו.

על מה שאירע לאל־סעיד באותו הלילה, ביום רביעי לפני שלושה שבועות, סיפר השבוע יוסי פאר, מס' 3 ברשימת פיתוח ושלום: "יצאתי מהווילה כדי לשתות כוס קפה בווילה סמוכה. כששבתי לחדר שפלאטו נתן לי, הרגשתי שאני דורך על חבילה בדשא. לא התייחסתי לזה. בבוקר ראיתי את הברווי שלנו, שישן בלילה על הדשא. כשהוא עטוף בשמיכה שפלאטו נתן לו. לידו נם גם אחד הכלבים של פלאטו."

ביום החמישי השבוע קבע פאר תקדים בפוליטיקה הישראלית. הוא הודיע שבידו חתימות של 67 מתוך 69 מועמדי פ"ש לכנסת, המצהירים שהם פורשים מרשימתו של פלאטו שרון.

הכאריזמה עבדה

ל פאר היו סיבות רבות לפרוש מהשותפות עם פלאטו, אך לדבריו מה שהכריע אצלו את הכף היה היחס לפעיל הברווי, שפלאטו סירב לתת לו לישון במיטה בתוך הווילה.

פאר, רב־סרן (מיל') גרוש בן 35, בעל שער מתולתל והופעה נעימה, הגיע לפלאטו לפני שלושה חודשים, מייד אחרי שנורע על הקדמת הבחירות. בשנים האחרונות הוא מארגן ערבי־ראיונות תחת השם המיסחרי פנורמה, שקצרו הצלחה במקומות שונים בארץ. עתה הוא חיפש מועמד פוליטי לכנסת, שיופיע בכל אירועי פנורמה, ויתן לה את חסותו. הוא ניסה אצל עזר וייצמן ונדחה בעדינות. מישהו קישר בינו ובין פלאטו, וכך, לראשונה בחייו, הוא הגיע לווילה של הנמלט מצרפת ברחוב המגל בסביון.

"הוא הזמין אותי לפגישה בלובי הכחול שלו," סיפר פאר. "הסברתי לו במה העניין, הוא מזג לי ויסקי ואמר: שתה ויסקי ולך הביתה. אני לא רוצה פנורמה ולא רוצה שוחד בחירות. "בבית הסתובבו כל מיני עוזרים. מישהו קרא לי לצד ואמר לי שפלאטו יהיה מוכן להופיע בפנורמה, אבל בחינם. מכלי לשלם עבור החסות. יש לו כאריזמה שעבדה עלי והסכמתי."

פאר לא הבין שכסף ופלאטו לא הולכים ביחד. הוא התרשם מהווילה, מהעוזרים, מהנהג, מהתמונות על הקירות. היה נדמה לו שזה יהיה לכבודו, אם פלאטו יופיע בערבים שהוא מארגן, ולו גם חינם.

כעבור כמה ימים, טילפן אליו שלמה אוחיון, שהוא מס' 2 ברשימת פ"ש לכנסת, ושנשאר עתה לבדו לצד פלאטו, אחרי הנטישה ההמונית.

אוחיון היה בעל מלון פנורמה בבת־ים. הוא גרוש וחי כיום לבדו. במערכת הבחירות המוניציפלית האחרונה הוא התמודד על ראשות עיריית בת־ים. אפילו למועצת־העיר לא נבחר. טוענים שהוא הפסיד במירוץ זה עשרות אלפי דולארים.

פאר הגיע לבת־ים, ושם הסביר לו אוחיון שיש על מה לדבר עם פלאטו. "אוחיון אמר לי שפלאטו מוכן שאני אהיה מנהיג תנועת הצעירים שתרוץ עם פלאטו לכנסת, שכדאי לי לנצל את פלאטו ואת הצעותיו, כי הוא מוכן להשקיע במירוץ לכנסת שלושה מיליון דולר, וביחד נוכל להיכנס לכנסת."

פאר השתכנע. "אני חובב הרפתקות, וירוק בפוליטיקה. לא האמנתי שמישהו יכול לעבוד עלי כמו ש־פלאטו עשה."

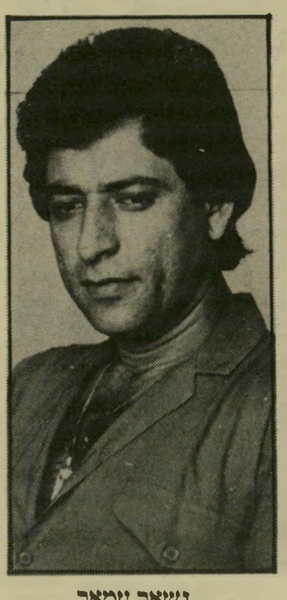

נשאר עמאר
האיש הבודד –

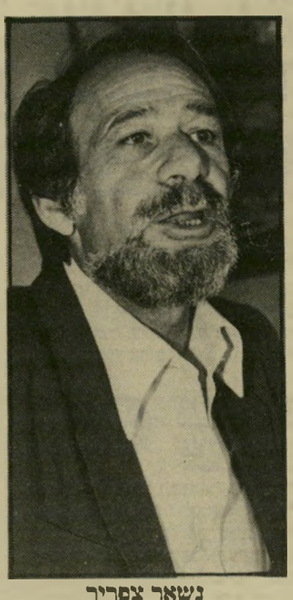

נשאר צמריר
– שתברו ישן על הדשא

הצעיר הנמרץ בא לווילה בסביון. מייד הוא הפך את הקומה השנייה לחדר מילחמה. הוא גייס חברים, הכין לוחות־עבודה, מפות וסיכות המוצרות אליהן, והחל מארגן מטה בחירות גדול ורציני. "אחרי יומיים שהייתי שם ירד פלאטו לקומה עם בקבוק ויסקי ביד, אמר לכולם: "יוסי פאר הוא מקום שלוש ברשימה ומזכיר התנועה, והוא אומר לכולם מה לעשות. חייכתי. בלב התרגשתי."

פאר זנח את מישרדו, את עיסקי פנורמה, ועבר להתגורר בווילה בסביון. "היום אני מבין למה הוא נתן לי גם לישון שם. הוא רצה לנצל אותי גם בשלוש השעות שהלכתי לישון," אומר פאר במרירות. "הוא ידע שיש לי עבר צבאי ושרק אני אוכל להקים לו מטה מאורגן לתיפארת."

פושעים לווילה?

ה מטה אכן קם על רגליו. אורגנו חוגי־בית, כינוסים איזוריים. פאר גייס פעילים לפי מחוזות, נפתחו סניפים בכל רחבי הארץ, פאר עצמו הפך ראש מטה־הבחירות בפועל, מפקח, דובר, איש יחסי־הציבור והפיר־סומאי. "לא ביקשתי כסף. ממילא ישנתי אצלו ואכלתי שם. זה היה לי כדאי, כדי ללמוד את רזי הפוליטיקה ולא להרוויח פרוטה. אחר־כך הבנתי שהייתי פראייר."

לא רק הוא תרם את חלקו. כולם עבדו בהתנדבות. בינתיים אירגן פאר את המועמדים לרשימה, שכולם היו חבריו, ואנשים אחרים שהוא הביא לפלאטו.

אבל היעדר כל תקציב החל מכביד על העבודה. „יותר ויותר אנשים שהבאנו בשכר ובהתנדבות עזבו אחרי זמן קצר. הם למדו מהר מאוד שאי־אפשר להסתדר עם פלאטו. המישרדים האיזוריים שהעמדנו דרשו כסף, לפחות להוצאות טלפון," אומר פאר.

פאר החל שומע בווילה סיפורים על טלקסים מחו"ל, המודיעים מתי יגיע כסף, על הפסדים בקאזינו, אוניות מעוכלות. בסיכומו של דבר, התקציב המיועד לא נראה באופק. הוא לחץ על פלאטו שיתן משהו על חשבון שלושה מיליון הדולר שהוקצבו כביכול למעכרכת הבחירות, אבל פלאטו התחמק באלגנטיות הידועה שלו.

„לפני שלושה שבועות פרץ ה־משבר הראשון הגדול סביב עניין התקציב," סיפר פאר. „בהתחלה דובר על שלושה מיליון דולר, אחר־כך זה ירד לשני מיליון, אחר־כך למיליון אחד. אחר־כך כבר דובר על 200 אלף דולר, 100 אלף דולר, 30 אלף דולר ובסוף הוא דיבר על 700 דולר לכל מחוז, וגם את זה הוא עדיין לא נתן. אנשים הוציאו כסף מכיסם הפרטי והוא לא היה מוכן לשלם להם."

בינתיים כבר התבהרו לפאר כמה וכמה דברים. כמי שהתגורר בווילה המפוארת במשך יותר מחודשיים, הוא ברשימה, פלאטו התחייב לתת לו זמן־שידור בטלוויזיה במועדי שידור התעמולה של פ"ש, כדי שחוקיימה יקרא לאסירים לתמוך בפלאטו וגם כדי להציב את דרישות התנועה למען האסיר. חוקיימה מצידו הבטיח להביא לחצר הווילה של פלאטו אלפי אסירים לשעבר ובני משפחותיהם של אסירים בבתי־הכלא, לחאפלת תמיכה בו.

פלאטו הסכים לכך, כל עוד לא נסגרה ההרשמה בוועדת הבחירות המרכזית. מייר אחרי־כן הוא חזר בו, כהרגלו. ראשית, הוא לא הסכים שחוקיימה יופיע בתשדירים. „אני יכול לדבר במקומך," אמר פלאטו, שלא היה מוכן לחלק את המסך עם גיבור נוסף. ואחר־כך הוא ביטל את המסיבה שהתחייב לערוך אצלו למען חבריו של חוקיימה (העולם הזה 27.6.84).

על מה שהתרחש בווילה לפני הביטול סיפר פאר: „הוא אמר לי: מה, אני אבנים 2000 פושעים לביתי? הם יסתכלו על התמונות, מחר לא יהיו פה תמונות."

פלאטו הבטיח לחוקיימה שמייד אחרי הבחירות הוא ייקח שלושה עורכי־דין שיטפלו בבעיות של אסירים ובני משפחותיהם. גם להבטחה זו ברור היום לחוקיימה, אין כל סיכוי להתממש.

בעניין המינוי אחרי הבחירות, סירב פלאטו לחתום. „הזכרתי לו," אמר פאר, שהוא הודיע לא מזמן שאם הוא ייבחר לכנסת, הוא יתרום את המשכורת שלו כח"כ לעניים. הצעתי לו שבמקום להם, יתן את זה למזכיר ורובר־הסיעה כ־כנסת."

פלאטו נתן אישור עקרוני שהוא יפצה את מי שהוציאו כסף מכיסם, בסכום כולל של עשרת אלפים דולר, אבל כרגיל פאר לא ראה כסף.

בענייני כסף הסביר פלאטו שהוא זהיר, אחרי שבית־המישפט העליון פסק לו 18 חודשי־מאסר מהם 15 על־תנאי, בגלל עבירות של שוחד־בחירות ב־'77.

הפעילים באו לפאר בדרישות חד־משמעיות לקבל כסף. הוא רץ שוב ושוב לפלאטו, אך שב בידיים ריקות. גם כסף לאירגון מסיבות בווילה שלו עצמו לא נתן פלאטו ובשתיים שהתקיימו, הכיבוד היה דל ביותר.

ביום רביעי האחרון הוא בא אל פלאטו והודיע: „או שאתה מסכים לדרישות, או שאני לוקח את כל הרשימה איתי." פלאטו אמר לו, לדבריו: „אני הבוס, אני לא חותם, אני מצפצף."

פאר עזב את הווילה בטריקת־דלת. הוא שב למישרדו הקטן ברחוב ארלוזורוב בתל־אביב, הודיע טלפונית לשאר הפעילים על הצער שעשה, ובתוך זמן קצר התברר לו שכולם, להוציא את מס' 1 ו־2 ברשימה, נמצאים איתו.

פאר עדיין לא התאושש ממה שחווה אצל פלאטו. הוא חש מרומה וכמי שנפל קורבן למעשי נוכלות.

באחד הימים ביקש ממנו פלאטו שיבדוק כיצד אפשר לנהל מסע־בחירות כלל ארצי ממסוק. פאר התרוצץ ומצא חברה שהסכימה, תמורת 100 אלף דולר, להטיס את פלאטו מחוג־בית אחד לשני, עד הבחירות. פאר נתן לרעיון גם סיקור עיתונאי מתאים, ובא לפלאטו כדי לסגור את עניין התשלום לחברה. אמר לו פלאטו: „זה בצחוק. מה אתה חושב לך. 100 אלף דולר? זה כשביל הפירסומת."

פלאטו נמנע מלרכוש לוחות להדבקת המודעות שלו. בלילות היה מסתובב עם נהגו וזה היה יורד מהרכב ומדביק מודעות בחירות של פלאטו על גבי לוחות של מיפלגות אחרות, שנרכשו כחוק. „לילה אחד," מספר פאר, „הוא לקח אותי לסיבוב לילי. כשראיתי מה הם עושים, אמרתי לו: אתה ראש תנועה. איך אתה עושה דבר כזה. מה יהיה אם יעצרו אותך? זה לא מתאים לך. אני אפילו לא רוצה לדעת על זה."

לטענת פאר, אפילו את תשדירי התעמולה בטלוויזיה הוא עשה במחירי מינימום, משום שמישהו שעוסק בכך היה חייב לפלאטו טובה.

בסוף־השבוע טיפל פאר מטעם תנועת הצעירים שהוא עומד בראשה במגעים עם מיפלגות אחרות, כדי להצטרף כגוש. אחרי משא מתן מייגע, שנערך בסוף־השבוע עם אנשי ליכוד, יחד והמערך, הוא זכה לאוזן קשבת דווקא בבניין מיפלגת העבודה ברחוב הירקון בתל־אביב. דרישותיהם של הקבוצה — שחיילים משוחררים יזכו בהטבות רומות לאלה של עולים חדשים, שטיפול־שיניים יוכר כטיפול רפואי חינם לכל דבר ושיוחק חוק לשיקום האסיר — התקבלו.

אבל פאר עדיין לא יכול להשתחרר מחוויית פלאטו. הוא המום מהפער שמצטייר בין העושר הבולט כלפי חוץ והקשיים הפיננסיים מבית. הוא הבחין שפלאטו מבלה את מרבית יומו בבית. עסקיו ביין פלאטו נכשלו, עסקים אחרים כנראה שאין כלל לאיש. אבל מה שמפתיע את פאר הוא הצלחת פלאטו להוליך שולל אנשים. „אצלו באמת פראיירים לא מתים, אלא מתחלפים," הוא אומר ומבטיח לכתוב ספר, שיצטרף לספרים אחרים שכבר נכתבו, על עבודתו לצד פלאטו.

בן־ציון ציטרין ■

פלאטו בביתו
הבלונים התפוצצו

פלאטו בתמונת פרסומת
לרוץ שוב לבד

כבר למד משהו על הנעשה שם. אם בתחילה הוא הוזמן אחר כבוד לאכול עם שאר עוזרי ועובדי הווילה של פלאטו, הרי שלאט־לאט הבחין שעושים לו טובה שמשאירים לו דבר מה לאכול. הוא חש שהכסף אינו הצד החזק בניהול משק־הבית של פלאטו. צוות העובדים נוהג כלפי פלאטו ובני־משפחתו בכניעה. „הם ממש שפוטים שלו," אומר פאר, שהבחין שמעולם לא ראה כסף בכיסיו של המיליונר מצרפת. „אכלנו איתו כמה פעמים במיסעדות. לקח לי זמן עד ששמתי לב, שתמיד כשגומרים לאכול, הנהג שלו קורא לו החוצה, או שיש לו טלפון, והוא אף פעם לא שילם. גם לא על עצמו."

אחר־כך בא המשבר עם מועמד מס' ברשימה, רמי חוקיימה, ראש למען האסיר. חוקיימה תנועה בכוונה לרוץ לו שפלאטו יהיה ותו ואם הוא ', גם הוא ירוויח. חוקיימה: „לי היו 20 שהובטחו לי על־ידי חברים בנתניה, למסע הבחירות שלי. חשבתי שזה לא יספיק לי. אמרו לי שפלאטו יתן יותר. עכשיו אני מבין שעם סכום כזה הייתי יכול לעשות הרבה יותר ממה שפלאטו נתן לי."

חוקיימה הוצב למקום השישי חוקיימה פרש ראשון, לפני שבוע וחצי.

★ רק בשביל פירסומת

לפני שבוע בא פאר לפלאטו והציג כמה דרישות אולטימטיביות. ראשית הוא דרש שתוקם עמותה כחוק, ובה יהיו חברים כל אנשי הצוות המוביל של פ"ש. שנית, הוא דרש לקבל בכתב מינוי לתפקיד מזכיר כללי, גם אחרי הבחירות. ושלישית, הוא דרש שפלאטו יפצה את כל אלה שהוציאו עד עתה מכספם הפרטי למסע־הבחירות של פ"ש.

פלאטו סירב לכל שלוש הדרישות. בעניין העמותה הוא לקח לידיו את רשימת המועמדים של פאר, מחק רבים מהם וביניהם את מועמד מס' 4 לכנסת, מחמוד חלבי מדלית אל־כרמל. כשפאר שאל אותו מדוע הוא מוחק את הנציג הדרוזי, ענה פלאטו: „ערבי לא יהיה בעמותה שלי."

לבסוף הוא השאיר כחברי עמותה את פאר ואת אוחיון ומצד שני הוסיף את אשתו אנט ואת עוזריו זילבר עמר ורוני צפריר. בסופו של דבר, העמיד את הרכב העמותה על שיבעה מאנשיו מול ארבעה של פאר. המוכיר הכללי מחה בפני ראש הרשימה, אך פלאטו לא ויתר: „אני בוס, אני רוצה רוב."

פלאטו עם באבא סאלי
חסדי שמיים

המישטרה: היום שאחרי הבחירות

אסף חפץ
האם הוא יתקפל?

כל ממתינים בדריכות לתוצאות ההצבעה בבחירות לכנסת ה־11. אבל במישטרת ישראל ממתינים בדריכות כפולה ומכופלת ליום שאחרי.

על פי תוצאות הבחירות יעוצבו פני המישטרה בשנים הקרובות. במטה הארצי יודעים, שמה שהיה עד עתה אינו בהכרח גם מה שיהיה.

דומה שמעולם לא היה מפכ"ל מישטרה מוטרד, כפי שמוטרד עתה רב־ניצב אריה איבצן. ברור לו, שה־23 ביולי יהווה נקודת־מיפנה גורלית גם לעתידו האישי. תחושה דומה שוררת גם באגף המישטרה במישרד־הפנים.

תעלומה אופפת את עניין מעמדו של אגף זה. עד 1977 היה מישרד המישטרה עצמאי. אחר־כך כונס תחת כנפי מישרד־הפנים, ושר־הפנים ה־וותיק, יוסף בורג, הועמד גם בדרג המיניסטריאלי של המישטרה.

כיום ברור שההחלטה זו היתה הרת אסון למישטרה.

השר הקדיש לבעיות המישטרה זמן מועט ביותר. הוא טיפל הרבה יותר בענייני מישרד הדתות שנפל בחלקו ובבעיות פנימיות במפד"ל ומיעט להתעניין במישטרה, להוציא תקופות משבר קשות.

התוצאות בשטח מראות שהמישטרה מתפרקת. חל גידול בפשיעה, חקירות צווארון לבן רציניות לא נפתחות כלל. שוטרים רומסים בגלוי את זכויותיהם של אזרחים חפים מפשע, שלא לדבר על עצירים. מכות הפכו סימן היכר של השוטר העברי בשנת 84'.

אחרי שהוא סילק בפעולת נזק את המפכ"ל הרצל שפיר, שהוא עצמו מינה אותו ב־1 בינואר 1981, העמיד בורג בראש המישטרה את תחתיו איש כלבבו. ואכן, איבצן היה חביבו של בורג ודאג לאינטרסים של השר הוותיק.

שפיר נזרק על רקע חקירת התיק המפורסם תיק האפרסק שנעלם כלא היה.

איבצן התאים את עצמו לשר שלו. בורג לא רצה כאבי ראש מישטרתיים. איבצן לא הפריע לו ולא הטריד אותו. מצב זה גרם, כצפוי, להתחזקות חסרת תקים של אגף המישטרה במישרד־הפנים. ראש האגף, יעקב מרקוביץ הפך למעשה למפכ"ל על. הוא משתתף בישיבות סגל הפיקוד הבכיר של המישטרה, לוקח חלק במאבקי הכוחות בין הניצבים השונים ובעזרתו של מנכ"ל המישרד, חיים קוברסקי, הפך את צמרת המישטרה לגוף של אומרי הן.

אחוזתו המשולשת של בורג תתפרק, קרוב לוודאי, אחרי הבחירות. יש לכך כמה סיבות. ראשית, צפויה החלשות ניכרת של המפד"ל וניתן יהיה לקצץ בכנפיו של הד"ר לפילוסופיה יהודית. שנית, אם יתפרק המישרד, ניתן יהיה לספק יותר דורשי עמדות שר.

המערך עצמו כבר הודיע בהזדמנויות שונות, שהוא רוצה במישרד מישטרה עצמאי, כדי שהשר שיעמוד בראשו יוכל להתרכז בבעיות המישטרה והשוטר.

הדימוי הציבורי של המישטרה ושל השוטר נמצא כיום בשפל חסר־תקדים — לא מעט, כך גורסים במערך, דווקא בגלל שהמיניסטריון הפך לאגף.

אם איבצן אינו יודע מה יהיה גורלו שלו, הרי שלתת־ניצב בנימין זיגל ברור כמעט כשמש, שהוא ייאלץ בפרשת ידלין.

זיגל נמצא על הכוונת של הליכוד כבר זמן רב. מס' 39 ברשימת הליכוד

בורג ואיבצן
לאן נעלם תיק אפרסק?

דויד ליבאי
שר־המישטרה הבא?

בין אם ימונה שר חדש שיטפל באגף־המישטרה בתוך מישרד־הפנים, ובין אם יוקם מישרד מישטרה עצמאי, אין ספק שהשר החדש יידרש לבצע שינויים. ראשית כל בצמרת המעורערת והמסוכסכת.

מפכ"לות מישטרה אינה מינוי למיספר שנים קבוע. למעשה יכול השר להעיף את המפכ"ל בכל יום שירצה. מכך חושש איבצן.

ללכת הביתה. היחידה לחקירות הונאה במטה־הארצי, שהוא עומד בראשה, גרמה כאבי־ראש לכל המיפלגות, וכולם ישתפו פעולה כדי לחסלה סופית.

במלאכת החיסול התחיל כבר איבצן עצמו. מאז מינויו דולדלה היחידה, חוקרים רבים עזבו ואלה שנשארו נאלצו לטפל בעניינים שוליים. כל חקירה רצינית ועדינה התנהלה תחת עינם הפקוחה של איבצן ושל ראש אגף־החקירות במישטרה, ניצב יחזקאל קרתי, הגימלאי.

זיגל על הכוונת

ד יחידה שהוזקמה בדיוק לפני עשר שנים, כדי לטפל בעבירות צווארון לבן, על־ידי מי שהיה אז מפכ"ל, שאול רוזוליו, קצרה הצלחות רבות. זה היה בעוכריה.

המערך, שכבר מצא מועמד משלו לשר המישטרה, הפרופסור דויד ליבאי לא ישכח את אנשי זיגל. חקירותיהם ערב בחירות 77' תרמו ללא ספק למהפך המפורסם. הטיפול אז באשר ידלין המיועד לתפקיד נגיד בנק־ישראל כמו היום בספיחי פרשת יעקב לוינסון, מדירים שינה מעיני רבים בבניין מיפלגת העבודה. אין ספק שהאינטרס של המערך יהיה חיסול מיידי של היחידה החשובה, כדי למנוע שוב כדור־שלג כמו זה שהתגלגל לכנסת, בני שליטא, מתכוון להקדיש את כל זמנו ומירצו בכנסת הבאה לחיסול היחידה ולעריפת ראשים מאסיווית שם.

שליטא נחקר לפני שלוש שנים על מסירת פרטים כוזבים למישרד השיכון לצורכי קבלת הלוואה ושוחד־מיני שקיבל כביכול, תמורת הקלות ל־קבלן־תאורה שביצע עבודות במושבה מנחמיה בצפון, ששליטא עומד ב־ראשה.

לפני שלושה שבועות הודיע סוף כל סוף היועץ המישפטי לממשלה, שהוא סוגר את התיקים נגד שליטא. מבלי להיכנס לשאלה אם צדק או טעה הפרופסור יצחק זמיר בשיקוליו, הרי שעינוי־הדין שנגרם לשליטא, עד שהתקבלה ההחלטה הפך אותו לאיש מר־נפש. לכל מי שפוגש אותו הוא שר ואומר שהוא יעשה הכל לחיסולם של זיגל ואנשיו.

ביחידה זו קיים כבר שנים סמוי בין זיגל וסגנו, [illegible] רואה־חשבון חור[illegible] שוב דרש[illegible] להעביר [illegible] שהמודיעין [illegible] מוטט.

אין ספק ש[illegible] מאבק פנימי זה, כדי [illegible] את היחידה. הם גם יתלו [illegible] זיגל, 61, כדי לדרוש שהוא יצא [illegible] סוף לגימלאות.

האלטרנטיבה המוצעת ליחידה

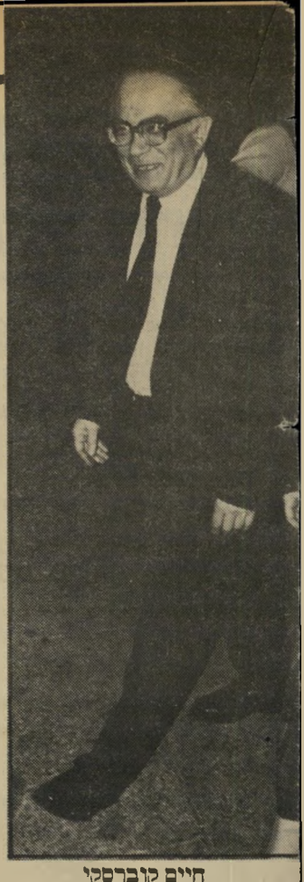

חיים קוברסקי
ימשיכו לאמר הן?

הארצית לחקירות הונאה היא יחידות מחוזיות או מרחביות לעבירות צווארון לבן.

אין ספק שרעיון זה יגרום לשיתוק מוחלט של כל חקירה רצינית. משום שמרבית החקירות הגדולות והמוצ־לחות של זיגל היו כלל ארציות. חלוקה לאיזורים תקשה על התקדמות חקירה ארצית מקיפה.

אחרי חיסול מחלקתו של זיגל, תעסוק למעשה המישטרה בחקירה בענייני פריצות ופריצות.

אילו היתה זו הבעיה היחידה של איבצן לא היו לו כל בעיות בחיים. אבל יש לו בעיות חמורות פי כמה.

לא מכבר נאלץ איבצן לבצע בעל כורחו שינויים בצמרת. ניצבים הוחלפו אלה באלה. ושלום לא בא על המיש־טרה, אלא ההיפך.

בראש מחוז תל־אביב עומד ניצב דויד קראוס, יריבו בלב ובנפש של איבצן, שאף אינו מדבר איתו. איבצן נאלץ להיכנע לתכתיבי השר שלו ולראות את חברו בעבר ויריבו הנוכחי, בן ה־56, מאיים על כיסאו שלו.

למחוז הצפוני הועבר ניצב רחמים חדד, במקומו של יצחק ערן הוותיק שפרש. חדד מכיר היטב את המחוז הצפוני. הוא כבר היה סגן־מפקד־המחוז והועבר למטה הארצי בתפקיד ראש אגף אפסנאות. אחרי שטייה פרשיות שחיתות שונות בצפון.

עובדת הטיוח כבר הוזכרה בעדות שמסר סגן ראש אגף־החקירות, תת־ניצב יורם גונן בבית המישפט המחוזי בחיפה (העולם הזה 23.5.84).

בכל זאת הוחזר חדד לצפון, אבל כבר מתרגשת ובאה צרה חדשה עליו ועל המפכ"ל.

חדד, שנפגע מהפירסומים האחרו־נים נגדו ומעדות גונן במיוחד, נפגש עם עיתונאי צפוני והביא לפניו מיסמך חסוי, שאמור היה להוכיח את חפותו. הוא עמד על כך שהמיסמך ותגובתו יופיעו ברבים, כשהוא מודע לכך שעבר עבירה כפולה: ראשית הדליף מיסמך סודי ושנית התראיין ללא קבלת אישור.

איבצן לא הריח את חדד. הוא נהג בו לפנים משורת הדין, כו בזמן שעל פחות מכך — שיחות עם עיתונאים — הוא הישיבה את סגן־ניצב אסף חפץ, מפקד היחידה המרכזית בתל־אביב.

הדלפה לעבריינים

לְמחוז הדרומי נכנס ניצב אברהם („אברו"). רק קיבל עליו את הפיקוד, והשאלה הראשונה שהציג בפניו הכתב לענייני מישטרה של הטלוויזיה, היתה מה דעתו על הפירסומים שהופיעו נגדו בימים אלה בעיתונות.

תורגמן שבע־המאבקים נשם עמוק ואמר: „תראה," ואחרי רגע הוסיף מאולץ משהו: „אני לא מתכוון להגיב על כך."

מהם הפירסומים שרודפים אחרי תורגמן זמן רב כל־כך?

בשיאה של פרשת השעיית חפץ, בחודש מרס, הודיע ניצב קרתי שלא מתנהלת שום חקירה נגד תורגמן. רק לפני שבועיים נאלצה פרקליטות המדינה להגיש לבג"צ חומר על בדיקה שנערכת בעניין תורגמן. היה זה במיסגרת תשובה לבקשה של חפץ, שפנה לסעד מישפטי בבית המישפט העליון.

החומר הנברק עוסק בפרשת חיפוי, כיבכול. שחיפה תורגמן על רס"ר מודיעין במישטרת חיפה, מרדכי דואק, כשתורגמן היה מפקד המרחב שם.

לתורגמן נודע בזמנו, שדואק הדליף מידע לעבריינים על פשיטה שהמישטרה עומדת׳ לערוך אצלם. תורגמן, כך נטען, גנז את החומר, הסתירו מיחידת חקירות־פנים של המישטרה וגם לא העביר את דואק מתפקידו.

כאשר הוא העיד בבית־המישפט בחיפה בעניין הסתבכות חקירת המישטרה סביב רצח הקשיש פינחס חנוך, מסר תורגמן בבית־המישפט שעל פרשת דואק נמסר לו רק שבוע קודם לכן.

מי שהיה ראש היחידה המרכזית בחיפה, אהרון יקים, שעתה הוא ראש ענף מודיעין במחוז הצפון, ביקש להעיד כנגד תורגמן בחקירת מישרד־הפנים בעניין. משמבוקשו לא ניתן לו, הוא חיבר תזכיר ארוך שנשלח לצמרת המישטרה, ובו האשים את תורגמן באי־אמירת אמת בבית־המישפט.

עניין זה התרחש בראשית 1981. עד היום רודף דוח יקים את תורגמן. פע־מים רבות הסביר תורגמן שיריביו, וכ־אלה לא חסרים במישטרה לטענתו, מ־חפשים אותו ומנסים לפגוע בסיכויו להגיע לתפקיד הבכיר ביותר במטה הארצי. אבל התנהגות צמרת המישטרה בעניין אינה מובנת. אם תורגמן צודק, והוא אומר זאת בכנות, הרי שיקים חייב ללכת. למה מרמזת העובדה שיקים עוד קודם בתפקיד?

ואם יקים צודק, מדוע לא ממצים את הדין עם תורגמן?

במטה הארצי מעלים רעיון שתורגמן יועמד לדין מישמעתי, אם אכן ימצא פרקליט המדינה, יונה בלטמן, לנכון, שיש למצות איתו את הדין בגלל דואק.

מקוריבו של תורגמן מסבירים לעו־מת זאת שגם אם בלטמן יתייחס לעניין בחומרה, הרי שעדותו של תורגמן בבית־המישפט לא השפיעה על גורל המישפט, ולכן מן הראוי לפטור את הניצב מעונשו של דין מישמעתי. דיעה אחרת במטה הארצי גורסת, שאי אפשר יהיה להתחמק מהעמדת תורגמן לדין מישמעתי.

להנמיך פרופיל

אם המישטרה מתייחסת בכובד ראש לדברים שאמר, דווקא בעניין זה, נשיא בית־המישפט העליון, השופט מאיר שמגר, הרי שאין לה דרך התחמקות. בעתירה לבג"צ של שוטר מהשורה שקבל על כך שהועמד לדין מישמעתי על עדות כוזבת שולית שמסר בחקירה פנימית, קבע שמגר: „דבריו של שוטר בכל מישפט ובכל חקירה חייבים להיות נאמנים לאמת ומדוייקים בקפידה. השוטר מופקד על אכיפת החוק ונאמנותו לתפקיד מחייבת שלא יסטה לעולם בדבריו במישפט ובחקירה מן האמת לאמיתה." ומעניין לעניין באותו עניין: על־פי בקשתו של איבצן חוקרת עתה המישנה ליועץ־המישפטי, יהודית קרפ, את פרשת סגן־ניצב איתן גולן, היום מפקד מיחלק המירמה במישטרת תל־אביב.

גולן היה בעבר חוקר בכיר ביחידה לחקירת פשעים חמורים במטה הארצי. הוא הצליח לשכנע אחד, שרגא גרד, קרוב מישפחתו של שר־התיירות, הגרמני, גם הם לא ברורים. בעניין זה מעורב גם מפקדו־לשעבר של גולן, ארמונד לוי, ראש היחידה לחקירת פשעים חמורים במטה הארצי, שעליו נאמר ש„עזר" ביחד עם קרתי, לעצור את קידומו של גולן.

כשהתפוצצה באחרונה פרשה זו היה המטה הארצי כמרקחה. הכל מצפים לתוצאות חקירתה של קרפ. גם איבצן מחכה לכך בדריכות.

עניין אחר שעתה מתברר בבג"צ הוא עתירה שהגיש תת־ניצב מאיר („מייק") קפלן, ראש המחלקה לזיהוי פלילי (מז"פ) במטה הארצי, וראש יחידת המחקר והפיתוח (מו"פ). הוא אולץ להתפטר במלאת לו 60, משום שסגנו, יוסף אלמוג, איים להתפטר אם הוא לא ימונה כראש מז"פ. בג"צ שיצטרך לדון בפניה זו, יידרש שוב להיכנס למערכת השיקולים של המפכ"ל, ליחסים בצמרת המישטרה ובאגף המישטרה במישרד־הפנים.

גם זה לא מוסיף בריאות למפכ"ל. אבל כל זה מחוויר לעומת פרשה אחרת שאיבצן לא מצליח להיחלץ ממנה, פרשת חפץ.

ראשית, שבה ועולה השאלה: אם חפץ לא הדליף לעיתונאים את המידע סביב מחדל לכידת כנופיית ליפתא, שהתכוונה לפוצץ את הר־הבית, וה־מישטרה מקבלת את הגירסה שחפץ לא הדליף, מי הדליף?

מדוע נושא זה אינו נחקר?

ודבר נוסף באותו הקשר: איזה לקח למדה המישטרה מהמחדל?

וזה עוד לא הכל. חפץ אומנם הפסיד בבג"צ נגד איבצן שהישעה אותו, אבל עדיין מתקיים סיכוב שני בין חפץ לאיבצן בבית־הדין המישמעתי של המישטרה, בפתח־תקווה, שבו עומד חפץ לדין.

השבוע נשמעו רמזים שחפץ ועורך־דינו, דן כהן, יחזרו בהם מכוונתם להפוך את המישפט למישפט ראווה. חפץ, שמועמד לדין על כך ששוחח טלפונית עם עיתונאים שפנו אליו ואישר בפניהם מידע שפורסם קודם לכן בעניין אנשי ליפתא, רוצה להישאר במישטרה. הוא חושש שאיבצן יוכל עתה לפטרו, אחרי שעניינו בבג"צ הסתיים.

חפץ שואף לשוב לתפקיד בכיר ולעמוד לצד חברו לנשק, ניצב צבי בר, ראש אג"ם, הממתין בפינה לקרב על המפכ"לות. לכן הוא מוכן להנמיך פרופיל.

איבצן חושש, לעומת זאת, לפטר את חפץ, משום שהוא מודע לרעש שיקים במערכת המישטרתית ומחוצה לה.

אברהם („אברש"ה") שריר להיות עד־מדינה נגד הקמצ"ר לשעבר, ברוך ארבל. על פי החשד ניסה שריר להיטיב עם הקצין המצטיין, איש ארץ־ישראל השלמה ומתומכי גוש אמונים, ב־אמצעות הצעות לשלוח אותו לסופי שבוע על חשבון קרן הנס זיידל הגרמנית.

באותו הקשר נאמר, שיחסיהם כביכול של איבצן ושריר סביב הכסף שהקמת מישרד מישטרה עצמאי לא מהווה תרופת פלא.

איבצן כבר הבין את הרמז. הוא מכין גב תיקשורתי למאבקו. הוא לא יוותר. הוא ירצה לעמוד בראשות המישטרה גם כשלב הבא שלה.

כך נוהגים גם מתחריו במטה הארצי ובאגף־המישטרה.

הכללים, אם כן, עשויים להשתנות. אך המישחק יישאר דומה.

בן־ציון ציטרין ■

יעקב מרקוביץ
יישאר ראש־אגף?

יתכן שבשלב זה, עד אחרי שיתב־הרו השמים בעיקבות הבחירות, תהיה שבירת נשק בקרב חפץ־איבצן.

כרגע שני הצדדים אינם יודעים איך אפשר לסיים את הפרשה כך שכל צד יהיה מרוצה.

החקירה נגד מחליפו של חפץ ביחידה המרכזית בתל־אביב משה פרידמן, עדיין לא הסתיימה. יחידת חקירות פנים, בראשה של בלה ויינשטוק, עדיין נמצאת בעיצומה של החקירה.

גם על סגן־ניצב אלכס איש־שלום, קובלים במטה הארצי שהוא מסובך במתן עדות לא מדוייקת בבית ה־מישפט בעניין פרשת הסמים המפור־סמת בטבריה של בני משפחת אוחנה.

גם במיקרה זה יש הדורשים מאיבצן להעביר לדיון מישמעתי את עדותו של איש שלום.

מעמדו של איבצן התערער מאוד לאחרונה. בורג אף נטל ממנו את הזכות להתראיין לעיתונאים או לתת רשות לניצבים להתראיין לכלי התיקשורת. לשם קבלת אישור לראיון, הוא חייב לפנות לאגף המישטרה.

אירגון נשות השוטרים מתחזק ונושף בעורפו. ולצידם פורשי־המיש־טרה שפשטו את מדיהם, אבל עדיין רוצים להילחם על מעמד השוטר ומקומו בחברה.

מה יקרה ביום שאחרי הבחירות? יריביו של איבצן טוענים שאם הוא יצא מהמישחק הרי שחלק ניכר מבעיות המישטרה ייעלמו כלא היו.

זה נכון בחלקו. אבל עריפת ראשים לא תפתור את כל הבעיות, כשם

צבי בר ואשתו
האם ינצח בקרב?

בנימין זיגל
יאכל אותה?

רק גורל היחידה לחקירות הונאה במטה הארצי כבר כמעט ברור: כל המיפלגות מעוניינות בחיסולה

מעי דפנה

נשים, נשים...

קפה פילק בתל־אביב, יום רביעי בשעות בין הערביים. הקפה גדוש בנשות־צמרת, הלבושות באופנת־צמרת.

על הבימה — נשות־צמרת, שרה וסגנית־שר. שר־האוצר, **יצחק מודעי**, שנחת לביקור־פתע בישראל אחרי שהייה בת שבועיים ומחצה בקולומביה («את יכולה לקרוא לזה, בשקט גמור, חופשה! שלא ינסה למכור לך לוקשים שזו היתה נסיעת־עסקים!» התרגז עמיתו לליברלים, שר החוצה גם הוא את גבולות המדינה לעיתים מזומנות) השמיע את הגיגיו בנושאים רבים, בעיקר כלכליים, כיאה למועמד (בעיני עצמו) למישרת שר־האוצר.

מודעי, לבוש בחליפת־ספארי תכולה, הירצה על צורך בהידוק החגורה. נשות הליכוד, שהוזמנו להקשיב לדבריו, זללו עוגות־קרם על־חשבון הבית (או המיפלגה?) וקינחו בקפה.

את האידיליה והסטייל הפירה אשה פחות סופיסטיקייטד, שהיקשתה שאלות אינסופיות כגון: «מה רוצים מהליכוד? איך אפשר לתקן בשבע שנים את כל מה שהמערך הרס ב־29 שנים?» וכאן בא פירוט «מה הרס המערך». אפילו מודעי איבד את סבלנותו, וברח על נפשו ל«חוג־בית אחר».

אחריו עלתה סגנית־השר, «אסתר **תעסה־גלזר**», כפי שאמרה לי אחת המארגנות. קוראים לה דווקא **מרים**, אבל לא נדקדק בקטנות.

גם סגנית־השר אינה חזקה בשמות: «אמר על זה יצחק... נו ... יצחק...» ניסתה להיזכר בשמו של ראש־הממשלה.

תעסה־גלזר הבטיחה לקצר בדבריה. אחרי 20 דקות מקוצרות ומבולבלות, התחילו נשים לצידי לזוז באי־נחת ולסקור אחת את הופעתה של השניה. הנאום נקטע בשלב בלתי־ברור, והמנחה הציגה בכישרון רב את «שרתנו, האשה שעם מינויה לשרה בממשלת־ישראל הרגישה כל אשה במדינה כאילו היא מונחת כשרה...» תגובות

שרה דורון
הנשים עוסקות בתיוק

הנשים באולם היו גיחוכים ושיקשוקי ספלים וצלחות.

שרתנו קמה, והתחילה לנאום בקולה הצורמני, שהפך כבר לסימלה המיסחרי. תגידו מה שתגידו על **שרה דורון**: היא בהחלט לא טיפשה! ליוויתי אותה בשתי הופעות בערב אחד: בקפה פילק ובחוג־וילה מפוארת ברעננה. דורון מסוגלת לזרוק סיסמות שרופות במשך שעה ארוכה, אך לתבלן בהומור עצמי (המובן לעיתים רק לה), לטייח נושאים פרובלמטיים (המצב הכלכלי, המונופול המוזר שרכשה על בעיות האשה בישראל), להלך על ביצים בלי הרבה מעידות.

מדי פעם הופיע החיוך המיסתורי בתוספת «אנחנו הנשים».

הנוסח הזה לא תמיד עבר בשלום. «למה היא מתכוונת?» רחשו הנשים סביבי, כשדורון התבדחה: «אנחנו הנשים אחראיות על החסכונות בבית.» השרה שלפה סיגריה אמריקאית והמשיכה לדבר על אינפלציה מזוויית־ראייה נשית.

זה הקרדיט שנותנים הלאומיים לנשותיהם: בקפה פילק, בעת חגיגת הפמיניזם, חולק טופס מפורט «אם ברצונך ליטול חלק בפעילות ההתנדבותית לקראת הבחירות — התקשרי איתנו.»

התקשרתי. הפעילות ההתנדבותית שמציע הליכוד לנשותיו היא: הדפסה, תיוק, הרמת טלפונים.

«את הגברים מפנים לעבודות אחרות,» נאמר לי.

לא "זה" הדרך

לפני כשבועיים הוצפה מערכת העולם הזה בהודעות טלפוניות. שם המצלצל הנאמן היה **צבי וילדר**.

מאוחר יותר התבהר המיסתורין שמאחרי התקפת־פתע זו: וילדר, הסתבר, הוא איש יחסי־הציבור של מנהיג תנועת «זה», **מרדכי בן־פורת**. לא ברור לי כמה ציבור יביאו לבן־פורת היחסים הללו — מה שבטוח הוא שביחסים אינטנסיביים כאלה עד היסטריה טרם נתקלתי.

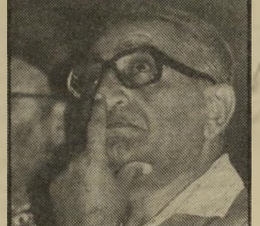

מרדכי בן־פורת
תלוי למעלה

בן־פורת, מנהיג (שמעולם לא נבחר) הטיבעונים בישראל, התייצב לפקודת אמרגניו (וילדר?) אצל אלברט בראשון־לציון בערבו של יום רביעי. המיסעדה הקטנה היתה גדושה עד אפס מקום. «100 אנשים באולם!» הודיע לי וילדר.

אני נוטשת. כשווילדר דולק אחרי ומצביע על אחד הבניינים בסיפוק: «את רואה? הנה — תלו את מרדכי!» אני מרימה את הראש למעלה, למעלה, עוד למעלה... הופ! במרומי הקומה הרביעית תלוי המן, סליחה — מרדכי. «זה» (התנועה להתחדשות ציונית חברתית) מיועד לכל האנשים המתהלכים עם הראש בעננים.

איך נעשים דירקטור?

בצהרי יום שני לפני שבוע ישב לו מתוח האדון **יונתן** («יוני») **צברי** במישרד־האוצר. יוני צברי, למי שלא נפלה בחלקו הזכות הגדולה להכירו, הוא סגן מנהל כללי של חברת דלק כלשהי — גלילות, כמדומני. העיקר: ס־מ־נ־כ־ל!

אבל מה? מסתבר שהתואר המכובד הזה בצירוף טלפון צמוד במכונית והרבה מאוד רעש לא הספיקו לו, ולכן, שבועיים לפני ה־23 ביולי, נחת האדון הסמנכ"ל עצבני במישרד־האוצר, דיפדף בהיסטריה ברשימת החברות הממשלתיות, ובדק וסימן באילו חברות ברצונו לכהן כדירקטור.

הסמנכ"ל מגדיר את עצמו כ«מקורב מאוד לשר־האוצר,» וטוען שאף עבד בשבילו בבחירות הפנימיות במרכז חרות. הוא עבד גם בשביל עצמו, כשניסה להיכחר לפאנל ו«כמעט, כמעט, נבחרתי!» טען באוזניו של אחד מחברי־המרכז. ה«כמעט» הזה שווה בדיוק שיבעה קולות, שעליהם אולי «עבד» בעניינו של **יגאל כהן־אורגד**.

צברי, אגב, הוא מינוי של שר־האוצר הקודם, **יורם ארידור**, יריבו של כהן־אורגד כיום. שר הולך ושר בא — יוני צברי נשאר «מקורב».

ובכן, ישב מקורבנו (מקורבים אחרים לשר־האוצר, אגב, מכחישים בתוקף שקירבה יקרה־מפז זו היא הדדית, אך שדה הפוליטיקה מלא בפשרות יקרות) ופשוט בתר לו, כמו בסופרמרקט, את החברות שנראו לו.

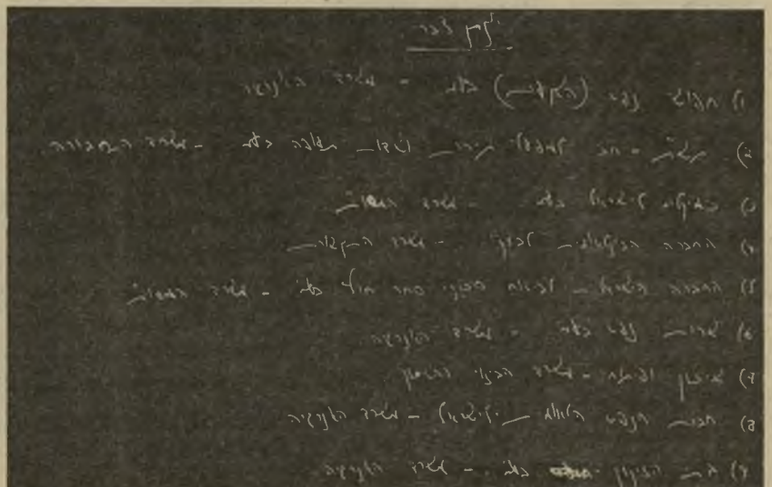

רשימת־החברות בכתב־ידו של יונתן צברי
מי רוצה ביקרו של מי?

את הבחירה הסופית אני מביאה לכם במו כתב־יד הסמנכ"ל (אם לא די השתמשתי בתואר המכובד — זה רק מקוצר היריעה, ובהחלט לא במזיד) — מיגוון של תחומים ממישרד־השיכון והבינוי, דרך מישרד־האנרגיה, מישרד־התחבורה, מישרד־המיסחר־והתעשיה, מישרד התקשורת ועד בכלל. אלה החברות שצברי חפץ ביקרן. הבעיה, מדווחות לי הלשונות הרעות באוצר, היא שהחברות אינן חפצות ביקרו של הסמנכ"ל־לדירקטור: «ולדמן (**אליעזר ולדמן**) לא ישאר!"

השאלה היא אם לא יופעל עליו לחץ פוליטי מלמעלה. מלמטה — בטוח יהיה!

רגע של נוסטלגיה

בשעות בין הערביים של יום שישי ניגש אלי אופטומטריסט ידוע, התיישב, וטיפטף תוך כדי פיטפוט קולח: «ראיתי את **(מנחם) בגין** לפני כחודש. באיזה עיניים טיפלתי בו! בכלל, אני מדבר עימו קבוע בטלפון. «לא,» הוא לובש ארשת חשיבות, «אני לא יכול לאמר לך כיצד הוא נראה. כללית הוא מרגיש טוב.»

אז עכשיו אני מבינה: אם אני שולה מזיכרוני רק נבחרת מבין המון האנשים שטרחו להודיע לי באחרונה על ביקוריהם ו/או יחסיהם ה־טלפוניים עם ראש־הממשלה לשעבר (נהגו לשעבר, שהוא כיום נהגו של ראש־הממשלה הנוכחי, **יצחק שמיר**, שימש כנהגי לפני שבועות אחדים: «אני היחידי שנכנס חופשי למנחם הביתה. תשאלי את כולם» שאלתי וגיליתי יחיד־סגולה נוספים, שלא לדבר על מיספר המטלפנים בקביעות אל האישיות המיסתורית ביותר במדינה).

אז באמת, איך יש לו זמן לצאת לאומה? לפי החשבון הפשוט שלי הוא עסוק שעות על גבי שעות בשיחות טלפוניות ובקבלת אורחים.

ושוב דגע:

השבוע סיפר לי חבר־כנסת מסויים סיפור המומלץ מאוד ל«מועדון החברים האכסלוסיבי" (של בגין) ולסתם עמך. הנאחזים בנוסטלגיה בשברידי־זיכרון של אחרון המנהיגים, ומדגישים את תרומתו לחיסול הפער הערתי והדיעות הקדומות בנושא זה:

לפני שנתיים נאם חבר־הכנסת **משה שחל** (מערך) מעל דוכך הכנסת, והאשים את חברי־הליכוד בכך שהם עושים רעש כמו הרי־רואיקה (סימפוניה של בטהובן).

«ישבתי,» סיפר לי חבר־הכנסת. «בדיוק מאחרי מנחם בגין ו**שימחה ארליך**, זיכרונו לברכה (שאגב, מבין כל חבריו ומוקיריו בחוגים, רק **יגאל כהן־אורגד** טרח השבוע לעלות לקברו ולברך את זיכרו), ושמעתי את בגין לוחש בייריש לארליך — ממתי שחל (שהוא בן עדות־המיזרח) מבין בבטהובן?"

מנוחת הלוחם

מיגדל־העמק קיבלה פירסום חסר־תקדים לאחרונה כאחד מהישגי הליכוד. ביום ראשון העניק ראש־הממשלה, **יצחק שמיר**, גושפנקא לתוארה זה, כשביקר במקום ברוב עם (5000 איש — זו הפשרה שהושגה לבסוף בינו ובין מנכ"ל מישרדו, **מתיתיהו שמואלביץ**) ופחות הדר.

גולת־הכותרת של הביקור, שכלל הרצאה לפני הפעילים המקומיים ועצרת המונית, היתה דווקא מנוחתו הפרטית של שמיר בארמון פרטי, רב־מיפלסי, השייך לבעל איטליז מקומי. («את רואה?" הכריז לפני, בנימת־נצחון, אחד ממלוויו של שמיר, «ואחר־כך אומרים שהליכוד לא הביא רווחה למדינה...")

«מנוחה" זו היתה סגורה לעיתונאים, ומכאן ההתעניינות חסרת־הפרופורציות בה.

אז לכל עמיתיי, שתיחקרו אותי לאורך, לרוחב ולעומק, «מה הוא אכל?

מתי שמואלביץ
מתי תענה?

מה הוא שתה", הנה דיווח בלעדי משדה־המנוחה:

עוד לא הספקנו לנחות על הספות הנוחות, אחרי שירדנו אינספור מדרגות, וכבר החלו הבזקי המצלמות. עברה התקפת הצלוליט, והחלה התקפת השאלות. לפתע פיתאום, יש מאין, צץ דף «שאלות לראש־הממשלה".

«מתי, תענה עליהן!" התבדח שמיר (שלא נראה מבודח במיוחד) עם מנכ"ל מישרדו.

שמיר השתתף באופן סביל (וסובל) בשיחה, הצטלם בצייתנות עם בעלת־הבית ונכדתה, קיבל פרחים מהנכדה וחילק את המחמאות (הצפויות ממנו) לטף מגיל 10 ומטה.

סוף־סוף ראש־הממשלה לבש שוב את מקטורנו, יצא לחיק־הציבור, ובואת הסתיימה שעתו הפרטית.

עובדות נוספות

«התנחלויות נוספות פירושן תאים נוספים!" מסביר לי איש גוש־אמונים. «תאים" — הכוונה, למי שאינו מבין, היא לתאי־מחתרת.

מסתבר שביהודה ובשומרון נחשבים נאשמי־המחתרת ל«טפ־שים".

על שום מה? על מה שעשו? חס־וחלילה. «על כך שריברו. הם התגאו והתפארו במעלליהם. רק הטפשים נתפסו!"

החכמים ממשיכים, כפי הנראה, לתפקד בשטח. «כמעט בכל הת־נחלות יש תא. מסיבות של הגנה עצמית."

כלומר: מרבה התנחלויות — מרבה מחתרות.

חמרורים

זכה ♦ בפרס הגדול של מיפעל־הפיס, במדינת מסאצ'וסטס שבצפון־מיזרח ארצות־הברית, בסך 7,110,540 דולר, **ז'אן גוארייי**, מהגר מהאיטי שהגיע לארצות־הברית לפני 12 שנה. לתדהמת הכל עיכב גוארייי את פדיון הזכיה במשך תישעה ימים, מכיוון, כפי שהסביר לאחר מכן, חותנתו היתה בתהליך החלמה אחרי ניתוח־כליות, שתי בנותיו היו חולות והוא עצמו סבל מכאבים בגב והיה חשוב לו „שכולם יהיו בבריאות שלמה כדי ליהנות מהזכיה".

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־65 של **בנימין תמוז**, פסל וסופר (חיי אליקום, רקוויאם לנעמן), מראשוני הכנענים, שלמד אמנות בפאריס, ולמרות היותו איש פלמ"ח היה גם קצין־קשר בין הסוכנות היהודית והצבא הבריטי של מילחמת־העולם וגם צנזור בשנות המנדט האחרונות. לאחר מכן היה במשך 13 שנים העורך הסיפרותי של הארץ. נספח התרבות של ישראל בלונדון וגם מחבר סיפרי ילדים פורה (המלך ישן ארבע פעמים ביום).

נחוג ♦ בחיפה, יום־הולדתו ה־70 של **יעקב אורלנד**, משורר, מחזאי, מתרגם (המרובעים של עומר כייאם), ואביה של שימרית אור, התמליללנית ומעצבת־האופנה (במיוחד: שימלות־כלה). אורלנד הוא בנו של שומר־יערות באוקראינה, שעלה ארצה והיה לבעל רפת בתל־אביב הקטנה (באיזור תיאטרון הבימה של היום).

נשיא לשעבר פורד*
מיליון דולר לשנה

הוא פירסם את שירו הראשון (מגדל השריריים) בגיל 19 ותוך שנה היה למשורר שירי־העם של ארץ־ישראל עם סובבוני להט אש בוערת. יותר מאוחר, אחר לימודי דראמה בלונדון, שירות בנוטרות ובחטיבה היהודית הלוחמת, לה חיבר את הימנונה (עלי נא, עלי, שלהבת שלי) התפרסם באינסוף שלאגרים מלילה משתרע. אש מן ההרים עד עץ הרימון נתן ריחו. בין ים־המלח ליריחו.

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־71 של **ג'ראלד רודולף פורד**, מי שהיה במשך 895 ימים הנשיא ה־38 של ארצות־הברית. פורד, שנולד כלסלי לינץ' קינג, בנו של סוחר צמר, קיבל את שמו הסופי בגיל שנתיים, כאשר אמו התגרשה מאביו ונישאה לזבן בחנות־צבעים, ג'ראלד רודולף פורד, שאימץ את הילד ונתן לו את שמו. פורד, ספורטאי מצטיין (כדורגל ואיגרוף) באוניברסיטה שבה למד מישפטים, היה סגן־אלוף בחיל־הים (על נושאת־מטוסים) וחבר קונגרס בגיל 35. אחרי 24 שנים בקונגרס בחר בו ריצ'ארד ניכסון לסגן־נשיא, כאשר סגנו הנבחר, ספירו אגניו, נאלץ להתפטר בעוון נטילת שוחד. 243 יום מאוחר יותר, כאשר ניקסון נאלץ להתפטר אף הוא, בגלל פרשת ווטרגייט, היה פורד לנשיא ארצות־הברית. הראשון בהיסטוריה האמריקאית שהגיע למישרתו בלי שייבחר בבחירות הכלליות ולוא למישרת סגן־נשיא. כיום פורד הוא מיליונר (שווי מוערך: יותר מששה מיליון דולר), בעל הכנסה שנתית של כמיליון דולר, הנובעת בעיקר מהיותו מנהל בחברות ענק (כמו אמריקן אכספרס, של המחאות־הנוסעים ופוכס המאה ה־20 של הקולנוע); מ־30 ההרצאות שהוא נושא מדי שנה (תמורת 10 עד 15 אלף דולר להרצאה) וגימלת־נשיא שנתית של 106 אלף דולר.

* עם לאה רבין, במסיבה רשמית.

החתונה הפוליטית של רן כהן (מימין) ושולמית אלוני (משמאל) לא עלתה יפה. בין השאר לא שילם החתן את המוהר שהבטיח לכלה

הנדוניה לא שולמה

עוד לפני שנודעו תוצאות הבחירות לכנסת ה־11, כבר סוערות הרוחות ברשימת ר"צ „המורחבת".

העילה לרוח העכורה היא כספית.

אנשי רן כהן, שהצטרפו לרשימה, הבטיחו להביא עימם נדוניה של 50 אלף דולר. המקור לסכום הזה אינו ברור. כנראה מדובר בתרומות מחו"ל, בתוספת מימון סיעת־של־י בהסתדרות.

אלא שאנשי כהן אינם עומדים בהתחייבות זו. הסכום המובטח הצטמק מיום ליום, ואחרי נסיגה משמעותית של 100 אחוזים, ירד עד ל־9000 דולר בילבד.

כהן היה מוכן להשיג הלוואה של 13,000 אלף דולר נוספים, אבל דרש מתנועת ר"צ לחתום שטר־ערבות לסכום הזה. שולמית אלוני וחבריה דחו את ההצעה בבוז גלוי. בלאו הכי ירדה בעיניהם אמינותם של אנשי כהן. כל השידוך הזה איכזב. „ויקו לענבים ויעש בי־אושים".

אחד מבכירי פעיליה של אלוני סיפר בתחילת השבוע להעולם הזה שבקרב חברי־התנועה שוררת התמרמרות רבה על שיבוצו של רן כהן במקום השלישי ברשימת ר"צ. „ההפסד שלנו הוא נקי," אמר הפעיל, „הבורגנים תומכי אלוני, שהיוו מאז ומתמיד את עמוד־השידרה של התנועה, רואים בכהן שמאלן קיצוני, „אדום". אנשי־השמאל, מתנגדי המילחמה בלבנון, אנשי־יש גבול, תומכי פיתרון ישראלי־פלסטיני, רואים בכהן קרנף, אדם שכשל במילחמה, שהעניש סרבני־שירות בלבנון, שהתפאר בחלקו במילחמה. הרמה האינטלקטואלית שלו היא פחות מאפס. לא יצא לנו ממנו שום דבר, חוץ מאשר 9000 דולר אומללים, שעליהם נשלם בריבית דריבית, מכיוון שבגלל רן כהן נאבד מנדט אחד לפחות."

איש „מבולבל"

קשה להטיל ספק בקביעה זו. כהן היה מנהיג פלג ימני בשל"י, ולחם שם בהתמדה באנשי־השלום העיקריים. בכל תקופת פעילותה של של"י התייחס בעויינות רבה לשיתוף פעולה יהודי־ערבי, התנכל לאירגון הסטודנטים קמפו"ס, התחבר ללאומנים מסוגו של מיכה מיימון, שהצטרף בשבוע שעבר לזיכוד (העומס הזה 11.7.84) וגילה איבה גלוייה למגעי־השלום בין ראשי־התנועה ובין אש"ף.

הרקורד שלו בשל"י היה פלגני, והאוריינטציה היתה תמיד לכיוון המערך. הכל ידעו שהוא נושא את פניו לכנסת בכל מחיר, חרף העובדה שאש"ף, יאסר עראפת. הוא ביקר שם, אומנם, כעיתונאי, אך איש לא הטיל ספק במשמעות הפוליטית של הביקור. מחנה־השלום הישראלי הסלים באותו היום את צעדיו נגד המילחמה, הפגין את שאט־נפשו מהמצור על ביירות. הוא התבדל לחלוטין מ„תנועת העבודה" ומסגורי־מים־לנצורים, מסוגו של יצחק רבין. המחווה הזאת היתה בלוחם, בהקשר של מילחמה תוקפנית ופושעת זאת.

כל אנשי השלום שקראו את הראיון הזה פשוט סתמו עליו את הגולל. „רן גמר אצלי," אמר איש־„מוקד" מסור בעבר, „ואפילו טילפנתי אליו לגן־שמואל ואמרתי לו מה דעתי עליו ועל מעשיו."

נטל אלקטוראלי

כן הצליח לשמור על חבורת־פעילים קטנה, שבה כלולים גם כמה אנשי־שמאל טובים, הקשורים עמו בחברות רבת־שנים. כל הנדוניה האלקטוראלית שלו, שהביא לר"צ, אינה מגיעה ל־300 קולות. תחת זאת איבדה אלוני את הסיכוי לקולותיהם של יונים, אנשי־שלום, חברי תנועת־המחאה ואוהדי סרבני המצפון.

העובדה שרן כהן לחץ, רק לפני שלושה חודשים, על שני סרבני־שירות בלבנון ללכת לשם בניגוד למצפונם, ואף העניש בריתוק של 28 ימים (עונש קל יחסית) „גמרה" אותו בקרב השמאל הישראלי. כהן איננו נכס, אלא נטל אלקטוראלי.

רן כהן שילם במטבע אידיאולוגי עבור הכללתו ברשימה. הוא הסכים למצע סיפוחיסטי, הכולל את 120 אלף הפלסטינים באיזור ירושלים בריבונות ישראל. ככך הוציא את עצמו, ואת כל חבורתו הקטנה, מכלל מחנה־השלום העיקבי.

חברי־לשעבר, מאיר פעיל, הטעים פעמים רבות, שבלי פיתרון שיבטיח ריבונות פלסטינית במיזרח־ירושלים, אין כיסוי לשום דיבור על שלום. ירושלים היא המיכשול הקשה ביותר לשלום במרחב. הצטרפותו של רן כהן לעמדה כזאת ביטלה מראש כל אפשרות, שהוא ישיג עבור ר"צ קולות ממיגזר ציבורי, שהיה קרוב לשל"י.

„העיסקה עם כהן היא אסון," קונן באוזני העולם הזה איש ר"צ, שדיווח על העיסקה הכספית הכושלת, „תמורת 300 קולות הפסדנו לפחות 9000. לא רק מורלה בר־און, אלא אפילו שולמית אלוני בעצמה, עלולים לשלם את המחיר." **חיים ברעם** ■

צעד נוסף במסע המוצלח של מחנה־השלום נגד המילחמה.

זה היה אות לרן כהן להפסיק להיות „מבולבל". הוא הופיע בכל הבמות של העיתונות הלאומנית בארץ (שאימצה אותו מאז אל ליבה), גינה נמרצות את אבנרי ואת חבריו. הם היו, בעיניו, „לבלרים של ערפאת". מסע־ההשמצות שלו נגד מחנה־השלום עורר הדים עצומים.

כהן לא הצטרף לאלי גבע במסע נגד הפריצה לביירות. הוא הפך קרנף מובהק, לפחות מנקודת־ראותם של הלוחמים לשלום.

בשל"י היתה התמרמרות רבה נגד כהן. הנהלת־התנועה התלכדה ברוב עצום נגד כהן, ובעד הפגישה עם ערפאת. למרבה הצער מנע אבנרי את קבלת הצעת הגינוי נגד כהן, שהיתה מוציאה אותו למעשה משל"י. אבנרי רצה להציל את אחדות מחנה של"י, אבל המחיר היה יקר. כהן נשאר בשל"י, והמשיך להכפיש את אנשי־השלום לא רק בהתנהגותו בנושאים פנימיים של התנועה, אלא גם בהצהרותיו הפומביות.

לשיא הגיע רן כהן בהצהרה בראיון ארוך ב„מעריב", שבה התפאר על חלקו בהסגזת הפלסטינים בלבנון. „ירייתי אל־מי סגזים על ביירות," התלהב כהן. הוא הפליג בתיאור מעשי הגבורה שלו, ביעילותו הרבה הברורה שאין לו כישורים כלשהם, למעט בושר־דיבור דמגוגי, ברמה נמוכה במיוחד.

של"י היתה משופעת בכוח־אדם מעולה, ומטבע־הדברים היה היחס לכהן ולזולתי במיקצת. הוא ריכז סביבו חבורה מצומצמת של קיבוצניקים וקומוניסטים לשעבר מאנשי מקי, חוזרים־בתשובה מובהקים שהצטיינו בעמדות לאומניות. הוא חתר בהתמדה למעמד של מנהיג התנועה. הוא הצליח בכך רק אחרי שכל מייסדי של"י נטשו אותה, והשאירו לו מיסגרת אירגונית ריקה, שם וסמל. התוכן הפוליטי נדר למקומות אחרים.

נקודת־השבירה האמיתית של רן כהן היתה במילחמת הלבנון. האיש לא הצטרף למחאה המיידית נגד המילחמה. הוא החרים, כדרכו, את הוועד נגד המילחמה בלבנון. את העצומות ופעולות־המרי נגד מעשי־הזוועה במיזרח־ירושלים. תחת זאת הופיע במהדורות־חדשות בטלוויזיה. עמוק בשטח לבנון, והכריז קבל המדינה כולה שהוא „מבולבל". לא מזועזע, לא מוחה, לא מסרב (כשסביבו זוועות השבועות הראשונים לפלישה, מחנות הפליטים המופצצים, ביירות הבוערת) אלא „מבולבל". כבר אז איבד כהן את מניותיו במחנה־השלום הישראלי, אבל ידו היתה נטוייה.

ב־3 ביולי 1982 ביקר אורי אבנרי בביירות הנצורה ונפגש עם ראש

נחוג ♦ בגיבעת־חיים, יום־הולדתו ה־78 של **יצחק בן־אהרון**, יליד בוקובינה, איש השומר הצעיר וממייסדי קיבוצו, אשר שירת כלוטננט (סגן) בחיל־החפרים הבריטי ביוון, שבה נפל בשבי הגרמנים (בין חבריו לשבי היו יוסף אלמוגי, איש חיפה, וגם אביו של שימעון פרס). כאשר שב ארצה, אחרי ארבע שנות שבי, דרך כוכבו כאיש מפ"ם ואחדות־העבודה, הוא היה שר־התחבורה, המטיף־בשער של המערך (עוז לתמורה), ולבסוף מוכיר ההסתדרות.

פוחלצים מאופרים

איני יודע מה חשבו אחרים, כשחזו ב„עימות" ההיסטורי בין יצחק שמיר ושימעון פרס.

בראשי שלי ניקרה המחשבה: אל אלוהים! האם אלה הם שני בחירי־העם, הדגולים מרבבה? האם זהו השיא שהדמוקרטיה הישראלית מסוגלת להגיע אליו? האם אחרי כל תהליכי הבירור והמאבק והבחירה, אלה הם שני האנשים הטובים ביותר שנמצאים בישראל כולה?

אינני נאיבי. אני יודע, כמובן, מדוע זה קורה. כתבתי לא פעם על התהליך המוזר, הטמון במהותה של הדמוקרטיה שלנו, והמבטיח שתמיד יצופו למעלה אנשים בינוניים, באנאליים, בלתי־אינטלקטואליים, חסרי תכונות אישיות בולטות.

בסדר. אבל עד כדי כך? כל־כך בינוניים? כל־כך באנאליים?

אינני רן אותם על פי דיבריהם באותו אירוע מפוקפק. לא היתה להם ברירה. הם היו נאלצים לשבת שם כפוחלצים, מכוסים באיפור מיפלצתי (של פרס היה גרוע יותר, כי פניו חלקות יותר, ואין לו אזורים טיבעיים כמו שפם וגבות). הם היו נאלצים לקשקש בקומקום, לרקלם מליצות ריקות שלמדו בעל־פה, מפני שהם הוזהרו על־ידי יועציהם הכל־יכולים שמילה אחת מיותרת, ו...

ובכל זאת.

בכל זאת, העימות הזה — גם בתנאים האלה! — היה נראה אחרת, לגמרי אחרת, אילו ישבו זה מול זה דויד בן־גוריון ומנחם בגין, ואפילו גולדה מאיר ובגין.

כשיש אישיות, היא מזדקרת גם מתחת לשיכבה של איפור.

שני אנשים קטנים, באנאליים, אפורים, ללא מחשבה מקורית כלשהי, ללא ניצוץ של כריזמה, של אישיות אמיתית.

איני בא לומר שאין הבדל ביניהם. זוהי טעות. יש ויש.

שמיר הוא קנאי שרוף, שהשקפת־עולמו עוצבה סופית בפולין של פילסודסקי ובמחתרת לח"י, ושום כוח בעולם לא יזיז אותו ממנה. אין הוא מסוגל ללמוד ואין הוא מסוגל לשכוח. מתחת לחיוך חסר־ההומור, מתחת להתנהגות האריבה של שמיר, מסתתר יצחק יזרניצקי, קשות, מוכן לכל מעשה־אלימות כדי להשיג מה שנראה לו כמטרה לאומית.

ואילו פרס הוא ההיפך הגמור. איש ללא עקרונות אמיתיים, ללא השקפת־עולם של ממש, מלבד הדרייסה של רפ"י מן המיטבח של בן־גוריון. מכיוון שאין לו עקרונות ואין לו אמונות נוקשות, הוא יכול לעשות כל דבר שבעולם. זה נקרא, בשפה עדינה, פרגמטיזם. אפשר לקרוא לזה גם בשם אחר, פחות מחמיא.

רבים יסיקו שאם הברירה היא בין אדם בעל עקרונות, שעקרונותיו מובילים לאסון, ובין אדם חסר־עקרונות, שיילך תמיד בדרך ההתנגדות הקלה ביותר, עדיף השני. כך אומר ההגיון.

אך אוי למצב הזה! ואוי לדמוקרטיה, שזוהי הבחירה העומדת לפניה:

שייקה וספי ואתי ורותי

ברוך־השם שהבחירה בין שמיר ופרס אינה היחידה העומדת לפני הבוחר. יש עוד כל מיני עימותים.

למשל: ספי ריבלין והגשש החיוור.

אני מצביע בעד הגששים. נכון, הפעם לא היה בפיהם תמליל של יוסי בנאי. רוב הדברים שהושמו בפיהם היו מתחת לרמתם, טכסטים תפלים, פואנטות מבוזבזות. אבל ספי ריבלין גורם לי לעוּרְאוּת. הוא כל־כך מצליח להמחיש את טיבו של הליכוד, עם סיגנון־האספסוף שלו, את הדמגוגיה הפרימיטיבית שלו, את ארסיותו וחוסר האנושיות שלו, עד כי זה מרתיע ממש.

אבל המצב שונה בהתמודדות בין שתי הקרייניות. לדעתי, שתיהן אימומות. שתיהן מתחנחנות עד להחלא. שתיהן מדברות בסיגנון סאכאריני מגעיל. שתיהן בלתי־משכנעות לחלוטין. ברור כי מישהו שם בפיהן טכסט, שהוא זר להן. ושתיהן מיותרות לגמרי. אבל צריכים להיות פר: אתי שילוני אימה אף מרותי פרמינגר. כשאני שומע את קולה המתחנחן, בעל הניגון הלקוח מגן־ילדים, או מפעוטון, רע לי.

אך עכשיו יש עימות נוסף, התמודדות איתנים: סעדיה מרציאנו נגד מיכה מיימון.

כבר כתבתי במדור זה על עוויתי־הצחוק שתקפה אותי כשקראתי שסעדיה מרציאנו הצטרף למערך, בראש „אלף פעילי־שכונות". כאשר בא מרציאנו ב־1977 לשל"י, הוא עמד בראש חמישה פעילי־שכונות, שהיו פחות או יותר בני משפחתו.

אחד האנשים שנלוו אז אל מרציאנו היה מיכה מיימון. אומנם, היתה חסרה לו שפת־הדיבור של הקטמונים, שבה הצטיין מרציאנו. הוא קצת מאושכנז. אבל בשאר הענינים לא היה הבדל ביניהם: כשמרציאנו דרש כסף, גם הוא דרש. כשמרציאנו דרש כיסא, גם הוא דרש. אבל כשמרציאנו פרש משל"י, יחד עם הכיסא בכנסת שמאיר פעיל מסר לו, נשאר מיימון בשל"י.

הוא נשאר בשל"י כמיזרחי־מיקצועי יחידי, וקיווה לעשות שם חיל. הוא הצטרף לפלג של רן כהן, שרגל בסוציאליזם־מעל־לכל. אבל במהרה נוכח לדעת כי לא תצמח לו מזה שום תועלת. השריד העלוב של של"י, שנותר עם רן כהן, לא יכול היה להעניק לו דבר. לכן הלך לתמ"י, וקיבל שם מישרה ותקציב. ועכשיו עבר לליכוד. מול „אלף־פעילי־השכונות" של מרציאנו במערך, עומדת „קבוצה־של־פעילי־שכונות" בהנהגת מיימון, שהתקבלה על־ידי יצחק שמיר לעיני המצלמות. שמיר הרעיף על מיימון דיברי־שבח, כאילו עמד בראש מישלחת של תושבי המארים שבאה להצטרף לליכוד.

ובכן, בעימות שבין מרציאנו ומיימון, אני ניטרלי. אבל אילו הייתי בן המיזרח הייתי מתחלחל, והייתי נשבע לעצמי לעשות בכל שהמאבק היהודי־ערבי בארץ התקרב לשיאו, כך גבר הלחץ על אל־הווארי למזג את תנועתו עם תנועת־הנוער היריבה שקמה בינתיים, אל־פתווה („הנעורים"), שסרה למרות המופתי. לקראת המילחמה התמזגו שתי התנועות, ואל־הווארי התמנה כסגן־המפקד. בראשית מילחמת־העצמאות התמנה מטעם הוועד הערבי העליון כממונה על הביטחון באיזור יפו. כאשר נכנעה העיר לגדודי ההגנה, עבר אל־הווארי לירדן.

הפרק המרתק ביותר בקאריירה של איש זה — ועל כך עוד יכתבו ההיסטוריונים רבות — בא אחרי המילחמה. האו"ם מינה ועדת־פיוס בינלאומית, שהורכבה מנציגי ארצות־הברית, צרפת ותורכיה, שהיתה אמורה להשכין שלום בין ישראל והעולם הערבי. הוא קיימה את דיוניה בקיץ 1949 בעיר השוויצית היפהפיה לוזאן.

לפני ועדה זו הופיעו מישלחות של ישראל והמדינות הערביות. הופיעה גם מישלחת שהיתה אמורה לייצג את הפליטים הפלסטיניים. אך שראתה את עצמה למעשה כמישלחת העם הפלסטיני. היו בה שלושה חברים מרכזיים: עזיז שחאדה, עורך־דין מרמאללה, יחיא חמודה, מי שהיה אחר־כך יורשו של אחמד שוקיירי כיו"ר אש"ף, ומוחמד נימר אל־הווארי.

המישלחת באה במגע עם אליהו ששון, חבר המישלחת הישראלית, והציעה לו הצעה היסטורית: לכרות שלום ישיר בין הפלסטינים המובסים ובין ישראל. ששון ביקש מהם שהות להתייעץ עם הממונים עליו, דויד בן־גוריון ומשה שרת. תשובתו היתה: אין אנו מנהלים משא־ומתן עם אנשים פרטיים, אלא רק עם ממשלות. הממשלה האחראית לענייני הגדה היא הממשלה הירדנית.

שמעתי את הסיפור לראשונה מפי הווארי עצמו, כאשר נפגשנו בנצרת אחרי שובו. לא הייתי בטוח בנכונותו, עד שהיתה לי ההזדמנות להיפגש גם עם שחאדה, אחרי מילחמת ששת־הימים. הוא אישר אותו במלואו, ואף הוסיף על כך: אילו היתה באה תשובה חיובית מישראל, היו הפלסטינים פורקים מעליהם את עולו של עבראללה, מכריזים על עצמאותם ומקימים את המדינה הפלסטינית בגדה וברצועה תוך שותפות עם ישראל.

שאלתי גם את אליהו ששון על פרשה זו. ישבנו אז יחד בכנסת, ונפגשנו לעיתים קרובות במיזנון ובמיסדרונות. חזרתי שוב ושוב לנושא מרתק זה. הוא אישר למעשה את גירסת הערבים.

מבחינה פוליטית היתה גישתם של הפלסטינים תמימה. בן־גוריון הישלה את עצמו כי העם הפלסטיני נמחק מן המפה, ואין צורך להתחשב בו. הוא ניהל את המילחמה תוך שיתוף־פעולה הדוק עם עבראללה, וסמך על המלך האהשמי שישחרר את ישראל מן המיטרד הפלסטיני. את הגישה הזאת הוריש למנהיגיה הנוכחיים של מיפלגת־העבודה, שימעון פרס, יצחק רבין ויצחק נבון.

היסטוריונים יעסקו, מן הסתם, בשאלות המרתקות של „אילו". מה היה קורה אילו נהגה ישראל אחרת (כפי שקומץ אנשים, ואני ביניהם, יעצנו אז)? אך השילטון הישראלי לא חלם על כך. אחרי שבן־גוריון הצליח לגרש מן המדינה היהודית החדשה כמעט את כל תושביה הערביים, לא חלם על הסדר עם הפלסטינים, שהיה מכריח אותו להחזיר לפחות חלק מהם לשטח המדינה.

הווארי עצמו נמק כמה שנים בנכר, ואז חזר לארץ באותה צורה־רומנטית. הוא התיישב בנצרת. תחילה היה בטוח כי ישראל תשמח לשובו של מנהיג פלסטיני אותנטי, בעל שיעור־קומה. אך במהרה נוכח לדעת שההיפך נכון: נאמר לו שאם הוא רוצה לחיות במדינה, מוטב לו להרכין ראש ולהיכנע. בן־גוריון ושירות־הביטחון שלו לא עמדו לִכְבול כל גילוי של קוממיות פוליטית מצד הנתינים הערבים בישראל.

הווארי קיבל את הדין והשלים עם המציאות. תמורת זאת התמנה כשופט־שלום, ואחר־כך כשופט מחוזי. אילו היתה צמרת ישראל מסוגלת לעכל את הרעיון שצריך להיות שופט ערבי בבית־המישפט העליון (כמו שיש שופט ספרדי־מיקצועי, שופט דתי־מיקצועי ושופטת־אשה) היה הווארי בוודאי מקבל תפקיד זה.

אך בישראל אין אפשרות כזאת, והווארי יצא לגימלאות. כאשר נפטר השבוע, התפלאו רבים שהוא חי עד עכשיו.

רגע של חג

יש כל מיני חגים בחייו של אדם. לי היה השבוע רגע־של־חג.

זה היה כאשר שמעתי ברדיו כי שימעון פרס האמריקאי, וולטר מונדייל, בחר באשה כבמועמדת לתפקיד סגן־הנשיא.

אם ייבחר מונדייל — וזה אפשרי רק אם אחוזים רבים של נשות ארצות־הברית יעברו לצידו — תהיה ג'ראלדין פראר סגנית הנשיא. ואם ימות מונדייל או יודח, היא תהיה נשיא ארצות־הברית, השליטה הכל־יכולה של אחת משתי מעצמות־העל.

זהו צעד גדול קדימה בדרכה של המהפכה הפמיניסטית, ואני שמח על כך כמו כל אדם, זכר או נקבה, השואף באמת לשיוויון בין כל יצורי־אנוש.

היו הרבה מהפכות במאה ה־20: מהפכת־השיחרור של עמי אסיה ואפריקה, המהפכה הבולשביקית, המהפכה הפאשיסטית, המהפכה הסינית, המהפכה הציונית המהפכה הטכנולוגית ועוד ועוד. אך אני משוכנע כי על כל אלה מאפילה המהפכה הפמיניסטית. אין היא נוגעת רק לשילטון, לכלכלה, ליחסים בין הגזעים. היא נוגעת לשורשי ההווייה האנושית, ליחסי שנקבעו בקידמת־דנא, ואולי עוד לפני היות האדם.

חבל שאנחנו נמצאים בחיל־המאסף של המהפכה הזאת.

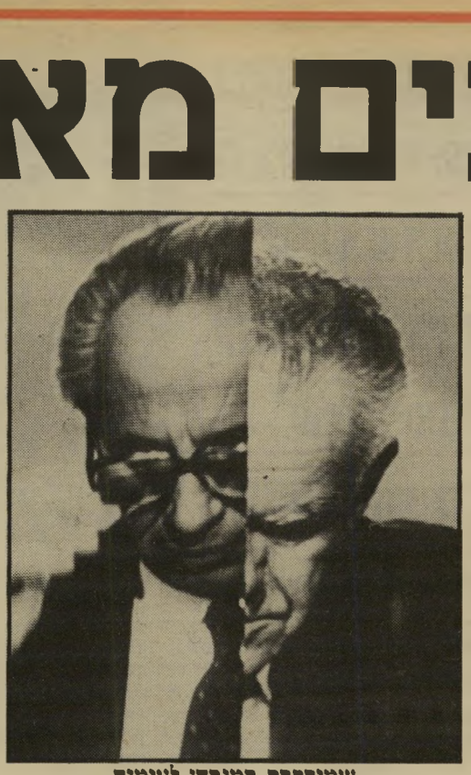

שמירפרס במיבחן לעימות
כל כך?

בבחירות הבאות מה שעשו האזרחים הערביים בבחירות אלה: להקים כוח אותנטי, חזק ואמיתי, ולהושיט יד לכוחות־הקידמה האשכנזיים לשינוי פני המדינה.

ואולי כדאי להזכיר גם את השלישי בחבורה: צ'רלי ביטון.

יש תופעה ברחוב הערבי: כשהאווירה מתחממת באסיפת־בחירות (כפי שזה קורה עכשיו בכל אסיפה, בגלל תוקפנותם של אנשי רק"ח) יש תרופת־פלא להרגעת הרוחות. די להגיד „צ'רלי ביטון", והקהל פורץ בצחוק טוב־לב. בעיניו, צ'רלי הוא דמות קומית, האיש שהביא לרק"ח בין מאה למאתיים קולות, ומייצג אותה בכנסת.

אבל צ'רלי, בניגוד למרציאנו ומיימון, זכה בכיסא בכנסת, והוא יושב עליו חזק. כל הנסיונות הנואשים של רק"ח להזיז אותו משם עלו בתוהו. אם תזכה עכשיו רק"ח בשלושה מנדאטים, כפי שסבורים רבים, תהיה זאת שואה לרק"ח. הבוחרים הערביים שלה יווכחו לדעת כי בקולותיהם הכניסו לכנסת יהודי, ערבי־נוצרי ועוד יהודי ששמו צ'רלי. אז יעבור להם הצחוק. זוהי אחת הסיבות לפאניקה של רק"ח בימים אלה.

ואילו צ'רלי עצמו יכול לצחוק מכולם. למחרת הבחירות יעמוד לפניו מיגוון רחב של אופציות.

האיש על הסוס

באחד הימים, בשנים הראשונות של המדינה, חצה גבר רכוב על סוס את הגבול לישראל בחשכת־לילה. הוא הזדהה בשם מוחמד נימר אל־הווארי, וביקש להיכנס לישראל. מבוקשו ניתן לו.

השם נימר הווארי היה ידוע אז לכל ותיק המצוי בעניינים. הוא

היה מורה, ואחר־כך עורך־דין ביפו. במילחמת־העולם השניה עשה מעשה נועז מאוד: הוא הקים תנועת־נוער ערבית שלא היתה כפופה לאנשיו של חג' אמין אל־חוסייני, המופתי של ירושלים. הוא קרא לה אל־נג'אדה („הסיוע").

היתה זאת תנועת־נוער לאומית, לובשת־מרים, אך היא לא קיבלה על עצמה את מרות החוסיינים, שערכו בימי המרד הפלסטיני של 1936 — 1939 טבח במתנגדיהם. היו שסברו שהיא נתמכת על־ידי המלך עבדאללה מעבר־הירדן, יריבו של המופתי.

B.M.W בחרה ב"רס־קאר"

רס־קאר רכב בע"מ, השייכת לקבוצת רסקו, הינה היבואן החדש והבלעדי של B.M.W בישראל.
חידוש המאפשר לך:

- ליהנות מהרכב היוקרתי ביותר בעולם.
- לרכוש **היום** את דגמי 85'.
- "לסגור מחיר" במרקים גרמניים.*

אתה יכול

אל תדחה למחר את B.M.W 85' שאתה יכול לרכוש היום. המושג made in Germany, הוא שהפך את הרכב הבא שלך לאיכותי במיוחד. הטכנולוגיה המתקדמת של B.M.W מעמידה לרשותך רכב מתוחכם, שלא לדבר על היוקרה.
פס הייצור של B.M.W נחשב לאחד מהיוקרתיים ביותר בעולם. אבל...

אתה תופתע

כן, אתה תופתע לגלות שמחירי הרכב המתקדם ביותר בעולם – נמצאים בתחום אפשרויותיך הכספיות.
תופתע לגלות מערך שיווק אחראי, המעניק לך שירות "צמוד", משופר ואמין לאורך זמן. ככה זה כשאתה נהנה משירותי יבואן השייך לתשלובת ענק.

וזאת רק ההתחלה...

- אתה תיהנה מן הטכנולוגיה הסופר־חדישה, שהגתה, ייצרה והרכיבה כל חלק וחלק ברכבך.
- מן הדיוק, הנוחות והבטחון המירבי האופיניים לכל רכב שיצא מפס הייצור היוקרתי של B.M.W בגרמניה.

ואם כבר דיברנו על התחלה...

רס־קאר רכב בע"מ, היבואן החדש והבלעדי של B.M.W מגרמניה, עומד לפתוח בשבועות הקרובים, את אולם התצוגה המרכזי בבית הדר, דרך פ"ת 19, ת"א.

עד אז, אתה מוזמן לקבל פרטים על דגמי B.M.W 85',
במשרדנו הזמני בת"א מגדל שלום, קומה ד'
(דרך מעליות 8־7־6) טל' 03־661727/8.

* אם לא יחולו שינויים בשיטת המיסוי

רס־קאר רכב בע"מ
מקבוצת: רסקו, ערד, ישרס.

רס־קאר
יבואן ומפיץ של
B.M.W בישראל

צל"ג

שלושה גברים באפור

● לעימות שנערך במיסגרת מישדרי־הבחירות לכנסת ה־11 בין ראש־הממשלה **יצחק שמיר** לבין מנהיג האופוזיציה, **שימעון פרס**. מישדר זה הציג שני מנהיגים אפורים, חסרי ברק, אישיות או נקודה חיובית כלשהי, העשויה לרגש את הבוחרים. העימות כולו היה סטרילי לחלוטין. הקלישאות המייגעות, שהציבור התרגל אליהן במהלך מערכת־הבחירות, קלחו מפי המתמודדים לתוך חלל מערכת־הבחירות. שני המתמודדים נראו לצופים כתלמידים של בית־רבן, שלמדו בעל־פה את „בשורתם", שבסך הכל אמרה את אותו הדבר — דבר המעיד על כך שבין שניהם אין ניגודי־השקפות של ממש.

מאחורי המירקע

תרגיל ברון

לאווירת־החשדות, השוררת במיסדרונות רשות־השידור באחרונה, הצטרף בתקופה הרא־שונה שלאחר בחירת המנכ"ל החדש גורם נוסף, שהרשות מעורה לא ידעה כמותו.

מקורו בעיתונאי ובפירסומאי **נתן ברון**, נציג הליכוד בוועד־המנהל של רשות־השידור, מי שהיה בעבר הלא־רחוק אחד ממועמדי הליכוד למישרת המנכ"ל.

שמועה עקשנית טוענת, שנתן ברון חותר בשיטתיות במיסדרונות הליכוד לכך, שאם ינצח הליכוד בבחירות, יועבר מתפקידו המנכ"ל החדש, **אורי פורת**, ובמקומו ימונה ברון. ברון מבהיר לראשי הליכוד שפורת אינו מייצג, כמצופה, את האינטרסים של הליכוד ברשות־השידור, אלא מאפשר לעובדי הרשות להכפיש דמויות מרכזיות של הליכוד, כמו בפרשת העמלה על מכירת רסקו, שבה מעורב מנכ"ל מישרד־האוצר, ניסים ברוך.

התבטאויות שנעות של ברון בישיבות הוועד המנהל, המכוונות בעיקר נגד המנכ"ל פורת, נראות תמוהות ביותר בעיני החברים האחרים בוועד המנהל. לטענתם, השתתפות פורת בישיבת־הבוקר שלמחרת שידור הכתבה, שיש בכוונתו להגביר את הפיקוח שלו על ה„ליין־אפ" של מהדורות מבט.

פורת לקרפין: „אתם רוצים ממני גיבוי על מבט — אז תנו לי לקרוא קודם לשידורו את ה„ליין־אפ" המלא שלו. איני מוכן להסתפק עוד בשיחת־טלפון, שבה תבשר לי את ראשי־הפרקים של המהדורה!"

ניקמת שריד

עם התקרב הבחירות, ולאור יציבותם של הסקרים המעידים על חזרת המערך לשילטון, מחככים עובדי הטלוויזיה כפיים ומזכירים את כתבת „אני מאשים" קטלנית, שעוררה את חמתו של פורת.

בכתבה כיכבו, מלבד עמלתו של ברוך, נציב שרות־המדינה לשעבר, אברהם פרידמן, ועורך־הדין יהודה רסלר, בעזרת סירטי־ארכיון ופרש־נותם הוצג מעשהו של ברוך כעניין פסול.

אחרי הצפיה בכתבה התלונן ברוך אצל פורת, שהציע לו להגיב בשידור מבט למחרת היום על האשמותיו של רסלר. ברוך קיבל את ההצעה, אלא ששביתת עובדי־הטלוויזיה בלמה את שידור מבט.

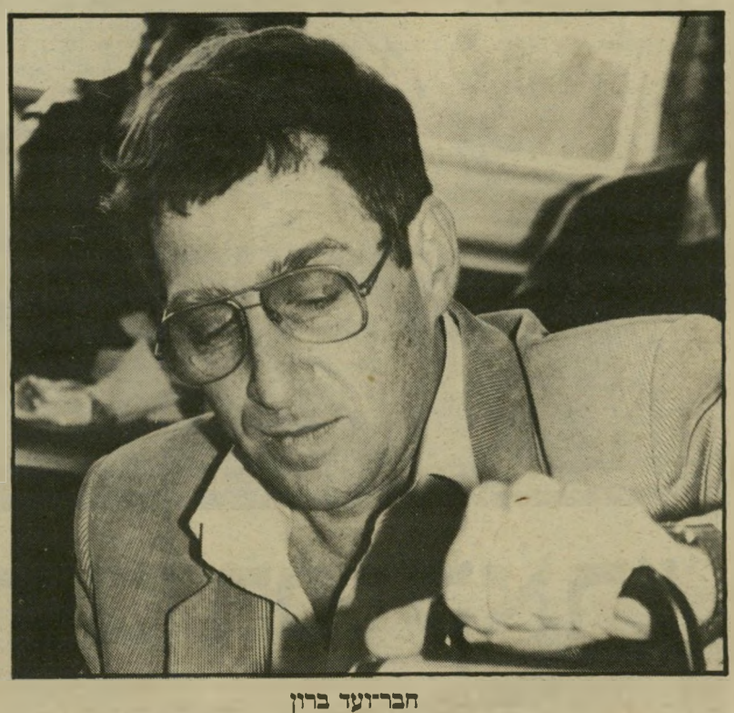

חברי־יועד ברון
לתפוס את מקומו של פורת

שמו של ח"כ **יוסי שריד** כמי שיש בכוונתו לגרום להדחה מוזרזת של **טוביה סער** ממישרת מנהל הטלוויזיה.

עובדי הטלוויזיה מזכירים ראיון שהעניק ח"כ שריד להעולם הזה, שבו ספר על תהליך הניתוק בינו ובין סער, שהיה בעבר מיודד איתו. בראיון זה ההבהיר שריד כי ניתוק יחסיהם חל בשל חששו של סער, שמא יראו אנשי הליכוד את שריד כאורחו במסיבת בר־המיצווה של בנו.

חזרת שילון?

אם המערך ינצח בבחירות, עשוי **דן שילון**, מפיק מישדרי־המערך במערכת־הבחירות הנוכ־חית, ובעבר מנהל חטיבת־החדשות של הטל־ויזיה, להיות מועמד המערך למישרת מנכ"ל רשות־השידור, במיסגרת של רה־אירגון, שיש בכוונת המערך לערוך ברשות־השידור, תוך שינויו של חוק רשות־השידור.

אם יעתר שילון להצעות המערך, הוא עשוי לערוך שינויים מרחיקי־לכת בצמרת רשות־השידור וחטיבת־החדשות של הטלוויזיה, תוך הדחתם של חצי תריסר בכירים מתפקידיהם (ביניהם מנהל הטלוויזיה **טוביה סער**, מנהל חטיבת־החדשות **יאיר שטרן**, עורך מבט **מיכאל קרפין**, המישנה־למנכ"ל **נחמן רון** ואחרים).

מרכיב נוסף של תוכניות המערך, אם ינצח בבחירות, הוא הדחתו של יו"ר הרשות המפד"לי, עורך־הדין **מיכה ינון**. בכוונת המערך להעמיד במקומו אישיליכוד שקול. הכוונה היא ליצור בעתיד איזון בין המערך והליכוד במישרות המנכ"ל והיו"ר.

מנכ"ל ברוך
להגברת הפיקוח

מועמד אפשרי למישרת היו"ר מטעם הליכוד עשוי להיות עורך־הדין **ראובן** („רובי") **ריבלין**, שהיה בעבר אחד ממועמדי הליכוד למישרת המנכ"ל, שהציע את תפקיד מנהל הטלוויזיה לדן שילון.

עקב אכילס של פורת

מנכ"ל רשות־השידור, **אורי פורת**, לא האמין במשך יותר מעשר שנים, שבהם שימש נציגם של עובדי ידיעות אחרונות במשאומתן עם הנהלת העיתון, שאי־פעם ייאלץ לעמוד מהצד האחר של המיתרס.

סידרת השבתות הטלוויזיה והרדיו בידי ועדי־עובדים שונים חשפו את עקב־אכילס שלו: יחסי עובדים־מנהלים.

בר־זמנית נאלץ פורת לנהל מאבקים בשני חזיתות: מחד עם העובדים ומהצד האחר עם חברי הוועד־המנהל ופקידי האוצר ומישרד־החינוך, שתבעו ממנו שלא להיכנע לתביעותיהם של העובדים. פורת קבע בכל מיסגרת של התדיינות את תמיכתו בתביעותיהם של עובדי־הרשות, ולא ויתר על עקרונותיו מהתקופה שבה ייצג, במיפגשים דומים, את עיתונאי ידיעות אחרו־נות.

בנושא תעסוקתי אחר — „העגשת" עובדים על־ידי הורדת שעות נוספות ושאר הטבות, במקובל על מנהל חטיבת־החדשות, **יאיר שטרן** — הורה פורת לבטל נוהג נפסד זה בטענה: „גם אם עובד סרח, אין סיבה להעניש את אשתו ואת ילדיו."

פסקול

„שפן באי־השפנים"

במיסגרת יומן־הצהריים של קול־ישראל אמר מנכ"ל מישרד־האוצר, **ניסים ברוך**, בתשובה לשאלת מנחה המישדר, **עודד בן־עמי**, כי הוא מאמין שמגיע לכל אדם כסף בערך מתאים על שירותיו. בדעמי רמז לשביתת עיתונאי רשות־השידור, שבמהלכה התנגד ברוך לתביעותיהם הכספיות. הוא הודה לכתב **גדי סוקניק**, שתיחקר את פרשיות העמלות לברוך במילים: „אני מקווה, גדי סוקניק, שגם בעתיד נזדקק לשירותיך!" ●● במסיבה שערך הקבלן **אברהם גינדי** בראשון־לציון למנכ"ל רשות־השידור, **אורי פורת**, לרגל מלאת 100 ימים לכהונתו בתפקידו, אמר פורת: „עילית המסיבה היתה תום 100 ימי־החסד המקובלת, ולי לא נתנו אפילו 100 שעות של חסד." במסיבה נכחו, בין השאר, שר־האוצר לשעבר, **יורם ארידור**, ח"כ־המערך **עדי אמזראי**, בעלי ידיעות אחרונות ועוד ●● כתבי חטיבת־החדשות של הטלוויזיה החליטו לזוזג סיפור חדשותי למציאות הקיימת בבניין הטלוויזיה. אחר־הפצצת אי־השפנים על־ידי מטוסי חיל־האוויר הישראלי החלו מכנים את חדרו של מנהל הטלוויזיה, **טוביה סער**, „אי השפנים". אחד מכתבי־החדשות הבכירים אמר, לאור התנהגותו של סער במהלך מאבקם המיקצועי של העיתונאים: „שפן באי־השפנים".

ואגנר בערוץ 6

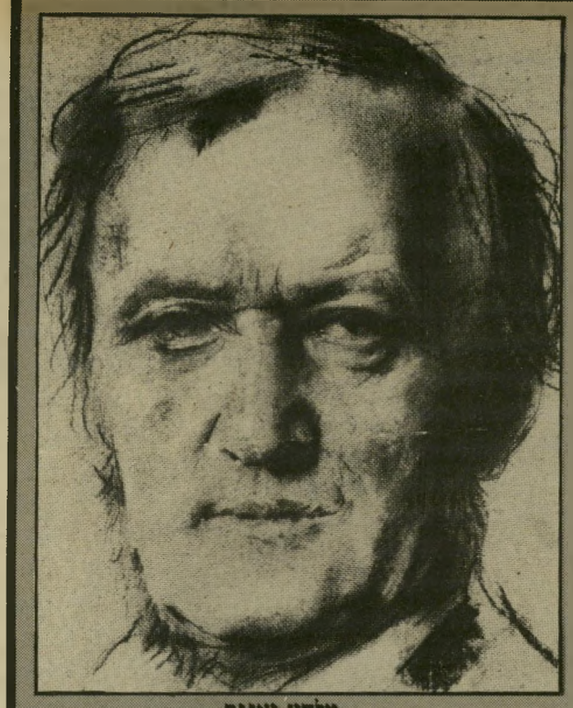

מלחין ואגנר
החלטה מגוחכת

ביום השלישי האחרון החלה הטלוויזיה הירדנית לשדר בערוץ 6 את סידרת הטלוויזיה הנודעת ואגנר, בכיכובם של **ריצ'ארד ברטון**, **ואנסה רדגריב**, **לורנס אוליביה**, **ראלף ריצ'ארד־סון** ועוד עשרות כוכבים בעלי־שם.

סידרה זו, שהופקה על־ידי בי־בי־סי בשותפות עם הטלוויזיה הממלכתית ההונגרית, נחשבת כאחת מסידרות־הטלוויזיה המעולות שצולמו אי־פעם. למרות מחירה הגבוה, הוקרנה בשנתיים האחרונות ברוב תחנות הטלוויזיה בעולם, כמערב וכמיזרח.

סידרה זו לא תוקרן, כנראה, בטלוויזיה הישראלית, בגלל „חרם ואגנר", שעליו החליט הוועד המנהל הקודם של רשות־השידור. המנכ"ל הקודם, **יוסף לפיד**, הביא טענה נוספת לאי־הקרנתה של הסידרה: משחקת בה השחקנית ואנסה רדגריב, שהתפרסמה בהצהרותיה נוכות אש"ף.

בתשובה לשאלת העולם הזה ברבר הקרנת הסידרה בטלוויזיה הישראלית, אמר יו"ר הרשות, **מיכה ינון**: „לפי החלטה קודמת של הוועד המנהל, אין לשדר את ואגנר לפני שתהיה החלטה אחרת."

המצב האבסורדי הזה, שבו יוכלו כל שוחרי ואגנר בישראל להעביר בשבועות הקרובים את מירקעיהם לערוץ 6, מדי יום שלישי בשעה 11.15 בלילה, הופך את החלטת הוועד המנהל למגוחכת.

נצל את היתרון הלא הוגן שלנו... המחיר!

בלבדי לבאדג'ט בגרמניה
מרצדס 190E
$279
לשבוע.

ובמיוחד שמדובר בנסיעתך הקרובה לחו"ל!

בדוק השווה וסע

ותגלה שבאדג'ט הינה החברה השלישית בגודלה בתבל.
כך יעמוד לשרותך כל אחד מ־2000 סניפיה, ב־85 מדינות העולם, ב־19 ממדינות אירופה וב־450 שדות תעופה!

יעד	דגם	* מחיר	תקופה
שוויץ	פיאסטה או שווה ערך	139/145.- $ בלבד	שבוע
אוסטריה	"	110.- $ בלבד	"
גרמניה	"	98.- $ בלבד	"
אנגליה	"	115.- $ בלבד	"
איטליה	"	135.- $ בלבד	"

גם אתה השנה לחו"ל עם באדג'ט.
הזמן אצל סוכן הנסיעות שלך את תכנית "סופר אפקס" של באדג'ט או בכל אחד מסניפי באדג'ט בארץ.

באדג'ט - שם שכדאי לשכור.

באדג'ט דרך פתח־תקוה 74, 336126 תל־אביב.

* לא כולל מיסים מקומיים.
ביטוח נזק ראשוני ודלק

Budget
rent a car

אנשים

מה יגיד מנחם בגין יום אחד לפני הבחירות ומי נעלב יותר שקוראים לעברו "בגין־בגין"?

■ הקונים בקו־אופ ברמת־אביב כבר רגילים לראות ליד דוכן־הבשר עופות שחוטים, מרוטי־נוצות, המוצעים למכירה. איש אינו קונה עופות אלה, והכל מעדיפים לרכוש עופות קפואים, ארוזים בשקיות ניילון. אם המערך ינצח בבחירות ו**שימי עון סרס** ירכיב את הממשלה הבאה, סביר להניח שהעופות יעלמו מהחנות. מה הקשר? למעשה, רק קונה אחת הופיעה ביומון חדשות צילום בלעדי של השניים, כשהם מתאפרים בתוך האולפן. שלא כנהוג בחדשות, לא הופיע שמו של הצלם שצילם את התצלום. מאחורי תצלום זה מסתתרת תורה שחייב לעיתון **דויד רובינגר**, הצלם הישראלי של השבועון טיים. לפני שלושה חודשים התחייבו אנשי חדשות לספק לשבועון האמריקאי ניזוויק צילום של הצלם **אלכס ליבק**, שצילם את אחד מחברי חוליית־הפיגוע, אשר נתפסו חיים בסיום מיבצע שיחרור אוטובוס קו 300 ברצועת־עזה, והומתו אחר־כך. אנשי ניזוויק הסכימו לשלם עבור הצילום 5000 דולר. כאשר הותר התצלום לפירסום, התברר שגם רובינגר קיבל את התצלום, למרות שהוא היה פעם במערכת ונדחה. השבוע הצליח רובינגר, אחרי שלחץ על **אהוד** („אודי") **אולמרט**, להיכנס לאולפן ולהשיב טובה לחדשות.

חיים הרצוג נשיא המדינה, עומד להעניק את הגביע ליום השישי האחרון במיגרשי הגולף בקיסריה. הנשיא הרצוג, הנופש במקום עם אשתו, אורה, החל ללמוד את משחק הגולף. המדריך שלו טוען, שהנשיא יודע לאחוז במוט באופן מיקצועי, אך הסביר לו שאם לא יתמיד בלימודיו הוא לא יוכל לשחק היטב.

מתעניינת בעופות הטריים. זוהי **סוניה סרס**, אשתו של יו"ר מיפלגת העבודה. אם היא תעבור לירושלים, בעיקבות בעלה, היא לא תשתמש יותר בשירותי הצרכניה שליד ביתה.

■ גם במערכת הבחירות הנוכחית נמנעה סוניה מלהופיע לצד בעלה באירועים פומביים. בלישכתו של פרס נזכרו השבוע, שמייד אחרי שהתבררו תוצאות הבחירות לכנסת העשירית, לפני שלוש שנים, היא חשה שאילו היתה שוהה יותר לצד בעלה, ייתכן שהיתה עוזרת לו לנצח. בסופו של דבר, גם במערכת בחירות זו היא החליטה להישאר בצל.

■ סוניה פרס נוהגת להתרפק על עברה. לדבריה, התקופה הטובה בחייה היתה בצעירותה, כשהיתה נהגת־אמבולנס.

■ למחרת העימות בין **יצחק שמיר** ושימעון פרס מכך ש**סמי ריבלין** מחקה את קולו בתשדירי־התעמולה של הליכוד. תשובתו של פרס, באותה נימת־קול כמו של ריבלין: „כן ולא. לא — כי לא נפגעתי אישית: כן — כי משלמים לברדן הזה 300 אלף דולר."

■ צלם העיתונות **עוזי קרן** יודע מהו סודו של **מנחם בגין**. לדבריו, לא במיקרה סירב ראש־הממשלה לשעבר לחתום את רשימת הליכוד: הוא רצה שיתאפשר לו להופיע בטלוויזיה ערב הבחירות. לדיברי קרן, יאמר בגין לעם כך: „אתם רואים איך שאני נראה? אם אתם רוצים להיראות כך, הצביעו ליכוד!"

■ בדיחה שנשמעה השבוע: הסיכויים ש**יגאל כהן־אורגד** יתקן את הכלכלה החולה דומים לסיכוייו של **יצחק שמיר** להחליף את ד"ר ג'יי (שחקן הכדורסל המיקצועני בארצות־הברית). בדיחה אחרת: סוף־סוף סיכויים למדליה ישראלית באולימפיאדה — כהן־אורגד יוצא ללוס־אנג'לס עם האינפלציה.

■ הפסלת **אילנה גור**, הבונה בית חדש, הציעה למכירה את ביתה היפהפה ביפו העתיקה. על־פי מיגבלות הרכישה של החברה לפיתוח יפו העתיקה, רק בעל מיקצוע חופשי יכול לרכוש את הבית, שהוצע במחיר של 150 אלף דולר. גור הצליחה לעניין את אחת מבנות מישפחת הברון **אדמונד דה' רוט־שילד** בצרפת. אבל החברה לא הסכימה לעיסקת המכירה, בטענה שהקונה אינה בעלת מיקצוע חופשי. העניין הובא שבא לערב ראיונות בהנחייתו. מישהו מהמאזינים צעק לעברו: „בטח שמיר, אבל זה עובר מעליו!"

■ מרואיין אחר של פאר במועדון החמאם היה **אמנון אברמוביץ**, עיתונאי מעריב. הוא העלה רעיון, שאם הליכוד יטיל פצצת־אטום מעל עיראק, על־פי הצעתו של **אריאל שרון**, יש לצפות לעלייה בכוחו של הליכוד בסקרים. „אבל זה יחזיק מעמד בדיוק עד שהג־שורת הרדיו־אקטיבית תגיע אלינו," סיים אברמוביץ.

■ **אבא אבן** אינו מתרגש מרצונו של **עזר וייצמן** להיות שר־האוצר הבא. „הוא רוצה בתיק זה או משום שיש לו יצר־התאבדות או משום שאינו מבין בזה."

■ **יצחק רבין** נשאל מה דעתו על השימוש שעושה הליכוד בתעמולת־הבחירות שלו נדברים שאמר על פרס, בסיפרו פינקס שירות. „בצבא למדתי שבכדור אי־אפשר לירות פעמיים," ענה רבין, שכינה את פרס בספר „חתרן בלתי־נלאה."

■ הסופר־ממציא **יגאל מוסינזון** כתב כבר 60 ספרים. כשנשאל כמה זמן בממוצע הוא כותב ספר, ענה מחבר הסידרה חסמבה: „בין עשרה ימים ל־20 שנה."

■ הגרפיקאי **אבנר בין** הציע למטה אמנים סופרים ואנשי־רוח של המערך להקים פרוייקט פיסולי של עגל־הזהב על חוף־הים, כאקט של תעמולת בחירות. **לבני פריישטטר**, לטיפולו של ראש עיריית תל־אביב, **שלמה** („ציץ") **להט**, אבל בינתיים חזרה בה הקונה מצרפת. עתה מחפשת גור קונה אחר.

■ המראיין **מני סאר** התלבט מי נעלב יותר כש־קוראים לעברו בגין־בגין — יצחק שמיר או שימעון פרס. הוא שיתף בהתלבטות את הקהל מארגנת הקבוצה, היתה הצעה טובה יותר. היא הציעה להביא לחוף־הים עגל־זהב מוכן. הנוכחים ינתצו אותו ואז ייצא מתוכו עכבר קטן.

■ **בנימין** („פואר") **בן־אליעזר**, מס' 2 ברשימת יחד לכנסת, מתרוצץ באחרונה מחוג־בית אחד לשני, ממש כמו בסרט־נע. באחד מחוגי־הבית הוא ראה את מס' 3 ברשימתו, **שלמה עמר**, יושב־ראש מזכירות אגד. פואר, בעל חוש־ההומור סיפר שהוא ניסה לשכנע גם את עמר שיצביע עבור וייצמן. „אני מוכרח לומר שהוא גילה גישה חיובית לרעיון," סיים פואר.

■ גיבור יחד, **אריה שומר**, לשעבר איש יחסי־הציבור של חיל־האוויר וראש לישכתו של הרב הצבאי הראשי לשעבר, **שלמה גורן**, שהוא סגן אלוף (מיל'), מרכז עתה בידיו טפסים שונים. אלה הן מעטפות סגורות שמוסרים לו פעילי מטה־התנועה, במיסגרת טוטו־בחירות שהוכרז ביחד. כל משתתף מכניס למעטפה את הניחוש שלו וסכום של 100 שקל. מי שהניחוש שלו יהיה הקרוב ביותר לתוצאות הבחירות, יקבל את כספי כל מי שהשתתפו בטוטו.

■ ככל שמתקרב מועד הבחירות, גדל ביקוש לראיונות עם וייצמן מצד כתבים ורשתות טלוויזיה זרות. הם מתלווים למסע הבחירות שלו, מראיינים אותו וכבר הזמינו מקומות לאולם־הכניסה בבניין הפר־רמידה ברחוב המסגר, שבו ישתו ראשי יחד במוצאי יום־הבחירות. אבל הראיון המרגש ביותר שווייצמן התבקש לתת עתה לצוות זר היה לכתבי השבועון המצרי אוקטובר.

■ **יצחק ליבני**, לשעבר מנכ"ל רשות השידור, נפגש בזמנו עם **יגאל ידין**, אחרי שבלון ר"ש התפוצץ. ליבני ניסה אז להרגיע את ידין ולומר לו, שבינגוד לפוליטיקאי הישראלי המצוי, הוא יכול להתרפק על עברו הצבאי וגם על מיומנותו המיקצועית. ידין, רמטכ"ל לשעבר ופרופסור לארכיאולוגיה, סיפר לליבני שהעבר לא תמיד מאיר פנים. הוא נסע פעם במונית ומאחוריו ישבו שתי חיילות, שניסו לשחזר את שמות כל הרמטכ"לים של צה"ל. את שמו של ידין, כמו שמות אחרים, הן לא זכרו. בסוף העירה אחת לשניה: „רמטכ"לים מתחלפים כמו מים."

■ הצייר **אנדרי קלצ'ינסקי**, חבר מרכז חרות, פגש בשולמית אלוני. הוא לא התאפק ושאל אותה, אם היא עצמה עשתה הפלה. אלוני לא התבלבלה, וכמי שתומכת בהפלה חופשית גילתה, שהיא עברה כבר הפלה בעבר, אבל עוד לפני שחוקק חוק בכנסת בנושא.

■ מיהם העמלקים? מסתבר שזהו כינויים של קציני צבא בכירים לשעבר. את הכינוי המציא **חיים לסקוב** המנוח, על מישקל הביטוי היידישי א־מו־ליקה (לשעבר). בשבת האחרונה התכנסו העמלקים בסמינר אפעל, כדי לשמוע את רבין, שסיפר להם על תוכניותיו הביטחוניות, אם הוא יהיה שר־הביטחון הבא.

■ העיתונאי **אילן שאול**, דובר תמ"י, ניצל סיור בחירות של תנועתו בקריית־שמונה וקפץ לביקור בקיבוצו, אפיקים, שאותו עזב לפני כמה שנים. הוא פגש שם **צבי ברנר**, מוותיקי הקיבוץ, שביקש לדעת מה סיכויי רשימתו של **אהרון אבו־חצירא** בבחירות. שאול הסביר את הקשיים, אבל סיפר בסיפוק, שבשלוש השנים

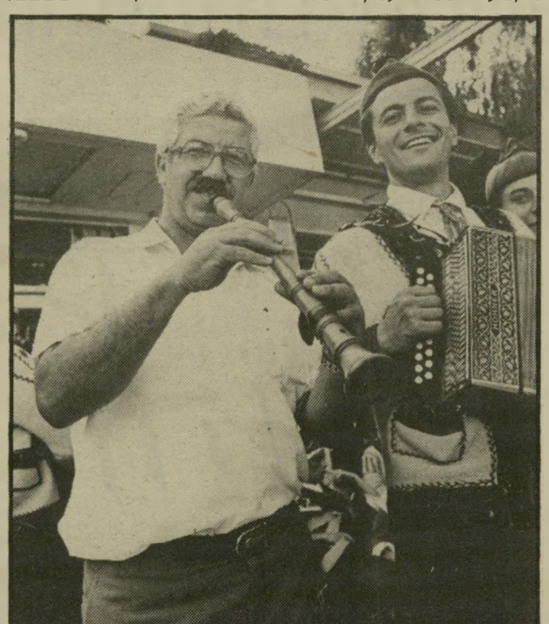

יגאל ביבי ראש עיריית טבריה, מחלל בפתיחת פסטיבל הכנרת, שנערך בעירו. ביבי הדתי, מאנשי סיעתו של הד"ר יוסף בורג במפד"ל, לא הצליח לזכות במקום ריאלי ברשימה לכנסת, אבל למרות זאת שמר על מצב־רוח מרומם.

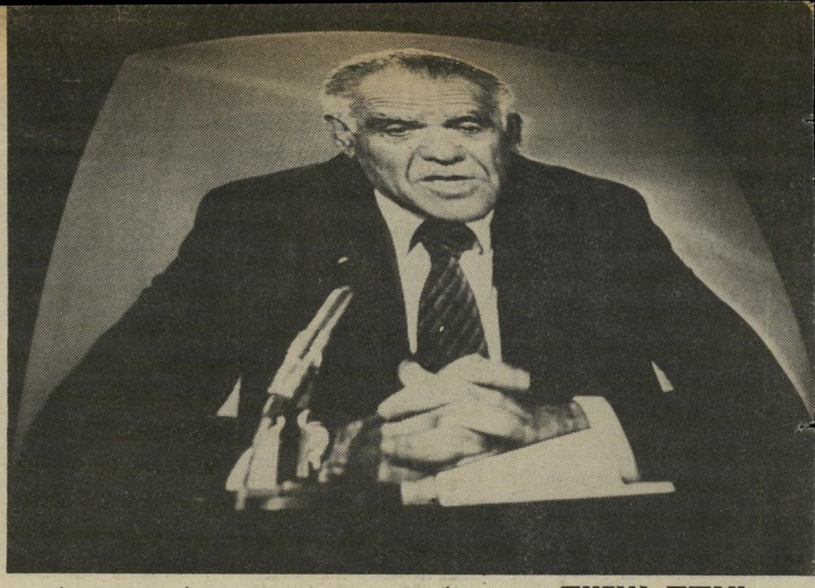

יצחק שמיר

ראש הממשלה, ושימעון פרס, יושב־ראש מיפלגת העבודה, צולמו על־ידי הצלמים הרבים שבאו לסקר את הקלטת העימות הטלוויזיוני ביניהם בזוויות שונות ומשונות. כך למשל הם צולמו מלמטה ומקרוב, בצורה שגרמה לעיוות חריג בפניהם ובממדי גופם. העיתונאים והצלמים שבאו לאולפנים בכפר־המכביה ישבו מחוץ לאולפן ועסקו כל הזמן בשאלה מי שיכנע יותר. פרס פנה, דרך קבע לעבר שמיר (ראה תצלום) **כדי לשוות לעימות הטלוויזיוני הזה אופי תקיף יותר.**

האחרונות הם הצליחו להקים 120 סניפים ברחבי הארץ. ענה לו ברנר: „אני פירקתי 120 סניפים". ברנר היה ממקימי וממפרקי רפ"י בשנות ה־60.

■ ההודעה שהתקבלה במישטרת־עפולה הדליקה שם אורות אדומים. נהג סיפר שהבחין ברכב חונה בצורה תמוהה בצד הכביש, כשפנסיו דולקים. השוטרים שמיהרו למקום מצאו את ח"כ הליברלים **סינחם גולדשטיין** מנמנם בריכבו. גולדשטיין השתתף באותו ערב באסיפת־בחירות במטולה. ליד עפולה חש שהוא ירדם תוך כדי נסיעה, ולכן ירד לשולי הכביש, כדי לנוח. אחרי שהמישטרה העירה אותו הוא המשיך בדרכו לביתו בכפר־סבא, לשם הגיע בשעה 4 לפנות בוקר.

■ סגן ראש עיריית תל־אביב, **דב בן־מאיר**, שהוא גם ח"כ מיפלגת העבודה, היה מבוהל מאוד. הוא השתתף בשני טקסים עירוניים והתפלא לראות צוות טלוויזיה בלתי־מוכר. הוא ביקש לדעת עבור מי הם עובדים. ועוזרו של ראש־העירייה, **יוסי מילשטיין**, אמר לו שהמדובר בצוות צילום של תשדירי־הליכוד לתעמולת־הבחירות. בן־מאיר היה נפחד ביותר כשנאמר לו, שעור באותו הערב הוא יופיע בתשדירי־הליכוד בטלוויזיה. הוא התחמק מצלמי הטלוויזיה וכמעט שנמלט מהטכסים עצמם. עד שמילשטיין, שחשש לבריאותו של סגן ראש־העיריה, מיהר להסביר לו שהמדובר בצוות של הטלוויזיה הערבית.

■ **רוני רימון**, דובר העיריה, אחראי למיבצע חדש של **חיים** („אלברט פירות") **בנאי**, שלא ישודר כתשדיר־שירות בטלוויזיה. הוא יעץ לפירסום אר־קי, החברה העומדת מאחורי הפרוייקט, שבנאי יגיש פירות לספורטאים הישראלים שיצאו ביום הראשון לאולימפיאדה בלוס־אנג'לס, ממש לפני עלותם למטוס בנמל־התעופה בן־גוריון.

■ שביתת המצילים בחוף תל־אביב בילבלה את דעתו של השופט העירוני **זאב המר**. בהכרעת־דין שהוא נתן השבוע, הוא רשם ליד שמו של אחד מעדי־התביעה: עד טביעה.

■ גנבים ניצלו את היעדרו של הפירסומאי **דויד אדמון**, השוהה בחו"ל לצורכי איסוף תרומות לליכוד, ופרצו למכוניתו. אבל הם הספיקו לגנוב רק חמש קלטות (קסטות), שכולן מכילות ג'ינגלים של תשדירי־הליכוד.

■ הזמרת **רותי נבון־זמורה** תופיע השבוע בבנייני־האומה בירושלים, אך לא בשירה אלא בהרצאה לפני חוזרות בתשובה. את הכינוס מארגנת ישיבת ישראל, ובאולם יהיו נוכחות חוזרות בתשובה לבד. נבון עצמה היא דתיה חדשה, והיא תספר לנוכחות על דרכה ליהדות. על בימה אחת איתה תופיע **אלונה אויל־שטיין**, דתיה חדשה נוספת, גרושתו של הזמר **אריק איינשטיין**.

■ לא שיחק לה המזל **למרים** („מיקי") **מזר**, חברת מועצת עיריית תל־אביב מטעם המיפלגה הליברלית. היא ניצבה השבוע ברוכן־תעמולה של הליכוד מול חנות השקם ברחוב איבן־גבירול בתל־אביב. מישהו ניגש אליה ושאל אותה אם היא רושמת ילדים לקייטנה.

■ **יגאל גריסל**, ממלא מקום ראש עיריית תל־אביב, נוהג להתברח שהוא וראש העיריה, צ'יץ', עובדים ביחד 24 שעות ביממה. „אני עובד ארבע שעות וצ'יץ' עובד 20."

פסוקי השבוע

● **שר־המדע, יובל נאמן, על מנהיג אירגון הטירור היהודי:** „אם אהיה שר הבינוי והשיכון בממשלה הבאה, הייתי רוצה שמנחם ליבני יהיה המנכ"ל שלי. הוא מכיר את השטח והוא אדם כישרוני ביותר."

● **הנ"ל** על הנ"ל: „הם לא אירגון טירור, אלא התארגנות לא־מוסמכת לפעולות־הגנה."

● **ראש הממשלה, יצחק שמיר:** „בחירות באות ובחירות הולכות והמדינה לעולם נש־מש ארת."

● **העיתונאי אמנון אברמוביץ:** „שמיר הוא ההוכחה שכל אדם בישראל יכול להיות ראש־ממשלה."

● **מזעמד המערך ל־תפקיד שר־הביטחון, יצ־חק רבין:** „לא ניתן אף פרוטה שחוקה לקרנפי־שומרון."

● **מנהיג אגודת ישראל, אברהם שפירא:** „רק בש־מיים יודעים אם אנו צריכים לשבת בקואליציה או באו־פוזיציה."

● **המיליונר היהודי ניסים גאון**, על שירבוב שמו בפרשת ניסיון חטיפת השר הניגרי לשעבר בלונדון: „הממ־שלה בישראל היא ממשלת הולכי־בטל וקבצנים. מה הם רוצים לעשות ליי? הם יצאו מדעתם?"

● **הרב יצחק פרין, ראש רשימת ש"ס:** „אם ליטאי לא יכול לייצג חסיד גור וחסיד גור לא יכול לייצג ויז'ניצאי, אז איך שני אלה יוכלו לייצג תימני או מרוקאי?"

● **העיתונאי אמנון דנקנר**, בפרפראזה על קארל מארכס: „הוויית של בני־אדם ומצב חשבון־הבנק שלהם קובעים את תודעתם."

● **הד"ר יוסי ביילין**, האחראי על סיקרי דעת־הקהל במיפלגת־העבודה: „עניין הס־קרים זה כמו רופאים. אצל אחד אתה מקבל תוצאה כזו ואצל השני תוצאה אחרת."

● **רפאל („רפול") איתן**, מס' 2 ברשימת התחיה־צומת לכנסת: „טובת העם והמדינה עומדת מעל לכל דבר אחר. כשיש ניגוד בין רצונות הפרט לרצון הכלל, הפרט צריך לוותר."

עוזי נרקיס נעזר בשתי ידיו כשהוא יורד מבימת־נוא־מים. נרקיס, חבר הנהלת הסוכנות נאם בכינוס מיפלגתי של ההסתדרות, שבהמשכו הוקרן סרט על המדען הרוסי אנדרי סחארוב. נרקיס אינו רגיל למדרגות מהסוג הזה.

חווה לוי אישתו של יצרן ביגדי־העור גי פולופ, נמצאת בחודשי הריון מתקדמים, שלא ניכרים בה כלל. בתצוגת־אופנה של האופנאי עודד פרוביזור, שנערכה ביפו, היא פגשה בזמרת הישראלית עדנה לב, המתגוררת בארצות־הברית.

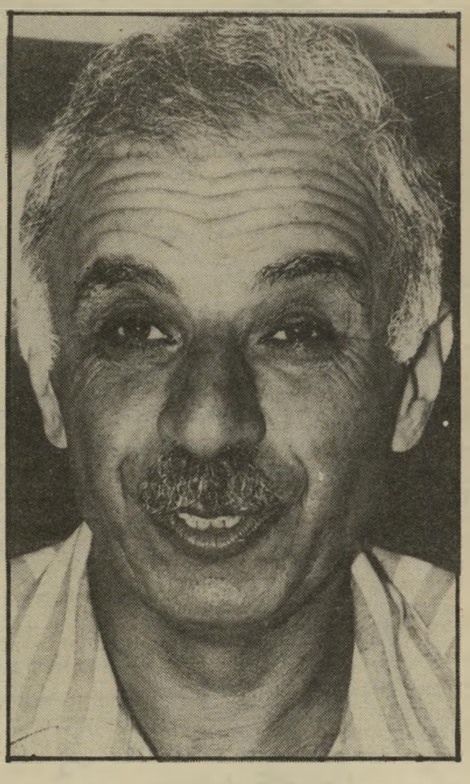

יונה שימשי:

„דן פתיר כנראה לא מזוהה עם שום מיפלגה!"

גם אני, כמו כל עם ישראל, צפיתי בעימות בין שמעון פרס ויצחק שמיר, שקדם לו מתח רב וחיפוש ארוך אחרי מראיין. שאלתי את מזכ"ל אגודת העיתונאים של תל־אביב, יונה שימשי, אם זה לא קצת בושה לעיתונאי ישראל שהיו צריכים להביא מחו"ל את דן פתיר, כדי לראיין את השניים. אי־אפשר היה למצוא עיתונאי אחר מוכשר הנמצא בארץ?

אני משוכנע שאפשר היה למצוא כמה וכמה מועמדים טובים. אבל אני לא רואה שום פסול בדן פתיר.

● גם אני לא רואה פסול בדן פתיר, אבל נדמה באילו הודבק התואר „פסול" לבל השאר?

אני מתאר לעצמי, שדן פתיר נבחר כי הוא היה מקובל על שני הצדדים.

● זו בדיוק השאלה שלי: איך אתם מקבלים את זה שבכל הארץ לא מצאו עוד עיתונאי שיהיה מקובל על שני הצדדים?

הם בחרו אותו. זאת עובדה. הוא כנראה לא מזוהה עם שום מיפלגה.

● ומה עם אותם שכן מזוהים עם מיפלגה או עם השקפת־עולם — האם היושר המיקצועי שלהם לא עומד להם?

על השאלה הזאת צריכות לענות לך שתי המיפלגות הגדולות.

בני ברבש:

„לפי הסקרים האחרונים לובה אליאב לא יעבור!"

מודעה אחת של ר"צ הצליחה לעשות לי השבוע מה שלא הצליחו כל תשדירי־הבחירות ביחד. היא הצליחה להרתיח אותי ולגרום לי לצעוק. המודעה „אסור לתת לקולות יוניים לרדת לטמיון!" מסבירים לי שדרושים 21.000 קולות כדי לעבור את אחוז־החסימה, ואומרים לי שאם ללובה אליאב יהיה חסר קול אחד מתוך ה־21 אלף – כל הקולות ירדו לטימיון.

עובדה זאת, כמובן, ידועה לכולנו. מה שלא הצלחתי להיזכר, האם בפעם הראשונה שר"צ התמודדה בבחירות ולא היה ברור כמה קולות תקבל. האם גם אז היה חשש שקולות יוניים ירדו לטימיון, ומה הם עשו כדי שלא ירדו?

שאלתי את בני ברבש, אחד החותמים על המודעה: מאין לו הביטחון שלובה אליאב לא יעבור את אחוז החסימה?

אין לי ביטחון כזה, אנחנו פשוט מסתמכים על הסקרים, הנותנים לו מינוס 1. לעומת זאת, אם הייתי בטוח שלובה כן יעבור, אז בוודאי לא הייתי מתגייס לקריאה כזאת, שאולי נראית קונטרנית ושאני רואה שהיא גורמת כעס אדיר אצל אנשים.

● אם יסתבר בסוף שלובה קיבל 20,980 קולות לא תעבור לך מחשבה בראש ש־20 הקולות החסרים ברחו בגלל המודעה שלכם, ואולי בגלל זה ירדו כל שאר הקולות לטימיון?

זה יעבור לי בראש. אבל עם זאת, אני מוכרח להודות שאיבוד של 15־16 אלף קולות ממש מסעיר אותי. וגם מסעירה אותי העובדה שכל הכוחות היוניים לא מצאו דרך להתאחד.

● מדוע שולמית אלוני לא חתמה על המודעה?

חתמו עליה האנשים שעמדו מאחורי היוזמה של האיחוד, ולא אישים חברי ר"ץ.

יהודית אוריין:

„היום הצנזורה היתה פוסלת יצירות ביאליק!"

בסוף החודש ימלאו 50 שנה למותו של חיים נחמן ביאליק. מוסדי הסיפרות בעתונים בוודאי יהיו מלאים בתולדות חייו ובביקורת יצירתו.

אותי עניינו כמה שאלות־יסוד, העוסקות בהפיכתו של ביאליק למשורר הלאומי של ישראל. את שאלותיי הפניתי למבקרת הסיפרות יהודית אוריין.

● למה דווקא ביאליק הפך למשורר הלאומי שלנו?

קודם כל, מפני שהוא באמת ענק. אבל בנוסף לכך, ביאליק הוא אולי היחידי שיש עליו קונסנזוס לאורך השנים. יש תהליכים בסיפרות שמישמרות מתחלפות ושוללות את קודמותיהן. אין כמעט משורר שלא קם לו איזה דור שבעט בו. מי לנו גדול משקספיר, שבתקופות מסויימות נחשבה כתיבתו לברברית ולבלתי־תרבותית?

לביאליק זה לא קרה. עדיין עוסקים ביצירתו באותה רעננות, שעסקו בה בימי חייו. היה טבעי להניח, שחוקרי הסיפרות הצעירים של היום, שבנעוריהם „האכילו אותם" בכמות גדולה של ביאליק, ירצו לנפץ את יצירתו בבגרותם, אבל גם זה לא קרה. אולי פשוט מפני שאי־אפשר לנפץ יצירה כמו זו שלו.

● האם התואר „משורר לאומי" ניתן לנצח, או שמשורר לאומי יכול להתחלף?

בשנים שעברו מאז מותו אני לא רואה שקם לו מתחרה, על כן אין לדבר בינתיים על חילופי־תוארים.

● אילו היה ביאליק חי ויוצר היום, האם היה זוכה באותה הערכה שבה זכה בחייו?

לא. אבל לא בגללו אלא בגללנו, שנעשינו הרבה פחות סובלניים להשקפות־עולם. היום לא היו סובלים את התקפותיו על אלוהים, על הדת ועל העם היהודי. אני מאמינה שהיום הצנזורה היתה פוסלת חלק מיצירתו. ברור גם שהמחנה הלאומי — אילו היה קורא אותו — היה פוסל אותו מייד מלהיות משורר לאומי וגם מדביק לו שמות כמו „עוכר ישראל", „מרעיל בארות" ו„אש"פיסט", מבלי להתחשב בכלל בחשיבות יצירתו.

● האם אצדק אם אומר שלא קמו לביאליק מחקים? ומדוע?

פשוט, כי קשה מאוד לחקות אותו. לביאליק לא היו מאניירות.

עדנה שבתאי:

„יענקל'ה הסכים להניח לעניין כי חיין היו בסכנה!"

תביעתו של הסופר המנוח יעקב („יענקלה") שבתאי להסיר את תמונתו מעל כרזת התחיה הסתיימה בשבוע שעבר. שנתיים אחרי מותו. לשביעות רצון אשתו עדנה – כך דווח בעיתונים.

כמה ימים אחרי הדיווח ראיתי שוב את הכרזה של התחיה, והיא לא השתנתה כלל. טילפנתי לעדנה שבתאי ושאלתי אותה: מה קרה עם הסיכום בינה ובין גאולה כהן?

סיכום לא נערך עם גאולה כהן, אלא עם דובר התחיה. נפגשנו לשיחה ארוכה. הוא הסביר לי שאין להם אפשרות לשנות את כל הכרזה, והחלט רק להוציא את דיוקנו של יענקלה ולשים דיוקן אחר. זו הסיבה שאת ורבים אחרים חשבתם שהכרזה היא אותה הכרזה.

הבנתי את הסברם שהם אינם יכולים לסגת מהמיתאר הכללי — כלומר — הרגל והפוזיציה שבה הוצג הדיוקן — ולא התעקשתי לחינם. לי היה חשוב שפניו של יענקלה לא יופיעו שם, ואכן הן לא מופיעות יותר.

● למה זה לקח להם כל־כך הרבה זמן? אני זוכרת שבעלך טיפל בעניין עוד בחייו.

נכון, הוא התחיל לטפל בזה, אבל אחרי שהתברר שזו תהיה מילחמה קשה, אני ביקשתי ממנו שיחדל מכך, כי ידעתי שהוא חולה־לב ושחייו בסכנה.

היום הם התנצלו על הכל והעניין נגמר.

● ואיך נערכה הסולחה הגדולה בינך ובין גאולה כהן?

זו לא היתה סולחה — אלא פגישה שנועדה לסיים את המאבק. האיש שהייתי איתו בקשר, דובר התחיה, שאל אותי אם אני מוכנה שגאולה כהן תבוא לביתי. אמרתי שאשמח לקבל אותה, כדי לא לסיים את הפרשה במרירות ובאיבה. היא הגיעה והביאה את סיפרה.

מעבר למיתרס האידיאולוגי והפוליטי, זו היתה פגישה מרגשת.

● ובכל זאת, בשרואים את הסמל החדש של התחיה, נראה באילו ויתרו לך רק קצת.

חשוב להעמיד דברים על דיוקם. עכשיו, אחרי שאני מסבירה את העניין, כל מי שאיכפת לו ושיביט בכרזה יידע, שפניו של יענקלה כבר לא מתנוססות עליה.

יהושע טל:

„אי־אפשר להתחשב כל הזמן בכל השביחות!"

על אלפי המתרחצים בים לא עושה שביתת המצילים כל רושם. חלק גדול מהם אפילו לא שמעו עליה. את יהושע טל ושני בניו פגשתי בתוך המים.

● הילדים שלך יודעים לשחות?

לא.

● למה?

כי קורס השחיה הכי זול עולה 17,000 שקל.

● לא מסחיר אותך לבוא לים עם הילדים הקטנים, כשאתה יודע שאין מצילים וכבר כמה אנשים טבעו בשבוע שעבר?

ממילא אני סומך על עצמי יותר מאשר על המצילים. חוץ מזה, אני גר בירושלים ותיכננו את הטיול הזה כבר מזמן.

אני לא יכול להתחשב בכל השביתות הפורצות בארץ, כאשר אני עושה תוכניות לחופש הגדול.

הים בשביתה, הטלוויזיה בשביתה — מה את רוצה שאני אעשה עם הילדים, שאחזיק אותם סגורים בחדר?

שרה סלע:

„רציתי לפגוש אנשים, אבל לא היה איפה!"

כל כמה חודשים יוצאת איזו מישלחת לברית־המועצות: מישלחת אמנים, מישלחת סופרים, מישלחת מדענים. המוזמנים משתתפים בימי־עיון ובקונגרסים. מה עושות הנשים הנלוות אל הבעלים? מה בכלל יש לעשות במוסקווה. למשל. אם אתה מלווה של מוזמן?

שרה סלע, רעייתו של הפרופסור מיכאל סלע, נשיא „מכון וייצמן", נלוותה אל בעלה לכינוס האחרון וחזרה ארצה בימים אלה. שאלתי אותה מה עשתה בשעות ובימים שבעלה היה עסוק בענייניו.

זה נכון שקשה לעשות ברוסיה שופינג או לשבת בבתי־קפה, וזאת כי פשוט אין שם מה לקנות ואין בתי־קפה. לעומת זאת, אני מוכרחה לציין שבאף סיור אחר שלי בעולם לא ראיתי דאגה כזאת ואירגון כזה, דווקא לגבי המלווים. הם לקחו אותנו לסיורים מעניינים, לטיולים, לביקורים במוסיאונים, שבעבר היו אחוזות של מישפחות־האצולה, נסענו לראות מיפעלים ואפילו ראיתי שתי תצוגות־אופנה.

● זה דווקא מעניין מאוד. איזה אופנה יש ברוסיה?

ראיתי תצוגה אחת במוסקווה ואחת בקאזחסטאן. מה שראיתי במוסקווה היה אולי דומה למה שלבשו כאן בארץ בשנות ה־20. לעומת זאת, בקאזחסטאן היתה אופנה יותר יפה וקצת יותר מודרנית. בכלל, במוסקווה הכל נראה יותר עגום, עצוב ועני.

● קנית איזה בגד?

לא, ודווקא היה משהו פולקלוריסטי שמאוד מצא חן בעיניי, אבל הסתבר שמה שמוצג בתצוגות לא ניתן לקניה. ניסיתי לברר למי, אם כן, מיועדת האופנה — אבל לא הצלחתי לקבל תשובה.

● איך בכלל נראות ולבושות הנשים הרוסיות?

הן לבושות נורא — גם עלוב וגם חסר־טעם.

● סגשת אנשים מעניינים?

פגשתי מעט. הבעיה הכי־קשה היא איפה לפגוש אותם. לאורחים רוסיים אסור להיכנס למלון, ובתי־קפה ומיסעדות פשוט אין. כך נוצר מצב שגם אם אתה רוצה להיפגש עם אזרח רוסי והוא רוצה להיפגש איתך, הפגישה מתבטלת. כי אין מקום שבו אפשר לערוך אותה.

דניאלה שמי

סיפור אהבה

ליאור ורשבסקי וכריסטינה
פגישה במטוס

מי אמר שאפסו רומנסים מן הארץ? כל עוד **ליאור ורשבסקי** מהלך בתוכנו, העניין אינו אבוד. הצעירצ'יק הולם את הטיפוס, או הטיפוס הולם את הבחורצ'יק.

עיניים כחולות, שיער למניות במיקצת. ביישנות. הצטנעות. שעות מתולתלות בלונדריות. תנו לליאור אהבה גדולה ורחוקה, ואיזה סוס לבן וחרב ביד, ותראו מה קורה. או, לחילופין, אספר על מה שכבר קרה.

לפני כמה חודשים טובים בא לליאור לברוח קצת מהעבודה. בשבילו עבודה זה לבוא בבוקר ולעבור ער הערב כמנהל מישרדם ועיסקיהם של האחים **שאולי, טדי ורפי**. לאן בורחים? רחוק ככל האפשר, קורפו, האי המקסים שבצידה המערבי של יוון.

במטוס נפגש ליאור עם חתיכתו הצמודה של הבוס, **ירדן לוינסון**, שללא ידיעתו בחרה אף היא בחופשה בקורפו בלוויית אמה, כבריחה מחייה הסוערים בארץ.

אחרי שנרגעה, והסתבר שלא נשלח לרגל אחריה בשליחות הבוס, נהנו כולם מהמסע הקצר לנירוונה הקסומה.

מכירים את החיוך של ירדן? יש לה חיוך שנמרח על פניה בקלות מפתיעה, והיא משתמשת בחיוך על ימין ושמאל, ועוד לא פגשתי אחד שלא נכבש. גם הנערה היוונית, **כריסטינה**, שישבה לידה בבית־הקפה ההומה בקורפו, לא עמדה בפניו. תוך דקות ספורות הפכו לידידות.

כשהגיע ליאור לקפה, הוצג לפני הנערה כידיד מישראל, ומכאן עשו עיניו ושפתיו את שאר העבודה. רומן רומנטי בנוסח אתם־יודעים־מה התחיל להתפתח. יום־יום נפגשו, נשיקות, חיבוקים, וכמובן כל השאר, וכך שבוע שלם, עד שעול העבודה והמשמעת העצמית העלו את המאוהב למטוס חוזר, ואותה השאירו עם דמעות בעיניים.

שלוש פעמים ביום עפו טלפונים מכאן לשם, וכמיספר הזה משם לכאן, ואינכם יודעים באיזה קושי כרוכה כל שיחה טלפונית מכאן לשם ומשם לכאן, ממש שעות של חיוגים מעצבנים.

טדי שאולי ראה שהנער הולך ודועך, ושאם יימשכו כך הדברים יצטרך לחפש מנהל־עסקים אחר ולבכות על הנוכחי. לפיכך אישר לו חופשה נוספת לצרכים חיוניים — צרכי האהבה.

ליאור תפס מטוס וחש לקורפו, אחרי שהודיע לה שהוא מגיע. אך בשדה־התעופה המתינה לו הפתעה בצורת חברתה של אהובתו כריסטין. מסתבר שזו שלחה אותה כדי שתודיע לו שהוריה מונעים ממנה את הפגישה איתו, אחרי שנודע להם שצעיר ישראלי מחזר אחריה.

ליאור לא נואש, והחל מחפש דרך להגיע לנערה. עד מהרה הובהר לו שהיא הובהרה מקורפו בחשאי לצירייך, וכשהביע תמיהה על האמצעים היקרים, הובהר לו שהכסף לא משחק כאן, הרי זו **כריסטינה ניארכוס**. מי זאת כריסטין ניארכוס? שאל, בתו של ניארכוס.

אז מה אם קוראים לה ניארכוס? מה, אתה לא יודע? שאלו. הדוד שלה הוא בעל הצי הפרטי הגדול ביותר בעולם. היה פעם גיס של אונאסיס, והרבה־הרבה יותר עשיר ממנו. ואילו האבא של כריסטין הוא אחיו של ניארכוס הגדול, אך גם הוא לא קטנטן, גם לו יש אוניות פה ואוניות שם, ואוניות בכל מקום.

אז איפה כריסטין? שישמרו את האוניות לעצמם! כריסטין, המתיקו סוד יודעי־דבר, הובהרה לצירייך שבשוויי'ץ. אולי ינסה לפגוש אותה שם...

עלה האביר על סוס אווירי לבן, דהר לצירייך, וחקר ודרש וחיפש ובלש, עד שמצא את נערת־חלומותיו. נו, ואל תשאלו מה הלך שם בצירייך, השלג ברחובות נמס מהחום.

אך ליאור הוא אדם אחראי, וטדי נשאר לבד, ומה בוער, כשהוא יודע היכן מחביאים אותה. אולי טדי יוותר עליו בעוד שבועיים, ואולי כריסטין תצליח להגיע, בקיצור בלב לא כל־כך כבד חזר ארצה.

ומאז? מאז נותק הקשר. ליאור מנסה ללא הרף להתקשר, בקורפו משיבים שאיננה, בצירייך לא ראו אותה, ובדור־הארץ עגול וגדול, ומי יודע היכן התחבאה?

זהו. סיפור אהבה עם סיום עצוב (איפה המטפחת?)

בועות

גלי זיסמן
נופך רומנטי

...**וציפי לוין** בילתה כמה ימים בלונדון אצל חבריה ובקניות לבוטיק שלה בכבר המדינה. **וורן ביטי** אמנם צילצל פעם או פעמיים, אך נראה היה שהרומן הלוהט־כביכול הולך ודועך, והרומן שלו עם השחקנית הצרפתיה **אליזבט אג'ני** נמשך באותו הלהט כמו לפני שיצא בדרכו לישראל.

ובפריס ממתין **רפי רפאלי**, ממושב עולש, לאהבת חייו, ציפי, שתבוא. סוף טוב הכל טוב, וציפי נוחתת בפריס ישר לזרועותיו של המושבניק. **ושוקי בן־פורת?**

השארנו אותו שומר על הילד שלו ושל ציפי. טוב. עכשיו נוסיף לו נופך רומנטי. אצל שוקי זה חיוני.

כדי שלא יתייבש, ניהל רומנון (רומן קטן ולא מחייב) עם **גלי זיסמן** (23). שם חדש? לא למי שמכיר אותה. אביה הוא בעל מיסעדות בארצות־הברית, ואמה מדענית בבאר־שבע. במשך שנים היתה אצל אבא ועזרה לו בניהול מיסעדותיו, עד שחזרה לפני שלוש שנים ארצה, והתחילה בעת ובעונה אחת לנהל רומן עם **אופיר שמס**, בנו של מנהל מוסיאון ישראל, ולעבוד כדיילת באל־על, וכשזה נמאס הם שימשו כברמנים במקומות שונים. עד שהתחילה לעבוד במועדון פינגווין.

ומה קורה ל**צביקה** רופא־השיניים של ציפי? זוכרים? אל תזכירו לצביקה את שמה. הוא רותח מכעס. איך העזה לנהל מאחורי גבו רומן עם וורן ביטי?

וענת זמיר? ענת זמיר חבוקה עדיין בזרועותיו של **עמי ויזנסקי** רופא־השיניים החדש בחייה. אגב כמה רופאי־שיניים כבר ספרתם בסיפור שלי?

שוקי בן־פורת? עזבנו אותו עם גלי כשהוא שומר על הילד. אחרי הרומנון זה מה שהוא עושה. וציפי? ורפי? חזרו ארצה, הוא למושב והיא לבוטיק, והרומן? אין בעיות, כמקודם.

ושוקי בן־פורת? מה אתם רוצים מחייו, הוא חזר למושב, שציפי תראג קצת לילד.

ומה קורה לי? אני בורחת ללונדון. נשבר לי מכולכם עד להודעה חדשה. שם אוכל להתגנב לארמון ולראות עם איזה משרתת מתעסק הנסיך, ומה קרה לאשתו הראשונה של פול מק־קרטני. להתראות.

השקעה בטוחה

צלם הטלוויזיה **אבישי דקל וציפי שביט** הם זוג אהוב מאוד ומבוקש על־ידי כל התל־אביבים. שניהם צנועים, ללא פרפרים בראש. ציפי היא עקרת־בית מצויינת, אימא נהדרת לשני ילדיה והיא מטפחת באהבה את דירת־הגג שלהם בתוכנית ל'.

את עולם הבידור והמישחק היא מכירה מקרוב, ויודעים שהדבר הכי בטוח בעולם השעשועים הוא חוסר־הביטחון. היום אתה מצליח, ומחר נשכח שמך. היום אתה כוכב, ומחר יושב בבית.

לא שהיא צריכה לחשוש. התעסוקה רודפת אחריה. אך מה שבטוח בטוח. לאחרונה רכשו בני הזוג מונית ומיספר ירוק, ונהג שכיר מפעיל אותה. שתהיה.

אבישי דקל, ציפי שביט ובתם
מיספר ירוק

רחל מרחלת על כל העולם

1:0 לטובת אילת

מה עושים בתל־אביב כל היום? בבוקר הולכים לשוק עם חברה טובה ומרכלים על **דודו טופז**. אחרי־הצהריים הולכים לדיזנגוף־סנטר, שותים קפה ואוכלים עוגה, ומרכלים על דודו טופז. ובערב, כשהולכים לישון, חולמים על דודו טופז.

לספר לכם על אחד מחלומותיי לא כדאי, כי בסוף הסיפור אני נועצת סיכה, ומה נשאר מדודו טופז? הבנתם?

טוב, לא חשוב. אך בימים האחרונים עושה שמועה כנפיים שהאילתים דפקו אותנו הצפוניים, וחטפו את דודו. אילתית הצליחה במקום שהתל־אביביות נכשלו. סנסציה כזאת! מוכרחה לדרנגרנג.

דרינג, דרינג.

„האלו?"

„שלום דודו מחמל־נפשי, זו המרחלת."

דודו טופז
חטיפה אילתית

„איזה יום שחור!"

„חכה עד הערב!"

„מה אני יכול לעזור לך?"

„להתוודות. הולך פה בעיר סיפור שאתה מנהל רומן עם אילתית חמודה, שהעלית אותה אפילו פעמיים לסופי־שבוע לתל־אביב."

„נכוווון."

„זה עוד לא וידוי ונכוווון לא ממלא טור."

„טוב, קוראים לה **אסתר בהן**. אני מכיר אותה כבר הרבה שנים. היתה נשואה לדייג שנפטר, ויש לה בן."

„איך הכרת אותה?"

„הכרתי אותה בתל־אביב. היא חיפאית במקורה, קראו לה אסתר רכניץ, גמרה את הריאלי שם."

„נו?"

„כשנסעתי להופיע באילת לפני חמישה חודשים חידשתי את הקשר אתה, וזהו."

„רציני?"

„רומן יפה, אך זה עוד לא רציני."

„יופי דודו, בהצלחה."

זהו, נגמר הדרינגרנג, ועכשיו עושה חושבים לרגע.

מילה בסלע, שחיקה בחרי

אברישה טמיר
אסטרטגיה

עוד לא חלף חודש מאז שסיפרתי על **אברישה טמיר** (אלוף מיל'), וציינתי את יכולתו האסטרטגית, ואולי גם הטאקטית, ועל הרומן היפה והמתמשך בינו לבין **דיילת** אל־על השחומה, ורתיעתו מחיי נשואים. והנה...

מצביא טוב אינו חושף לעולם את כל הקלפים. תמיד ישמור עתודה, ואם אפשר יסווה אותה היטב. כך אמנם נוהג האסטרטג הזה. בעוד שלעיניים הבולשות הוא מציג לראווה חתיכה משגעת מאל־על, אי־שם בפינה חשוכה הוא מסתיר רומן גדול עוד יותר, אך הפעם עם **בהירת־עור** וירוקת־עיניים.

לעתודה ירוקת־העיניים יש תעודות המעידות על כל מיני צדדים באישיותה, החל מיופיה הנדיר, וכלה בתואר שני מאוניברסיטת־על אמריקאית.

הרומן הזה מתנהל בחשיכה גמורה כמעט, מזה חמש שנים ורק בודדים יודעים עליו. אך כמו במיקרה הקודם עם הדיילת, נראה שגם זה לא יוליך את הגנרל הגרוש אל מתחת לחופה.

תהרגו אותי עם אני מבינה מה סור הקסם הזה. איך הוא מצליח לצוד אותן ולהחזיק בהן לאורך זמן רב כל־כך על אש קטנה כל־כך בהמלחה רבה כל־כך.

אסטרטגיה?

נאמן ונאמנות

זוכרים את **ברכה** של **אלברט פירות**?

איך אפשר לשכוח? ביצוע כה נפלא של תפקיד! מי שאינם זוכרים אותה כמונו כאן הם בעלה וילדיה, אי־שם בערבות פרו הרחוקה.

זה שנים שברכה מחפשת את עצמה, ואין כמעט מקום שלא ניסתה בדרך זו או אחרת לגלות את עצמה. יותר מכל ניסתה בארצות־הברית, ושם, כולכם יודעים, יש גורו לכל עניין. ייותר מאשר לכל העניינים האחרים, גורוס לגילויים עצמיים, ובעיקר לנשים שאיבדו את העניין בחיי־מישפחה רגילים ומשעממים, כגון טיפוח בעל וגידול ילדים.

והיכן בארצות־הברית יש המון גורוס לנשים משועממות בשלב חיפושים? נכון, בסן־פרנציסקו, ואולי בברקלי, שלידה.

בסן־פרנציסקו גם ביתם של ברכה ובעלה הקבוע, **דויד לוי**. דויד הוא מהנדס נמלי־תעופה. היוצא מדי פעם לגיחות ארוכות להקים נמלי־תעופה ברחבי־תבל, אך תמיד חוזר לבסיס בסן־פרנציסקו. בדרך־כלל מתלווה המישפחה למסעותיו הארוכים. היכולים להתמשך על פני שנים. אך בכמה מיקרים תפסה ברכה צורך עז לעשות עם עצמה דברים, לקחת קורס באמנציפציה של האשה, למשל, או דברים חשובים כגון זה. במקרים אלה היא אורזת את הפקל, משאירה את הבעל והילדים, והיידה.

כך עשתה גם לאחרונה, כשהגיע בעלה לביצוע עבודה גדולה בפרו. הוא והילדים שם, אחרי שהיו בארץ, ואילו ברכה, ניסתה קצת את כוחה במישחק כאן, אך הצליחה רק עם אלברט פירות.

ההצלחה של תשדירי־הפירסום הגבירו את הרצון להצליח בעולם הסרטים והמישחק, ולכך יש כתובת מצויינת אחת — הוליווד. מה גם ששם אפשר לחטוף שיחה עם **מנחם גולן**, או **יורם גלובוס**, וזה יכול לעזור, והיא גם מכירה את **אמנון מסקין**, ואמנון מסקין יושב היום על תפקיד מכובד מאד בהוליווד. הוא מנהל שם את השלוחה של בית־הספר למישחק של השטרס־ברגים, ואשתו **נעמי** היא מורה להתעמלות מיוחדת לקראת לידה־ללא־כאבים.

עם קשרים כאלה מוכרחים להצליח, וגם דירה נמצאה, אם כי לשלושה חודשים בלבד, דירתה של **סריטה אברג'יל**, הספרית שלנו בלוס־אנג'לס, שנסעה ארצה לביקור של שלושה חודשים.

עיסקה נחתמה, איפוא. סריטה נסעה, וברכה נשארה. אך אחרי פחות משלושה חודשים נאלצה סריטה לחזור לשם. דירתה טרם פונתה. לקצר סיפור ארוך, אחרי מאמצים פינתה ברכה את הדירה, ועברה להתגורר אצל קרובים. והקאריירה? חכו, גם בקליפורניה יש עורכי־פירות. עוד יגלו אותה ואת אלברט האמריקאי. ובינתיים? כמו שאמרנו, הם, בעלה והילדים בפרו, והיא בהוליווד. רומנים עם הכוכבים? זה לא כל־כך בראש שלה. עם גברים היא מסתדרת מצויין, אך רק אחרי הפסקות ארוכות, כמה חודשים כל אחת. אשה משוחררת היא, אחרי הכל, אשה משוחררת!

דויד לוי, ברכה נאמן וילדיהם
חיפוש עצמי

שכר טירחה

סיפור בלי שמות, אך עם הרבה עניין!

אחד מטובי עורכי־הדין בתל־אביב — רגע, נאמר בעיר גדולה במרכז הארץ, ובמקום עורך־דין נאמר... — אין מה לומר, עורך־דין הוא עורך־דין, ואין שום דימיון בין עורכי־הדין ליתר היצורים בעולם. זה גזע מיוחד במינו. ראיתם כבר שני עורכי־דין יושבים בחברת אנשים אחרים, ולא מתחילים להתפאר בהצלחותיהם בבתי־המישפט, וכיצד סידרו את הצד השני? על חוכמתם כי רבה? על טימטומו של המתחרה? אם ראיתם, שילחו אותו אליי, ואדביק אותו באלבום.

נחזור **לעורך־דין** הזה, אחד הטובים. כבר אמרתי, בעיקר בתחום אחר, שנושאו גירושין ועניינים שבינו לבינה.

רוב עורכי־הדין, העוסקים בתחום זה, מזכירים לי תנינים. ראיתם תנין בוכה? רק כשהוא בולע את טרפו, מרוב מאמץ. אבל מתוך צער או הזדהות? לא ולא. שום טרגדיה של לקוח לא תוציא אותם משלוותם. גישתם היא מיקצועית, לא ריגשית. הם מטפלים בקייז, לא באנשים.

אבל עורך־הדין הזה נבדל מהם לטובה. בחור סימפטי עם לב של זהב. שומע על הטרגדיות הפוקדות את לקוחותיו, והוא מתענה ממש יחד איתם. צערם — צערו. כאבם — כאבו. בקיצור — נשמה טובה.

לאחרונה הגיעה למשרדו **לקוחה**, ובקשה בפיה: שיטפל בעניין גירושיה. ושוב, כמו בעבר, הטרגדיה שנגולה ויעזור את האיש עד עומק נפשו, וכדי לסייע בידה, ולשקם את חייה בדרך הקצרה ביותר, הוא בחר בדרך הקצרה ביותר...

הבעל האכזר, שונא עורכי־דין סימפטיים, וללא התחשבות, פרץ לדירה שבה נמצאו אשתו ועורך־הדין. והיתר? על היתר תשמעו בבית־המישפט, כנראה. אלא ששם, תחת לראות בכך גילוי של סימפטיה וחום אנושי, יציגו זאת באוזני בדרך צינית וזולה, כסתם עלילת־אהבים בין עורך־דין, החי בנפרד מאשתו, ובין לקוחה צמאה־לאהבה, ואולי גם למען הנחה במחיר.

איזה עימות חמוד

אח, איזה עימות! נפלא! מרגש! ניצוצות עפו באוויר! אף פעם אתה לא יודע איזו הפתעה מצפה לך. מי היה מאמין ששימעון פרס יגיד את מה שהוא אמר, ושיצחק שמיר ישמיע את הדברים שהשמיע? פשוט לא ייאמן!

ישבתי מול הטלוויזיה ושמעתי את העימות יפיתאום התברר לי כל המפה הפוליטית שלנו. מרתק! מפתיע! אדיר!

העניין הוא שהוגי רעיון העימות לא חשבו כנראה על ההשפעה העצמוה שתהיה לו על דעת־הקהל. כל מי שחשב להצביע מערך, יצביע לליכוד ומי שתמך כל חייו בליכוד, עבר באופן מיידי ומוחלט למערך. מטאמורפוזיס של העם היושב בציון.

אבל לאן הגענו עם זה? עכשיו צריך להתחיל הכל מהתחלה, תשדירי הבחירות, הספי־ריבליונים והגששים. זה פשוט כי בעקבות העימות נוצרו שני גושים גדולים, אחד מערך ואחד ליכוד וביניהם כמה וכמה מיפלגות קטנות. בלגן אדיר שקשה מאוד יהיה לפתור אותו וצריך להתחיל לחשוב מייד מה לעשות וכולנו יודעים היטב שיום־הדין קרב. אח, איזה עימות חמוד.

ביקור מולדת

כתבתי לכם לפני חודש שגם אני, כמו כולם, נסעתי לחפש את שורשיי, או יותר נכון, לראות את מקום הולדתי שהוא עיירה קטנה ויפהפיה בצפון־איטליה, שבה לא הייתי מאז עזבתי אותה ואני בת כמה חודשים.

הגעתי לשם בלוויית אחי וגיסתי, ביום שמש, לפני כשלושה שבועות. החנינו את המכונית בכיכר המרכזית של העיירה וטיילנו בסביבה שעה ארוכה. בתים בני מאות שנים, טירות גדולות ויפות. מיזרקות־מים בכל פינה, פרחים מכל מירפסת ועל כל חלון, שתיים שלוש טברנות עם ריחות אוכל איטלקי ובית־חולים אחד ישן, שבחצרו פסלים מרהיבי עין (שם אני נולדתי).

היתה הרגשה קצת מוזרה. אני בתוך מקום הולדתי ואף אחד לא מכיר אותי. נכנסתי לחנות מזכרות, קניתי כמה גלויות־נוף וספר שמספר את תולדות המקום. נכנסנו לבית־קפה ושתינו שם משקה מנטה קר. בחוסר־רצון בולט נכנסנו למכונית כדי לנסוע משם לוונציה. ואז נזכרנו שהורי ביקשו למסור דרישת־שלום לגברת אחת, שהיתה שכנה שלהם כשאני הייתי תינוקת.

יש לי בעיה חמורה בלעמוד מול אדם זר לגמרי ולהגיד דרישות־שלום, אבל אחי לחץ עליי והסכמתי. חיפשנו את ביתה של הגברת ומצאנו אותו ואותה. אמרתי לה ששמי רניאלה ושאני בתם של השכנים שלה, שהיום גרים בישראל ומוסרים לה שלום. הגברת נפלה על צווארי בהתרגשות עצומה, מייד קראה לבנה ולכלתה ולנכדיה שיבואו מהר לראות את הפלא שהגיע מארץ־ישראל.

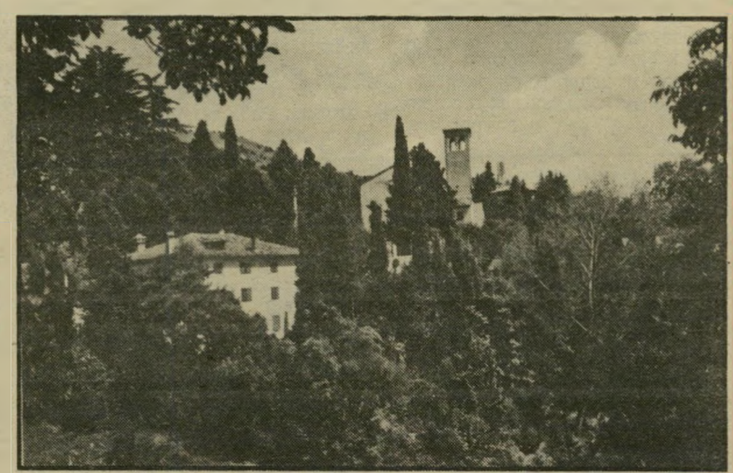

הם לא נתנו לנו ללכת משם. במקום זה התארגנה המישפחה לארח אותנו. נסענו לסיור ניצחון בתוך העיר, כשבנה של הגברת סוחב אותי ביד ומכניס אותי לכל בית־קפה ולכל חנות ובהתרגשות מספר לכולם מי אני, איפה נולדתי והנה חזרתי. אנשים זרים לגמרי לחצו לי את היד, במוסיאון חיבק אותי איש זקן ואמר שהוא היה נוכח בזמן הלידה שלי, מישהו אחר הוציא מייד תמונת ענק של העיירה ונתן לי מתנה, בחנות מזכרות מכרו לי דברים בחצי מחיר.

הלכתי לבית שבו גרו הוריי כשנולדתי, והמלווה שלי צילצל בפעמון והסביר לאשה שפתחה את הדלת מה העניין. ברוב כבוד הוכנסנו לבית וסיירנו בו. אחרי מסע הניצחון בן השעתיים חזרנו לבית שלהם. בחצר כבר היה ערוד שולחן וכל מטעמי איטליה ויינותיה עמדו עליו. כל קרובי המישפחה הוזמנו לסעודה. בין עצי הדוברבן שבגן, להתרגשות ולשמחת כולנו נפתח בקבוק שמפניה יקר, שנשמר למאורע מיוחד. ישבנו שם עד אחת בלילה וניהלנו שיחה בארבע שפות דמויות איטלקית. אחר־כך פרשנו לחדרים שנתנו לנו.

עד הבוקר לא הצלחתי להירדם. אין ספק שכאן, בישראל, הבית שלי. אבל באיזו פינה קטנה בלב יש לי אהבה גדולה למקום הולדתי, איזו הרגשה של מולדת שניה שנולדה פתאום, ושלמחרת ביום תיעוב על ידי שוב. מול החלון הפתוח המשקיף על נוף נפלא, נזכרתי בשירה של לאה גולדברג "רק ציפורי נדוד יודעות את השמחה והכאב של שתי המולדות." (אולי זה לא ציטוט מדוייק, אבל זה לא חשוב).

למחרת נסענו לוונציה בעלת 160 התעלות ו־370 הגשרים. אבל איפה ונציה, ואיפה אסולו, מקום הולדתי?

תשדירי שירות לחופש הגדול

הנה, תיראו שאני לא מתביישת להודות בטעויות שלי. בשבוע שעבר נתתי לכם הוראות שימוש לילדים בשעות אחרי־הצהריים וכל־כך רציתי להיות בסדר, שעשיתי מחקר גדול ומקיף והצעתי לכם אירוע חגיגי כמעט לכל יום.

מה אגיד לכם, שמעתי בקול עצמי וממש נפלתי מהרגליים. השבוע, בגלל החוק הישן "חסוך את אימך כי אולי תצטרך אותה", נאיט קצת את הקצב ונשתף גם את האבות בצרות.

השבוע הנוכחי מתחיל ב— **יום רביעי 18.7**.

נכריז עליו כעל יום האבא. כלומר, נשאיר את כל הילדים עם האבות ונברח מהבית. שהם כבר יראגו איך לשעשע את צאצאיהם.

יום ה' 19.7

זה היום שבו נישבר סופית תחת הלחץ ההולך וגובר של ילדינו ונלך

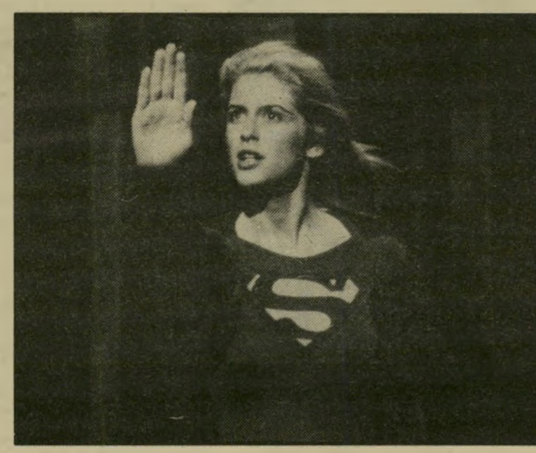

איתם לצפות ב"סופרגרל" (הגברת הסופרמאנית). אני מכירה את הסרטים מהסוג הזה, כבר ראיתי את כולם ויש לי פטנט נפלא איך לעשות שהילדים יראו את הסרט וההורים לא יסבלו. אני פשוט ממציאה לי איזה בעיה בחיים, כמה שעות לפני הצגת הסרט ובזמן ההקרנה, כשהילדים יושבים מתוחים ופעורי־פה מול המסך, אני מניחה את ראשי אחורה, עוצמת את העיניים ומנסה לפתור את הבעיה הנוראית שהמצאתי במיוחד למטרה זו. תנסו את זה.

יום ו' 20.7

אחרי הקייטנה ארוחת־צהריים ומייד להתיישב על יד הטלוויזיה. אחרי הטלוויזיה יש עוד שעתיים של שמש וחום, ואם נזדרז נוכל להגיע לים ולבלות שם קצת. אחרי הים הם עייפים ורעבים ומוכנים לאכול וללכת לישון. ברוו.

יום שבת 21.7

כמו בשבת שעברה, ככל עיר מתקבלת על הדעת יש כמה וכמה מופעים המיועדים לילדים. אחרי־הצהריים אפשר לסחוב אותם איתנו לביקור אצל החברים שלנו, ובדרך להסביר להם שילדים הם לא יצורים שווי־זכויות ואחת החובות שלהם זה להיסחב אחרי ההורים.

יום ראשון 22.7

ביומיים האחרונים לא הוצאתם כסף וגם מנעתם מילדיכם בידור ברמתם, אז תתחילו לשלם עכשיו. יום ראשון הוא יום יוצא מן הכלל ללכת לדולפינריום (גם אלה שלא גרים בתל־אביב יכולים לנסוע, תל־אביב זה לא רחוק). בדולפינריום מוצגת עכשיו הצעקה האחרונה של הילדים ושמה **בארץ הקטקטים**. עוד לא ראיתי את זה, אבל ברור לי שהקטקטנים הם ממלאי מקומם של הדרדסים שהתעייפו נורא, כי הם קטנים. כרטיס למחזמר הזה עולה 1.200 ובשביל הכסף הזה יוכלו הילדים שלכם לצחוק ולבכות ולשמוע שירים ולראות שחקנים מקפצים.

יום ב' 23.7

מבקשים מהאבא שייקח את הילדים למיגרש ספורט, יוציא להם הכי הרבה מרץ שאפשר, ויקנה להם ארטיק.

יום ג' 24.7

אני אקח את הילדים שלי **לבית ביאליק**, אראה להם את הבית ואת הספרים שלו. אספר להם מי היה ביאליק ואולי גם אקנה להם את **שירים ופזמונים לילדים** של ביאליק. אחרי בילוי תרבותי כזה בהחלט מגיע להם פיצה וגלידה (שהם כיבוד מבטל ארוחת־ערב). הנה עבר עוד שבוע ואנחנו בדרך הנכונה.

להתראות בשבוע הבא.

בעיות גדולות, לילדות קטנות

פגשתי אשה אחת שהיא אם לבת קטנה והיא התלוננה בפני שאני כותבת רק על בעיות של ילדים ממין זכר וזה לא כל־כך בסדר מצידי וגם לא פמיניסטי.

אמרתי לה שאם אלוהים היה רוצה שאני אכתוב על ילדות קטנות, אז הוא בטח היה מסדר לי איזה ילדה פרטית משלי, אבל הוא כנראה, לא רצה. כאן, בטוב־ליבה, הציעה לי החברה הזאת את עזרתה ואמרה שמדי פעם תיתן לי איזה טיפ נשי. בבקשה.

מסתבר שאחת הבעיות הגדולות של ילדות קטנות, זה שהן רוצות שיער ארוך ובגלל זה תמיד יש להן קשרים, במיוחד אחרי שחופפים להן את השיער. ואז האמא מתעצבנת והילדה בוכה והאבא אומר ששיער ארוך זה לא מודרני ושצריך להסתפר וככה יש משבר במישפחות של הילדות הקטנות כל פעם בזמן חפיפת השיער.

עכשיו הפתרון: חברת ג'ונסון ג'ונסון שמתמחה בתכשירי יופי לילדים, המציאה נוזל מיוחד נגד קשרים בשיער, שקוראים לו NO MORE TANGLES.

שאני לא אעזור לילדות קטנות?

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי- העישון מזיק לבריאות

מגיע לך שקט כמו ב"לובר", ב
...לפני שאתה מ

דור כמו ב"לידו" ובושם צרפתי
גיע לפריז

הוסע המאושר

נסיון של 36 שנות טיסה, צי מטוסים חדיש, דיוק מבצעי מהטובים בעולם ושרות מעולה.
אל על – כי לך מגיע להיות מאושר.

"קינג-קויל" מציגים:

שינה נוסח אמריקה.

חדש בארץ – אך לא בארה"ב: "קינג קויל", מערכות השינה ש"עושות את היום" למליוני אמריקאים – עכשיו בישראל: מזרוני "קינג קויל", עם המבנה המיוחד והמרכז הבריאותי, הם השילוב המוצלח ביותר של יתרונות אורטופדיים עם נוחות מכסימלית. הם הותאמו במיוחד לקצב החיים המודרני ומבטיחים שינה עריבה בלילה וערנות בלתי פוסקת בכל שעות היום. עכשיו גם את יכולה להנות ממערכות השינה, שתוכננו על ידי מהנדסי "קינג קויל" בשיתוף עם אגודת הכירופרקטורים העולמית, ולקום רעננה ונמרצת – בכל בוקר מחדש. אל תוותרי על שינה נוסח אמריקה! נסי כבר היום את מערכות השינה של "קינג קויל" הכוללות: מזרון, בסיסי-מיטה אמריקניים וראשי-מיטה מרהיבים ביופים. מיוצר בארץ, ברשיון מיוחד, ע"י עמינח ניר-צבי.

15 שנות אחריות!

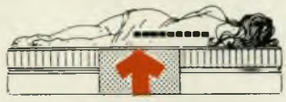

עם המרכז הבריאות.

King Koil

מזרון קינג-קויל שינה נוסח אמריקה.

אפשרות רכישה בתשלומים באמצעות כרטיס האשראי ויזה ברשת חנויות עמינח בלבד.

את חדרי השינה תוכלו להשיג ברשת חנויות עמינח. הממעל: מושב ניר צבי, פתוח רצוף 09.00-19.00 טל. 054-220777-8-9 **תל-אביב:** דיזי סנטר, המלך ג'ורג' ת"א, פתוח רצוף 09.00-19.00 **רמת-גן:** ז'בוטינסקי 55. **ירושלים:** רח' יפו, מרכז כלל 226; חנות חדשה: בנין האחים ישראל, שלומציון המלכה 18. **מפרץ חיפה:** שד' ההסתדרות, ליד משרד הרישוי, פתוח רצוף 09.00-19.00. **חיפה:** הרצל 78. **נהריה:** שד' הגעתון 46. **נתניה:** הרצל 45. **באר-שבע:** רח' קק"ל 101. **פתח-תקוה:** רח' בר-כוכבא 38, פתוח רצוף 09.00-19.00 **עפולה:** רחוב שפרינצק, פינת המגן 2.

רשימת חנויות מורשות תל-אביב: כל בו שלום; רהיטי ורד מיכה – הרצל 154; רהיטי מוניטין – נחלת בנימין 122; דיוריט – פרישמן 38. **גבעתיים:** אליהו גלילי – סירקין 13. **בני-ברק:** פול רהיט – ז'בוטינסקי 9. **פתח-תקוה:** בלושטיין – הברון הירש 26. **בית שמש:** רהיטי רויאל – מרכז מסחרי. **קרית מלאכי:** מקור הרהיטים צלאח – מרכז מסחרי.

רחובות: בית רהיטי חי – אחד העם 6. **ראשון לציון:** רהיטי שטבי – הרצל 2. **חולון:** דיוריט – אילת 18. רהיטי צח – רח' סוקולוב 86. **אשדוד:** רהיטי כ.נ.ר. – אזור התעשיה הקלה. **כפר-סבא:** רהיטי תל חי – ויצמן 141. **הרצליה:** ב.פ. נתן – סוקולוב 67. **רמת השרון:** בית וגן – אוסישקין 41. צפריר – סוקולוב 66. **נתניה:** סגל – שער העמק 6. **אשקלון:** כל בו לנגר.

ערד: רהיטי מירנדה – מרכז מסחרי. **שדרות:** רהיטי קופל – אזור התעשיה. **קרית גת:** רהיטי חיים – מרכז מסחרי חדש. **טבעון:** אפרון – ככר בן גוריון. **טבריה:** קובי נפתלי – כיכר העצמאות. **ירושלים:** רהיטי בורנשטיין – יפו 72. **חיפה:** מרכז המזרונים – הרצל 93. **חדרה:** תרבות הדיור – הגיבורים 78.

„נשים אוהבות את זה בכוח!" אומר האנס, דויד אביגדורי

האנס העדין

ב דרך־כלל דן בית־המישפט את האנסים המורשעים, לשנות מאסר רבות. אך דויד אביגדורי, אשר הורשע לפני ימים אחדים באונס, יצא מבית־המישפט היישר לביתו. בפסק־הדין קבעו השופטים, כי למרות שבעל את המתלוננת בניגוד לרצונה, הוא עשה זאת לא כברירון המבצע אונס אכזרי תוך שימוש בכוח גס והטלת אלימות. בית־המישפט האמין לאביגדורי, כי חשב בכנות, שבסופו של דבר תהנה הבחורה מהיחסים איתו.

סוזאן (שם בדוי, השם האמיתי נאסר לפירסום) היא תיירת מקנדה, צעירה עדינה ורגשנית. לראשונה ביקרה בישראל לפני ארבע שנים ואהבה את הארץ. היא חזרה לפני כשנתיים ופגשה בארץ בחור ישראלי, שעמדה להינשא לו.

דרך חברה, הכירה סוזאן את אביגדורי, וכך נודע לה כי יש לו דירה להשכרה. סוזאן וחברה שכרו את דירתו של אביגדורי והתגוררו בה כשנה. אולם בתום השנה, נפרדו דרכיהם של סוזאן וחברה־הישראלי, והיא עברה להתגורר זמנית, עד שתמצא מקום מגורים, אצל חברתה דליה, שהיא קרובתו של אביגדורי.

כאן נפגשו השניים שנית. אביגדורי שמע, כי סוזאן נותרה ללא דירה והציע לה לחזור ולשכור את דירתו. היא התייחסה להצעה ברצינות, והשניים קבעו להיפגש יחד בדירה ולבדוק את מצבה.

ב־10 באוקטובר 1983, נפגשו השניים בדירה. אביגדורי סיפר לסוזאן, כי קשה לו בישראל, וכי הוא רוצה לעזוב את הארץ ולהגר לדרום־אפריקה. לשם כך הוא רוצה ללמוד אנגלית, והוא ביקש מסוזאן שתלמד אותו. הם בדקו את הדירה, הזיעו כמה רהיטים והחליטו להיפגש שנית למחרת, כדי לנקות את הדירה יחד.

כשיצאו מן הדירה, הזמין אביגדורי את סוזאן לאכול איתו ארוחת־ערב. הם נסעו למיסעדה בשוק־הכרמל. סוזאן סיפרה לו על תוכניותיה. היא אמרה כי אביה עומד לבוא לארץ, ואז יעזור לה לפתוח חנות בתל־אביב. הגבר נחרד מתוכניתה זו. הוא אמר לה כי היתה זו שטות מצידה שבאה לארץ. ואז, לפתע, אמר לה כי נדמה לו שהוא מתאהב בה. סוזאן איננה בקיאה כל־כך בשפה העברית, והמילה „התאהב" לא היתה נהירה לה. היא הסמיקה מלוא פניה.

רק אז הבינה, כי אולי בעצם מעוניין הגבר לקיים איתה יחסים שבין גבר לאשה והיא רחתה אותו מייד. „אל תדבר שטויות," אמרה לו וביקשה לחזור לביתה.

כאשר ירדה סוזאן מן המכונית, ביקש ממנה הגבר שלא תגלה לאיש כי בילתה את הערב איתו, כדי שהדבר לא יוודע לאשתו. הוא ניסה לנשקה על פיה, אך היא רחתה אותו בהחלטיות והתיישב על רגליה. הוא תלש את השימלה מגופה והסיר את החזיה מעליה. אז שם את ידיו סביב צווארה ואמר לה: „אני יכול לדפוק אותך בלי הכרה וגם להרוג אותך!"

סוזאן היתה כל־כך נדהמת ומזועזעת, שכמעט לא הבינה מה קורה. היא הצמידה את רגליה זו לזו, כדי שלא יוכל להסיר את תחתוניה וניסתה להתיישב. אולם הוא דחף אותה על ביטנה ונישק אותה על ישבנה. „אני אוהב אותך!" אמר לה.

הוא החל מספר לה כי התאהב בה וכי כוונותיו כלפיה רציניות. הוא אמר כי הוא מוכן לעזוב את אשתו למענה, וכי הוא רוצה שהיא תצטרף אליו לדרום־אפריקה. כדי להוכיח את רצינות דבריו ביקש ממנה ללכת למחרת לשגרירות דרום־אפריקה ולברר אם קנדים זקוקים לוויזה. הוא אמר לה כי אילו רצה רק מין, יכול היה לקחת זונה, אבל הוא רוצה זאת עם רגש, ולכן הוא רוצה אותה.

סוזאן שאלה אותו כיצד הוא יכול לאהוב אותה, כאשר הם כמעט אינם מכירים. אבל הוא הבטיח לה כי היא עוד תאהב אותו. „גם לאשתי עשיתי את זה כשהיתה בת 16, ולכן היא אהבה אותי. נשים אוהבות בכוח!" ציין הגבר.

סוזאן ניסתה שוב לקום, אבל הוא לפת אותה בכוח, ליטף אותה וביקש ממנה לשבת על פניו. היא אמרה לו שיש לה מחזור, כדי לרחות אותו, אך הוא אמר שלא איכפת לו ומשך אותה אליו. הוא החל מלקק אותה והיא בכתה ואמרה לו: „תפסיק! אין ביננו שום דבר, ואל תלך בדרך זו!"

„נשים אוהבות בכוח"

ב גלל קורות אותו ערב, החליטה סוזאן שלא לשכור את הדירה מאביגדורי. אבל למרות זאת, באה למיפגש בצהריים ונכנסה לדירה. בחדר היה ריח נפט, מכיוון שאביגדורי ריסס את הריצפה נגד נמלים. השניים ישבו על הספה וביניהם הארנק של סוזאן. לפתע משך הגבר את הארנק ותפס בחזה. סוזאן נדהמה. היא ניסתה להשתחרר ממנו, אך הוא החזיק בה בחוזקה. היא בעטה וצעקה באנגלית: "Help!" אך הוא דחף אותה על הספה כל הזמן. אז קם ממקומו ואמר לה: „אני עשיתי לך טוב, עכשיו תעשי לי טוב!"

אביגדורי הסיר את מיכנסיו ומשך את ראשה לאיבר מינו. „תעשי ליז!" ציווה עליה. סוזאן לא יכלה לפתוח את פיה, אך מרוב פחד נגעה בו. אחר־כך העמיד אותה אביגדורי על ארבע והחל בועל אותה. בכל אותו זמן שאל אותה: „בעת את כבר אוהבת אותי?" סוזאן הצליחה רק להנהן בראשה ואמרה לו כי גמרה. כדי שיפסיק.

אחרי שהתלבשה, רצתה ללכת, אך הוא לא נתן לה. הוא ביקש ממנה למלא עבורו טופס ולתרגם לו אותו. „אני רציתי למות, הוא הגעיל אותי!" אמרה סוזאן. אבל הגבר לא הבחין כלל ברתיעתה של האשה, הוא נתן לה אינטימיים. הרגיש כיצד נמסה התנגדותה והיא משתפת איתו פעולה.

מיכתב מן הכלא

ס ניגורו של אביגדורי, עורך־הדין אריה שרעבי, טען כי ללקוחו היתה טעות בעובדה. טעות כנה והגיונית, לפי דרישות החוק. הוא היה בטוח כי הנערה מסרבת רק מן הפה ולחוץ וכי במהלך המישגל התגבר על התנגדותה והיא משתפת פעולה. על כן ביקש הסניגור לזכות את מרשו מאשמת אונס.

בית־המישפט לא האמין לאביגדורי, לפני גזר־הדין. הוא הביע את עצמו בצורה כנה. וכך כתב אביגדור:

„כבודכם, אינני עבריין ואין אני נוטה להסתבך. דרך הפשע אינה דרכי. במעצר ראיתי זוועות ואימה. הייתי עם טיפוסים שליליים ומוזיקי ציבור. פגשתי ספקי־סמים וצרכניהם הנמצאים בשפע בבית־המעצר... אני סולד ממעשיהם ולא הייתי רוצה לפגשם, כאשר אני הולך עם ילדי.

„כבודכם, שמי כבר הוכפש בקרב מכריי לקוחותיי ושכניי. ושנים רבות עוד ארכין ראשי בפני כל.

„כבודכם, אני מבקש בתחינה, רצון לסיים פרק עגום זה בחיי, אנא אפשר לי לחזור לתיפקוד מלא... איננו שוביניסט גברי ולא התיימרתי

„אינני שוביניסט גברי!" אמר הנאשם. „היתי בטוח שהיא תיהנה, ושחסלח לי על כך שלחצתי עליה בהתחלה..."

להישמע ולהראות כזה. צר לי ע הסתבכותי ומידת הסיכוי להראו שנית כנאשם בבית־מישפט קלושי ביותר...

„אבקש מכבודכם לראות זא כמעידה חד־פעמית. עברי הנקי מז שנים רבות עומד היום לזכותי... עברי תקופה קשה ביותר עד כה ומבקש אנ אנא מינעו ממני מאסר נוסף ומתחי נפשיים נוספים.

„כבודכם, אני מרכין את ראש בפניכם ומבקש: 'אנא תנו בי א אמונכם'."

בית־המישפט נעתר לו והק בעונשו. סוזאן הוחזרה לקנדה ביו אביה, והיא תישא בנפשה את זכ האונס עוד ימים רבים.

אילנה אלון

כי חשב בכנות שסוזאן מסכימה. למרות בכיה המתמיד. אבל האמין לו, כי רצה לנהל איתה פרשיית־אהבים וכי לא נהג בה כברירון. הוא היה כל־כך בטוח בקסמיו כגבר, שהאמין כי אחרי שתטעם יחסי־מין איתו תהנה מכך מאוד, ואז תמחל לו על הלחץ שהיה צריך להפעיל בתחילה.

בית־המישפט לא התעלם בגזר־דינו מכך שהמעשה היה מכוער, משפיל ופוגע. בית־המישפט גזר על אביגדורי 18 חודשי מאסר, מתוכם רק חמישה בפועל. ומכיוון שהוא כבר ישב במעצר את התקופה הזאת, שוחרר מייד. בית־המישפט הטיל עליו גם 50 אלף שקל קנס, והתחשב בכך, כי סבל נזק כלכלי גדול בגלל מעצרו.

ייתכן שהשפיע על השופטים גם מיכתב שכתב הנאשם מבית־המעצר מפתח לדירה ואמר לה לחזור למחרת. סוזאן מיהרה אל חברתה וסיפרה לה מה שקרה לה. היתה זו החברה שהפנתה אותה למרכז סיוע לקורבנות אונס ומשם פנתה גם למישטרה.

אביגדורי לא הבין כלל מה קרה. הוא היה בטוח כי סוזאן עשתה בתחילה רק גינונים של סירוב, מכיוון שלא היה לה נעים להיכנס למיטה כבר בפעם הראשונה. הוא היה בטוח כי בהמשך היחסים ביניהם גם היא תיהנה. הוא הודה כי בתחילה לא נענתה לו בהתלהבות, אך מאירך, גם לא הבהירה לו, לרעתו, בצורה חד־משמעית כי איננה רוצה בקירבה זו. לרעתו, היתה התנגדותה הראשונית רק בבחינת: „לא נעים לי להתמסר, תכניע אותי!" ואחרי שהתחיל לקיים איתה יחסים

היורדות

3 יורדות עומדת ראשונה מימין בתיה בנדיקט, שנבחרה לסגנית שניה ב־1959. בתיה היתה שמנמונת עם חיוך משגע. אחריה, משמאלה, זיווה בינדר שנבחרה למלכה באותה השנה. עומדת ראשונה משמאל עליזה גור, שנבחרה לסגנית ראשונה. כל השלוש ירדו מן הארץ.

בתיה בנדיקט בביקור בתיה בנדיקט נוהגת לבוא לארץ עם מיזוודות מלאות כובעים ומופיעה. כשהיא באה לארץ, בכל אירוע כשלראשה כובע אחר.

לתחרות מלכת־המים הראשונה, ב־1958, הגיעה נערה בת 13 וחצי או 14. אני זוכרת שהיה לה יופי מושלם. הגוף והפרצוף ביחד היוו שלמות לא רגילה. היתה לה עדינות טבעית, היא ידעה איך לדבר, ידעה איך לזוז. היו לה אינסטינקטים טבעיים, כלי לעבור שום קורס.

היא באה עם אמא שלה והציגה את עצמה: יהודית מיזרחי. היה לה שיער בלונדי ארוך ועיניים ירוקות משגעות. גם אמא שלה היתה יפהפיה.

יהודית היתה ילדה טובה של אמא. היא לא עשתה שום צעד בלי לשאול קודם את אמא. אבל היו לה אמביציות לא נורמליות.

חלומן של נערות בשנים ההן, היה להתחתן עם מיליונר ולשחק אותה בגדול. יהודית מיזרחי, שינתה אחר־כך את שמה ליהודית מזור, זכתה להיות מלכת־המים הראשונה של העולם הזה. כעבור שנתיים זכתה בתואר מלכת־היופי של ישראל.

רק במטוס מרטי. הדבר הזה היה כמעט מסורת. אני הייתי מגלה את הבחורות, מלמדת אותן ללכת ולהתלבש, מכתירה אותן בתארים של מלכת־המים ואחרי שנתיים או שלוש הן היו נבחרות למלכות־היופי.

יהודית היתה הראשונה בסידרה הזאת. אחרי שנבחרה למלכת־היופי, נסעה לתחרות מיס־תבל במיאמי. כולם ניבאו שם שהיא תזכה בתואר הבינלאומי. היא היתה הכי יפה בתחרות. אבל היא לא נבחרה. לימים נודע לי הסיפור שמאחורי התחרות הזאת: יהודית התיידדה עם השופט הראשי של התחרות ויצאה איתו לבילויים. היה מי שהדליף לעיתונאים את הסיפור, וכך נבחרה רק לסגנית ראשונה של מיס־תבל.

בשבילה זה היה, אז, אסון גדול, אבל לטווח הרחוק דווקא הסתדרו לה החיים כמו שחלמה.

בעיקבות הזכייה היא הוצפה באמריקה בהצעות־נישואין. היא בחרה, בסוף, בגבר אמריקאי עשיר, שהיה בעל מיפעלי טקסטיל, התחתנה איתו ונשארה שם. נולדו לה שני ילדים — בן ובת. היא המשיכה להיות אשה יפה ומטופחת, לארץ היתה מגיעה רק לעיתים רחוקות, לבקר את אמא שלה. לימים היה משבר בענף הטקסטיל ועימו בא המשבר בנישואיה של יהודית. היא התגרשה מבעלה ונשארה עם שני הילדים.

תוך זמן קצר התחילה לעבוד בגלריה של סות'בי, שהיא המקום היוקרתי ליצירות אמנות ולעתיקות.

גם אחרי גירושיה המשיכה יהודית להסתובב בחברה הגבוהה. היא היתה תמיד נוכחת באירועים הכי חשובים ובמסיבות הכי יוקרתיות. תמיד מטופחת. לבושה טוב ויודעת איך להתנהג.

כעבור זמן הכירה לה חברתה הטובה את אלפרד טאובמן, עשיר אדיר, אחד מ־300 האנשים הכי עשירים באמריקה, גם הוא גרוש עם ילדים.

השניים התחתנו ויהודית עברה לחיות ברמה גבוהה פי כמה. היא גרה בבית מפואר ונוסעת ממקום למקום רק במטוסים פרטיים.

אליסה גוך בתמונה מאחד הסרטים ש־בהם הופיעה בהוליווד. היא ניסתה את כוחה בתפקידים אקסוטיים, בין השאר הופיעה גם בסרט טרזן. לבסוף הסתיימו חלומות הכוכבות שלה בנישואין למנהל בית־החולים ארזי הלבנון, המטפל בכל הכוכבים והכוכבות בהוליווד.

במשך השנים קנה טאובמן את סות'בי, ולאחרונה נודע כי הוא מקיים משא ומתן לרכישת טיפניס ואף הציע לקנות את הארודס, חנות הכלבו הענקית בלונדון.

יהודית, שבאה ממישפחה ישראלית ממוצעת ביותר, הגיעה רחוק. החוליה היחידה המקשרת אותה עם הארץ היא אמא שלה, שנשארה לגור באותה דירה קטנה בצפון תל־אביב.

עם המישפחה בתיה בנדיקט עם שני ילדיה בתצלום פירסומת. את כל מאווייה לפירסומת השקיעה בילדיה שהפכו לדוגמנים. לילדים ישנה מלתחה ענקית.

גם הקשר והאינפורמציה שלי על יהודית היו כל השנים דרך אמה. חבל שאין לה קשר לישראל, למרות שהשמועות מספרות שבעלה תורם לא מעט כסף למדינה.

תינוק עם דגל. ב־1959 התקיימה תחרות מעניינת במיוחד.

אני זוכרת שהתרוצצתי כדי לחפש ולמצוא את הבחורות היפות. אז היו כולן עגלגלות. המלה ריאטה לא היתה מקובלת כלל. טוסיק שמנמן נחשב אז רבר יפה.

אם הייתי רואה בחורות שמנות מדי, הייתי אומרת להן לעשות דיאטה. היו בחורות שהורידו ארבעה־חמישה קילו והגיעו מעולפות לגמרי לערב התחרות.

איך הייתי מפתה אותן לעשות דיאטה? אחרי שהתחרות נגמרה, הייתי לוקחת את כל הבנות לקונדיטוריה הרלי, מול מישרדי המערכת ברחוב קרליבך, הייתי שמה ערימה ענקית של עוגות על השולחן וכל אחת יכלה לאכול כמה שרצתה. ואחרי המישמעת והעילפון של הדיאטה, הן פשוט היו שורפות את העוגות.

בתחרות של 1959 נבחרה זיווה בינרד למלכת־המים. היא היתה בת של צייר והיתה טיפוס צברי אמיתי. לימים נסעה זיווה לאמריקה, התחתנה עם אחד רודולף, ונעלמה בניו־יורק. אני שומעת שהיא מגיעה מפעם לפעם לביקורים בארץ.

הסגנית הראשונה שלה היתה עליזה נור, שנבחרה שנתיים אחר־כך למלכת־יופי של ישראל.

בתקופה ההיא היה לעליזה רומן עם זמר צרוק סביר, אבל זה, כנראה, לא זיפק את השאיפות שלה. היא נסעה ללונדון והתחתנה עם מיליונר. החתונה שלה לא עשתה כל־כך הרבה רעש, אבל הגירושין שלה מהמיליונר ההוא היו מאוד סנסציוניים. היא טענה בזמנו שבעלה לא גבר.

אחרי שהתגרשה בלונדון, החליטה שהיא רוצה להיות שחקנית ונסעה לאמריקה, ללוס־אנג'לס. שם החליפה את שמה לאליסה גור והופיעה לצידו של טרזן באחד הסרטים.

כוכבה כשחקנית לא דרך, והיא התחתנה לבסוף עם שולמן, מנהל בית־החולים המפורסם ארזי הלבנון, שהוא בית־החולים של כל היפים והיפות ובעיקר של כל השחקנים בלוס־אנג'לס. כעבור זמן נולד לזוג בן, מיכאל.

הקשר היחידי של עליזה גור עם ישראל היה. כאשר צילמה את בנה התינוק עם דגל ישראל ביד.

היא היתה אקסוטית, שחורה, עם צמה ארוכה. אומרים שנשארה יפה עד היום.

עם רגליים ישרות. והסגנית השניה שנבחרה באותה שנה, היא סיפור. בתיה בנדיקט. כשהיא באה לתחרות, ממש נבהלתי. היא היתה בחורה שמנה ממש. היום לא היו נותנים לה לעלות על הבימה בכלל. אבל היה לה חיוך נחמד והקהל אהב אותה.

בימים ההם לא היו שופטים, הקהל היה בוחר את מלכת־המים. אני הייתי מסתובבת במשך חודשים בחופים, אצל צלמי פירסומת ואצל לאה פלטשר ומחפשת בחורות יפות. דאגתי שהן תהיינה בכל מיני צבעים — שחורות, בלונדיות, חומות שיהיה גיוון. אני זוכרת שתמיד לקחתי בחורות שמנמנות. היום אני רואה על הבימה רק מקלות. תמיד לקחתי בחורות שרואים אצלן ישבן ושהן יודעות להזיז אותו.

ואז, אחרי שאספתי קבוצה, הייתי מביאה אותן אלי הביתה, מעמידה אותן בביגדי־ים ומבקשת שיסגרו את הרגליים, כדי לראות אם יש להן רגליים ישרות.

הייתי גם צריכה ללמד את הבנות להשתמש בריאודורנט, ואפילו הייתי צריכה לריב איתן, כדי שיורידו שערות מהרגליים ומבית־השחי. אני זוכרת שהיו לי ויכוחים איומים איתן בעניין השערות. היו כאלה שאמרו לי פשוט:

(המשך בעמוד 60)

אבודה ויויאן דל־ביאנקו ירדה לארצות־הברית ושם היא נעלמה לחלוטין.

יהודית מיזרחי למעלה, בחתונתה עם המיליונר טאובמן. בתמונה הימנית (ראשונה משמאל) כאשר הופיעה בגיל 14 לתחרות מלכת־המים. למטה: על שער העולם־הזה.

ויויאן דל־ביאנקו מלכת המים ב־1963, ששינתה את שמה לאביבה פאר, כשנבחרה למלכת היופי. לידה בתמונה אורי זוהר, שהנחה באותה השנה את התחרות.

שימעון פרס נאם על המהפכה הרוסית
בהקרנת הבכורה של הסרט „סחארוב"

מיסחר בסחארוב

אנט דולצין אשתו של יושב־ראש הסוכנות היהודית. לידה דולצין. השניים היו בין הראשונים שהגיעו לסרט סחארוב, שבו מסופר על המדען שקיבל שני פרסי נובל, אחד על פיתוח מצצת המימן והשני על השלום. סחארוב מגולם על־ידי השחקן האמריקאי ג'ייסון רובדרס, ואת אשתו הלנה מגלמת השחקנית הבריטית גלנדה ג'קסון. הערב היה בחסות יוצאי ברית־המועצות.

מירי צוקרמן לידה ארנון בעלה, מי שהיה מנהל הטלוויזיה בעבר, ושניהל עם דן שילון את רימון תיקשורת. החבילה התפרקה. היום ארנון הוא יושב־ראש המפיקים בישראל, ומנכ"ל מוניטין תיקשורת. לבני־הזוג צוקרמן יש תינוקת בת חצי שנה.

צביה ולדן בתו של שמעון פרס, ראש המערך. היא דוקטור ללשון ומרצה במכללת בית־ברל לחינוך. היא נשואה לרופא בתל־השומר, והשניים עם ארבעת ילדיהם גרים בכפר אזר. היא התנגדה להצטלם והתנפלה בגסות על צלמת השבועון עולם האשה.

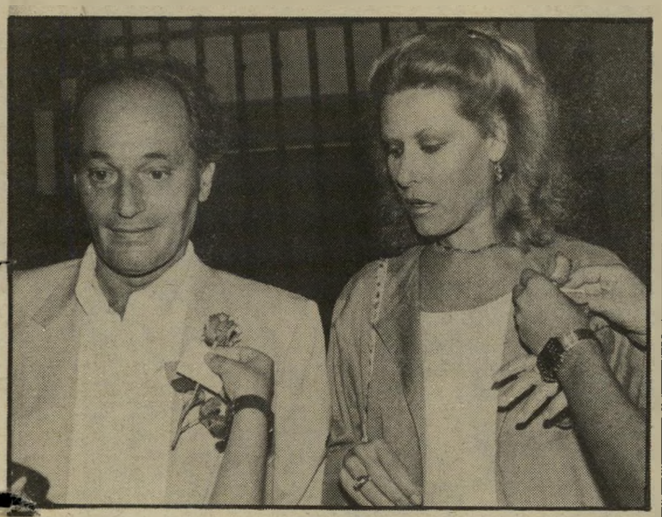

ורדה דן אשתו של אורי דן, עיתונאי ויועצו ללא שכר של אריק שרון, שמקבל את הפרח באהדה. אשתו לא כל־כך שמחה לקבל את הפרח שהגישו שני מתנדבים, שהצמידו על דש כל מוזמן ורד. ורדה דחתה את הפרח שרצה לשים לה המתנדב והוא קצת נבהל.

האופנאי התל־אביבי יוצא לחפש את מזלו באמריקה

כספין אומר שלום

נטע רמן הדוגמנית דיגמנה מסביב לבריכה של מלון דן בתל־אביב את דגמיו של כספין, ואחר־כך היא בחרה לה דגם לקנות, במיסגרת המכירה שערך המעצב אחרי התצוגה. הוא עבד במשך חודשים לאיסוף שלל הדגמים.

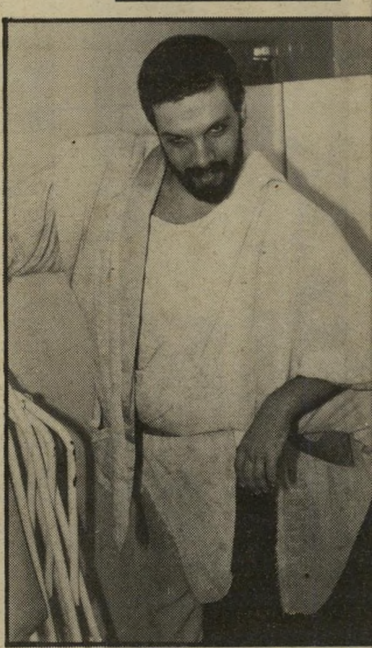

יובל כספין מעצב האופנה, התחיל את דרכו בעיצוב התלבושות להצגת ברנשים וחלומות, והפך לאופנאי הפופולארי של הבוהמה.

אילנה מזכירתו של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. קיסר היה במגדל העמק, לכן ייצגה אותו מזכירתו. הערב היה שייך להסתדרות הכללית, וגם המזכ"ל לשעבר ירוחם משל הוזמן. הוא היה צריך לשבת ליד קיסר, אבל הכסאות נשארו מיותמים.

המוסיקה היוונית מפנה את מקומה לסגנון הצפון תל־אביבי

ימיה האחרונים של אריאנה לצלילים יווניים וזמירות תורכיה

גילה פינחס רקדנית־בטן מראשון־לציון. היא בת להורים יוונים, אם לילדה בת 8. מועדון אריאנה הזמין בפעם האחרונה זמרים מיוון ומתורכיה. אלה התמונות האחרונות שצולמו. המועדון שיוקם יהיה בסגנון צמון תל־אביבי. הוא יהיה בעל שלוש קומות, דיסקוטק, פאב, קפיטריה ומיסעדה. תהיה לו בימה מסתובבת וכל היופי הזה יופנה לכיוון אפשרי אחד בלבד – הים.

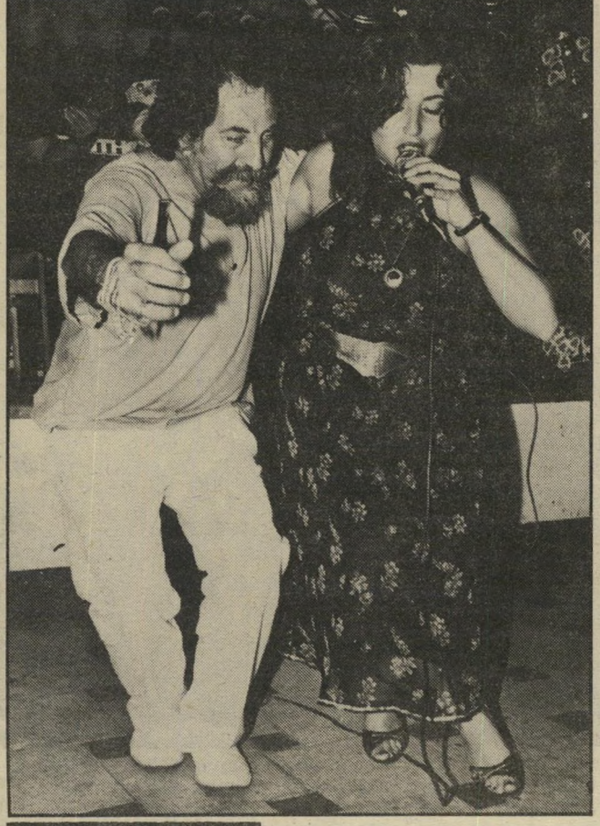

נזים הורגול הזמר בן ה־17 שבא מתורכיה כדי לשיר באריאנה. מימין: המלצר הוותיק של המועדון, אריכאס מימון, נושא 20 כוסות. משמאל: הזמרת היוונית הלנה כנארי.

ציפי מנשה

עודד פרוביזור היהודי ערך תצוגה בבית ערבי

פאריס מכאן ומכאן

פישתן צרפתי חליפה בסגנון פאריסאי בעיצובו של עודד פרוביזור. הצבע הוא בז' האורך הוא עד הקרסול. החליפה הזאת ניתנת גם לפירוק ואת חלקיה אפשר לשלב.

כובע לכל שימלה זה מה שיש לדוגמניות־ה־צמרת המגיעות לכל תצוגה עם תיק אביזרים כבד ועשיר בכובעים. בתצלום למעלה: הדוגמנית קארין דונסקי עם מעצב־האופנה עודד פרוביזור בחדר־השינה, ששימש בתצוגה כחדר־הלבשה לדוגמניות.

יפות, מטופחות ואמידות — ידידותיו ולקוחותיו של מעצב־האופנה עודד פרוביזור — התארחו באחד מימי השבוע בביתו, בשעות אחר־הצהריים. הסיבה: תצוגת דגמי־הקיץ של אופנאי־העילית.

זוהי הפעם הראשונה שהוא מציג אותם בביתו היפואי, המרוהט בטוב־טעם. לא מפליא אם כן, שבין האורחות היו אשת השגריר הצרפתי, לילי שרון, דניאל פרידמן, אשתו החדשה והצעירה של בעל תחנת הרדיו אירופה 1 גילה בוכמן, שושנה שיף, חנה פולוף והד־מרת עדנה לב.

הבגד המתפרק. אחרי כמה מילות־הסבר של הדוגמנית לשעבר והמנחה בהווה, ליאורה לפידות, הופיעו שלומית אמיר וקארין דונסקי בשמלות־כותנה לבנות שכפתורים גדולים מעטרים אותן מלפנים או מאחור וברברה וסימונה הציגו חליפות־פשתן באורך האופנתי, עד למטה מהברך.

הצבעים הבולטים בקולקציית הקיץ של עודד פרוביזור הם כחול, לבן, צהוב ובז' בבדים חלקים, מנוקדים ומפוספסים. חל גם שינוי־מה בעונה זו בסגנונו של פרוביזור: הדגמים

המרהיבים של הקולקציה העשירה הם צעירים יותר מתמיד.

לא שהוא זנח את בגדיו הקלאסיים הטובים, העשויים ברי משי ובדים יקרים אחרים. זוהי אופנה טובה, מדגיש פרוביזור. מאוד אירופית. אלה לא בגדים שלובשים פעם אחת («כמו ציור טוב שהוא תמיד באופנה:") אלה בגדים בסיסיים, עם סממני האופנה. אופנה עילית, אומנם בגדים בהזמנה, אבל לא לעשירות בלבד. בגדים לאשה המעדיפה בגד אחד וטוב על עשר מציאות ומה עוד, שאת הבגד הטוב תוכל לשלב עם בגדים אחרים אשר בארונה.

מחיר שימלת־קוקטייל ממשי: 400 דולר, שמלות לינן לבנות: 350 דולר. במחיר הזה גם ממליץ פרוביזור על בגד הניתן לפירוק ולא על שימלה שלמה. כך שאפשר ללבוש אותו בווריאציות שונות.

לחמניות חמות. תצוגה נוספת היתה של מעצב חדש בשטח שקטף מייר מחמאות: הבגדים ממש יפים, קלאסיים, עם סממן אופנתי ומאוד מסחריים. מקבל המחמאות היה מעצב־האופנה הערבי, האני מוראד הצעיר (30), בתצוגת־האופנה שערך בתל־אביב בקלאב איי לפני שזה עלה בלהבות.

כחול ולבן הדוגמנית שלומית אמיר בחליפה שלושה חלקים שהם חצאית קפלים פלוס ז'קט בסגנון קימונו פלוס חולצה. אפשר, כמובן, ללבוש את החליפה הזאת גם ללא חולצה.

— והאני מוראד הערבי הצעיר מבית־לחם ערך חצוגה במועדון יהודי בתל־אביב

מוראד, שנולד ומתגורר בבית־לחם, נשוי לשוודית ואב לבת קטנה, אמילי, אחרי שסיים את בית־הספר הצרפתי בירושלים, למד מוסיקה, דרמה והיסטוריה באוניברסיטת בירזית, ובו־זמנית גם עבר בגלריה לאמנות וניגן בתיזמורת רוקנרול.

אבל: תמיד רצה ללמוד עיצוב־אופנה ולכן נסע בגיל 20 לפאריס, בירת־האופנה.

הוא למד שם שלוש שנים ונהנה מכל רגע, ראה אופנה כל שעות היום והלילה („בחלונות־הראווה ועל נשים ברחוב"), ביקר בתצוגות־האופנה של גרולי אופנאי־העילית.

אחרי סיום לימודיו עבר בפאריס בבית־חרושת למעילי־גשם („רציתי לקבל מושג איך זה לעבוד בבית־חרושת").

אחרי כמה חדשים החליט שמקומו הוא בבית־לחם. הוא חזר ארצה והכין קולקציה קטנה של עשר דוגמות. חברים באו, התפעלו והזמינו.

אביו, אליאס, חייט ותיק, עזר לו מאוד בתחילת דרכו. לאביו חנות בירושלים המזרחית, במקום טוב, ברחוב סולטן סולימן 5, וכך התחיל מורד להכניס את דגמיו לחנות והם החלו נמכרים כמו לחמניות טריות. היום הוא כבר מוכר לכמה חנויות בתל־אביב.

המלביש הקבוע. מוראד הדובר אנגלית רהוטה מדבר גם קצת עברית („מספיק טובה כדי לקנות כפתורים") ודגמיו מדברים בסגנון הבגד המוכן, הפרט־אה־פורטה. עשויים מכותנה, לינן ומשי.

ציונס בוהק הוא אינו אלא כותנה בגוון בז' וירוק. הבד הזה הוא אחד הבדים האהובים על האני מוראד. הבחירה המועצת ללקוחות, בנוסף לז'קט הניטים, היא חצאית או מיכנסיים, הכל לפי רצון הלקוחה. הבגד עצמו הוא מוכן ולכן אין צורך בהזמנה. מספיק לבוא, לראות, למדוד ולקנות. מוראד מוכר בחנות אביו בירושלים, ומי שאינה עולה לשם, יכולה להשיג את הבגד גם בשפלה.

מוראד גבה־הקומה לבוש בצורה אופנתית, ומעדיף לנשים את מראה הספורט האלגנטי.

את הרעיונות הוא שואב מהתצוגות בפאריס (פעמיים בשנה). את הבדים — מצרפת, גרמניה, איטליה ושוויציה. הוא לא תופר יתר מחמישים יחידות מדגם. והמחירים? 85 דולר לשמלות־כותנה; 120 — 150 דולר לחליפות עם חצאית או מיכנסיים.

הצבעים השולטים בדגמיו: ירוק, חום, אפור, שחור, אדום, לבן וצבעי־אדמה. הבדים חלקים, פרחוניים ומפוספסים.

מוראד שם דגש רב על הגימור. סיומת הבגד מאוד חשובה בעיניו של האני מורד. אחרי הכל הוא גם המלביש הקבוע של אשתו.

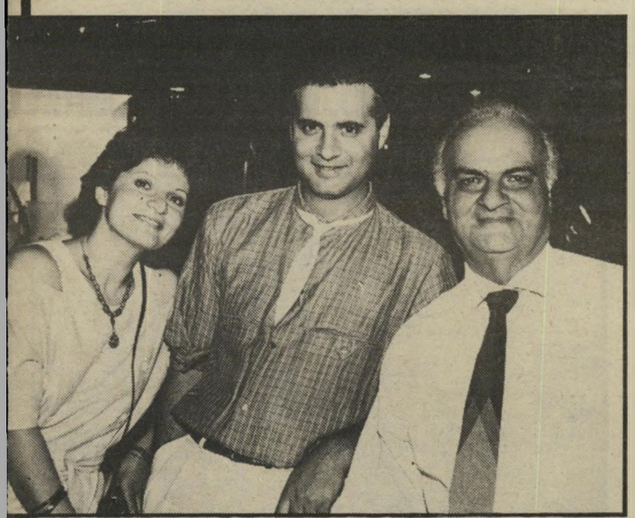

מישפחה מבית־לחם מימין: האב אליאס. באמצע: הבן האני מוראד, המעצב. משמאל: אחותו הינד. למטה: מוראד ושתי דוגמניות המציגות את דגמיו.

...לות בוקר אלה בפסים ובהדפסים הציגו הדוגמניות קארין ...ותמי בן־עמי (מימין) בקלאב אי (לפני שנשרף). בגדיו של האני מוראד מבית־לחם מתאימים לכל שעות היום והערב. התפירה היא משובחת והדגש הוא על הגימור המושלם והמראה האלגנטי.

להיקבר באופן אומנותי

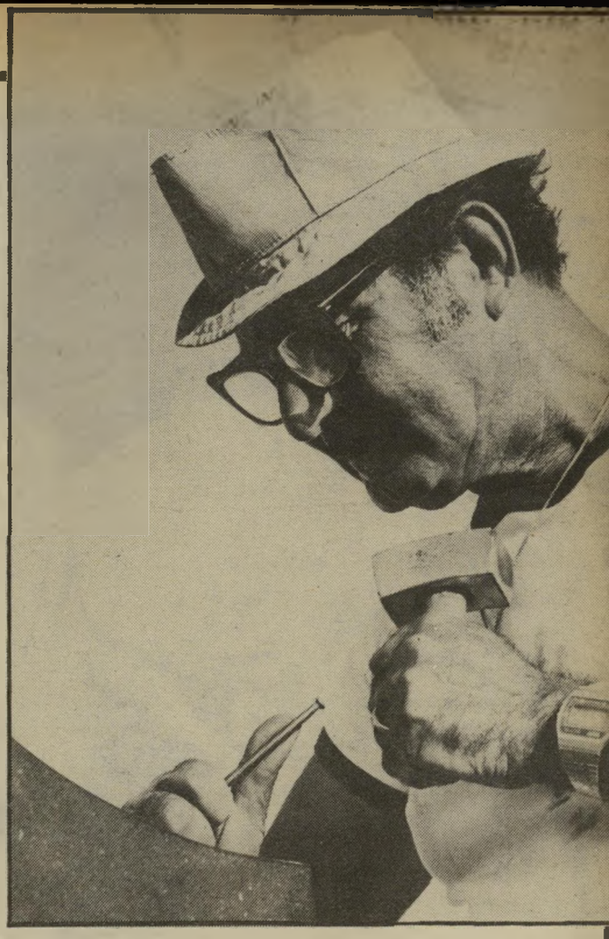

מרדכי גולדובסקי, עולה מברית־המועצות, שינה את פניהם של בתי־הקברות בארץ על־ידי ציורי הדיוקנים האמנותיים של הנפטרים, בשיטה טכנית שהביא מרוסיה

אשה יפה דיוקנה של אביגיל („בלה") לוישווילי ניצב במקום בולט ב־בית־הקברות בחולון ומושך את תשומת־לב העוב־רים ושבים. זהו אחד הדיוקנים הראשונים שצייר האמן גולדובסקי בשנת 1977. אביגיל לוישווילי מתה כשהיא בגיל צעיר מאוד, בת 25 היתה במותה.

כי שמביר את בתי־הקברות הי־הודיים, הצנועים והחדגוניים, יתקל בהפתעה גדולה כאשר יבקר בבית־הקברות בחולון. במקום בית־קברות מלא שורות של מציבות־אבן הדומות זו לזו, יפגוש בחולון את מיטב הארכיטקטורה המודרנית וכמה יצירות אמנות נדירות.

בגלל האיסור התנכ"י לעשות כל פסל וכל תמונה, נהגו יהודים לקבור את מתיהם בצניעות מירבית. החיקוי היה כוודאי גם הוא גורם חשוב לאחידותם של בתי־הקברות היהודיים. כל מי שהיה זקוק למציבה ליקירו, הלך לבית־קברות, הציץ במציבות הקיימות, פנה לעושה מציבות וציין שהוא רוצה מציבה „כמו זאת בשורה החמישית."

כך התמלאו בתי־הקברות בלוחות־שיש בהירים, שכולם דומים בצורתם וגובהם. רק לעיתים היה לוח־שיש שחור קוטע את החדגוניות.

בבתי־קברות רבים בארץ נאסר אפילו לכתוב את שמות הנפטרים על המציבה באותיות אחרות זולת העבריות, וגם תאריכי הלידה והפטירה שצוינו על המציבה היו תמיד על־פי הלוח העברי בלבד.

בית־קברות מן הסוג השמרני הזה הוא בית־הקברות הקטן והשליו של הרצליה. בין הפרדסים והשדות מגודר בית־הקברות, שלידו עובר כביש. המציבות כמעט כולן בצל עצים עבותים ואין ביניהן מציבות יוצאות דופן. חוץ מהמציבה של הראלה מודעי, מציבה אחת, משנת 1977, כתובים תאריך הלידה והפטירה של המת על־פי הלוח הכללי. גם הטקסטים שעל המציבות הם שיגרתיים מאוד. בצידם של קברים אחדים ניצב מיבנה קטן לנר־תמיד, ועל אחדות מן המציבות מצוייר מגן־דויד או זוג אריות שואגים.

מתן תורה ושושנים

ב בית־קברות שמרני זה מת־בלטת המציבה היפה והמיוחדת של הראלה מודעי. גוש אבן טיבעי, בעל צורה מיוחדת, המונח בצד השביל הראשי של בית־הקברות. בצידו העליון של גוש־האבן מוצנעת שושנה כחולה מאמייל, ולידה כתובות שתי שורות של שיר החתומות „אני". בצידה של המציבה כתוב רק שמה של הנפטרת.

אם מציבה זו של הראלה מודעי בולטת כל־כך בבית־הקברות של הרצליה, הרי שבחולון היתה בקושי מעוררת תשומת־לב.

כאשר עוברים בשביל הראשי של בית־הקברות בחולון, מבחינים מייד בתמונה גדולה, מצויירת על לוח שיש שחור, בטכניקה מיוחדת. זוהי רמותה בתו של השר יצחק מודעי, אשר נהרגה בתאונת־דרכים.

בכל בית־קברות של הרצליה אין אפילו אות לועזית אחת, ורק על

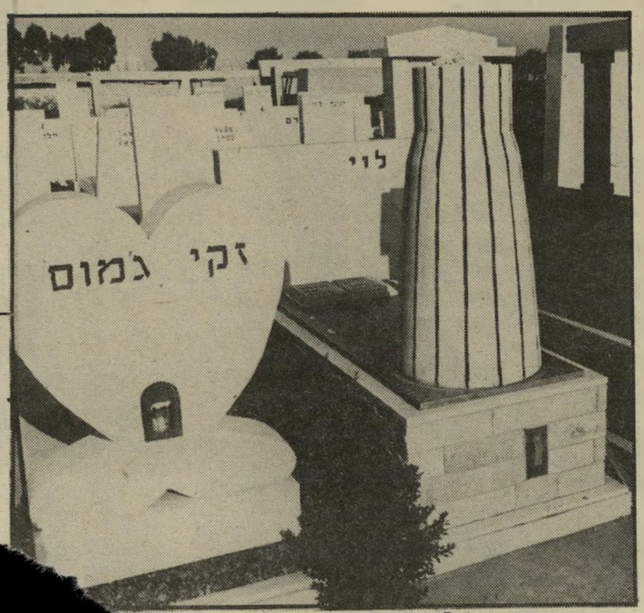

בקבוקים ולבבות בית־הקברות בחולון מלא[illegible] מיוחדות, בצורות שונות ומשו[illegible] הרבה מאוד קוביות אבן ולבבות ממלאים את השורות בבית־הקברות.

נאווה אלימלך מציבה צנועה, המביעה את כאב המישפחה, מוצבת על קיברה של הילדה שנרצחה בצורה כה אכזרית, ואשר רוצחה לא נתפס עד היום. המציבה עשויה שיש.

של אביגיל („בלה") לוישווילי. כל שערה בראשה וכל חוליה בשרשרת־הזהב שעל צווארה של האשה בתמונה בולטים ומדוייקים. עיניה מביעות עצב ומביטות אל מקום רחוק מאוד. בתחתית התמונה חתימה, כנראה בכתב קירילי (רוסי), ועל בסיס המציבה, הבנויה כולה משיש שחור ומבריק, כמה אותיות בשפה בלתי־מוכרת, אולי גרוזית. על האבן הנצבת של המציבה מצוייר באותה הטכניקה זוג שושנים.

אביגיל היפה נולדה בשנת 1952

שמש ושושנים על קיברו של הרצל חכמון חרט גולדובסקי זר שושנים ומגן־דויד בעל קרניים זורחות. על מציבת־השיש השחורה ניצב בית קטן לנר־נשמה.

בתו של מודעי מציבתה של הראלה, בתו של השר מודעי, הקבורה בבית־הקברות בהרצליה. המציבה עשויה גוש אבן גולמי. על המציבה חרוט שיר, שכתבה הראלה, שנהרגה בתאונת דרכים: „ואח"כ הבאתי את החושך אל החדר / ובכיתי את כל המילים שנגמרו."

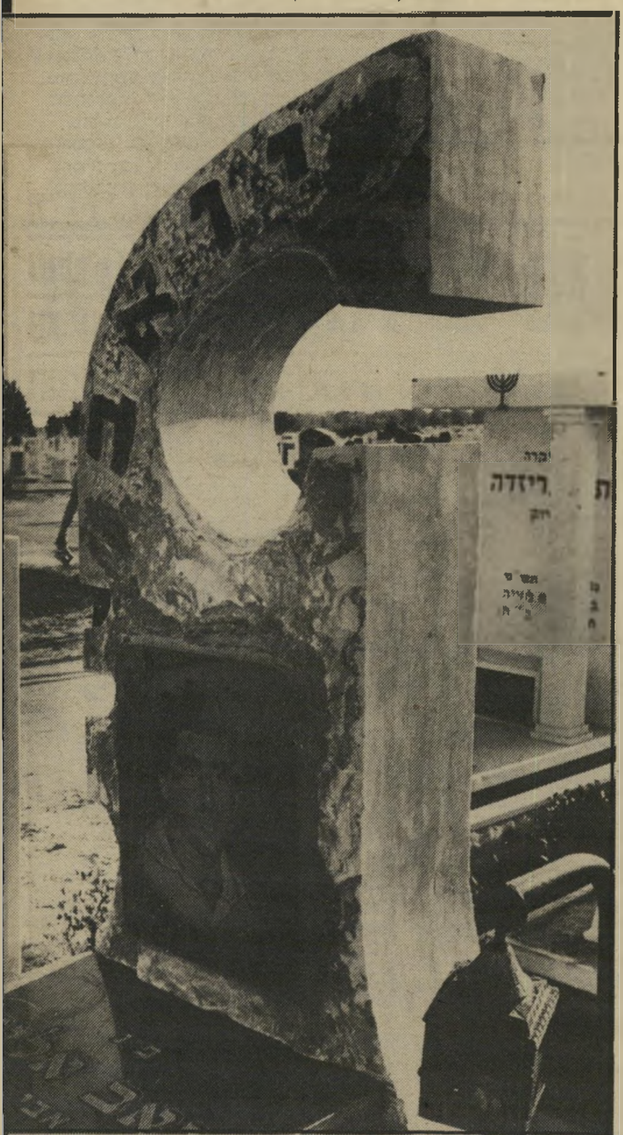

תאונה על קיברו של יואב אליהו, שנהרג בתאונת־דרכים, דיוקנו שצוייר בידי האמן. מעל הציור מיבנה בצורת עץ גדוע. האותיות הראשונות שבכל שורה אשרבשיר הקצר יוצרות את השם יואב.

ומתה בשנת 1977.

מי שמכיר את מיגבלות הדת היהודית נדהם כאשר הוא רואה את תמונתה הגדולה של אביגיל בבית־הקברות. אבל סיור קצר מגלה כי אין זה מיקרה יחיד. מציבות רבות מקושטות בציורי פרחים ושושנים באותה הטכניקה עצמה. בכמה מיקרים מצויירות על המציבה סצינות של קבלת התורה על הר־סיני או מעמדים דומים, ובעוד כעשר מציבות מצוי דיוקנו המלא של הנפטר.

מרשים במיוחד הוא קיברן המשותף של האם והבת לבית נחמד, אשר נהרגו בתאונת־דרכים בארצות־הברית. הגו־פות הובאו לישראל ונקברו תחת מיבנה בצורת בית, העומר על עמודים העשויים שיש לבן. על קיר המיבנה נמצאים דיוקני האם והבת, זו לצד זו.

על קיברו של יואב אליהו בן ה־24 נמצא דיוקנו. יואב נהרג גם הוא בתאונת־דרכים, ומשפחתו לא הסתפקה בתמונה, אלא כתבה שיר קצר שאותיותיו הראשונות מצטרפות לשם יואב:

יום שחור היום בו נסעת
ואותנו כואבים לעד עזבת
את זוהר דמותך השארת
בלבנו פצע עמוק פתחת

גם על דיוקן זה חתום האמן, והפעם באותיות לטיניות. שמו הוא מ. גולדובסקי. בירור העלה כי גולדובסקי הוא היחיד בישראל היודע את הטכניקה של ציור דיוקנים כאלה על אבן, ומי שרוצה ציור כזה מופנה

(המשך בעמוד 60)

גבר צעיר דיוקן נפלא של יהודה ארביב, שצוייר בידי מרדכי גולדוב־סקי. מצוי על גבי מציבה משיש שחור בחולון. על המציבה מצוייר גם גזע־עץ שבור ושושנה בודדה. לצד הדיוקן ניצב נר־נשמה, בתוך מיבנה קטן מנחו שת. בסיסה של המציבה עשוי שיש לבן.

קולנוע

סרטים

מחווה לשני רנוארים

הסרט הצרפתי היפה ביותר שהוצג השנה בפסטיבל קאן לא היה חדשני, לא מהפכני, לא פוליטי ולא נועז. בעצם, יום ראשון בכפר הוא דווקא סרט די שמרני בצורתו, קלאסי, מאופק, קצת איטי. ואף על פי כן, חוויה לראותו.

קשה לדעת אם הקביעה שהסרט מיועד לקהל אינטליגנטי, כלומר כזה המוכן גם קצת לחשוב וקצת להציץ מאחורי הפרגוד, היא מחמאה או עלבון, אבל אין ספק שהיא נכונה.

יום ראשון בכפר הוא מחווה של בימאי צרפתי בשנות השמונים לבימאי הקולנוע הצרפתי שהיה אולי הגדול בכל הזמנים, ז'אן רנואר, ולאביו של הבימאי הזה, הצייר האימפרסיוניסטי אוגוסט רנואר.

אבל, שלא כרוב המחוות, אשר הופכות לחיקוי, הפעם מדובר במחווה של ממש, מלאה הבנה, ופיקחות. אולי משום שהאיש אשר עשה את הסרט הזה, ברטראן טאוורניה, היה בעבר אחד השותפים למהפכת הגל החדש, שחלה בצרפת לפני כמעט 30 שנה, כאשר כתב מאמרים חוצבי־להבות נגד "קולנוע של אבא" ונגד הסתיירות־העורקים הנרמזות במושג זה.

כשאר בני דורו, היה טאוורניה אחד מאותם המטורפים לקולנוע, אשר בלעו סרטים במקום ארוחות בוקר, צהריים וערב.

גם כאשר חדל מכתיבה עיתונאית הוא לא נטש את הקולנוע. הוא הפך לסוכן־פירסום, ובמיקצועו החדש עזר להחדיר לצרפת הרבה מאוד סרטים שאחרת לא היו זוכים לתשומת־לב מספקת.

טאוורניה היה אחד מסוכני־פירסום נדירים, שהסכימו לקדם סרט כלשהו רק בתנאי שהסרט מצא חן בעיניהם — סוג של מצפון, אשר אינו שכיח כידוע במיקצוע הפירסום.

רישום של אוגוסט רנואר
מחווה לאב הצייר ולבן הבימאי

לואי דיקרה וסאבין אזמה ב"יום ראשון בכפר"

מי הוא האיש שברח מן הכפר?

עד שהחליט, בשבוע שעבר, לערוק למערב, נחשב אנדרי טארקובסקי לבכיר קולנועני ברית־המועצות. סרטיו, שחזותם קודרת וחמורה, מלאים וגדושים בסמלים מכל הסוגים, סרטים הנמשכים כולם יותר משעתיים ומצטיינים ביכולת יצירה ויזואלית בלתי־רגילה. היו מאז ומתמיד מוקד משיכה בפסטיבלים, והוכתרו בדרך כלל בפרסים.

כל זאת. כמובן. כאשר מוסקווה הירשתה להוציא את סרטיו אל מחוץ לגבולות המולדת. לעיתים היה דרוש לשם כך הרבה מאוד זמן, כי טארקובסקי ניהל מאבקים קבועים ובלתי־פוסקים עם הצנזורים בבית. שסברו כי המסר שהוא מביא בסרטיו אינו בשר די הצורך, וכי הביקורת, המסתתרת אומנם עמוק מאחורי שכבות עבות של פסיכולוגיה ועיצוב אמנותי, היא בכל זאת ביקורת נוקבת ומרגיזה.

געגועים לעולם שנעלם. החלטתו של טארקובסקי, דווקא לאור המאבקים הללו, להתיישב באיטליה, אינה מהווה הפתעה. ראשית, משום שהוא אוהב מאוד ארץ זו, שגית, משום שהירבה לבקר בה קודם לכן לעיתים קרובות, ואף לימד בה תקופה מסויימת; שלישית, משום שעשה שם את סירטו האחרון, נוסטאלגיה. סרט אשר כהגדרתו של הבימאי הוא תיאור תחושותיו של אמן סובייטי מחוץ לבית. סרט הכרוך־בנוסטאלגיה לא רק למה שנשאר שם, ברוסיה, אלא גם לתקופה אחרת, שפסה מן העולם.

טארקובסקי, בנו של משורר ידוע, נולד לפני 52 שנה ועושה סרטים מזה 20 שנה. עד היום הספיק להשלים שישה בלבד — כל אחד מהם מיבצע אדיר בפני עצמו, וכל אחד מהם אירוע קולנועי שראוי להתבבד בו. אפשר היה בעצם לקרוא לכולם בשמו של הסרט האחרון. נוסטאלגיה. ולוא רק משום שבכולם, גם אם אין זה הנושא המרכזי, יש מבט מלא געגועים לעולם שנעלם, עולם העבר. אשר נראה משום־מה מסודר ומפתה הרבה יותר מן העולם של ההווה.

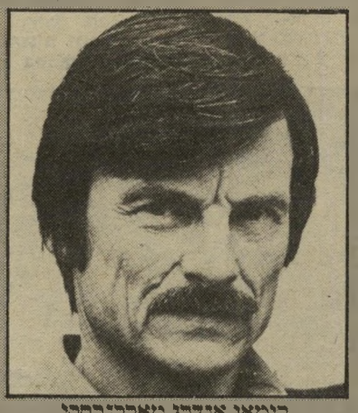

בימאי אנדרי טארקובסקי
עריק באיטליה

היחידי מבין סרטיו הנמצא בישראל הוא סירטו הראשון, ילדותו של איוון. זה סיפור על נער בן 12, המופעל במילחמת העולם הראשונה כמרגל נגד הגרמנים. על הנוסטאלגיה של הנער לימים שלפני המילחמה, לימי ילדותו שנמחקה לעד בשל המילחמה.

המפורסם בין סרטיו הוא אנדרי רובלוב. סירטו השני. זהו אפוס היסטורי על צייר איקונות במאה ה־15, על רקע רוסיה השסועה מילחמות פנימיות. לא זו בלבד שהמראה החיצוני של הסרט הזה מדהים בעושרו. אלא שיש בו גם כמה רמזים מרוחים מאוד לאירועים אקטואליים יותר מאשר ציור איקונות.

בחיים כמו בסרט. רמזים אלה חוזרים שוב ושוב גם בסרטיו האחרים. שניים מהם עוסקים במדע בדיוני (סולאריס וסטוקר), אחד מכיל זיכרונות. כנראה אישיים. מימי המילחמה, והאחרון, באמור, הוא התמודדות של אישיות סובייטי עם הצד הקודר של אוצרות־התרבות באיטליה ועם המרחק המפריד בינו לבין ביתו.

עתה יוכל להתנסות בחיים במה שתיאר בהצלחה כה גדולה על הבד.

התמונה מתוך סרטו של טארקובסקי: "נוסטאלגיה"
רוסי בניכר

חרדת הקץ. מזה עשר שנים הוא עושה סרטים, סרטים אינטליגנטיים ומלוטשים, הזוכים בביקורות טובות מאוד, בדרך־כלל בצרפת. אף אחד מסרטיו לא הוצג בישראל, כנראה משום שמפיצי הסרטים בארץ אינם סומכים על האינטליגנציה של הצופים.

יום ראשון בכפר יהיה יוצא־דופן מבחינה זו, משום שמוסיאון תל־אביב הסכים להציגו.

הילדה דמויית המלאך בסירטו של טאוורניה
כמו בציורים

מקום מתאים בהחלט, בהתחשב בעובדה שגיבור הסרט הוא צייר מזדקן, ורוח הסרט היא רוח תחילת המאה בצרפת, סוף ימי האימפרסיוניזם, דבר הבא לידי ביטוי בכל הגישה של טאוורניה לסרט.

העלילה כולה מתרחשת בכפר שליד פאריס, שם מתגורר צייר מצליח, למדי, בשם לאדמיראל. הוא בן 76, מאוהב במקום שבו הוא חי, שאותו הוא מצייר שוב ושוב, מכל הזוויות האפשריות (ברגע של הירהור הוא אומר לעצמו, שאילו חרג למרחבים גדולים יותר אולי גם הצלחתו היתה גדלה בהתאם).

כל הסרט כולו מתרחש ביום ראשון אחד, מן הבוקר עד הערב, יום ראשון שבו מגיעים לבקרו ילדיו של הצייר — בן נשוי, המלווה ברעייתו

ובשלושת ילדיו, ובתו הרווקה.

מבחינה חזותית, הצילום אינו מזכיר דווקא את האימפרסיוניסטים, ולא רק משום שהוא חד וחריף, אינו מנסה למרוח צבעים או צורות בעזרת מסננות אור למיניהן, אלא להיפך. אולם האימפרסיוניזם ישנו, ועוד איך, בדרך שבה

בימאי ברטראן טאוורניה
מביקורת לעשיה

מתוארת מערכת היחסים בין הדמויות השונות בסרט, שלכל אחת מהן יש מישקל נכבד בפני עצמו.

הדמות הראשונה היא כמובן, הצייר, המרגיש את נטל השנים על כתפיו, הממתין בכליון עיניים לביקורי צאצאיו אבל אינו מגלה זאת יותר מדי, כדי שלא להקשות עליהם את

ז'אק ברוניוס וואלנטין טסייה ב"מסיבה בחיק הטבע"
כך זה נראה אצל רנואר

העזיבה בסוף יום השבתון, העושה לעצמו חשבון־נפש של קאריירה שהיתה פוריה ואולי היתה יכולה להיות פוריה עוד יותר, אילו בשלב כלשהו נהג אחרת. זיכרונות־עבר תוקפים בשעת מנוחת אחרי־הצהריים יחד עם חרדת־הסוף מצד אחד, וראגה לבת הרווקה, שהיא ככספית חיה לצד הבן המתברגן והמסודר, בת שהוא תמיד העדיף בסתר ליבו, על אף כל מאמציו להסתיר זאת.

הבן הוא כבד תנועה ומגושם במקצת, איש־מישפחה בכל רמ"ח אבריו, קצת משעמם וקצת שיגרתי, מתקשה להביע את עצמו ואת רחשי־ליבו. רעייתו היא אם מסורה ועקרת־בית למופת, שאינה מרגישה כל־כך בנוח, היודעת בדיוק מה החובות המוטלים עליה ותמלא אותם אם מתחשק לה ואם לאו.

שלושת ילדיהם — שני בנים שובבים ובת קטנה, מין מלאך בלונדי קטן ושברירי אשר יצא כאילו הישר מציור של אותה התקופה — הם כמה פעמים נושא לשיחה בסרט.

לעומת התא המישפחתי המסודר הזה, הבת הרווקה היא מלאת מרץ וחיות, יצור הרוגל בחופש, הסובלת לא מעט בשל רצונה לשמור על החופש הזה. היא מסוג אותם האנשים הממהרים להתלהב וממהרים להפגע, שצחוקם מדביק את כל הסובבים אותם. היא נוהגת במכונית בתקופה שבה מכוניות הן עדיין מראה נדיר בדרכי־אירופה, היא היחידה שיש בה שריר לרוח־האמן של האב, בתוספת החינניות הנשית של האם, אשר הלכה לעולמה לפני שנים.

הדמות האחרונה היא העוזרת של הצייר, אותו סוג של אשה שהיא ספק משרת נאמן, ספק מעריץ בסתר, אשה קשישה שכל חייה הם הטיפול וההשגחה באיש הישיש, אשר מסתירה את ראגתה ואף את עייפותה מאחורי החזות החסונה של בת כפר, המסוגלת להתמודד עם כל דבר שבעולם.

רמזים דקים. מילת־המפתח בכל הסרט הזה היא "להסתיר" — כי מה שהצופה רואה על המסך זו מישפחה חביבה המבלה ביחד סוף־שבוע, מישפחה שבה שוררת אהבה וחיבה עמוקה, גם אם פה ושם פורצים ויכוחים קטנים או מריבות של מה־בכך, אותן לא ניתן למנוע אף פעם, כשהמדובר בפערי־דורות או בהבדלים של אורחות־חיים.

אולם מאחורי החביכות הזאת, מאחורי החינניות המתוגברת שיבעתיים על־ידי המראה הפאסטורלי של הטבע אשר סביב בית הצייר, כאשר אלומות־האור המתגנבות מבעד לענפי הברושים או דרך הווילונות המוגפים למחצה שבתוך הבית, אי־אפשר שלא לחוש בכל מה שטאוורניה מנסה להעביר לצופה: הרבה עצב, הרבה תוגה ואפילו רמז לעולם שקרב לקיצו ולא יתחדש עוד.

כל השיטה הזאת של רמזים דקים ודברים שמתחת לפני השטח, שאינם נאמרים אף פעם מפורשות, אבל בכל זאת ברורים לגמרי, אינם יכולים שלא להזכיר את הציורים של אותה התקופה, שבהם הצורות קפצו לתוך העיניים גם אם הקונטור לא הודגש, ולעיתים אף טושטש בכוונה. זו מלאכה קשה מאד בציור, ומלאכה לא פחות קשה בקולנוע, שם עשויים צופים חסרי־סבלנות, הרגילים למזון מעוכל עד הסוף, להתרעם על כך שעליהם להשקיע מאמץ כלשהו.

טאוורניה מתגבר על המיכשול בעזרת צוות שחקנים המוכר בארץ, אך מעט, וגם בצרפת אין להם מעמד של כוכבים.

לואי דיקרה (73) זכה כאן לתפקיד הראשי שלו בקולנוע, אבל מי שיתרשם מן המישחק המדוד והמופנם שלו ויתפעל מן היכולת שלו לשלוט בתפקיד, מוטב שיידע כי מדובר באיש אשר מאז גיל 20 ניהל להקת־תיאטרון מפורסמת, כתב מחזות ואף הלחין מוסיקה.

דברים דומים אפשר לומר על מישל אומון (הבן), מזה 25 שנים שחקן הקומדי פראנסז. ושחקן־מישנה נצחי בקולנוע — בדרך־כלל כשוטר או אישי־מימסד — הזווכה כאן להזדמנות להפגין את כישרונותיו. משתתפת גם סאבין אזמה, שלפני עשר שנים כבר בכשה את ליבו של המחזאי זאן אנואי, אבל רק לפני שנה זכתה, הודות לאלן רנה, בתפקיד ראשי.

כל הדמויות הללו והנוף שבתוכו הן נעות, מוכירים לא רק את הציורים של רנואר־האב, אלא גם את סירטי רנואר־הבן, במיוחד אחד מהם, מסיבה בחיק הטבע. שהיה למעשה גם הוא מחווה לאותה התקופה.

רוטב דליל ותפל

טים מאתסון וסנדי הלברג: זרוקים בכוס מים

זרוקים ברוטב (לימור. תל־אביב. ארצות־הברית) – קומדיה עממית סוג גימל. המנסה בכל מאודה להגיע לרוח האנארכיה הפרועה של סירטי גרן לאנדיס, אבל החסרה את ההשראה ואת המבצעים כדי לעמוד במשימה.

מעשה בארבעה סטודנטים רשלנים ובטלנים באוניברסיטת לפטומאן (בעברית היו קוראים לה "המפליצה"). הם נשלחים להשתתף בתחרות שיט על נהר סוער, תוך איום שעליהם לזכות במקום הראשון – או שקלונם יתגלה. עד כאן, זה מזכיר גירסה של צעירים. פרועים ושובבים – לעניים. כמובן.

כאשר מגיעים לנהר אפשר לחשוד, ולוא רק לרגע קט, שהשראת גברים במלכודת עשויה לעזור במיקצת לצוות. אבל איפה! מן הסרט של גרן בורמן נותרו רק נחשולי־נהר, וגם אלה חיוורים ביותר בהשוואה למקור.

מה יש בכל זאת? יש בלונדית אחת, הרוצה מאוד לנקום בחבר שבגד בה. ומשום כך היא מפגינה את חיבתה למנהיג רביעיית המלופלכים. יש עוד רביעיה אחת, זו הנראית נקיה לעין, אבל היא כמובן המלוכלכת באמת – בתכסיסים שבהם היא משתמשת כדי לזכות בתחרות. ויש עוד צוות אחד, של פנימיה צבאית, והוא צריך לספק לסרט את הסאטירה האנטי־מיליטאריסטית.

כל זה אינו חורג מן המיסגרת של "כבר ראינו" או "נמאס ודי". לפי ההגדרה, זה בפירוש סרט לקיץ, כזה שערבו התזונתי שווה לכוס מים. אלא מה? יש כאלה הצמאים כל־כך בימי החום הלוהטים הללו, שגם כוס מים עשויה לגרום להם הנאה רבה. אז מדוע שיבוא מבקר ויקלקל את הכל! מי שרוצה, שישתה לרוויה, זה לא משנה. אבל זה גם לא מועיל.

האם רדפורד מזדקן?

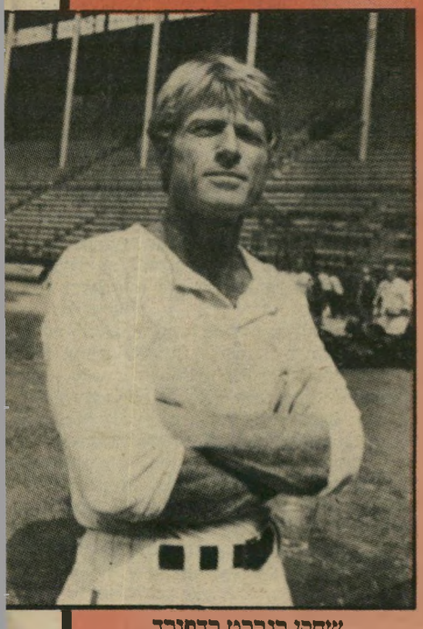

שחקן רוברט רדפורד
העקשנות משתלמת

אם רוברט רדפורד אכן מזדקן, כפי שטוענים, הרי שהוא עושה זאת יפה מאד. די להביט בצילום האחרון הזה של השחקן האמריקאי המפורסם, בן ה־46, כדי לקבוע שהוא נראה במיטבו כשהוא מגלם שחקן בייסבול שירד מגדולתו בגיל 36, בסרט האחרון שנעשה לפי ספרו של ברנארד מלמוד הטבעי.

מאז סירטו האחרון כשחקן, ברובייקר, האשימו אותו המבקרים שהוא מזדקן, שאינו בוחר לעצמו יותר תפקידים בעלי אתגר, תפקידים של דמויות השגויות במחלוקת או של גיבורים אנטיפאטיים. הם טענו שהוא מנסה להיות הגיבור החיובי, האידיאליסט והטוב, אביר הצדק והנושא את דגל הליברליזם.

ואומנם, בשנים האחרונות, יותר משעסק במישחק, בחר להתרחק מן הזרקורים ושקד על פיתוח המרכז שבנה ביוטה, מוסד סאנדס, שנועד לקדם פרוייקטים של בימאים צעירים. אחד מאותם בימאים הוא בארי לבינסון, מי שביים את הסרט דיינר ואת הסרט הנוכחי.

לדעתו של רדפורד, יש כמה קווים מקבילים בינו לבין דמותו של רוי הובס, שחקן הבייסבול, גיבור סיפרו של מלמוד: שניהם למשל, עצמאיים ומרדניים. "כשניסו לשחד את הובס, ולקנות את המישחק," סיפר רדפורד, "הוא שלח את המנסים לשחרו לכל הרוחות." כך עשה גם רדפורד לכמה מפיקים שהציעו לו תפקידים מפוקפקים, שנועדו להיכנות מפירסומו שלו בכוכב.

כשהובס רצה לשחק בייסבול בסינגונו שלו הוא הודיע: "באתי לכאן כדי לשחק," ולא קיבל את התנאים שהציעו לא עסקנים שונים. רדפורד ששיחק בעצמו בייסבול כשהיה בקולג', מאס בעניין והודיע ביום בהיר אחד שהוא עוזב. "משום שנמאס לו לשחק כל הזמן בצד אחד".

אב ואם ומחווה. מה שלמעשה מקביל בין השניים הם העקשנות והמסירות הטוטאלית לעניין אחד. רדפורד, שבתקופה האחרונה מקדיש את כל מירצו לפעילות פוליטית למען אנרגיה חלופית, להפקת אנרגיה מהשמש ולמען שמירה על איכות הסביבה ושימור הטבע, מורה שהדבר שמשך אותו ביותר לעשות הסרט הוא היותו מחווה לאביו צ'ארלס, החי בסנפרנסיסקו, שהיה לו אם ואב כאחד, מאז מותה של אמו כשהיה נער צעיר.

ואם מחווה, הרי אין טוב מסיפור על אדם שאינו מוכן לוותר על חלומו. מבחינה זו, קובעת גלן קלוס, בת זוגו של רדפורד בסרט: "רדפורד הוא הבחירה הטיבעית."

אנשים בעולם

דאסטין הופמן: כך מכינים שיעורי־בית

דאסטין (טוטסי) **הופמן**, השחקן האמריקאי המחונן, עומד במכוניתו של מנהל טור דה פראנס. מירוץ האופניים הגדול ביותר בעולם, המקדימה את שיירת המתחרים. כך לומד השחקן להכיר מקרוב את המירוץ, לקראת סרט שיצלם במירוץ של השנה הבאה עם הבימאי **מייקל** (שערי שמיים) **צ'ימינו**. שם הסרט: „החולצה הצהובה", שהיא החולצה שאותה לובש המוביל במירוץ הזה.

יוחנן פאולוס השני: רגע של התעלות או נימנום של „ג'ט לאג"?

הפעם הוא לא נסע מרחק גדול בקילומטרים, כי אם מרחק גדול בתפיסה: המסע ה־22 של **קרול** („יוחנן פאולוס השני") **וויטילה**, האפיפיור המעופף ביותר בעולם, הביאו לשווייץ, ארץ הקלוויניסטים. קבלת־הפנים היתה צוננת, יחסית לחום ולהתלהבות שבהן התקבל ברדום אמריקה, שהיתה האחרונה בתור, במיסגרת ההשלמה של שלוש מאות אלף הקילומטרים שאותם עשה יוחנן פאולוס השני מאז עלה לבס הקדוש. הפעם, אחרי שיחות ארוכות עם צמרת הכמורה בז'נווה, תפס רגע של פאסטורלה בפריבור. אחרי בקבוק של מי־אגם צוננים וטעימת נקניק מהרי ז'ירה, ישב לו האפיפיור בכיסאו לפני מאזיניו החביבים ביותר — שנים־עשר אלף צעירים שבאו להאזין לו. לרגע נעצמו עיניו: אולי מתוך ריכוז־או אולי בעיקבות בילבול קטן בשעון הביולוגי — מה שמכנים בתעופה ג'ט לאג.

סם שפארד וג'סיקה לאנג': יוצאים מן המחתרת

היה זה רק אתמול כשסם **שפארד**, הסופר־מחזאי־שחקן, קפץ על צלם־עיתונות וניסה למנוע ממנו לצלם אותו ואת אהובתו, השחקנית **ג'סיקה לאנג'**. זה היה כשהרומן בין השניים נשמר בסוד (כך לפחות חשב שפארד), ואשתו טרם הגישה את בקשת הגירושין שלה.

בינתיים סיימו השניים סרט משותף, בשם קאנטרי, והחליטו להופיע יחד, קבל עם ועדה בהזדמנות החגיגית של הקרנתו בלוס־אנג'לס. גם עתה לא גילו בפומבי את כל הסודות, כי יש המאמינים שג'סיקה מצפה בקרוב לתינוקו של שפארד.

עשרה זוגות של תאומים ★ פייר אליוט טרודו — בן לוויה של כבוד ★ הנסיך קלאוס עובד שוב

מריה גונזאלס מוריירה, עוזרת־בית בת 42, היא כנראה מלכת־התאומים בעולם כולו: זו הפעם העשירית שהביאה לעולם זוג תאומים. לרעתה, כל מה שנחוץ לעשות כדי ללדת שניים־שניים הוא להגיף את התריסים ולהחשיך את הבית כשנכנסים למיטה. אחר־כך הם באים בזוגות. הגברת בעלת הניסיון התאומי היא בעצמה מחצית מצמד תאומים, ואת זוג התאומים הראשון שלה ילדה בגיל 13. היא טוענת, כי במישפחתה הונהגה מסורת של תאומים, וכי בנותיה הלכו בעיקבותיה — לשתיים מהן יש כבר תאומים ואילו אמה ילדה גם היא עשרה זוגות תאומים. ●●● כפי שדווח במדור זה, הופיעו נערי־החוף קורבנותיו של **גיימס פורט**, לשעבר מזכיר־המדינה לענייני פנים בארצות־הברית — ביום העצמאות של ארצות־הברית בבית הלבן, אחרי שסולקו משם על־ידו בעבר. גם הפעם סחפו את התלהבותם כמה מאות אלפי אוהדי־רוק, כשלעזרתם בא גם **רינגו סטאר**, לשעבר מתופף הביטלס. וכדי להרגיע ולרפד את האוזניים — גם **חוליו איגלסיאס** ●●● באותו הזמן, בטכסאס, התקבצו עשרות אלפי המעריצים של **וילי נלסון**, ג'בור לאומי מוסיקלי מסוג אחר. „קאנטרי אנד וסטרן", המצוייד בזנב־סוס ארמוני וארוך, שהופיע בליווי זיקוקין די־נור, כשלצידו כוכב אחר, מלהיב לא פחות **ברים בריסטוסרסון** ●●● בקליפורניה צעדו ב־4 ביולי, יום־העצמאות של ארצות־הברית, 25 אלף הפיסי מזרקנים, במיצעד־מחאה למען שלום־העולם — ובניו־יורק חגגה **בריגיט סלדן**, נערה בת 17 מקוני־איילנד, את ניצחונה בתחרות אכילת נקניקיות. היא היתה האשה השניה שניצחה אי־פעם בתחרות זו, בעלת 28 שנות הוותק, ושסיימה לבלוע תשע וחצי נקניות ענקיות, הממולאות במאכל הלאומי האמריקאי, שהיה מתובל היטב בחרדל. הודיעה לאומה: „הייתי רעבה יותר משחשבתי בתחילה!" היא בלעה את הנקניקיות והלחמניות בתוך עשר דקות ●●● בצורה אחרת חגגו זוג אמנים את יום העצמאות של ארה"ב: **לינדה מונטאנו** ו**טשינג השאי** חתכו את החבל שקשר אותם זה לזה מאז ה־4 ביולי בשנה שעברה, וטענו כי החבל זה סימל את האתגרים שבחיים. למרות שבמשך השנה הם אכלו ביחד, ישנו ביחד ואפילו התקלחו ביחד — הם אסרו על עצמם מלבוא במגע גופני ●●● **סיד אליוט טרודו**, לשעבר ראש ממשלת קנדה, זכה בתואר של כבוד מידי המלכה **אליזבת השנייה**, התואר הגבוה ביותר שהמלכה יכולה להעניק לידידה: „בן־לוויה של כבוד". היא העניקה לו את התואר בהמלצת ראש־הממשלה, **מארגרט תאצ'ר**. מיספרם של בני הלוויה האלה אינו יכול לעלות על 65 ●●● מיפגן הספינות הגדול ביותר שנראה בחופי קליפורניה מאז ימי בהלת־הזהב נערך לאחרונה, כשמשט של 26 ספינות מכל הסוגים — ובראשן הספינה שזכתה במדליית הזהב אולימפית בשנת 1932 — הונהג בידי הומר **גיון דנבר**, יחד עם השחקנית **קאתרין באך** ●●● אחרי שתי שנות הינזרות מתפקידים רישמיים חזר הנסיך **קלאוס**, בעלה של **ביאטריס**, מלכת־הולנד, לפעילות ציבורית מלאה. הנסיך בן ה־57 סבל משרשרת ארוכה של התקפי ריכאון ואושפז בסנטוריום בשווייץ לתקופות של כמה חודשים. היום, אחרי שהתאושש, חזר למלא את תפקידו כיועץ מיוחד של הקרן לפיתוח כידוע. התמחותו של הנסיך היא במיוחד בשטח פיתוח זקלאי ●●● אחד האירועים המוסיקליים החגיגיים והגדולים ביותר באירופה היה קונצרט שעליו ניצח **לורין מאזל**, בארמון הנשיאות האיטלקי, הוא ניצח על ביצוע הסימפוניה התשיעית של בטהובן, בביצוע התיזמורת והמקהלה של סנטה צ'צ'יליה, לפני הנשיא **סאנדרו פרטיני** ו־150 אורחים. מיספר המנגנים עלה על הקהל — 200 מבצעים ●●● **בירנדרה**, מלך נפאל, בירך את **חואן קארלוס**, מלך ספרד, באמצעות שני רובי פאנדה נדירים. הרובים, מגזע נדיר שצבעו אדום, מוצאם ממרגלות ההימאליה, והם קטנים מהרובים הסיניים, שציבעם שחור־לבן. המלך ומלכתו, **אישוואריה**, ביקרו בספרד לפני שנה, ומאז הם מקיימים יחסי־ידידות הדוקים עם המישפחה המלכותית הספרדית.

ברברה בל גאדס: שחקנית באה, שחקנית הולכת —
אבל אלי יואינג לעולם נשארת

בארברה בל גאדס, השחקנים המגלמת את דמותה של אלי יואינג, האם המסורה והצדקנית של שבט הדאלאסים, נאלצת להפרד בלב כבד מן הסידרה, שכן היא עומדת לעבור ניתוח־לב־פתוח, ואיננה מוכנה לסכן את הסידרה באי־ודאות באשר לגורלה. בשנה שעברה כבר עברה ניתוח אחד, שהשאיר בה סימני עייפות נכרים. היום, בגיל 60, היא מעדיפה לנוח בחוותה הכפרית שבמדינת ניו־יורק בחברת אווזיה וציפוריה, בתיקווה שהניתוח יעבור בשלום.

השחקנית שנבחרה להחליף אותה היא **דונה ריד**, כוכבת שהיתה מפורסמת ביותר בשנות החמישים. היא הרבתה להופיע בסרטים של **ג'ון פורד**, וכין הפארטנרים שלה היו שחקנים כמו **ג'ון ויין**, **דנה אנדריוס** ו**ראנדולף סקוט**.

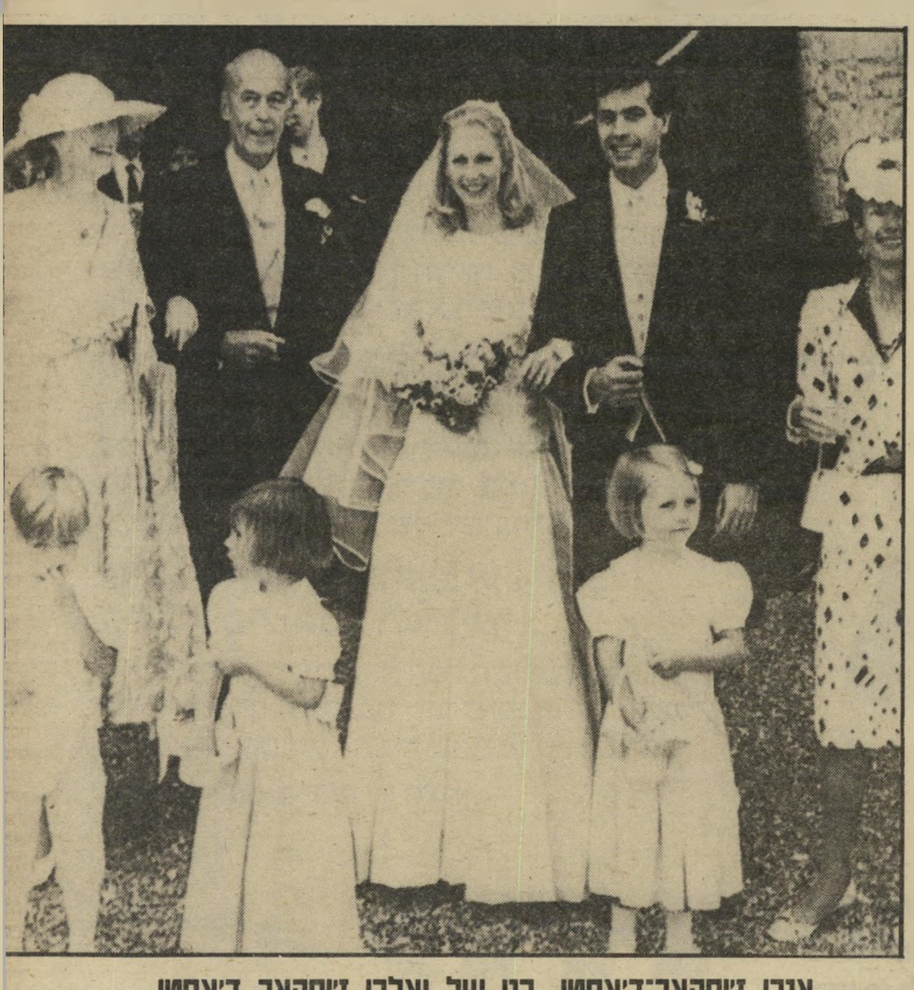

אנרי ז'יסקאר־ד'אסטן, בנו של ואלרי ז'יסקאר ד'אסטן,
נושא לאשה את אינה מארץ הטוליפים

אנרי ז'יסקאר־דאסטן, בנו הבכור של **ואלרי ז'יסקאר־דאסטן**, לשעבר נשיא צרפת, נשא לו אשה הולנדית, **אינה סיסקנגה**, בשני טקסים. האחד, טכס דתי שנערך באטון, צרפת, ואחריו הצטלמו בני הזוג הצעיר בתמונה המסורתית, כשמצד הכלה עומד אבי החתן, הנשיא לשעבר, כשידו משולבת בידה של אם הכלה. למען הצדק והשיוויון, את החגיגה האורחית ערכו בני הזוג בעיר הולדתה של הכלה, נארדן שבהולנד.

האריסון פורד: אינדיאנה ג'ונס
בורח מפילדלפיה

רחוק מן הקרעים הזוהרים של אינדיאנה ג'ונס ומילחמתו בקאניבאלים, מכופתר, מגולח ומסופר, מתכונן **האריסון פורד** לסירטו החדש. הפעם הוא מגלם שוטר הבורח מפילדלפיה ומסתתר בחווה מרוחקת. את הסרט מביים **פיטר ויר**, ושמו העד. לצד פורד מופיע הרקדן **אלכסנדר גודונוב**.

המלכה סופי: חגיגה על גבי סוסים

כמו מיליוני ספרדים, כך גם המלכה **סופי** לבשה את הבגד האנדלוסי הלאומי ויצאה רכובה על סוס בדרך אל הכפר הקטן אלמונטה, שליד סביליה, לחגוג את חגה של הבתולה **בלאנקה סאלומה**, שפיסלה המפורסם ניצב שם. המשתתפים נוהגים לבוא רכובים על סוסים או בכרכרות ולקיים חגיגות של ריקודים וזמר עממי.

יחד הפנו לכח השלישי

המפלגות הגדולות כבר יודעות...

הסקרים מראים להן. ההתלהבות של האנשים מוכיחה להן. יש כח חדש. הכח השלישי. כח שיכול להתמודד איתן. כח שיוליך את המדינה בדרך חדשה. כן, המפלגות הגדולות יודעות. הממשלה הבאה לא תקום בלי ויצמן.

החידוש היחידי בכנסת ה־11 יהיה הכח השלישי.

במערך אין כל חדש. רשימת המערך לכנסת מורכבת מאותם עסקנים שהביאו לעליית הליכוד ולא ידעו לרסן אותו גם כשהיו באופוזיציה. גם הליכוד מציג את אותם אנשים, עם פנים מחייכות ועם עבר של כשלונות.

ברגע שהחלטת להצביע „יחד" קיבלת כח. הכח השלישי.

„יחד" עם עזר ויצמן היא הכח השלישי שלא יתן לממשלת הליכוד או המערך לבגוד שוב באמונך. הכח השלישי יכריח אותם לקיים מחר, את מה שהם מבטיחים היום.

בממשלה הבאה יהיה לך ויצמן.

יחד הכח השלישי

אני מאמין בויצמן!

דן פתיר, מנחה העימות שמיר-פרס, מספר על מנחם בגין, רבין, קיסינג'ר, סאדאת, קארטר, מובארק, מונדייל, רוזלין ועליזה, וכל יתר האנשים הגדולים שעימם נפגש כיועצם של שני ראשי־ממשלות

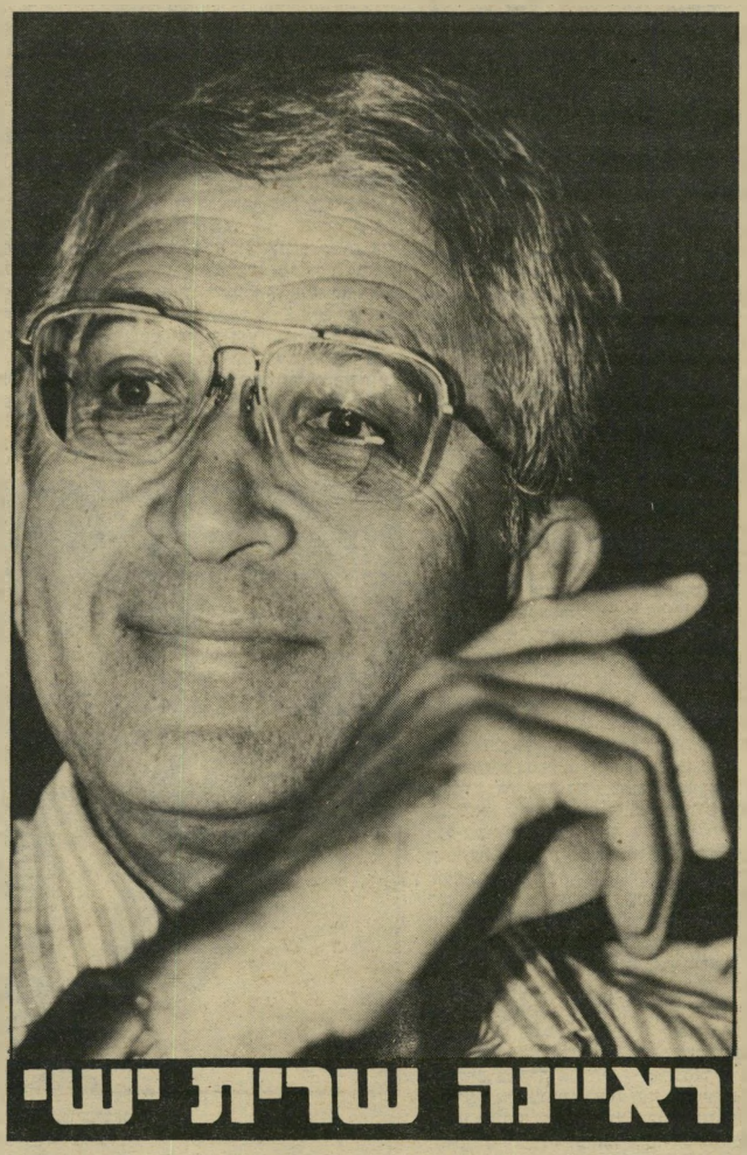

ראיינה שרית ישי

„בגין ועליזה היו מאוד קרובים, אבל מתוך היכרות שלי איתה לא נראה לי שהתערבה בנושאים מדיניים"

„הודעתי לבגין שאני מתפטר, אבל אז הגיעה תקופת סאדאת, והבנתי שעומדים לעשות היסטוריה"

„הייתי האדם האחרון שפגש בבגין במישרדו. שוחחנו על עניינים שונים. לא הייתי מאמין שילך ולא ישוב!"

„חשבתי לעצמי: אתה תעבוד ברדיו כמו חמור ופה, בלישכת ראש־הממשלה, עושים היסטוריה!"

„הייתי כתב־ספורט, ואני לא צריך להגיד שכמה מגדולי העיתונאים בעולם התחילו ככתבי־ספורט"

„היו לי עם בגין הרבה ויכוחים אידיאולוגיים, אבל הערכתי אצלו את היחס האישי שנתן לי בעבודה"

„אני לא שכיר־חרב!"

דן פתיר חגג את יום הולדתו ה־53 ביום הראיון. בדירתו, שברחוב האוניברסיטה ברמת־אביב, נשבה בריזה מהים והעיפה את הווילונות, אף שהיה זה יום חמסין. בנותיו, שרון וגילי, ורעייתו יעל, מרצה ללימודים קלאסיים באוניברסיטת תל־אביב עסקו בשלהן. גילי חזרה מהצבא ושרון זה עתה התעוררה.

דן פתיר הוזעק ארצה, כדי להנחות את העימות בין שמיר ופרס. האיש הזה, שהיה יועצם של שני ראשי־ממשלות, רבין ובגין, היה שותף לתהליך השלום והוא מלא זכרונות וסיפורים מתקופה זו. אפשר לשבת איתו שעות ולהקשיב לסיפוריו מריקופת קמפ־דיוויד. הדברים שהוא יודע על ראשי מדינות ומעצמות ועל אמצעי־התקשורת ועיתונאים שהכיר מקרוב במשך שנות עבודתו, הן בשגרירות ישראל בוושינגטון והן בלישכת ראש־הממשלה הם בבחינת נכס.

פתיר החל את דרכו כדן פחטר, כתב ספורט ב„דבר". מי זוכר היום שפעם הוא היה עיתונאי.

תקצר היריעה מלהביא את כל הדברים שסיפר פתיר בראיון – על סאדאת, בגין, מובארק, קארטר, מונדייל ואחרים. בכאב־לב נאלצתי לחתוך דברים רבים וגם כך הראיון יהיה ארוך למדי.

רק סיפור קצר על וולטר מונדייל המועמד לנשיאות ארצות־הברית. מונדייל, כך סיפר לי פתיר, מרגיש כי משה דיין, בזכרונותיו, עשה לו עוול. המיפלגה הרפובליקנית קונה כעת במאות את סיפרו של דיין על קמפ־דיוויד, מצלמת את הקטע על מונדייל ועומדת להפיץ אותו קצת לפני מועד הבחירות. מונדייל מוצג שם כנוקשה וכאנטי־ישראלי. הרפובליקנים מקווים להשפיע כך על הקול היהודי. למעשה, סיפר מונדייל לדן פתיר, כי בפגישה עם דיין, שבה הציג את עמדת ארצות־הברית, נכח גם קארטר, אלא שהוא התבקש על־ידי קארטר להציג את עמדתו במקומו וכך התרשם דיין כאילו מונדייל עצמו הוא אדם נוקשה. מונדייל התחנן לפני פתיר, שיוציא את סיפרו על תהליך השלום

(המשך מעמוד 49)

עוד לפני הבחירות בארצות־הברית.

זהו רק סיפור קטן על היחסים שהצליח פתיר לרקום במשך השנים עם ראשי הממשל האמריקאי. כעת הוא עסוק במחקר ובאיסוף חומר על תהליך השלום, כדי להוציאו בספר.

את המחקר ממן המכון ללימודים אסטרטגיים שליד אוניברסיטת ג'ורג'טאון, והוא יעסוק בזיקת הגומלין שבין שלוש המדינות שהיו מעורבות בתהליך השלום. כיצד פעלו בגין, סאדאת וקארטר ומה השפיע על החלטתם. מכיוון שהמיסמכים בנושא זה עדיין חסויים, מסתובב דן בשלוש הארצות וגובה עדויות מפי האנשים שהיו מעורבים בכתיבת המיסמכים.

יש לו מכשיר־הקלטה זעיר ואיתו הוא הולך ממקום למקום. אחרי שבנה שלוש פירמידות המורכבות מסאדאת, בגין, קארטר, יועציהם, עוזריהם מעבדי דעת־הקהל וקרובי־המישפחה שלהם. אחרי שוחח פתיר עם סאדאת וזה הלך לעולמו, שוחח שעתיים עם אלמנתו ג'יהאן סאדאת ועם סאעד מרעי, שבנו היה נשוי לבתו של סאדאת. ושהיה מקורב אליו מאוד. אחרי שדיין הלך לעולמו שוחח פתיר עם אלמנתו רחל ועם יועציו, אלי רובינשטיין ונפתלי לביא.

הוא שוחח עם מעבדי דעת־קהל כמו וולטר קרונקייט, עם ברברה וולטרס וכמובן עם ג'ון צ'נסלור. כולם, ללא יוצא מן הכלל, שיתפו איתו פעולה. כולם רוצים להיות חלק מההיסטוריה. ההכרות האישית עמדה כמובן לצידו, הוא אפילו לא שלח מיכתבים רישמיים כשרצה לפגוש בראשי המדינות, הספיק לו טלפון. כך נסע לראות את צ'או־צ'יסקו ברומניה, כך פגש בוינה בקרייסקי, כך נפגש בלונדון עם קאלאהן. שתרם את חלקו לתהליך כיושב־ראש מועצת־השרים של השוק המשותף, כשמנע את השוק מלהתערב בתהליך השלום.

הוא הגיע למקורות ערביים לאו דווקא מצריים, שאותם אינו רוצה בשלב זה לחשוף, כדי שלא יישרפו. הוא ראיין עד עכשיו 168 איש ויש עוד 12 שעליו לראיין כדי לסגור את מעגל 180 המרואיינים שקבע לעצמו מראש. יש בידיו עשרות סירטי הקלטה ו־15 כרכים של עדויות, שגבה.

יש להניח שסיפורו של דן פתיר יזכה להתהודה בינלאומית. ובינתיים נשאלת השאלה מה יעשה האיש שאחרי המהפך ב־1977 הלך לעבוד עם בגין, אם וכאשר יעלה המערך לשילטון. האם יזכרו לו שם את חסד נעוריו, או שמא לא ידעו לסלוח לו על שהלך לרעות בשדות זרים.

דומה שמכל השאלות ששאלתי את דן, השאלה האחת, המאוד לא נוחה עבורו, היתה מה יעשה כשיסיים את כתיבת סיפורו. דן פתיר, ככל הנראה, אינו יודע בעצמו את התשובה, הוא אינו יודע אם יובן הצעד עשוה כשהחליט להישאר עם בגין ולהיות שותף לעשיית היסטוריה, או שמא לא ייסלח לו הדבר, ואז יחזור אל מיקצועו הראשון, אל העיתונות.

■ ■ ■

● אתה עסוק כעת במחקר ובאיסוף חומר לספר על תהליך השלום בין מצריים וישראל, עד כה ראיינת 168 אנשים, שהיו קשורים בתהליך. האם היה מישהו בצד הישראלי, המצרי או האמריקאי, שסירב להתראיין.

רק אחד. איבראהים חסן כאמל, מי שהיה שר־החוץ המצרי והתפטר בקמפ־דיוויד. אני זוכר את היום שסאדאת בא ואמר: התפטר לי שר־החוץ. מכל מקום, אני לא חושב שזו אבידה גדולה, כי למעשה הוא לא היה אישיות חשובה בתהליך השלום.

● מה היה הנימוק שנתן לסירובו?

לי הוא אמר שהוא לא רוצה לעסוק יותר בקמפ־דיוויד, שכל העניין הוא טראומה בשבילו. אנשים בכירים במצריים, ששוחחתי איתם, אמרו לי: עזוב אותו היתה לו התמוטטות־עצבים.

● איזה בכירים?

בכירים מאוד, ואני לא רוצה להגיד שמות. אני רק יכול לספר, כי אנשים מקורבים מאוד למובארק המליצו לו להתראיין, והוא לא רצה. העניין הוא רק, שגיליתי שהוא לא איש ישר. לי הוא סיפר שקמפ־דיוויד היא טראומה בשבילו, לכן לא רוצה לדבר על זה. וכעבור כמה ימים נודע לי, כי מכר את זיכרונותיו על קמפ־דיוויד לשרק אל־אאוסט, עיתון סעודי, בכסף סעודי טוב.

● עוד נחזור למחקרך, ובינתיים אותו. עברתי משבר קשה מאוד. אהבתי מאוד את הכפר, עד היום אני מתגעגע לכפר.

● מה עשית במילחמת העצמאות?

הייתי בשמינית המקוצרת של 1948. למדנו רק שלושה חודשים. לא הספקתי להילחם. זה כבר היה סוף המילחמה. מכל מקום, 17 שנותי בכפר היו השנים היפות ביותר בחיי. זה לא ייאמן. כשאני מספר את כל זה, אני נשמע נורא זקן.

„קיסינג'ר רצה לאכול אותי. הוא השתולל ואמר לעיתונאיו שאו שאני אחפטר, או שרבין יפטר אותי"

אחרי המילחמה הייתי במחזור הראשון של הסטודנטים בירושלים. היינו 3000 סטודנטים. היתה אווירה יוצאת מן הכלל, אבל הלימודים היו מפוצלים בין טרה סנטה והבניינים האחרים. למדתי מדע־המדינה והיסטוריה. היינו הדור של אחרי מילחמת השיחרור, ואני לא אזכיר שמות, כדי שלא אפגע באלה ששכחתי להזכיר אותם. אבל מספיק שאזכיר אנשים הנמצאים בימים אלו בחדשות, כמו גבי בך, חיים גורי, משה דור, ניסים ברוך, מנכ"ל האוצר. אני זוכר פה ושם שמות.

■ ■ ■

● איך הגעת לעיתונות?

היה בי תמיד חיידק ספורט, לצורך הנאה. יום אחד מצאתי את עצמי כתב ספורט. אני לא מתבייש בזה ולא אומר את זה חלילה בנימה של התנצלות. אני לא צריך להגיד שכמה מגדולי העיתונאים בעולם התחילו ככתבי־ספורט, כך למשל סקוטי רסטון, או הנשיא בנש מצ'כ־סלובקיה. אהבתי ועשיתי את זה במקביל ללימודי באוניברסיטה. למען האמת, זה קיים אותי יפה מאוד, וגם התחלתי לראות את העולם דרך כתבות הספורט.

ביום בהיר אחד, בשיא כתבות הספורט, נסעתי לסקר את שיא־השיאים, אליפות־העולם בכדור־רגל בשווייץ. השנה היתה 1954. אני זוכר את ההפתעה הגדולה, כשגרמניה המערבית ניצחה את הונגריה הגדולה, ואז אמרתי לעצמי — הגעת לשיא המצוי בספורט. עכשיו מספיק. ומעניין איך שהרולטות משחקות בחיים. עוד לא הודעתי לעיתון דבר, נסעתי לפאריס ושם הופיע תיאטרון הבימה באולם שרה ברנרד. באתי לראות, איך אומרים, עולם אחר. ואז במיקרה, המחזאי שכתב את בן כושים, ריצ'ארד דה רייט, ישב לידי. מצאתי את עצמי מתרגם לו סימולטנית את המחזה. אמרתי לעצמי, מה אתה עושה בספורט?

ושוב, במקרה, אמרתי — אני בפאריס, צריך להגיע לפייר מנדס פראנס. תוך כמה ימים, דרך אשתו המנוחה שהיתה מאוד מעורה בחיי התרבות והאמנות, הגעתי לביתם. היתה שיחה קצרה, מישפט שניים. אבל היה לי, במושג סטריאוטיפי, סקופ עיתונאי צעיר. ואני זוכר את התמונה שלי עם מנדס פראנס, מרוחה על שלושה טורים בדבר.

חזרתי ארצה, אמרתי לעורך שאני רוצה לעזוב את הספורט. אמרו לי — תמצא מחליף. נתתי את הג'ב לארל'ה להב, שעושה את זה עד היום. סיקרתי נושאים כללים, ובשנת 1956 לבי־בי־סי היתה שעה עברית, והוא איפש קריין, מגיש ועורך. הגשתי מועמדות וקיבלתי את העבודה. זה היה שנה אחרי שנישאתי ליעל.

יצאנו ללונדון, שם נולדה בתנו הראשונה שי־לי, שהפכה אותנו לפני חצי שנה לסבא וסבתא. היינו שלוש שנים בבי־בי־סי, שהוא בית־ספר יוצא מן הכלל. אני זוכר שהייתי בא אל ריצ'ארד קרוסמן, שהיה לימים שר בממשלת הלייבור של וילסון. היה לו טור קבוע בעיתון. הייתי בא, לוקח ממנו את הטור, מתרגם ומשרד. תארי לעצמך, עיתונאי צעיר פוגש אדם כמו קרוסמן, זה בית־ספר. אחרי שלוש שנים הציע לי דבר להיות כתב העיתון בלונדון. נשארתי עוד שנתיים וב־1967 חזרתי ארצה. הייתי כתב צבאי ואחר־כך כתב מדיני.

● איך הגעת אל הממסד הממ־שלתי?

במרס 1964 נסעתי עם גולדה, שהיתה שרת־החוץ לביקור בארצות השוק המשותף. בחזרה, במטוס, היא קראה לי והציעה לי להרים כוסית. שאלתי לכבוד מה, והיא ענתה — לכבוד זה שאתה יוצא לוושינגטון כנספח עיתונות והסברה. היססתי מאוד. עברתי עבודה עיתונאית מספקת, והיא רצתה שאצא תוך שלושה חודשים. בהמשך השיחות איתה אמרה — צא לשנת שבתון, מה יש לך להפסיד. התניתי את זה בחוזה משולש בין דבר, ביני ובין מישרד־החוץ, כשבחוזה יש סעיף שכל צד יכול להפר את החוזה תוך 30 יום, וכי זכויותי כדבר יישמרו.

● זה מקובל?

לא, אבל אלה היו התנאים. אני מציין את זה, כי קרה לי כמה פעמים בחיים, שמצאתי את עצמי עוזב את העיתונות לטובת תפקיד ממלכתי.

במשך חמש וחצי שנים הייתי יועץ לענייני הסברה. אחר־כך גם יועץ לענייני הסברה ותיקשורת למשלחת שלנו באו"ם. אשתי היתה בהריון עם הבת השניה, גילי, ואני הייתי על הקו ניו־יורק וושינגטון פעמיים בשבוע.

● ואז באה מילחמת ששת־הימים וביועץ לענייני תיקשורת בשגרירות ישראל בוושינגטון, ראו אותך הרבה פעמים בטלוויזיה.

הצטערתי שלא הייתי אז בארץ, אבל לא הצטערתי על מה שעשיתי שם. הוטל עלי לנהל את כל נושא ההסברה והעיתונות בארצות־הברית וזה היה אדיר, ואין דבר מצליח כהצלחה, וזה מאוד נוח למכור סיפור־הצלחה. הייתי צעיר, וכל השמות הגדולים של העיתונות האמריקאית יושבים על המדרגות של השגרירות, ומחכים למוצא פי. אני הייתי זה שהם פנו אליו, וכך יצרתי קשרים יוצאים מן הכלל. ואז, כשרבין מונה כשגריר, הוא ביקש ממני שאשאר שם עוד שנה ועוד שנה. עברנו בשיתוף פעולה מלא.

● זה נכון שאתה ורבין הייתם מיודדים מאוד ושגם המישפחות היו מיודדות ביניהן?

כן, זה נכון. זה היה נוח. מהצד המיקצועי יצרתי מערכת קשרים טובה מאוד, פרושה לאורך ולרוחב, כך שעשיתי לו קל את הכניסה לתפקיד.

● זה נכון שאחרי שהלכת לעבוד עם בגין, הידידות ביניכם הפכה ליחסים קרים מאוד?

בהחלט לא. אנחנו עדיין בידידות. לא נפגשים כל יום, אבל מדי פעם, כשצריכים זה את זה. הוא התראיין אצלי לצורך המחקר. בהחלט לא נכון שיש בינינו יחסים קרים.

● אחרי שסיימת את תפקידך חזרת לעיתונות?

כן. חזרתי להיות כתב לענייני מיפלגות בדבר. במילחמת יום־הכיפורים מצאתי את עצמי נותן פרשנות מדינית באולפן המשותף של גלי־צה"ל וקול ישראל, ביחד עם רם עברון.

אני זוכר שבסוף 1973 היתה ועדה של שרי־חוץ בז'נבה, בהשתתפות גרומיקו, קיסינג'ר, פאהמי ואבן. זה היה מיפגש ראשון עם ערבים אחרי המילחמה.

שגריר מצריים דהיום, באוטאווה, תחסין בשיר, היה אז דוברו של סאדאת. אני זוכר שדחפתי לו מיקרופון של גלי־צה"ל והוא ענה לשאלות. אני חושב שזו היתה הפעם הראשונה שפקיד רישמי מצרי התראיין לרדיו ישראלי. אחר־כך נפגשנו בוושינגטון, והיום אנחנו ידידים טובים. לא מזמן ישבתי אצלו באוטאווה, ונזכרנו באפיזודה ההיא. הוא סיפר לי כי התראיין במודע ובמתכוון.

■ ■ ■

● כיצד הגעת לתפקידך ביועץ לענייני תיקשורת של ראש־הממשלה יצחק רבין?

הייתי במסע הרצאות באטלנטה. הכרתי אז את אנדי יאנג, ואז יעל מצלצלת לי — תבוא מייד,

„קארטר הביא איתו פסיכיאטר, שיכתוב פרופילים על בגין וסאדאת. הפסיכיאטר התחזה כרופאו האישי של ואנס, כדי לעקוב מקרוב אחרי בגין"

ניכסון מגיע ארצה. הייתי אז יו"ר האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, והייתי צריך לייצג את העיתונאים בארוחת־ערב עם ניכסון. אני זוכר שיעל חיכתה לי עם חליפה בשדה־התעופה, ומשם עפתי לארוחה. למחרת קיבלתי טלפון מרבין, שביקש שאהיה יועצו לענייני תיקשורת. היססתי. מבחינה עיתונאית הייתי שבע־רצון מעבודתי, הייתי יו"ר איגוד העיתונאים, ניתקתי את עצמי פעם אחת בשיא הקאריירה העיתונאית.

פתיר במסיבה בוושינגטון* .קיסינג'ר אחד בדורו?

בוא נתחיל מהתחלה. היכן נולדת?

במקום ששמו תל־מונד, עוד לפני שהיו שם מישטרה ובית־סוהר, ועוד לפני שהיתה שם הווילה של לורד זיו. יש לי הרבה נוסטלגיה למקום הזה.

● יש לך שם עדיין מישפחה?

מישפחה כבר לא, אבל פרדס שאבי המנוח נטע במו ידיו. הייתי הבן העברי הראשון שנולד בתל־מונד, שאבי נמנה על מקימיו. אספר לך סיפור: חשם שלי, דן, כמעט שלא ניתן לי. אדמות תל־מונד נרכשו על־ידי לורד מלצ'ט, שלפני שנעשה לורד, היה שמו אלפרד מונד. מובן, שכאשר נולדתי, היה אירוע גדול והלורד מלצ'ט ואשתו באו לטקס ברית־המילה והאנגלים הטובים הציעו להורי לקרוא לי בשם, אחרי ראש השושלת של האצולה הבריטית, אלפרד. הורי כמובן לא הסכימו, וקראו לי דן. האנגלים הטובים שלחו מאנגליה מתנה, כלב אנגלי גזעי, שגדל יחד איתי ושמר עלי עד גיל 7.

תל־מונד היתה אז איזור כפרי מעורב. הייתי רוכב על הסוס של אבא לכפרים הערביים, שהיינו איתם בשכנות טובה. היו לנו מכרים ערבים בטירה ובקלאנסווה, והכלב תמיד היה איתי. הוא היה שומר עלי מכל מישמר, וכל מי שהיה נכנס הביתה — הדוור או החלבן — היה מתנפל עליו. שמו היה ויסקי, הוא היה כלב נפלא. אבל היו תלונות על דבקותו במטרה וממשלת פלסטינה, ששלטה אז בארץ, שלחה קצין בריטי שהרעיל

* מימין: הנרי קיסינג'ר, פתיר, סיירוס ואנס וזביגנייב ברז'ינסקי.

סתיר בעימות שמיר–פרס
.עימות משעמם ולא עשוי נכון!

לא ידעתי אם אני רוצה לעשות את זה שוב.

חוץ מזה, אני לא נאמן עיוור. כשאני עושה עבודה, אני אוהב להיות שלם איתה, ולא הייתי בטוח. המשא־ומתן נמשך די הרבה חודשים, ועדיין לא הייתי בטוח.

● מה הביא אותך להגיד כן לרבין?

רבין צילצל ואמר לי — קיסינג'ר מגיע לדילוגים. היה רצוי שתיכנס לתפקיד לפני שיגיע. רבין הכיר את קיסינג'ר היטב. יש מעטים המכירים כך את הנרי. הוא הכיר את חסרונותיו

„קארטר אהב את סאדאת, שידע איך לשחק איתו. הוא אמר לו ,יס, ג'ימי! אבל היה גאון, פרפורמר יוצא מהכלל, וידע מה הוא עושה, בעורמה ובחן בלחי־דגילים"

ומעלותיו ואת דרך עבודתו. הוא ידע שאחת מעוצמותיו של קיסינג'ר, היא הדרך שבה הוא מפעיל את העיתונות. את זוכרת את ההדלפות בנוסח „פקיד בכיר במטוסו של קיסינג'ר" הוא היה אשף בדברים האלה, וזה מה ששיכנע אותי — קיסינג'ר. היה לי איתו אינסטינקט אדיר.

● עם קיסינג'ר?

כן. הוא היה מתאם נחיתה בירושלים, כך שלעיתונאים האמריקאים לא יהיה די זמן לצלוב את התידרוך שנתן להם במטוס עם החומר הישראלי. הוא היה נותן להם תידרוך אמריקאי מגמתי, והם ידעו את זה, אבל מחוסר זמן נאלצו להעביר את החומר שלו. עד היום לא אשכח את מה שהיה לי איתו.

נכנסתי לתפקיד, ובאחד הדילוגים הראשונים, היה יום שישי, קיסינג'ר הגיע מאסואן, שם פגש את סאדאת. ולי יש ידידים רבים בין העיתונאים האמריקאים עוד מזמן שירותי בוושינגטון. הם לא באו חלילה להלשין, אבל ביקשו את תגובתי על דברי קיסינג'ר. וכך נודע לי מה קיסינג'ר מבשל. הוא ידע שאין לו ביד שום דבר, אבל רצה ליצור מומנטום ולחץ, אז התידרוך שמסר לעיתונאים היה שעם סאדאת אין בעיות, ר־80 אחוז הענייין סגור. הוא יישאר לסוף־השבוע, ביום ראשון יש ישיבת־ממשלה, והוא 'מצפה לכן ישראלי. כך בנה לחץ על ישראל. איזה חכם הוא היה. הוא היה אדיר מהבחינה הזו.

באתי לשלושת הגדולים — רבין, אלון ופרס — ודיווחתי. אמרתי להם שלדעתי, הדרך היחידה להילחם בקיסינג'ר, היא בנשק שלו. ידעתי שקיסינג'ר מתדרך את עיתונאי בחמש וחצי אחר הצהריים בסוויטה שלו בקינג־דיוויד. קיבלתי אישור, וזימנתי את העיתונאים הישר־אלים והאמריקאים לתידרוך בארבע וחצי. היתה התרגשות גדולה ומסרתי, כי מה שקיסינג'ר הביא מסאדאת לא מספק את הצד הישראלי. ביקשתי שייחסו את דברי למקור ישראלי בכיר. לא עבר רבע שעה, ומחפשים אותי ברמקול. רבין על הקו. מה עשית — הוא שואל אותי. מה שסיכמנו — אני עונה לו. „קיסינג'ר רוצה לאכול אותך חי. הוא יצא מכליו ואומר שהרסת לו את כל התהליך," הוא אומר. עניתי לרבין: „יצחק, עשיתי כמו שסיכמנו. אתה רוצה, אקריא לך את התדריך." רבין ענה לי: „אם כך, תמשיך."

● רבין לא זכר את מה שסיכמתם?

זכר מאוד. רק רצה לוודא שמא סטיתי, או אולי נגררתי. כי קיסינג'ר השתולל. הוא אמר לעיתונאיו שעוד מעט תצא הודעה שהדובר הישראלי או שיתפטר או שיפוטר. פגשתי חברים במסדרון והם אמרו לי נו, פוטרת כבר? אמרתי — לא יודע מי פוטר, אבל נדבר בשבוע הבא. ביום שישי בערב היתה ארוחה לא רישמית אצל רבין. בדרך־כלל קיסינג'ר מאחר. יצר ההתבלטות אצלו חזק מאוד. הלכנו, יעל ואני. הוא היה שם, ניגש אלי, איים עלי באצבע, ואמר: „אתה יודע מה עשית, הרסת הכל." הוא היה מחומם. ציפה שרבין יוציא הודעת פיטורין, וזו לא יצאה. היינו מוקפים בכמה שרים. אמרתי הוא מתנפל עלי, כך שמה יש לי להפסיד, ממילא יש לי חוזה עם דבר, ואמרתי לו בשקט: „אדוני המזכיר, לי, הקטן, נאמר, כי מה שעשיתי היום הוא אחד המעשים הטובים שעשיתי בחיי."

● ומה ענה קיסינג'ר?

הוא רצה לענות, אבל רבין שעמד לידי, הקדים אותו ואמר: „אכן." ברגע ששמע את הגיבוי של רבין הוא לא ענה, הסתובב והלך.

מאז יש ביננו ידידות בלתי־רגילה. לפני שנה פגשתי אותו בניו־יורק בקונצרט משותף של הפילהרמונית הישראלית והניו־יורקית. אני עומד עם מאכס פרנקל מניו־יורק טיימס, פיתאום בא מישהו ולוטף לי על הכתף. החבר הנרי. איזה איש, מהמר פוליטי המסוגל להתמודד עם כמה בעיות. אחד בדורו.

■ ■ ■

● ב־1977, עם המהפך, התבקשת על־ידי בגין להישאר במישרד ראש־הממשלה מטעם הליכוד?

התבקשתי על־ידי רבין לא להשאיר אדמה חרוכה. הוא ביקש ממני להעביר תפקיד לפי הצורך. לא תכננתי לעבוד עבור בגין. זו היתה מציאות של התפתחויות. אמרתי לבגין שאני מוכן להישאר, עד שיימצא לי מחליף. התבקשתי על ידו לצאת עם פרוייקה פורן לארצות־הברית ולהכין את ביקורו הראשון בוושינגטון.

● המהפך היה הלם לאנשים רבים, שאינם אנשי ליכוד. האם אתה לא סבלת מההלם ומהתדהמה. היית מחוסן מפני זה?

בהחלט לא הייתי מחוסן. המהפך השפיע עלי, כמו שהשפיע על האחרים. עשיתי תפקיד. לא הייתי שכיר־חרב. אף פעם לא הייתי ואף פעם לא אהיה. לא הלכתי אחרי התפקיד כעיוור. זהו תפקיד שיצרתי. הוא לא היה קיים קודם. רבין ביקש שאעביר תפקיד. החלטתי להישאר, עד שיימצא מחליף. כראי גם לזכור, שלא ידעו עד אז איך מעבירים שילטון. הוסכם ביני ובין בגין, שעבודתי זמנית, ושלא תהיה לי מעורבות פוליטית. הוסכם שאסע להכין את הביקור בארצות־הברית. אחרי שחזרתי, לא מצאו עדיין מחליף, ואז באה נסיעת בגין לרומניה. לא ידעתי מה יצא מזה, אבל ידעתי שזה ביקור חשוב. כשחזרנו מהביקור אצל צ'אוצ'סקו, הגשתי התפטרות והלכתי למכרז על תפקיד ראש חטיבת החדשות ברדיו, וזכיתי. אמרתי לבגין — ב־1 בדצמבר אני פורש. אבל אז בא סאדאת, ששינה לי את כל התוכניות. ב־15 בנובמבר אירגנתי את הראיון של בגין עם קרונקרייט, ואז סאדאת נתן תאריך לבואו לירושלים. נסעתי לסדר ביקור של בגין אצל קאלאהן, ישבתי בראונינג סטריט 10, ואז קיבלתי טלפון מקדישאי — קח מטוס ראשון, חזור הביתה. סאדאת מגיע בעוד יומיים. ואז הכדור התגלגל. אחרי ביקור סאדאת חשתי שזה מישחק חדש מבחינת הממדים ההיסטוריים. קיבלתי פניה מחודשת מבגין לשקול את ההתפטרות שלי, ואמרתי לעצמי — רשות־השידור זה טוב ויפה, אבל בחטיבת החדשות נעבוד כמו חמורים, ופה בלישכת ראש־הממשלה תיעשה היסטוריה, ולהחמיץ את זה, זה למעלה מביניתי. אני נשאר.

● התייעצת עם מישהו?

עם אשתי.

● ועם רבין?

חוץ ממנה, עם אף אחד.

● ביצד הגיבו החברים ממיפלגת העבודה על החלטתך לעבוד עבור בגין?

היו חברים טובים, ששללו את החלטתי, והיו חברים אחרים שהבינו אותי, ואמרו שבמקומי היו עושים אותו דבר. לא שאני חושב שאני יודע הכל, אבל אדם עובד לפי תחושות. העמדתי תנאי, שאני לא עוסק בנושאים פוליטיים פנימיים, רק ממלכתיים.

● ביצד זה מתאפשר?

אפשר. עוסקים בתהליך השלום ולא עוסקים בנושא ממשלה ופנים.

● ביצד קיבלו אותך אנשי הליכוד?

לא ניסיתי למצוא חן בעיני איש מהם. אני מתאר לי שחלק מאנשי הליכוד הסתכלו בעין לא טובה עלי ועל שני האחרים שנותרו מתקופת רבין, אבל אף פעם לא אמרו לי שום דבר בפנים. אני מתאר לעצמי, שהיו כאלה שחשבו שאני תופס את מקומם.

■ ■ ■

● מה היחס שלך לבגין, אתה אוהב אותו?

אני אדם ששופט אנשים לפי תכונותיהם. יכול להיות לי עם אדם ויכוח עקרוני קוטבי בנושא אידיאולוגי, ויכול להיות לי יחס בהחלט חיובי כלפיו, כשאני רואה את התנהגותו ודרך חייו. היו לי ולבגין הרבה מאוד ויכוחים אידיאולוגיים, אבל הערכתי אצלו את היחס האישי, את שיתוף־הפעולה בעבודה, ואת הגיבוי שנתן לי.

● זה לא צריך להיות כך?

זה צריך להיות כך. אצל בגין זה היה כך. לימים, אנשי ממשל הליכוד ראו בנו „הזרים" ציונר להעביר דברים לבגין. בגין בהחלט שמע לנו. אני יכול להגיד את זה גם בשם פרויקה. היה לנו קל מאוד להגיע לבגין ולהשמיע לו דברים בלי עטיפה. הוא תמיד נתן לנו גיבוי מלא.

פרוייקה ואני הקדמנו שבוע לקמפ־דיוויד. המגמה של הבית הלבן היתה לבודד את תהליך השלום, ולכן קיימו אותו בקמפ־דיוויד, שם אין בא ואין יוצא. הם לא רצו שלמישלחות יהיו דוברים, אלא שהדובר היחידי יהיה אמריקאי. קיבלתי הנחיה ברורה מבגין, שאסור לנו להשמיט את כלי המישחק מידינו. הצגתי את העמדה בבית הלבן למחרת קיבלתי שפריץ בניו־יורק טיימס. עד היום אני שומר על הידיעה ש„דן פתיר מנסה להכשיל את קמפ־דיוויד". האמריקאים התעקשו על כך שהדובר יהיה אמריקאי. העברתי לבגין דיווח שהאמריקאים לא רוצים דוברים. הוא אמר לי: „הם לא יכתיבו לנו" והעביר לשימחה דיניץ רשימה של שמות המשתתפים במישלחת הישר־אלית לקמפ־דיוויד, ועמד על כך ששמי יופיע ברשימה. לכן אני מעריך בהחלט את היחס האישי והיחס של בגין לעבודה, ואם היו חילוקי־דיעות בינינו, הם היו בנושאי מהות ואידיאולוגיה.

„גולדה קראה לי ואמרה: בוא נרים כוסית. שאלתי לכבוד מה, והיא אמרה לכבוד זה שאתה יוצא לוושינגטון"

● רוזלין קארטר כותבת בזכרו־נותיה כי לעליזה בגין היתה השפעה עצומה על בעלה במהלך קמפ־דיוויד?

קרובים ודאי היו. לי לא נראה, מתוך ההכרות שלי איתה, שהיא התערבה או השפיעה בנושאים מדיניים. מובן שאנשים הקרובים זה לזו מתחל־קים ברשמים, אבל שהיא ניסתה להשפיע עליו, אני כמעט בטוח שלא. ובכלל, מניין לרוזלין קארטר? אומרים שהיא ישבה בישיבות קבינט, עד שאמרו לקארטר שיפסיק עם זה. הגברת קארטר, עם כל הכבוד הראוי, מאיפה היא יודעת שהגברת בגין השפיעה. מה היא סיפרה לה. אני חושב שזו היתה כתיבה של זכרונות מתוך השלכה עצמית.

● זה נכון שבגין נהג להתייעץ עם בנו, בטלפון, בזמן קמפ־דיוויד?

בלי ספק היו להם כמה שיחות טלפון. בני סיים אז את עבודת הדוקטורט שלו באוניברסיטת דנבר. בגין היה משוחח איתו טלפונית ומתחלק איתו ברשמים, אנשי הביטחון שלנו היו קופצים ואומרים לבגין שהקו פתוח. הוא היה עושה להם סימן שיירגעו. אני משוכנע שהוא היה מורע לכך, ושתוך כדי השיחות עם בני, העביר מסרים לאמריקאים. מצאתי לכך תימוכין תוך כדי עריכת המחקר שלי.

● האם במשך השנים שעבדת עם בגין, נראו סימנים למה שקורה איתו היום?

לא הבחנתי בזה. לכל אדם יש מצבי־רוח, אפס אנד דאונס. אבל הסתגרות כזו? נדמה לי, שאני האדם האחרון שפגש בו במישרדו. זה היה בערב ראש־השנה אשתקד. אספתי עדויות למחקר ובאתי למישרד להגיד לו חג שמח. שוחחנו בנושא שלי.

● הוא נראה לך מוזר?

אני לא רופא. הוא היה במצב סביר. ניהלנו שיחה קולחת. כבימים רגילים לא יצאתי ואמרתי — משהו קרה לבגין. הוא אומנם רזה, אבל מכאן להסיק שבערב החג ילך הביתה ואחר־כך לא ישוב עוד ללישכה, את זה לא יכולתי להעלות על הדעת.

■ ■ ■

● ביצד התרשמת מג'ימי קארטר?

(המשך בעמוד 58)

דן ויעל פתיר
.אני מתייעץ רק עם האשה!

נמר של עיר

„לא ייאמן כי יסופר" נוסח פורסיית ★ חג־ספרותי מפוברק ★ היום הראשון של אבו־ג'ילדה בכלא ירושלים

קריאת־קיץ

אין חזרה

פרדריק פורסיית נחשב בשנים האחרונות כאחד מסופרי העילית בעולם הנושא המתח. ספריו, תיק אודסה, נשיא על הכוונת וכלבי המילחמה, נמכרו במיליוני עותקים ותורגמו ללשונות רבות.

בימים אלה ראה אור, בתרגום לעברית, סיפרו אין חזרה*, קובץ של סיפורי־מתח קצרים, כולם מאופיינים בסיומות מדהימות.

סיפוריו הקצרים של פורסיית מוכיחים במידה רבה את סיפוריו הקצרים של הסופר **רואלד דאל**, שהוקרנו בארץ, בטלוויזיה, בסידרה לא ייאמן כי יסופר ופורסמו בעברית, בספר, תחת הכותרת סיפורי הפתעה**.

בסיפרו של פורסיית עשרה סיפורים. סיפור

מחבר־מותחנים פורסיית
אין נחשים באירלנד

הכותרת אין חזרה מביא את סיפורו של איל־הון צעיר, החושק באשה האהובת את בעלה. הוא שולח רוצח־שכיר לרצוח את הבעל, אך אשת הנרצח מגלה אותו בשעת־מעשה והוא רוצח אותה מייד, בלא להניד עפעף.

הסיפור השני, אין נחשים באירלנד, מביא סיפור על רצח בעזרת נחש, בידי סטודנט הודי לרפואה, היוצא לעבודת־כפיים בחופשתו. הקיסר מביא נתח מעולמו של פקיד בנק, הנרמס בידי אשתו, ששיט לילי במיימי מדגאסקר מביאו לניתוק ממנה.

יש ימים... הוא ספיח סיפרותי למרד האירי, סיפור שעניינו הברחת כלי־נשק לאירלנד, ושחבל לקלקל לקורא את סיומו המפתיע. הסיפור סחטנות הוא סיפורו של גבר, שאשתו מעודה לא הירוותה אותו מדוויה, והוא מתפתה לפרוצה המתגלה כחלק מחבורת סחטנים. האיש, שמתברר, כי בימי מילחמת־העולם, היה סמל חבלה, דואג לרצוח אותה, באמצעות מיטען מאולתר.

הסיפור חומר ראיות הופך את המישטרה לקריקטורה של עצמו. בין קירות בניין שנהרס, נמצאת גוויה של אשה. בעל הדירה הופך חשוד מיידי ברציחת אשתו שנעלמה לפני שנים. בסיפור זה, שבו מלגלג פורסיית על חוקרי המישטרה, המגבשים דיעה בדבר זהותו של רוצח, עושים כל שביכולתם על־מנת שעדותו תהלום את דעתם. גם לסיפור זה יש סוף מפתיע.

מקור

אב"א אחימאיר

באחרונה ראה־אור בסיפרייה תרמיל, שבעריכת המשורר **ישראל הר** סיפרו של ראשון מנהיגי הימין־הישראלי, **אב"א אחימאיר**, תחת הכותרת רפורטז'ה של בחור ,ישיבה", סיפרון שהוא בבחינת יצירת סיפרות בעלת ערך יוצאת־דופן.

אב"א אחימאיר, מייסד ברית הביריונים ואחד הנאשמים העיקריים במישפט רצח־ארלוזורוב, מתגלה בספר זה כמחבר בעל עט רגיש ובעל איכויות ספרותיות מהמעלה הראשונה.

סיפרו של אחימאיר עוסק בימי שהותו בכלא הירושלמי, והוא בבחינת יומן, מהמעולים שראי־אור בארץ.

אחימאיר מתאר בעט רגיש פרק מעולם שלא תואר בכישרון שכזה, תוך שהוא פורש תמונה רחבה של ארץ־ישראל המנדטורית, ארץ שבה התנהלו החיים במשולש היהודי־ערבי־בריטי.

הישיבה בכותרת סיפרו של אחימאיר מתייחסת לכינוי שרווח באותה־עת לישיבה בבית־הכלא.

סיפרו של אב"א אחימאיר מעניק לקורא את מימד העומק של החיים בתוך בית־הכלא הארצישראלי, נכון לשנות ה־30, כשהוא מתאר גלריה נרחבת של נידונים למוות, גינוניהם, נוהגי בית־הכלא וכל שאר מצוקות האדם, הכלוא בין דל"ת כתלים.

אחד מגיבורי סיפורו של אחימאיר הוא הרוביין־הוד של ארץ־ישראל המנדטורית, השודד **אבו־ג'ילדה**, שאותו מתאר המחבר:

הבוקר ראיתי את אבו־ג'ילדה, השודד המפורסם מהרי שכם. כשהוא לבוש כבר ביגדי אסירים רגילים ועומד בין אסירים סתם. הנך מתחיל לדקלם, במירה שהדבר נחרט בזכרונך, את השיר של בודלר -האלבאטרוס-. עוף זה חוצה אלסי מילין על סני הים, אבל הנה הצליחו המלחים לשבות את האלבטרוס, והוא מטל עכשיו על הסיפון. מה דל מראהו, כשהוא מנסה לצעוד, ואותן הכנפיים, שהיו חוצות את תבלת השמים, מצליחות עתה בקושי רב לשמור על שיווי־המשקל.

תיאור נוסף של אבו־ג'ילדה מביא אחימאיר: **בשעת החקירה בבוקר נשמעה שירת אבו־ג'ילדה מתא ה־זינואנה שלו. שיר של שודד ערבי. כשם שיש טיפוס של שירי אהבה, כך יש מחזור של שירי שודדים. גדולתה של האופרה ברמן' בשילוב האהבה עם השוד. השירים הפיסולריים ביותר ברוסיה היו שירי השודדים. מי לא שר את השיר „סטינקה ראזין?" תוך כדי שירה שכח אבו־ג'ילדה, שהוא נמצא בשבי ושנשארו לו רק ימים ספורים. שירתו היא שירה של שודד הישוב בקריסה בצדדי חמסין על צוק סלע וצופה סני ישימון...**

מוסר אחימאיר
ספרותי, לא אידיאולוגי

אלא שבית־כלא הוא בית־כלא, ואחימאיר שב ומבהיר זאת כמעט בכל עמוד ועמוד בסיפרו. והוא כותב, במעט סארקזם: **יש לשכוח בהחלט, לבער מן המוח בברזל מלובן, את המחשבה על החיים הרחבים. עם שפע השמש, שמעבר לכתלים האלה. ג' שופמן מעיר, בקצרה כדרכו, כי בעזרת הספרים שיצאו לאור בהצנאת .שטיבל' אשר לבלות שנים בסהר. ג' שופמן לא היה בסוהר זמן רב. אילולא זאת היה יודע, שעדיין לא נכתב אותו הספר, אשר הקריאה בו תוכל להשכיח מלב האסיר את דבר שלילת־החופש.**

אב"א אחימאיר, מי ששנים מאוחר יותר, חיבר, בין ערכים רבים, את הערך דוסטויבסקי באנציקלופדיה העברית, משרטט לקראת סיום סיפרו, פרק תחת הכותרת ראסקולניקוב ב־מרכזיה", (כינוי לכלא המרכזי, בירושלים) פרק שיש בו מעט ממימד הפרשנות המקורית ל־**ראס־קולניקוב**, גיבור החטא ועונשו.

למיקרא סיפרו של אחימאיר מצטיירת תמונה מעציבה למדי, תמונה העוסקת בכישרונו הספרותי של אב"א אחימאיר, שהעדיף להקדיש את מיטב שנותיו לריבוי־הבל נוסח ברית הביריונים, במקום לעסוק ביצירה ספרותית, שהיתה מקנה לו, מן הסתם, מקום נכבד בצמרת הסיפרות העברית, מה גם, שבסגנון ספר זה, שנכתב בשנות ה־30, קיימת חיוניות שלא היתה קיימת בכתיבתם של סופרים אחרים באותה עת.

רפורטז'ה של בחור ,ישיבה" הוא תעודה וספר בעל ערכים ספרותיים, המעיד לא במעט על הרמה האינטלקטואלית הגבוהה אשר איפיינה בעבר את הימין הישראלי, שנותר כיום, כמעט בלא אישיות ראוי לשמו, לתרופה. איכויות הכתיבה של אחימאיר הופכות ספר זה למומלץ ביותר, מהבחינה הספרותית ולא אידיאולוגית.

** שודד רוסי נודע.

החוויה הישראלית

מאכס ברוד לא היה כאן

בגירסה עברית חדשה למחזה החייל האמיץ שוויק, מאת המחבר הצ'כי **יארוסלב האשק**, מביא המעבר, **עמוס קינן**, בקטע פתיחה, דו־שיח, שבמהלכו אומר **לאדיסלב**: **שלום אדון קאפקא! גמרת כבר את המישפט?** וקאפקא משיב לו: **.בן. גמרתי ומסרתי אותו למאכס־**.

בשבועות האחרונים שב ועלה ציטוט זה מנוסח עמוס קינן להחייל האמיץ שוויק שוב ושוב. הסיבה: סידרת מאמרים בעיתונות העברית לדמותו של **מאכס ברוד**, לרגל 100 שנה להולדתו.

מאכס, שקינן זילול בו בגירסתו, הוא כמובן מאכס ברוד. מעבר הגירסה הקודמת של החייל האמיץ שוויק, מי שניזון במשך שנות־דור מחבריותו עם **פרנץ קאפקא** ומי שהציל חלק מכתבי קאפקא מכיליון (בניגוד לתביעת קאפקא בצוואתו).

מוסר קאפקא
סוס ספרותי

מאכס ברוד היה איש־תרבות. בשנות ה־30 הגיע ארצה, ובמשך שנים, אף עבר בתיאטרון הבימה כחבר נוערת־הרפרטואר.

חגיגות 100 שנה להולדתו של מאכס ברוד — עם כל הכבוד לאינטלקט הלא־מבוטל שלו — בעיתונות המודפסת, הן מעל ומעבר לקומתו התרבותית־הספרותית האמיתית.

את ההילולה הזו־ורנל־סטית של חגיגות מאכס ברוד, חנך העיתונאי הישראלי־גרמני **שלום בן־חורין** ברשימה בהארץ תחת הכותרת בין פראג לתל־אביב. רשימה, שמתוכה ניתן להבין, שאם היתה אי־פעם [illegible] מה שאינו עומד. כמובן. במיבחן המציאות.

תחת הכותרת איך עצרו את האוריינט־אקספרס הביאה העיתונאית **יזאלה הר־שפי**, תיאור ממסיבת יום־ההולדת ה־100 של ברוד שנערכה בתל־אביב, בהתמקדה בעיתון ישראלי־גרמני בשם אוריינט אקספרס שראה־אור בניירות, וכשהיא מגבבת אי־דיוקים מחרידים אודות עיתון זה (אם הגברת הר־שפי, תרצה לראות גיליונות מתוך עיתון זה, וללמוד על הסיבות האמיתיות שהביאו להוצאתו לאור בניירות — אוכל להמחיש לה זאת מתוך אוסף העיתונות הפרטי שלי).

הגדילה כתוב גברת בשם **מרגריטה פזי**, ששיירטה קורים לדמותו של מאכס ברוד בעל המשמר. רשימה חסרת כל פרופורציות, שבה קבעה דיברי איוולת, כמו: ... **בעבותתי המתמדת לסייע לכישרונות צעירים בעצה ובמעשה, בניסיונותי להציג רעיונות חדשים, במיסגרת האפשרויות הקיימות בארץ, ובראשו־וראשונה בהתלהבותו הסדורת — לבני־אדם, לרעיונות ולניסויים...** כל קשר בין הגדרה זו ובין המציאות הסיפרותית של מאכס ברוד והתרבות הישראלית, חסרת כל שחר.

מאכס ברוד היה סופר בשפה הגרמנית. שכל המוניטין שבא לו כא רק בגלל דבר אחד. קירבתו לפראנץ קאפקא והצלת חלק מכתביו.

מאכס ברוד, שאומנם חיבר ספר ביוגרי בשם ראובני שר־היהודים. אבן חי בארץ־ישראל פיסית. אך המציאות שלו היתה במשך כל שנותיו בארץ. איישם בשולי התרבות הגרמנית. מבחינת התרבות הישראלית, מאכס ברוד לא חי בארץ.

*עמוס קינן – **החייל האמיץ שוויק**; קומדיה על פי יארוסלב האשק; הוצאת עמיקם; 71 עמודים (כריכה רכה).*

*• פרדריק פורסיית – **אין חזרה**; עברית: אריה חשביה; הוצאת שוקן (ש־ש־ש); 201 עמודים (כריכה רכה).*

*•• רואלד דאל – **סיפורי הפתעה**; הוצאת זמורה ביתן; 253 עמודים (כריכה קשה).*

*• אב"א אחימאיר – **רפורטז'ה של בחור ,ישיבה"**; הוצאת תרמיל; 164 עמודים (כריכה רכה).*

בואינג-
ואתם באילת!

טיסה הלוך ושוב+3 ימים במלון
מ-132 $

חדש! לרגל הביקוש בואינג ארקיע לאילת!

עכשיו תוכלו לטוס לאילת גם במטוס בואינג מרווח הממריא משדה התעופה בן־גוריון – ולאחר 30 דקות בלבד אתם בעולם אחר.
אילת קורצת לכם עם שלל מסעדות, פאבים, דיסקוטקים, חופים משגעים, תיירים מכל העולם וחוויות בלי סוף. קחו לעצמכם פסק זמן – וטוסו ארקיע לחופשה באילת.

באיזה מלון אתם בוחרים?

החבילה כוללת 2 לינות וארוחות בוקר עשירות במלון וטיסה הלוך ושוב מתל־אביב, ירושלים או חיפה*

מלון 3 כוכבים החל מ־**132 $**
אמריקנה, בקעת הירח, אלמוג ים, אדומית .

מלון 4 כוכבים החל מ־**148 $**
נפטון, מוריה, קיסר, לרום, הסלע האדום, לגונה, גלי אילת, גני שולמית, מלכת שבא, המלך שלמה.

מלון 5 כוכבים החל מ־**191 $**
אביה סונסטה.

המחיר בתוקף עד 15.9.84
* מחיפה בתוספת 16 $
אפשרות להארכת השהות במחירים מוזלים, הנחות לילדים. המחיר ליחיד בחדר זוגי וכולל מסים ומ.ע.מ.
התשלום בשקלים לפי שער הדולר היציג ביום התשלום.

פנה עוד היום לסוכן הנסיעות שלך או למשרדי "ארקיע":
תל־אביב: מרכז הזמנות, טל. 03-413222, רח' פרישמן 11 טל. 03-233285. **ירושלים:** מרכז כלל, טל. 02-225888.
חיפה: רח' העצמאות 84, טל. 04-643371, **נתניה:** כיכר העצמאות 11, טל. 053-40734. **קרית שמונה:** פסג' מלון הצפון 20, טל. 44234, 067-40245. **אריאל:** אשל השומרון, טל. 03-966841.

arkia ארקיע
קי תעופה ישראליים בע"מ

אדהין

מירי הרצוג אבדה בסיני. מה קרה לה? האם נאנסה? נחטפה? ברחה? הוברחה לארץ אחרת? מתבודדת? נישאה לבדואי ומתחבאה עימו?

מירי, שובי הביתה!

דחדר של מירי ריק. המיטה הצרה מסודרת. הספרים ניצבים בשורות על המדפים — סיפרי־לימוד בצד סיפרי־קריאה. בפינת החדר עומדת זקופה גיטרה בתוך נרתיק שחור. על שולחן־הכתיבה מונח ציור שמן גדול, דיוקן של אשה ברווית. לבושה שימלה שחורה ולראשה מיטפחת לבנה. האשה שבציור מסתכלת למתבונן ישר בעיניים. אולי היא יודעת משהו מן המיסתורין האופף את היעלמה של מירי הרצוג מזה שיבעה שבועות.

מירי, בת ה־18, גבוהה, שיער שטני ועיניים ירוקות גדולות. נסעה לבדה לסיני, לפני חודש וחצי, ומאז נעלמה.

סיפרה עליזה הרצוג, אמה המודאגת של מירי:

מירי, הבת השלישית מתוך ארבע בנות, גדלה בבית כמו כל האחרות. בשנים הראשונות לחייה התגוררנו במרכז הכפרי עשרת. כשמירי היתה בת 14, קיבל אביה התקפת־לב ונאלץ להפסיק את עבודתו בעצמאי. אז עזבנו את עשרת ועברנו לגור בגדרה הסמוכה. השינוי לא מצא חן בעיניה.

כשהיתה קטנה היתה ילדה משגעת. היה לה שיער בלונדיני ארוך וחוג עיניים ירוקות גדולות. (האם מוציאה תמונות־ילדות של מירי. חלק מן התמונות צולמו באכזיב, בכפר של אלי אביבי, אחיה של עליזה).

הכל היה בסדר עד שעברנו לגדרה. מירי לא אהבה את המקום. לכן החלטנו שתעבור ללמוד בחוות־הנוער־הציוני בירושלים. הצענו את המקום הזה משתי סיבות — קודם כל זו היתה פנימיה טובה עם בית־ספר של אמנויות וחשבנו שזה יפתח את הכישרונות שלה.

הסיבה השניה היתה אחותה הגדולה רוויטל (32). רוויטל מאוד קשורה למירי ובתקופה ההיא התגוררה בירושלים סמוך לבית־הספר, כך שידענו שתהיה למירי נפש קרובה בירושלים, שהיא לא תהיה שם לבד.

חשבנו שרוויטל תשפיע על מירי לטובה. היא למדה או תולדות־האמנות באוניברסיטה בירושלים וגם היתה מדריכה תקופה מסויימת בבית־הספר של מירי. לרוויטל יש הרבה חברים וחברות מכל העולם, היא בחורה מאוד פתוחה וחברותית.

מירי למדה בבית־הספר עד חנוכה השנה, השליש השני של השמינית. ואז קרה מיקרה ששבר אותה. מאיה זינגר, חברתה הטובה, נרצחה בצורה אכזרית בירושלים. מירי אהבה את מאיה. היא היתה בעיניה הבחורה המיסכנה עם הנפש הרגישה.

כשקרה האסון למאיה היא ברחה באימה מבית־הספר. היא נסעה לחברים בתל־אביב והם הביאו אותה הנה, כשהיא בוכה ומזועזעת.

מאז לא רצתה לחזור לבית־הספר, למרות כל השידולים שלנו ושל המורים ושל העובדת הסוציאלית. ניסינו גם לשכנע אותה לעבור לבית־ספר אחר, ללמוד מיקצוע או משהו אחר, אבל היא לא רצתה.

ואז היא התחילה להסתובב. חלק מהזמן בילתה בבית וחלק מהזמן אצל חברים. לאט לאט היא התחילה לעשות בעצמה תכשיטים ממתכת. שמחנו כשראינו שהיא קצת עובדת ומדי פעם גם מוכרת.

בתקופה הזאת, מאז שעזבה את בית־הספר היתה מאוד מדוכאת. ניסינו לעזור לה בכל מיני דרכים. ניסינו לשכנע אותה ללכת לטיפול, אבל היא סירבה.

היא היתה בריכאון כמה חודשים ואנחנו לא ידענו מה לעשות. חשבנו שלאט לאט היא תצא מזה. התכשיטים העסיקו אותה.

ואז, באפריל השנה, קרה לה אסון נוסף. בחור שוויצרי, חבר של מירי, מת מסמים וזה הכניס אותה עוד יותר לדיכאון. מאז היא היתה יותר בבית מאשר בכל מקום אחר. שוב ניסינו לעזור לה וכל המישפחה — דודים ודודות — ניסו גם הם לעזור לה, אבל היא לא התנחמה.

עד לפני חודש וחצי היא באה והודיעה שהיא נוסעת לסיני לשבועיים. זו היתה הפעם הראשונה

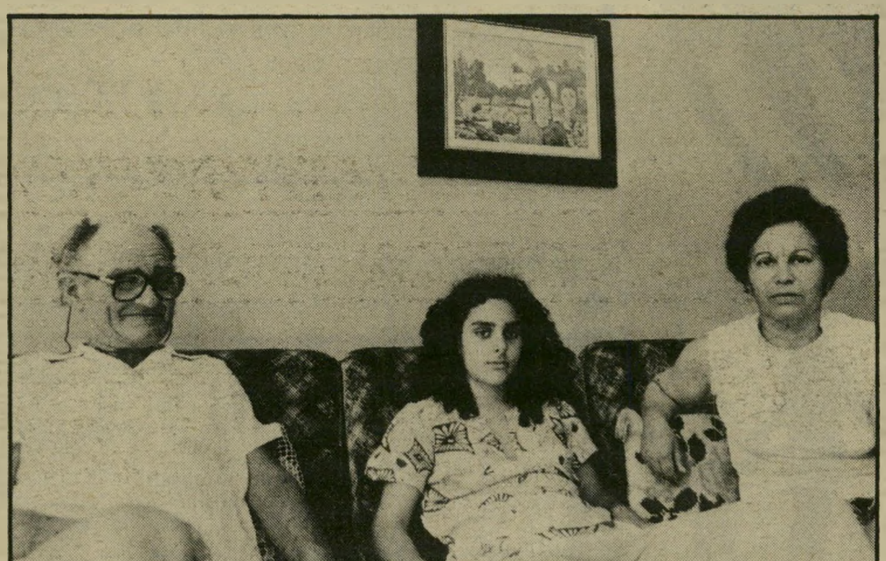

מישפחה חרדה של מירי, דגנית, אחותה הקטנה בת ה־16 ואברהם הרצוג. אביה של עליזה (מימין) אמה מירי, ממתינים בביתם שבגדרה לשובה של הבת. האם סיפרה שעברו עליה לילות ללא שינה. האב אברהם ירד לסיני לחפש את בתו. אך ללא תוצאות.

על סלע באכזיב מירי הרצוג, בתמונה מגיל 5, על חוף־הים באכזיב, בכפר של אלי אביבי. אביבי הוא דודה, אחי אמה. בילדותה נהגה מירי לבלות בחוף־הים.

ילדה תוהה מירי היתה ילדה יפהפיה בילדותה. היה לה שיער בלונדיני ארוך ועיניים ירוקות גדולות, שמהן נשקף מבט תוהה. בחודשים האחרונים לפני שנעלמה היתה בדיכאון.

והילדים. שם, מרגע שפתחה את העיניים בבוקר, היתה מאושרת. איש לא דרש ממנה כלום. רוויטל היתה מספרת כמה מירי היתה נרגעת ברגע שהיתה מגיעה למאהל הבדווים וכמה היתה מאושרת שם.

חלום חייה היה לעשות מסע סביב העולם עם תרמיל על הגב.

הפעם האחרונה שהיתה בסיני, לפני הפעם הזאת, היתה לפני שנה. היא נסעה גם אז עם רוויטל. הבדווים הכירו וכיבדו את רוויטל מאוד. תמיד קיבלו אותה יפה. הבנות שלי היו אוכלות עם הבדווים מאותה צלחת.

אין לי מושג מה קרה לה, אבל אני אופטימית. אני בטוחה שתחזור בריאה ושלמה.

אין לי ספק שלא היתה לה כוונה לברוח מהבית. זה לא בית שצריך לברוח ממנו. אם יש בעיות, באים ואומרים.

צריך להבין שסיני של היום, כשהמצרים נמצאים שם, זה לא אותו עולם שהיה כשאנחנו היינו שם. יש שם סכנות.

כשמירי תחזור הביתה, אני מקווה שהיא לא תרצה לנסוע לשם שוב מרצונה הטוב. היא תסע שוב לסיני רק על גופתי המתה.

אני לא רוצה שיתקבל הרושם שלהורים לא איכפת ממנה. העיתונות כתבה בימים האחרונים דברים נוראים ובלתי מבוססים על מירי. לא היו לה כל כוונות להתחתן עם בדווי. היא שנסעה לשם לבד. כמובן שדאגנו. אפילו ניסינו למנוע את הנסיעה שלה. אבל אי־אפשר היה למנוע בכוח. היא מאוד עצמאית בנפשה וברוחה.

מירי בדהב מירי הרצוג בתמונה שצולמה לפני שנה, כשהיתה בפעם האחרונה בדהב, עם אחותה הגדולה רוויטל. מאחוריה נראה החוף של דהב. מירי נהגה לישון בסוכות של דהב.

מאושרת במאהל

ד סיפור של מירי עם סיני התחיל כשהיתה בת 14. רוויטל, אחותה, לקחה אותה איתה מדי פעם, בכל פעם לשבוע שבועיים. רוויטל, אחותה, היתה נוסעת הרבה לדהב, תמיד רק לדהב. היתה לה שם מישפחה של בדווים שהיתה מארחת אותה והן תמיד שהו אצלם. המישפחה הזאת מתנהגת אליהן כמו אל בת שלהן.

סיני היתה בשביל מירי לא רק מקום לשלווה ורגיעה, אלא היא ראתה בחיי הבדווים חיים של שלווה, כשאיש לא לוחץ אותם לרדוף אחרי הישגים, כמו שיש בחברה המודרנית.

היא עצמה, עם כישרונותיה לציור, פיסול וקרמיקה, שבהם הצטיינה בבית־הספר, מאוד נלחצה מהאפשרות שדורשים ממנה הרבה ושמחכים ממנה לכל מיני הישגים.

רוויטל סיפרה שכשמירי היתה במאהל הבדווי, תמיד שהתה עם הנשים לבשה בגדים בדווים לשם שעשוע בלבד. בכלל, היא היתה לבושה בצורה זרוקה קצת, עם שמלות ארוכות ורחבות. וכך הופיעה בתמונה המצולמת. זה רושם מוטעה.

היא גם לא השתייכה לשום כת ובוודאי לא לכת של רינה שני. רינה שני מתה בהודו והכת אינה קיימת יותר מזה זמן רב. עוד בתקופה שמירי למדה עדיין בשמינית בירושלים.

מירי גם לא עישנה סמים.

מירי לא נאנסה על־ידי בדווים. זהו שקר וכזב שהעיתונות ניפחה לפי ידיעה כוזבת ובלתי־אחראית. הבדווים לא היו נוגעים בה לרעה, כי הם התייחסו אליה כאל בתם ושמרו על כבודה ועל חייה.

עד כאן סיפורה של עליזה, אמה של מירי.

מירי נסעה לסיני ואמרה להוריה שתחזור אחרי שבועיים. היא הסבירה להם שהיא מכירה את סיני ואת הבדווים ושהיא לא מפחדת. היא גם הרגיעה אותם ואמרה שתשתדל לא להרבות בנסיעות לשם.

סיפר אברהם הרצוג, אביה של מירי, ששב השבוע מחיפושים בסיני ללא תוצאות (בינתיים):

שבועיים אחרי שמירי נסעה

(המשך בעמוד 59)

האחות המחפשת רוויטל, אחותה הגדולה של מירי, בת ה־32, נסעה ביחד עם אביה לסיני כדי לחפש את מירי. האב חזר ורוויטל נשארה בסיני, לחפש מידע.

נערה בדווית חדרה של מירי בבית הוריה. על השולחן מונחת תמונה גדולה של נערה בדווית. משמאל: אמה של מירי מתבוננת בפסלי חימר שפיסלה בתה הנעדרת.

רצח ניצולת השואה

אחרי השיחרור מהנאצים יצאה מדז'ה טייכנר לבנות לעצמה חיים חדשים. השבוע בא להם קץ זוועתי.

"צריך לגזור עליהם עונש מוות!" "צריך להרוג רוצחים" — אמר ד"ר גבריאל מוקד, כשעמדנו שנינו בתוך דירתה ההפוכה של אימו הקשישה, כמה שעות אחרי שהוצאה ממנו גופתה של האשה בת ה־82.

מגדלנה (מדז'יה) טייכנר היתה האשה הכי אלגנטית שהכרתי. כשעמדה במיטבחה והכינה ארוחת־צהריים. היא נעלה נעלי־עקב, לבשה שימלה יפה ומעומלנת ועליה סינר תחרה ועל ראשה היתה תיסרוקת כמו מז'ורנל. ככה עד יומה האחרון.

היא התגוררה בגפה ב־12 השנים האחרונות, מאז שנפטר בעלה השני, הגינקולוג התל־אביבי ד"ר מרקוס טייכנר. היא סירבה בעקשנות לכל ההצעות לעבור לבית־אבות, או אפילו להכניס עוד אשה, שרק תישן איתה בלילה. עד יומה האחרון היתה האשה בת ה־82 קנאית לפרטיותה. רק לפני שנה, אחרי מריבה סוערת עם בנה, שהסביר לה כי היא עלולה להרגיש לא טוב וכי אי־אפשר יהיה לעזור לה, הסכימה לתת לבנה את מפתח דירתה.

הבן נהג לבקר את אימו יום־יום. מלבד ימי חמישי. הם דיברו בטלפון יום־יום ודאגו אחד לשני. הבן היה כל מה שנשאר לה בעולם, מלבד שני נכדיה הקטנים, שאיתם היתה לה בעיית שפה.

ביום רביעי בערב דיברה מגדלנה עם בנה, סיפרה לו שקבעה פגישה עם חברה ואיזה ספר היא קוראת עכשיו. אחר־כך לבשה את כותונת־הלילה האלגנטית שלה ושכבה לישון בפעם האחרונה בחייה.

את קורות ליל הסיוט הזה יודעים רק אלה שניהלו אותו, השודדים שפרצו לדירה כנראה ב־3 לפנות בוקר.

רק ביום שישי בבוקר כשהמטפלת שלה, גברת ברונקה, הבאה שלוש פעמים בשבוע, צילצלה בדלת ולא נענתה, התעורר חשד שמשהו קרה. המטפלת טילפנה לבנה של הגברת טייכנר והזעיקה אותו. המחזה שהתגלה לעיניו השניים היה מזעזע. הדירה היפה והמטופחת נראתה כמו אחרי פוגרום, ועל הריצפה, מכוסה בסדין, היתה מונחת, ללא רוח־חיים בעלת הדירה.

"אני לא יודע אם היתה קשורה או לא — ראיתי רק את העיניים המתות שלה ולא יכולתי להביט יותר. איך אפשר להסתכל על אמא שמונחת על הריצפה מתה. היא הצילה אותי מה־נאצים. היא סיכנה את חייה בשבילי במשך כל שנות המילחמה. רק היא ואני ניצלנו מזוועות הנאצים והנה כאן, בארץ, ברחוב דיזנגוף, חיכה לה הסוף הנורא והמזעזע הזה," אומר גבריאל.

הדירה בשדרות בן־גוריון פינת דיזנגוף מתמלאת לאט לאט אנשים שבאים לנחם ולשאול מה קרה. כל החברים יודעים שהיא לא היתה חולה.

נישואין שניים מדז'יה טייכנר נישאת בשנית לד"ר מרקוס טייכנר (הנראה חלקית בתצלום). אחותה, שעלתה ארצה לפני המילחמה והתבססה, עזרה למדז'יה ולבנה גבריאל.

קשישות חרדות מימין, וזבריו של חנן גבריאל מוקד שבאו לנחם, עודד סבדרליק והלית יריב. הקשישות החרדות הן חברותיה של המנוחה. כל אחת מהן חוזרת לביתה, רובן הגדול לבית ריק. מי יבטיח להן שלא יירצחו גם הן בתוך דירותיהן! מי יציל אותן!

בן אחוז פלצות

ד"ר גבריאל מוקד, סופר, מבקר סיפרות, מרצה לפילוסופיה, סוציאליסט. בבית־הקברות הוא רק בן, חבוש כיפה וקרוע חולצה. חבריו אמרו לו אחרי הטקס, שקריאת הקדיש שלו נשמעה כמו הרצאה על אכזיסטנציאליזם. אבל הוא לא שמע. מחשבותיו היו כנראה אי שם בין גיטו וארשה ובין הדירה הקטנה בשדרות בן־גוריון, שם מצאה אימו את מותה.

בפתח הדירה כבר מבינים כולם מה קרה. יושבים בדירה ההפוכה. אף אחד לא רוצה להזיז כלום. הסדין שכיסה את המנוחה יום שלם ושני לילות, מונח במרכז החדר, מוכתם. כולם מסירים ממנו מבט. מסתכלים לצד אחר ונתקלים במצעים הפזורים על הריצפה, במגירות השפוכות, בכלים שונים שזרוקים על פני כל הדירה, ספרים פזורים בכל מקום. רק על יד המיטה מונח ספר אחד שנשאר מונח כמו שהשאירוהו. הספר שהיא קראה לפני שנרדמה.

מבטי האנשים מסיירים בדירה כלא־מאמינים. איש אינו יודע מה לאמר. לא יודעים פרטים מדוייקים. מחכים לתוצאות הבדיקה הפתולוגית. הבן רק מקווה שהיא מתה מייד. שלא הספיקה לסבול. מישהו שואל אם המנוחה היתה מסכימה לנתיחה אחרי המוות. בנה מחייך חיוך עצוב ואומר „היא לא היתה דתית. היא לא האמינה באלוהים. אחרי הנאצים קשה להאמין באלוהים. ואחרי זה, אפשר להאמין שיש אלוהים?"

אף לא דולר אחד

היא נולדה בווארשה, ב־1902, למישפחת סוחרים עשירה ממוצא חסידי. חיה את חיי וארשה העליזה של לפני המילחמה. למדה באוניברסיטה, השתלמה בשפות, נסעה לטיולים באירופה. אחר־כך נישאה לרופא צעיר, ד"ר יעקב מונבז (קרוב של פולה בן־גוריון). חיים ימים של בורגנות פולנית. אבל כל זה נגמר עם פרוץ מילחמת־העולם השניה. חמש שנים של רדיפות, של בריחה, של פחד נורא עברו על האשה הצעירה והמפונקת ועל בנה הקטן. ד"ר מונבז היה רופא בגטו וארשה, השתתף באירגון המרד בגטו ולא הספיק לצאת לצד הארי ולהתאחד עם אשתו ובנו. עם נפילת הבונקר בגטו נפל גם ד"ר מונבז בן ה־49.

מתוך ההריסות של וארשה והריסות הנשמה היה צריך להתחיל לחיות מחדש. האלמנה הצעירה ובנה הקטן הגיעו ארצה. ללא שפה, ללא מיקצוע (היא למדה סיפרות ושפות). היא היתה אשה יפה מאוד, משכילה ותרבותית, והחברה של הפולנים שכבר היו בארץ, שמחה לצרף אותה אליהם. בחוג הזה היא פגשה את בעלה השני, ד"ר מרקוס טייכנר, שאיבד את אשתו וילדיו בשואה. הם נישאו וחיו ביחד 25 שנה. כאילו המשך של החיים בווארשה. קראו סיפרות פולנית, הזמינו אורחים לתה של אחרי־הצהריים, הלכו לקונצרט של הפילהרמונית. מעולם לא הצליחו ללמוד היטב את השפה העברית. „מי שיודע פולנית, צרפתית וגרמנית, לא צריך עברית," נהגה לאמר.

ד"ר טייכנר היה רופא־נשים ידוע בין נשות צפון תל־אביב. הוא הרוויח הרבה כסף. הם גם קיבלו פיצויים מגרמניה ומצבם הכלכלי היה איתן מאוד, אם לא למעלה מזה. אבל הם לא ביזבזו את הכסף, הם חיו בצניעות. מי שידע רעב במשך שנים בזמן המילחמה, לא מבזבז על שטויות, היא נהגה לאמר. את המידע הזה על המצב הכלכלי ידעו כנראה גם השודדים. הם קיוו, בוודאי, לעשות „בוחטה" גדולה בביתה של הישישה האמידה. אבל הכסף של מישפחת טייכנר נעשה ביושר, וכסף כזה אפשר להחזיק בבנק. השודדים לא מצאו כנראה אפילו דולר אחד בורר בתוך הדירה. ומצד שני, אי־אפשר להשתחרר מההרגשה שאילו היו כמה מאות דולארים בבית, אולי היו נחסכים חייה של האשה.

עמדו חברותיה של המנוחה שעברו איתה כברת־דרך מימיה היפים של וארשה, דרך השואה ואובדן המישפחות ועד לניסיון של בניית חיים חדשים בארץ־ישראל. הן שמרו על קשר, נפגשו, ושוחחו בפולנית על הימים הטובים ההם.

הבן, גבריאל מוקד, מרצה לפילוסופיה, עורך כתב־העת עכשיו ודמות ידועה בחוגי הסיפרות בארץ, מסתובב בתוך הדירה ההפוכה מתוך כמו קפיץ. הוא לא בוכה, לא צועק. הוא יושב בשקט ומספר על אימו. יותר לעצמו מאשר לאחרים. אבל כל כמה מישפטים עולה קולו והוא אומר „רק פסק־דין מוות!" „צריך לתפוס אותם ולהרוג אותם!"

האם אין כאן איזו התנגשות בין הפילוסופיה ובין המציאות. האם גם קודם היית בעד פסק־דין מוות, אני שואלת את בנה של המנוחה.

„הפילוסופים עצמם היו תמיד חלוקים בדיעותיהם לגבי עונש־מוות ולגבי עונשים בכלל. חשבתי על העניין גם קודם. כניצול גטו וארשה לא יכולתי אף פעם לקבל את עמדתו של מרטין בובר, שאסור להוציא אדם להורג. אינני מקבל את העניין של קדושת חיי אדם בכל מיקרה. כולנו יודעים שיש אנשים שהם חיות רעות מכל בחינה. איך יכול מושג של קדושת חיי־אדם לחול על אייכמן או על איבן האיום?"

רק יבבה אחת

על יד השולחן יושבים המנחמים. רובם חבריו של גבריאל. חברותיה של המנוחה מתקשות להגיע. הן מטלפנות ושואלות מתי ההלוויה. החברים של גבריאל מספרים על האמהות הזקנות שלהם. מעלים רעיונות על עוד סורגים, על אקדח

(המשך בעמוד 58)

(המשך מעמוד 51)

הוא רצה בכל מאודו להגיע להישג אישי. בכל תהליך השלום היה לו דחף דתי עמוק, שהנה הוא יהיה שונה מקודמיו, קיסינג'ר ופורד, ויביא את השלום לארץ הקודש. הוא העריך את כוחו בצורה מופרזת. ב־77' הוא האמין שתוך ארבע שנים יביא את השלום למזרח־התיכון. הוא לא העריך ולא למד מספיק את עומק הסבך.

אני זוכר שהעניין בקמפ־דיוויד היה תקוע, ואז דיין עשה תרגיל נחמד. שתינו קפה בבקתה שבה שותים קפה, כך במיכנסי ג'ינס קצרים, ולואיס היה איתנו, ואז דיין אומר: „נמאס לי. מחר אני תופס את אל־על הביתה." לא עברה רבע שעה, ונשמעה חריקת אופניים. קארטר הגיע, קפץ מהאופניים, ואנס הגיע בביגדי טניס ושניהם ביקשו להצטרף לקפה. ואז קארטר

פתיר עם בגין וסאדאת
עם תחושת אצבעות

אמר: „משה, יש נון־סטופ של אל על. למה לך לתפוס מטוס מחר? אבל דיין נתן לו להבין שהסבלנות נגמרה.

ואז, קארטר זימן אליו את אוסמה אל־בז ואת פרופסור ברק, והם עברו שלושתם. וכל שאר היועצים היו מובטלים ובילו בין הבריכה לפינג־פונג לטניס ולביליארד, ואז ואנס, שהוא איש נחמד מאוד, אמר: „אתם עדים לכתיבתו של פרק חדש בתולדות נשיאי ארצות־הברית. הפרק שבו ה־ נשיא משמש כיו"ר ועדת ניסוח."

קארטר ריכז את הכל בידיו. הוא כל הזמן עשה הערכות־מצב שגויות. אנשי צוותו הכינו לו ספרים, והוא לא הבין את עומק הבעיה. הוא הגיע לשיחות עם פסיכיאטר שהממשל העמיד לרשו־ תו. הפסיכיאטר היה צריך לעשות פרופילים של סאדאת ובגין, כדי לתרגם את אופיים לתסריטים של דרכי ניהול משא־ומתן איתם. הפסיכי־ אטר הזה הגיע לשם במסווה של רופאו האישי של ואנס, והשתתף בפגישות עם בגין ועם סאדאת. אבל קארטר דחה את כל ההמלצות שלו. הוא האמין בכוח השפעתו האישית. הוא הגזים, טעה, למד פרטים לא חשובים. אני לא חושב שהוא ידע לקבל הערכת־מצב של תמונה כוללת.

● וכיצד התרשמת ממנו באופן אישי?

הוא יכול להיות נעים מאוד. מין נעימות דרומית. והוא יכול להיות מסוגר מאוד. הוא סובל ממופנמות קשה מאוד, גם לגבי אנשיו.

● כיצד אתה מסביר את זה שבזכרונות שסיכמת על קמפ־דיוויד, אנו הישראלים יצאנו רע מאוד?

הוא כתב דברים גרועים ממה ש־ פורסם. עוזריו סיפרו לי, שכשקיבלו את ההגהות הזדעזעו וביקשו ממנו למתן. מה שפורסם הוא אחרי המיתון.

● מדוע?

לקארטר היה קשה להתמודד עם בגין. סאדאת שיחק בצורה יוצאת מן הכלל. אני לא קונה את סיפור האהבה ביניהם. סאדאת פשוט שיחק איתו, ויש לי עדויות מהצד המצרי. סאדאת היה גאון. הוא היה פרפורמר יוצא מן הכלל. הוא לא היה צריך לתת דין וחשבון לכנסת או לממשלה, לכן השביע את רצונו של קארטר עם „ס ג'מי". הוא היה עושה את זה במחשבה מודעת, בעורמה ובחן בלתי־רגילים. אז הנה היה לקארטר סאראת שאומר לו כל הזמן „ס ג'מי" ומצד שני בגין, שרק מתווכח איתו. אני לא רוצה לחלק ציונים, אבל גם מבחינה אינטלקטו־ אלית, בגין עלה על קארטר, וקשה היה לקארטר להתמודד עם בגין, שעלה עליו בכמה מונים.

● ומה עם סאדאת. הוא לא היה אינטלקטואל יחסית ל־ קארטר?

סאדאת עבר עם תחושת אצבעות. עם אינסטינקטים. ואינסטינקטים זה

„מובארק זה לא סאדאת. הוא איש פרגמטי, יושב על האדמה, מפוכח ויודע היכן מוקדי־הכוח!"

לא תמיד אינטלקט. הוא היה איש מקסים והפכפך, הוא היה אדם שעושה ומחליט לבד, ובזה היה כוחו. הוא ידע מה הוא רוצה. שאיש לא יספר לי שהיה הזוה. את תהליך השלום לא התחיל ב־9 בנובמבר בפרלמנט המצרי. הוא החל לחשוב עליו כשעלה לשלטון ב־1970.

אני אומר לך היום, שאם לא היה קמפ־דיוויד, הסכם השלום היה מגיע בכל מיקרה לסיומו המוצלח, מכיוון שגם בגין וגם סאדאת הגיעו למסקנה שזו הדרך היחידה. קמפ־דיוויד היה קטליזטור ליצירת הקשר. לדעתי, סאדאת ידע שהוא הלך להסכם דר־ צדדי. הוא ידע על מה הוא חותם. האמריקאים היו, לדעתי, אאוט אוף פוקוס. קארטר, מתוך ראיה לא נכונה, חשב שאם ייכנס את סאדאת, אסאד ובגין והרוסים בו'נבה, מייד ישיג

„קארטר הגיע באופניים, וואנס הגיע בבגדי טניס ושניהם אמרו לדיין: למה לך לטוס מחר"

הסכם־שלום. בשיחה איתי אמר לי סאדאת: „אני הרחקתי את הרוסים ב־1972 ולא רציתי שהאמריקאים יכניסו לי אותם בדלת האחורית ב־1977."

● וכיצד התרשמת ממו־ בארכ?

פגשתי אותו עוד כשהיה סגן־נשיא בביקורי במצריים. הוא היה שתקן, אבל היה לו כוח אדיר.

● כיצד הבחנת בכוח הזה?

הייתי 30 פעם במצריים. בגין צריך היה להגיע לאלכסנדריה, צריך היה לארגן קו טלפון, צריך היה אישור, פניתי לראש לישכת סאדאת, חסן כאמל, שהוא אמר לי „בסדר, בסדר" ולא הלך. פניתי לראש הטקס. אמר לי „בסדר, בסדר" ולא הלך, ואז כשזה לא הלך, אמר לי חסן כאמל: „שמע, דבר עם מובארכ." אמרתי: „בשביל חוט־ טלפון לדבר עם מובארכ?" אמר: „כן, אין ברירה." ואז הבנתי שכל הסמכויות הביצועיות הן בידיו. וטלפון זה כוח. לא התביישתי, נסעתי לשדה־ התעופה, ביקשתי או־קי, נתן מייר, ולמחרת היה טלפון. פגשתי אותו לפני שנה וחצי לשעה, לצורך המחקר. הוא היה הוגן מאוד. איפה שלא ידע, לא ידע. הוא סיפר לי, כי בהשפעתו הגיע סאדאת לירושלים ב־19 בנובמבר ולא בתאריך אחר.

● מדוע?

כי למחרת עמד לחול חג הקורבן, ומובארכ האמין שסאדאת ישפיע על העולם המוסלמי דרך הדת. הוא אמר לו: „אם כל העולם המוסלמי יראה אותך מתפלל באל־אקצה, הוא יגיד הנה זה הצעד הראשון לשלום." סאדאת קיבל את עצתו. ואני זוכר שבגין רצה לדחות את הביקור בשבוע, אבל סאדאת לא הסכים. מובארכ זה לא סאדאת. הוא איש פרגמטי, יושב על האדמה, מפוכח ויודע היכן מרוכזים מוקדי הכוח של צבאו ושולט בהם. הוא, בניגוד לסאדאת שהכתיב, רוצה לשלוט על־ידי יצירת קונצנזוס.

■ ■ ■

● כעת אתה עומד לפרסם ספר על תהליך השלום. מה תעשה אחרי שתכתוב את הספר?

אחזור הביתה.

● אם המערך יעלה ל־ שילטון. לא תהיה לך בעיה להשתלב בו?

אני אומר, בלי ניפוח אגו, שאני שלם עם מה שעשיתי. לא חרגתי. האמנתי שמילאתי תפקיד מיקצועי. אם התיקשורת תרמה משהו באופן חיובי לתהליך השלום, אני לוקח מזה נתח. עצם ההזמנה להנחות את העימות פרס־שמיר, ואני מקווה שזה לא פירוש מוטעה, מוכיחה שנותנים בי אמון מיקצועי. אני לא מחכה לשום ג'וב שיבוא מהשמים או מהארץ. אגמור את הספר, שהוא חלק חשוב מחיי, ונראה.

● מה אתה רוצה לעשות?

נראה. אני בתופשה ללא תשלום מדבר, ואני לא מחפש תפקיד בממשל. שבע שנים בלישכת ראש־הממשלה היתה תקופה ארוכה ומעניינת. נראה מה יהיה הלאה.

רצח ניצולת־השואה

(המשך מעמוד 57)

בבית, אולי בכל זאת לשכנע את האמא הזקנה לעבור לבית־אבות. הפחד מתחדר. הנה זה קרה למישהו שמכי־ רים. „הצלחנו להידמות לניו־יורק," אומר מישהו.

„ממשלת הליכוד הכריחה את האנשים להחביא את הכסף בבית והשוודים קיבלו תיאבון," אומר מישהו אחר.

גבריאל מוסיף את דעתו: „הארץ הזאת נהפכה, עוד בסוף ימי המערך, אך בייחוד בשבע שנות הליכוד, מארץ קטנה ותרבותית, המגינה על עצמה מפני אויבים מבחוץ, לארץ מלאת אלימות, פשע ורציחות ממש. אינני רואה הבדל גדול בין אספסוף מסוג רוצחי אמיל גרינצווייג ובין רוצחי דני כץ, בין רוצחי אורלי דובי ובין אלה שהתנפלו על אמא שלי. וגם לא בין טרוריסטים חומייניסטים, שיעים או ג'יבריליסטים, ובין רוצחים אידאולו־ גיים מהמחתרת היהודית'. לדעתי, צריכה להתגונן בכל כוחה נגד ה־ אספסוף האלים. כל הפושעים צריכים לדעת שדמם בראשם, ולהתחיל לפחד במקום שהחברה תפחד מהם.

„העוברה שהאלימות התגברה כל־ כך במשך שבע שנות הליכוד היא אחד הכשלונות הנוראיים ביותר של מימשל כושל זה, שלא היה מסוגל לרפא את שורשי המחלה הזאת, ואף הוסיף לה סממנים משלו."

שטף דיבורו נקטע על־ידי צילצול הטלפון. הוא מדבר עם בניו הקטנים. מספר להם שסבתא חולה מאוד. „איך אני יכול לספר להם את האמת?" הוא שואל.

בבית־הקברות נחלקים הנאספים לשתי קבוצות. בצד אחד חברותיה של המנוחה. כולן קשישות, רובן אלמנות. בצד אחר חבריו של הבן. כשהגופה מורדת אל הקבר, נשמעת רק יבבה אחת ובכי קורע־לב. רק מזל, העוורת הנאמנה. מבטאת את צערה בבכי. מפני הזקנות העומדות ונתמכות במצבות האבן, נשקפת האימה. הן חוזרות מכאן כולן לבתיהן הריקים. גם להן זה יכול לקרות.

מי ישמור עליהן? איפה המישטרה? מה לעשות? מי אחראי לאנשים בודדים בעיר הזאת? אבל לאף אחד אין תשובה עבורן.

סיפרות ואמנות

יורם קניוק מצד הסיפרות ומירה רקנטי מצד האמנות. אמו של גבריאל אהבה את יורם. היא כיבדה את חבריו הסופרים של בנה, למרות שלא קראה עברית.

העוזרת הנאמנה

והבן האבל כורעים ומניחים פרחים פרחים וכיבדו אותה בזרים. מזל העוזרת, היתה היחידה שבכתה בקול.

סירי שובי הביתה

(המשך מעמוד 55)

התקשר פיתאום שוטר ממישטרת־ירושלים ושאל אם יש לנו בת בשם מירי. ענינו שכן והוא שאל למה אנחנו לא מודיעים למישטרה שהיא נעלמה. הוא הסביר לנו שהיא נעלמה כבר לפני שבוע. הוא סיפר שלפני שבוע הגיעה בחורה מנואייבה וסיפרה שהיתה יחד עם מירי, ושמירי נעלמה.

מסתבר שהשתיים נפגשו בדהב ואחרי כמה ימים שהיו שם, הבחורה השניה היתה צריכה לחזור לטאבה להאריך את הוויזה שלה. גם מירי רצתה להאריך את הוויזה והן החליטו לנסוע ביחד. כשהגיעו לנואייבה, מירי החליטה להישאר שם והבחורה השניה נסעה לטאבה עם הדרכונים של שתיהן. בטאבה הסתבר לה שהוויזה של מירי עוד בתוקף והמצרים לא רצו להאריך אותה. היא חזרה לנואייבה כדי לפגוש את מירי, אבל מירי לא היתה שם. תייר סיפר לה שראה את מירי עולה על מכונית לבנה ונוסעת. הבחורה היתה בטוחה שמירי חזרה לדהב ונסעה אחריה. מהר מאוד התברר לה שמירי לא חזרה בכלל לדהב, היא התחילה לראוג ומייד הודיעה

אם הרצוג
ללא שינה

אב הרצוג
אחריה לדהב

למישטרה המצרית. הם לא התרגשו במיוחד, לדבריה, והיא מיהרה להודיע גם למישטרת־ישראל בטאבה.

לא להאשים

אני רציתי לרדת מייד לטאבה, אבל מהמישטרה ביקשו שאחכה קצת, אמרו שינסו לברר בעצמם מה קרה למירי.

הם ביקשו שאתן להם תמונות של מירי, במיוחד רצו תמונות שלה עם הבדווים, כדי שיוכלו לברר אצלם פרטים עליה. אחר־כך הסתבר לי שהמצרים השתמשו בתמונות האלה לרעה והם התייחסו מאוד לא יפה אל הבדווים שהיו מצולמים איתה בתמונות.

ביום השני שעבר, אחרי שקיבלתי אישור מן המישטרה וקיבלתי את כל ההנחיות, לקחתי את רוויטל וירדנו לסיני. בטאבה קיבלנו מקשר מצרי שנסע איתנו.

באותו היום שהגענו לטאבה קיבלו במישטרת־ישראל באילת הודעה שמירי מאושפזת בבית־חולים באיטור. בחורה שבאה מסיני סיפרה כי שמעה את זה משוטר מצרי. לא ידענו מי הבחורה, מכיוון שהיא פחדה להזדהות. רק ידענו שהיא משארם. קצין הקישור המצרי אמר לי שאלו סתם שמועות, אבל אני החלטתי לנסוע לבדוק.

קודם כל הגענו לדהב. אני לא הייתי שם מעולם. אבל כשהגענו הם קיבלו אותנו יוצא מן הכלל. רוויטל, שמכירה אותם, הזהירה אותי בדרך שלא לשאול אותם מייד באופן ישיר על מירי. היא אמרה שצריך לעשות את זה בזהירות, כדי לרכוש את אמונם וכדי שיבינו שאנחנו לא מאשימים אותם. אבל ברגע שהגענו לשם, בא עלי ג'אבלי, אבי המישפחה, שהבנות תמיד התארחו אצלו ושאל אותנו אם ידוע לנו משהו חדש על מירי.

עברנו בדהב מבית־קפה אחד לשני, חקרנו את כולם. אני לא כל־כך יכולתי לדבר איתם, אבל רוויטל, שיודעת קצת ערבית ואנגלית, דיברה איתם. איש לא ידע כלום, פרט לבחורה אחת משלהם שסיפרה שמירי עלתה על מכונית לבנה בנואייבה.

ישנו לילה בדהב אצל הבדווים ולמחרת החלטנו לנסוע לשארם. רוויטל חשבה שהיא מכירה את הבחורה שסיפרה את הסיפור על בית־החולים באיטור.

נסענו לשארם בצהריים. כשבאנו לשם הסתבר שהבחורה איננה ושלא תהיה בימים הקרובים, אבל החברים שלה ידעו על מה מדובר והם סיפרו כי היא שמעה זאת משוטר מצרי.

ניגשנו מייד לאיש־קישור מצרי בשארם והוא טען כי חרש את כל בתי החולים בסיני ובקאהיר ושום ישראלית לא התקבלה לאישפוז. הוא גם העלה אפשרות שהיא עברה מסיני למצריים. הוא אמר שאין שום בעיה. הבעיה היא להוציא אותה ממצריים, מכיוון שהיא מסתובבת בלי דרכון, שנשאר אצל החברה שלה.

משם חזרנו חזרה לדהב, השארתי שם את רוויטל, שתנסה לברר יותר פרטים וחזרתי הביתה.

אני מוכרח לומר שמירי בחורה מאוד מאוד רגישה ואנושית.

פעם היא ביקשה ללמוד נהגות. זמן קצר אחרי־כן נסעה איתי באוטו ובטעות דרסתי חתול שקפץ לי מתחת לגלגלים. היא פרצה בבכי מר ואמרה שלעולם לא תהיה נהגת. היא בעצמה כמעט נדרסה פעם, מפני שרצה לכביש להציל חתול.

עד כאן סיפורו של אברהם הרצוג, אביה של מירי.

ביתה של מישפחת הרצוג מטופח. את הקירות מעטרים ציורים שצייר אברהם במשך השנים ועבודות ריקמה אומנותיות של עליזה. רגנית (16), אחותה הקטנה של מירי, יושבת ליד השולחן בחדר־המגורים ומכינה תכשיטים ממתכת, ממש כמו שעשתה מירי אחותה.

ההורים ניסו להסתיר את הידיעה על היעלמה של מירי, מן המישפחה (הדודים והדודות). הם לא רצו להדאיג אף אחד. „בלילות לא ישנו," סיפרה עליזה „ובימים היינו צריכים להראות שהכל בסדר. אבל עכשיו אני אופטימית. אני לא יכולה לומר למה. אבל קרה משהו שעשה אותי אופטימית. אני בטוחה שמירי תחזור הביתה בשלום."

ענת סרגוסטי ■

מצע הרשימה המתקדמת לשלום לחיילים – הודבק על לוחות המודעות של ועדת־הבחירות המרכזית במחנות צה"ל

לצאת מלבנון – מייד!

אבא במילואים. סבא השתחרר לא מזמן. אם העסק הזה ימשיך להתנהל כמו שהוא מתנהל עד עתה, נבלה את כל החיים במילואים – ומדי פעם גם במלחמות. לא רק אנחנו. גם בנינו ובני־בנינו.

איך יוצאים מן הבוץ הזה?

לגשש החיוור אין תשובה לשאלה הזו. לספי ריבלין בוודאי שאין. רפול מבטיח מלחמה מתמדת. גיבור על חשבוננו. והרב כהנא... אוו וווהא!

אמנון רובינשטיין ושולמית אלוני ולובה אליאב מפחדים לקרוא לילד בשמו, והקומוניסטים – הם, כרגיל, אומרים את מה שאומרים להם להגיד.

אנחנו היחידים שמדברים ישר ולעניין:

צריך להכיר באש"ף, שהוא נציגו האמיתי של העם הערבי הפלסטיני, ולנהל איתו מו"מ על פינוי השטחים הכבושים ועל הקמת מדינה פלסטינית לצידה של מדינת ישראל. כך יהפוך הקו הירוק לקו גבול בינלאומי – קו של שלום וביטחון.

הדבר אפשרי. ועוד איך.

יאסר ערפאת בעצמו הצהיר בימים האחרונים על נכונותו לנהל מו"מ עם ישראל. אבל ישראל הרישמית – גם יצחק שמיר וגם שמעון פרס – מסרבת.

אנו קוראים לך לנטוש את חזית הסירוב של הליכוד והמערך ולהצביע

הרשימה המתקדמת לשלום –

נגד המלחמה הבאה!

הרשימה המתקדמת לשלום

פ

קו ירוק – נגד המלחמה הבאה

כנס אנשי השלום

אוהדים, חברים ופעילים בהשתתפות
עו"ד מוחמד מיעארי ואלוף (מיל') מתי פלד
ביום חמישי, 19 ביולי, ב־8.00 בערב, באולם נחמני, רח' נחמני 4, תל־אביב

בואו לחזק את השותפות היהודית־ערבית

דירה להשכרה
ברמת יוסף בת"ים
מבצע סיני 46
2 חדרים וטלפון
להתקשר לטלפון 849227

שולה
ציפורניים מלאכותיות
בשיטה אמריקאית
חזקות באחריות
וכן השתלת ריסים
ת"א, המלך ג'ורג' 89
טלפונים:
284919
295318
השתלת ציפורניים

תן טרמפ לחייל

תשבץ

2446

מאת
אביגיל
ינאי

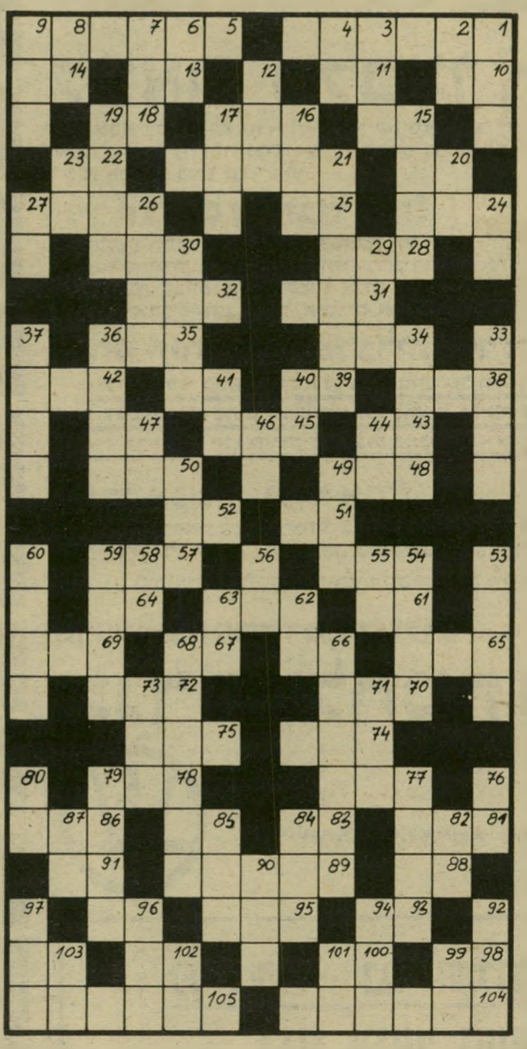

מאוזן:

1) מתייחס בחוסר רצינות לעיקרי החיים. מזלזל במוסר החברתי; 5) שיטת לימוד; 10) סופו של כל גאון; 11) גבעה מלאכותית; 13) כלי מאור בידי ליידי מקבט; 14) גבע רם; 15)בושם; 16) רכות לב; 18) עשב מרפא; 20)ממהר; 21) פתח דבר (גם בצורת כתיב זו); 22) מערב; 24) מקום שלם בגוף, ללא פצע או מום; 25) בהמת משא; 26) קוצב זמן לחנייה; 28) ריק ועזוב; 30) עיר בנגב; 31) אכסמפלר; 32) נעים זמירות ישראל; 34) כינויו של אחד מאלופי (מיל) בצה"ל; 35) האצבע העבה ברגל; 38)ארץ דרום אמריקאית; 41) שבט בישראל; 42) חורבן; 43) ר"ת שמו של משורר עברי; 45) ספורט של האצולה; 47) של; 48) בעל חיים—קרניו של הוד וגו־בה; 50) אינו פורה; 51) מידת הלח קדומה; 52) חוטם; 54) רעדה; 57) הקול השנמע בהתפרץ החשמל בעננים המתנגשים; 61) עיר במרוקו; 62) עיר המקובלים בארץ; 64) טהור; 65) מרד; 66) מתכופף; 67) נאיבי; 69) החריץ שעושה המחרשה באדמה; 70) אנדרטה; 72) פלומת שיער על הפנים; 74) עוף מדורסי הלילה; 75) מבצע במלחמת השחרור ליצירת הקשר עם סדום; 77) עיר של פתאים — לא בארצנו כמובן; 78) קצה הבגד, שוליים; 81) צעיר חרקים; 83) עיר מבצר במצרים העתיקה; 85) סופר אמריקאי, מחבר „בפירי אריות" (ש"מ); 86) פרשן ומדקדק עברי (ר"ת); 88) מאורת חיות; 89) שטיח שמניחים על גב הבהמה מתחת לאוכף; 91) אומן הבשול; 93) מילת זרוז; 95) פעולת חשבון; 96) בתוכה; 98) עבר, צלע; 100) אביון; 102) מבני הצאן; 103) אחוז בידך; 104) לוחם ים סקנדינבי; 105) קבוץ בנגב המערבי.

* * *

מאונך:

1) אבן מחצב; 2) מטבע עובר לסוחר באסיה; 3) הצלע האריכה במשולש ישר זוית; 4) משקלו מועט; 6) הנהר העובר בפריז; 7) בטן; 8) צליל מוסיקלי; 9) שמו הפרטי של נשיא אמריקה שהכיר בישראל עם הקמתה; 12) התקוממות; 15) פרי של ראשית קיץ; 16) חרק אורח בלתי רצוי בבית; 17) רוצה כל־כך; 19) אחד משניים שהתנבאו במחנה ישראל; 20) פחד; 21) מעורר אימה; 23) תרדיף (מלה נרדפת) לשכל; 24) בגד, לבוש; 26) הדף שעליו מונחות ככרות הלחם במאפיה; 27) נמלט; 29) מחשוף; 30) סבו של המלך האדמוני יפה העיניים; 33) כפר נוער ע"י זכרון יעקב; 34) נותן קולו בקלפי; 36) ברור, מובן; 40) שובב; 41) מזל; 44) אנא; 46) אמצע ה„חיים"; 47) בתלול בעין; 49) גרגרי שעורים לתעשיית בירה; 50) חומר הארמה; 53) פוקוס; 54) ממשפחת הפרפרים; 55) מגש; 56) מרחף; 58) איל; 59) אפיגרם, שיר חידות; 60) כחש; 62) לבן, נקי; 63) בדרגא אחת פחות; 66) פצועים; 68) סוג ריצה בספורט; 71) שוטה, בור; 73) מדינאי צרפתי שבגד בעמו; 76) עוף דורס; 77) כזה היה טוביה; 79) חלק מספר התורה שקוראים בצבור בשבת; 80) מספר בגימטריא — למדידת מרחק; 82) יום־טוב; 84) חלק מן הרגל; 85) מדרך כף רגל; 87) שני עמודים בספר; 90) קיר, מחיצה; 92) בינוני (לועזית); 94) . .לחכימא ברמיזא; 96) ריקנות, שממון; 97) קלקל, הרס; 99) מספיק; 101) ישן; 102) חוזר; 103) כוון.

קבר אומנותי

(המשך מעמוד 43)

על־ידי בוני המציבות למרדכי גולדובסקי בראשון־לציון.

את גולדובסקי פגשנו בבית־הקברות, עומד על סולם ומצמיד דיוקן שצייר לקבר חדש. הוא יליד מוסקבה, נמצא בישראל שבע שנים. גולדובסקי, גבר חביב וחייכני, שמח לספר על מיקצועו המיוחד. הוא למד ציור באבן ברוסיה.

„ברוסיה קראו לי מישה, ואני עובד בזה כל ימי חיי, 47 שנים, מגיל 11," הוא מספר, גא מאוד במיקצועו.

מסתבר כי המישפחה נותנת לו תמונת הנפטר והוא משחזר אותה באבן, בטכניקה קשה ומיוחדת. הוא זקוק לשבוע ימים כדי לצייר דיוקן אחד, וגובה 200 דולר לתמונה. עד היום יצר רק תריסר דיוקנים על מציבות. אבל צייר כבר הרבה מאוד תמונות של פרחים וקישוטים שונים.

מציבה בתוך מציבה

מציבות גולדובסקי אינן המ־ציבות המיוחדות היחידות בבית־הקברות בחולון. יש אנשים המפעילים את דמיונם וכישוריהם הפרטיים כדי ליצור מציבה מיוחדת להנציח את יקירם.

שושנת־כסף, שעלה אחד בה שבור, מעטרת את קיברה של אשה בשם יהודית משולם. על גיבעול השושנה הארוכה חתום: „בעלך, ד. משולם."

בשורה הקרובה לשושנת־הכסף מצוי ביתן המיועד לשניים. זהו מיבנה כפול על עמודים, שעל ראשו כיפה.

מצמרר להביט ולראות **כי** על מציבות־הששי השחורות שבתוך המיבנה לא כתוב מאומה. זהו מיבנה שהוקם עבור בני־זוג בעודם בחיים, ואף מילה טרם נכתבה על המציבות או על קיר המיבנה.

מציבות רבות בצורת לב או קוביה הן נפוצות מאוד בבית־הקברות, וגם מציבה מוזרה בצורת בקבוק־חלב מציצה מבין השורות.

בבית־הקברות בחולון אין כל מניעה לכתוב את שמו של הנפטר בכל שפה לועזית שתבחר המישפחה, ולציין בתאריך הכללי את תאריכי הלידה והמוות.

מרשימה במיוחד שורת מציבות גדולות באמצע בית־הקברות. אלה הן מציבות לקהילות שלמות שניספו בשואה. כל אחת מהן עוצבה בידי פסל או אמן, וכל אחת מנסה להנציח את המאורע הטראומטי ביותר בחיי העם היהודי.

אחת מהמציבות הללו, הבולטת למרחוק, בגויה ברמות משרפה, שעליה ארובה מלבנים אדומות. בצידה תמונה מוצעזעת של קצין גרמני מגרש יהודים למחנה־השמדה.

האנשים שנותרו בחיים מהקהילות הללו, לא מצאו אפילו את גופות יקיריהם כדי להביאם לקבורה, השקיעו הון רב ודמיון ניכר כדי להקים יד ליקיריהם.

אולם גם אנשים פרטיים חשבו על דרכים להנציח את הקשר בין מישפחתם בארץ לבין מקורותיה בחו"ל. קבלן מציבות העובר ליד בית־הקברות בחולון סיפר, כי השבוע פנה אליו טייס וביקש ממנו להקים מציבה מיוחדת במינה: הטייס מתעתד להביא מחו"ל מציבה עתיקה מבית־קברות יהודי ואת המציבה הוא רוצה לנטוע בתוך מציבה קיימת בבית־הקברות, כדי להראות את השורשים וההמשכיות.

אדם אחר, שבנו נהרג בתאונת־דרכים בגיל 18, הקים מצבה רגילה על הקבר, אך קנה עבורו ועבור אשתו את שתי חלקות־הקבר הצמודות. הוא לא הקים מציבות על החלקות האלה, אלא גידר אותן ושתל בתוכן ערוגות של פירחי נוי ציבעוניים.

כך הפך בית־הקברות בחולון למעין מוסיאון, שבו מתחרות המישפחות על הקמת מציבות המשלבות אמנות עם אהבה ורצון לשמור על זיכרם וייחודם של המתים האהובים.

אילנה אלון ■

היורדות

(המשך מעמוד 37)

אם אלוהים עשה ככה, או ככה זה צריך להיות וככה זה יישאר! אבל אני לא ויתרתי. התנהגתי אליהן כמו בצבא. דיאטה לשמנות, ולהוריך שערות.

הייתי דואגת להן כמו אמא. קודם כל, משום שדבר ראשון סילקתי מהן את כל האמהות הראגניות וההיסטריות שרק הפריעו. אז אני הייתי צריכה לדאוג להן. כשהיו בוכות, היו באות אלי שאנחם אותן. אני זוכרת שבתיק שלי תמיד היו כדורים נגד כאבים, וטמפקס, על כל צרה.

בכלל, אז הכל היה הרבה יותר אמיתי וספונטאני. הבנות לא היו הולכות לקורס כדי ללמוד לצעוד על הבימה או להתאפר. הן היו באות כמו שהן. אני הייתי מסבירה להן איך לעמוד ואיך לזוז על הבימה. את ביגדי התחרות הן היו מביאות מהבית. גם את ביגדי־הים. כל אחת מה שהיא אהבה. לא היה עניין של אחדות, שלכולן יהיו אותם הבגדים. זה לא היה מבוסס, כמו היום על פירסומת של אנפנאים ושל כל מיני חברות. את הפרחים לערב התחרות היתה המערכת קונה ולפעמים, במשך השנים, גם קנינו קצת מתנות. אבל זהו.

מכיוון שלא היו שופטים והקהל בעצמו היה בוחר את המלכה, היו הבנות עולות על הבימה והיו צריכות לענות על שאלות, או מי שהיתה טיפשה פשוט לא נבחרה.

הן היו באות בלי איפור ובלי כל הקישקושים — יופי נקי ופשוט.

תמיד עם כובע. וזהו — בתיה בנדיקט. היא היתה שמנה, אבל הקהל אהב אותה והיא נבחרה לסגנית שניה.

היא אף פעם לא היתה יפה באופן מיוחד, אבל היו לה עיניים נהדרות והיא ידעה להתלבש ולהתאפר.

לימים היא התחתנה עם בחור בשם צבי בר־צבי, שהיה לו בארץ בית־חרושת לנקניקים. אחרי תקופה הוא הסתבך בכספים והם נסעו לאמריקה.

באמריקה נולדו לבתיה שלושה ילדים, בעלה פתח בית־חרושת לבשר ועשה הרבה כסף.

„כשהיו בוכות, הייתי מנחמת!"

באמצעות הילדים שלה מספקת בתיה את כל המאווים שלה למישחק ולפירסום. הילדים מופיעים כמו בובות־אופנה בכל מיני צילומי פירסומת.

שמעתי שהיא עסוקה 24 שעות ביממה בקניית בגדים. עד היום חשובה לה הפירסומת שלה. היא עורכת תצוגות אופנה בניו־יורק ושאר הזמן עסוקה בטיפוח עצמה. כשהיא מגיעה לארץ, היא באה תמיד עם מיזוודות מלאות בעשרות כובעים. תמיד חובשת כובע ובכל פעם זה כובע אחר. כשהיא באה לארץ, היא טורחת להתקשר ליהודיע, טורחת להצטלם ולהופיע בכל המסיבות, כשם שהיא עושה גם בניו־יורק.

ואחרונה להפעם היא ויויאן דל־ביאנקו. ויויאן נבחרה למלכת־המים ב־1963. היה לה יופי איטלקי. גוף משגע, עיניים ירוקות. האמת היא שהיא לא הצטלמה כל־כך טוב. בחיים היתה הרבה יותר יפה מאשר בצילומים. היא גרה אז ברחוב שייקין בתל־אביב בדירה קטנה. תמיד היה שם ריח של בישולים ואוכל. היתה לה אמא חמה ומסורה וויויאן עצמה היתה ילדה טובה ובת נהדרת. ההורים היו מרכז חייה.

אחר־כך היא נבחרה למלכת־היופי והפכה מוויויאן דל־ביאנקו לאביבה פאר.

אחרי שזכתה בתואר נסעה לאמריקה, התחתנה עם מישהו לא ידוע, והתגרשה. אמה שהתאלמנה באותה תקופה, נסעה גם היא לאמריקה. בתה דאגה שאחר מידידיה שם יתחתן עם אמה כשביל האזרחות האמריקאית שלה. היא הפסיקה לבוא לארץ, כי לא היה לה בשביל מה. היא פשוט נעלמה באמריקה.

שולמית יריב ■

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

★ **קורסים**
ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שיער בחשמל לצמיתות (אפילציה)

★ **סלון ומכון יופי**
תסרוקות, תספורות, החלקות, סלפול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות (אפילציה) ובשעוה

★ **הכנת כלות**
• מחירים עממיים • שרות מעולה

1983

ת"א, דיזנגוף 190 (יחידת 4) 226066, 229388

מאת מאיר תדמור

מה יהיה?

אני פוגש כל־מיני. הכל־מיני האלה חוזרים ושואלים, תגיד, מה יהיה? אגב, גם לחברים, וגם לשאינם כאלה, אני אומר אותו דבר: את האמת.

אני מתרגם עבורכם את מה שנאמר, למעשה, במצעי שתי המיפלגות הגדולות, ודווקא בנושא זה של מה יהיה, צריך להאמין להם.

יהיה פיחות. גדול או קטן, יהיה. זה טוב בשביל הייצוא ורע בשביל היבוא. ואולי בהזדמנות הגיגית זו ייקבעו גם שני שערים לדולר, כדי שהסיחות יחזיק מעמד. ובהזדמנות זו הסח־מים שלנו, יהיו צמודים לשער החליפין הנמוך וכל היתר לשער החליפין הגבוה יותר.

מה עוד? חלק גדול מהסובסידיות על מיצרכי־יסוד והשירותים יבוטל. אנחנו נשלם כבר באוגוסט 25% ואולי 30% יותר. ולא רק על אלה.

הממשלה, כל ממשלה, תתחיל לקצץ ברצינות בהוצאות. „בנק־ישראל" יפסיק להדפיס כסף. יהיה מחנק של אשראי. יהיה מיתון. בעיקבותיו תבוא האבטלה.

תהיה גם עיסקת־חבילה. הכל יוקפא. קודם כל השכר. המיסים (הם לא ירדו, הם פשוט לא יעלו). המחירים, זה החלק החלש שבעניין, באותו חלק שלממשלה אין שליטה מלאה עליהם.

אנחנו נקבל פחות (אולי יותר שקלים, אבל פחות בדולארים). נוציא יותר כדי לגמור את החודש. יישאר לנו, אם בכלל, פחות.

נחשוב פעמיים אם לנסוע במכונית לדודה בטבריה. לא ניסע לחו"ל. לא נחליף את הפריז'ידר. נתפלל שהטלוויזיה לא תתקלקל. שהמכונית לא תשפוך לאגר ושהבטריה תחזיק עוד כמה חודשים. בחורף יהיה קר. החימום יעלה הון.

זהו, זה מה שיהיה. ואם זה לא יהיה, תהיה רק אפשרות אחת נוספת — המדינה ה־51 של ארצות־הברית.

כך זה נראה בלונדון

בכל בוקר מחליפים בעלי־החנויות בישראל את תגי המחירים. ומוסיפים כ־1% כדי להגן על עצמם מפני ירידת ערכו של השקל. בכל ערב מבטיח דובר ממשלתי לבוחרים הישראליים שלמרות האינפלציה של 400%, דילדול הרזרבות והגירעון ביבוא, מעולם לא היה להם כל־כך טוב. את הקטע הזה מצאתי בשבועון הכלכלי היוקרתי, לונדון אקונומיסט. המתאר את הנעשה בארץ ערב הבחירות.

והנה עוד כמה תגליות של השבועון: בינתיים ממשיכים השקלים להתגלגל מכונת־הרפוס. בחודש האחרון קנו הישראלים ב־50% יותר מכוניות מאשר בחודש הקודם. הבוחר חושב על הרע מכל וחי את חיי־הרגע. כיסיו נפוחים בשלושה מיליארדי דולארים שחורים ועוד 15 מיליארד דולר בחסכונות צמודי־דולר.

ולהלן: החוב החיצוני של 22.6 מיליארד דולר לא מפריע לישראלים. מאחר, שלא כמו במרינות אמריקה הדרומית והמרכזית, ארגנטינה, מכסיקו ובראזיל, שחובן רובו לבנקים מיסחריים, חייבת ישראל חלק גדול מהכסף לממשלה האמריקאית, שאינה מעוזה עכשיו לשאול שאלות ביחס לחוב בן 9.2 מיליארד דולר.

כל עוד ערבים האמריקאים לצ'קים של הישראלים, ישראל לא תפשוט את הרגל.

מפזרי השקלים שמיר ופרס ב„אקונומיסט"

יום הפריז'ידרים

גם זה מסימני ערב הבחירות: קונים מה שהלישכה לסטטיסטיקה מכנה מוצרים בני־קיימא: מכוניות; מכשירי טלוויזיה; פריז'ידרים; מדיחי־כלים. וכאן נעשה הפסקה. ובכן, מכרה של שכנה סיפרה לשכנתה את המעשה הבא וזו מיהרה לספר המעשה לי, ואנוכי אספר אותו לכם.

מכיוון שאנחנו ערב־הבחירות, החליטו מכריה של השכנה לרכוש בשעה טובה מדיח־כלים. הלכה היא בבוקרו של יום נאה לפני שבוע ויותר לערוך מחקר־שווקים, ואחרי ששכנה אחרת ציידה אותה בהמלצות שונות. בנדוניה הגיע אל השקם. מחיר מדיח איטלקי, בשם קנדי בשקם הוא 175 אלף שקלים. מכאן מיהרה למת"ם (של המושבים ובעיקר ועדי העובדים) ושם אמרו לה שהמחיר הוא 170 אלף שקל.

בדרכה חזרה הביתה חלפה על פני כמה חנויות־חשמל, שבהן נאמר לה שהמחיר הוא משתנה של צורת התשלום. במזומן יש מחיר „אפשר גם ב־165 אלף", בתשלומים הסיפור אחר. בקיצור, חזרה הביתה והודיעה לבעלה שמחר הולכים לקנות את המדיח. איפה? במת"ם.

למחרת מיהרו לחנות של מת"ם. ניגשו למחלקת המדיחים ורצו „לסכם עיסקה". כן, אמרו להם. אבל המחיר מהיום הוא 189 אלף שקל; אבל רק אתמול בבוקר אמרתם 170 אלף שקל, טענה האשה. גברת, אמרו לה, אבל המחיר הוא של היום.

לא עוד דבר. יצאו ולאן מיהרו, לשקם, כמובן. הגיעו אל מחלקת „בני הקיימא" והנה המדיח שלהם עדיין במקומו. ואו זה פלא, גם המחיר של אתמול — 175 אלף שקלים. מיהרו לחתום על הסכם הרכישה, שילמו את מחיר „המציאה" ועכשיו הם יחכו עוד שבועיים־שלושה, עד שיקבלו את המדיח.

אבל, עוד לפני שנפרד מכם, נוסיף: לאחר שחתמו על הסכם־הרכישה, העזו לשאול אם המחיר של המדיחים יעלה? אמרה להם המוכרת: אתמול היה „יום המדיחים", מחר הם מתייקרו. היום „יום המדיחים", מחר הם מתייקרים.

זהו. אני מקווה שהבנתם את הפרינציפ, קונים לא מה שצריך אלא מה שעומד להתייקר, ובכל מקום התאריך שונה. כן, שכחתי, כשאלתי את זו שסיפרה את המעשה, למה המכרה שלה לא קנתה בחנות רגילה, אמרה: בשקם ובמת"ם אתה יודע לפחות עם מי יש לך עסק, עם אלה מי יודע מה יקרה, מה?

אור־יקרות

קיבלתי הודעה בלתי־אמצעית, שאם אני לא מזכיר את נפלאותיו של הכולבו הידוע בניו־יורק, האמאכר־שליימר, אני מתחייב בנפשי. הקורא שאיים עליי בטלפון בעניין הנדון, יבוא עתה, בוודאי, על סיפוקו.

לא דבר גדול, דווקא קטן. מה דעתכם על מנורת־קריאה קטנה ויעילה, המתחברת אל כריכת הספר ומאירה את דפיו באור־יקרות?

ובכן יש כזו. זוהי מנורת־הקריאה הקטנה, המאירה, היעילה ביותר לקריאה פרטית. המנורה מספקת אור ללא בוהק, יפה וטובה לקריאה במיטה, ואינה מפריעה לזה או לזו שלצידך. מה אפשר לעשות, יש גם כאלה שקוראים במיטה.

כוחה של מנורה זו בא לה מהשקע שבקיר או מסוללות. אפשר לקחת אותה לכל מקום, למכונית ואפילו על מטוס. ולכל מקום שבו אין למצוא אור רגיל. מה זה? לא יודע, כך כתוב.

מישקל המנורה רק 110 גראם, גובהה 15 סנטימטר והיא נצמדת בקלות לכל ספר או כתב־עת. ראש־המנורה מסתובב במעגל שלם ואת זרוע־המנורה ניתן להזיז ימינה ושמאלה ב־120 מעלות, וזאת כדי למנוע צל, המפריע לקריאה.

כן, המנורה עשוייה מפלסטיק קשיח. המחיר כולל נורה רזרבית. והמחיר הוא 32.50 דולר. שלוש מנורות במיסגרת ההקצבה. שתיים לך ולאשתך. אחת לפילגש, אם יש לך כזו. רק מאהבים לא אוהבים מנורות־קריאה.

כיצד להפסיד בלהרוויח

הבורסה

לאחרונה ביקר בארץ כלכלן אמריקאי נודע. הוא שאל שאלות. הוא גם קיבל תשובות. השאלות היו טובות, התשובות לא כל־כך לטעמו. זה לא הסתדר לו עם מה שהוא למד ויודע. הסבירו לו שחוקי־הכלכלה הקלאסית בארץ לא עובדים. מה אפשר לעשות.

למשל: איך אפשר להפסיד 11% כדי לזכות ב־2%, אין? הנה הדוגמה. ביום שני התבטל, או, ליתר דיוק, בוטל היטל של"ג על מכירת ניירות־ערך בבורסה. אני מכיר משקיע שלפני שבועיים רצה למכור את השקעתו במניות. אבל בדיוק באותו יום התחילו לדבר על ביטול ההיטל. החליט לחכות כדי שלא יצטרך לשלם את 2%. הוא חיכה עד היום השני השבוע.

ביניתיים ירד השער של המניות ב־11%. הוא חסך את ההיטל. הנזק הראשון 9%. ועוד נזק. בשבועיים שהמניות עשו מינוס, הסת"ם ויתר צמודי הדולר עשו 8%. עכשיו, אם אתם חזקים בחשבון, ההפסד נטו, לאחר עמלות וכל היתר, הוא בערך 15%.

עוד משהו. בבורסה עייפה שבה המחזורים היומיים הם משהו כמו אחד או שני מיליון דולר ביום־מיסחר, בבורסה כזו ייתכנו מעשי־ניסים. למשל, שביקוש של כמה עשרות דולארים יקפיץ את שערה של מניה בשיבעה אחוזים. וקורה גם להיפך, כאשר יש היצע קטן ויריידה גדולה בשער.

וזה לא הכל. הבורסה נכנסת בשבוע הבא לתרדמת־חורף. עד עכשיו היתה הרצה עם תיקוות. מעכשיו יש רק שינה עם חלומות. יודעי דבר אומרים, הם תמיד אומרים, וכלל לא חשוב אם מה שהם אומרים אכן יקרה, או, לצערם, לא יקרה, שייתכן כי תוך כדי תרדמת החורף תהיינה כמה התפרצויות־טרק.

ואולי, אם לא שמתם לב, עוד מעט, רק כרטיסי־האוטובוסים והערך הנקוב של המניות יהיו בשקלים. ומשום כך, משום שכל מה שקשור וצמוד לשקל דינו יריידה, זה מה שיקרה גם למניות.

כמה, וגם למה

בנק־ישראל הוא, לצורך ענייננו, המדפיס הראשי. הוא קובע כמה. אבל לא למה, ולפעמים גם זה לא.

סדר־הדברים הוא כזה: אנחנו לווים מהבנקים, ולעניין זה הלוואה או אוברדראפט הם אותו דבר. הבנקים כשאין להם, לווים מבנק־ישראל. כשלבנק־ישראל אין, אין דבר כזה, הוא מדפיס.

נחזור שנית: כשלנו אין וכשאין ברירה, רצים לבנק, או סתם כותבים צ'ק שאין לו ביסוי, אבל הבנק ברוב חסדו, ובתמורת ריבית ועמלות שונות, פורע אותו.

הבנקים צריכים, בדרך כלל, להלוות את ההון שלהם. מתברר שבשנה שעברה הם הפסידו אותו. למה? זוכרים את מה שקרה ערב המפולת של הבנקאיות? זה חלק מהתשובה, אבל לענייננו חשובה רק העובדה שאין להם הון־עצמי — הם הפסידו אותו.

אבל, הם לא כל־כך מסכנים, עובדה לא נסגר אף בנק. מהכספים שנכנסים לבנק, הם רשאים להלוות חלק — מה שקרוי בלשון הבראנזה שיעורי־נזילות.

שיעורי־הנזילות הם הקובעים איזה חלק מהכספים העוברים את הבנק יכול הבנק להלוות. זה העיקרון. אם הבנק מלווה יותר ממה שמותר לו, הוא נכנס למה שקרוי גרעונות־נזילות. כדי לכסות את הגרעון, יכול הבנק לקחת הלוואה מבנק־ישראל, הלוואה מוניטרית.

הדרה הרבה יותר פשוט לאחר קריאה שניה. עכשיו תבוחו רגע, ורק נזכיר לכם שכשלבנק אין, הוא לווה מבנק־ישראל. שלשם הקיצור נקרא „הבנק המדפיס".

יש גם מיקרים אחרים: הבנק מקבל פיתאום כספים יותר ממה שהוא צריך, או ליתר דיוק ממה שהוא יכול להלוות ללקוחותיו, זהו המיקרה של עודפי־נזילות. אבל, כפי שבוודאי הבינותם, הבעיה היא הגרעונות. ואז, כשיש גרעון, לוקחים הלוואה בבנק־ישראל. ככל שגדול יותר סכום ההלוואה, גבוהה יותר הריבית.

ובכל שהריבית שלוקח „בנק־ישראל" גבוהה יותר, הוא מחייב (הבנק) את לקוחותיו בריבית גבוהה עוד יותר. בסוסי של עניין, הבנק צריך גם להרוויח משהו.

מכאן גם, תשימו לב לביטוי, אשראי מאושר בריבית נמוכה יותר ואשראי חריג בריבית גבוהה יותר.

את כל הסיפור הארוך הזה אני מספר רק כהקדמה לעיקר.

ועכשיו אנחנו מגיעים לעיקר. ההיגיון מחייב שמי שיש לו, לא לוקח הלוואות. זה מה שההיגיון אומר. המציאות שונה. הנה למשל, באמצע השבוע הראשון של חודש זה, יולי, היו כל הבנקים בעודפי נזילות, כלומר היו להם עודפים של כספים. נו, ומי שיש לו עודף לא רץ לבנק־ישראל לקחת הלוואות. או, אולי, אחרת. אם להם (לבנקים) יש עודפים של כספים, אז למה שבנק־ישראל ילווה להם, למה? תתפלאו.

באותו זמן לקחו הבנקים 30 או אולי 40 מיליארד שקלים הלוואות מבנק־ישראל. הבנקים ביקשו, וה„בנק המדפיס" נתן. העניין הזה לא כל־כך הסתדר לי. שאלתי אחד שאמור להבין. הוא אמר משהו שלא נראה לי, עד שמצאתי אחד שאולי נזכותו הבינותי את העניין.

תראה, הוא אמר. „בנק־ישראל" מלווה לבנקים בריבית נמוכה, כדי שהבנקים ילוו לנו בריבית גבוהה. לא יכול להיות אמרתי. ואז הוא אמר: יש לך הסבר יותר טוב? מישהו צריך לדאוג לבנקים, אז למה לא „בנק ישראל"?

מרים בנימיני

תחזית אסטרולוגית ליום הבחירות

23.7.1984

בימים אלה, כשהמתיחות גואה מיום ליום והצורך לדעת מה צפוי לנו בעתיד הקרוב גורם חשש ועצבנות, ניסינו גם אנחנו להביט דרך המפה האסטרולוגית וראות מה צופן לנו העתיד. תאריך הבחירות מצביע על יום מאוד קשה. תחילתו של אותו יום עצמו מראה שאנשים יהיו עצבנים וחסרי סבלנות. צפויות התפרצויות אלימות במקומות שונים. אנשים לא יגלו כל סובלנות באותו יום. ולא מן הנמנע, שבמקומות שונים יזדקקו לעזרת המישטרה, כדי להפריד בין ניצים.

בתחילתו של אותו יום תהיה לכולם הרגשה מאוד חזקה שיש באפשרותם לצפות מי ינצח בבחירות. בסופו של אותו יום תיראה תמונה שונה לחלוטין. אין ספק, שיום הבחירות יביא תוצאות מפתיעות. אם כי, זה לא יתבטא דווקא בערבו של אותו יום או למחרתו. הבלתי־צפוי יקרה כאשר ינסו להרכיב ממשלה. המפה האסטרולוגית של הליכוד מראה שיום־בחירות אינו מיטיב עם מיפלגה זו. גם אם המתצית הראשונה של יום־הבחירות תראה שהם חזקים יותר, לקראת סופו של היום יתברר שמיפלגה זו איבדה כוח רב. "הנס", שקרה להם בפעם שעברה, לא יחזור על עצמו גם בפעם הזו. לפי זה המצב ברור, כנראה, שהמערך יזכה ביותר קולות, ומזה משתמע שהוא עשוי להרכיב את הממשלה. אלא שלא כך הדברים נראים במפה האסטרולוגית.

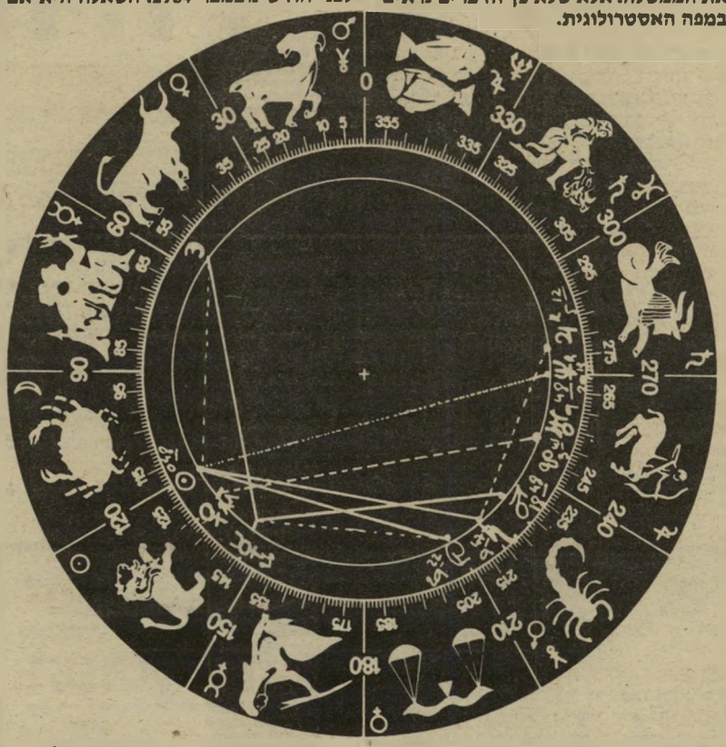

המפה מראה ששום דבר לא ברור, כלומר, גם אם המערך יזכה ביותר קולות מאשר הליכוד, לא נראה שפרס אכן יהיה ראש־הממשלה. מפת הלידה של שימעון פרס מראה שגם אם יהנה מניצחון ויהיה עטור בזרי־דפנה – הוא לא יוכל להרכיב ממשלה. וגם אם ייבחר כראש־ממשלה, משהו יגרום לכך שתוך זמן קצר הוא לא ישמש בתפקיד זה, ולא יהיה בשילטון.

העירפול, הבילבול וחוסר־ההבחירות שנראים ביום־הבחירות יתנו את אותותיהם מאוחר יותר. תוהו ובוהו ישתלט על הכל. לא נראה שמישהו יצליח להרכיב ממשלה לפני חודש נובמבר 1984. השאלה היא אם כך, מי בכל זאת ירכיב את הממשלה ומי בכל זאת יעמוד בראשה. תשובה לכך לא ניתנת במפה זו, כפי שכבר נאמר, תוצאות חד־משמעיות אינן נראות.

מי ינהיג את הממשלה ומי יהיו המשתתפים בה? סביב נושא זה יהיו הפתעות רבות. הורגלנו בכך שהמיפלגות הדתיות מצטרפות למיפלגה השלטת. אולם הפעם הדברים לא יתרחשו באותה צורה והפעם זה כלל לא מובן מאליו שהם יצטרפו לממשלה. קרוב לוודאי שהם ימצאו את עצמם באופוזיציה ולא ישתפו פעולה עם המיפלגה הנבחרת. מהמיפלגות הקטנות אי־אפשר להתעלם. שכן הן תזכנה בקולות יקרים ובלעדיהן אי־אפשר לעשות דבר. הניגודים, המחלוקות ואי־ההסכמה שביני־הן יהיו בין הגורמים העיקריים למצב הלא־ברור ולחוסר היכולת להרכיב ממשלה.

המיתרון היחידי לכל התיסבוכת הזו הוא – ממשלת ליכוד לאומית. אלא שזה יוכל להתבצע רק כאשר יגיעו מים עד נפש' ויתברר ש־הראש היהודי לא מצליח להמציא שום פטנטים". המילוג ילך ויגבר וזה כאמור יבוא לידי ביטוי בעיקר במיפלגות הקטנות שלא יסכימו להתפשר ולבוא האחת לקראת רעותה. אך חילוקי־הדעות לא יהיו נחלתן של המיפלגות הקטנות בלבד, המיפלגות הגדולות שהצליחו עד הבחירות להציג תמונה הרמונית, יתחילו להתמקח ולהתווכח ויוסיפו לחוסר־היציבות ולחוסר־היכולת להרכיב ממשלה.

ביום הבחירות יהיו מהומות קשות. בסוף היום תוצאות מפתיעות.

אגב, אם המפות של הכוכבים הראשיים של הבחירות, שפי ריבלין והגששים אומרות גם הן משהו או מרמזות על העתיד, ניתן לומר שמצבו של שפי ריבלין מבחינה אסטרולוגית אינו חזק במיוחד למרות הסימפטיה והאהדה שהוא מעורר. מפת הלידה שלו מצביעה על קשיים והגבלות, בניגוד למפות של הגששים, המראות התאוששות התחזקות ויציאה מקשיים. כך, שאילו המילחמה היתה רק בין הגששים ובין שפי ריבלין, הם היו המנצחים. וכאן אפשר לאחל לפרס שיסמוג מעט מהמזל הטוב שלהם.

טלה

21 במרס – 20 באפריל

ה־19 וה־20 בחודש יהיו ימים מלהיבים. תוכלו לפעול ולבצע תוכניות שעד עתה לא הצלחתם להוציאן לפו־על. ההתלהבות תהיה גדולה והצלחה לא מחותה ממנה. ב־21 וב־22 קיימת נטיה להתעלם מהמצב הכס־פי ולהיכנס לתסבוכת נוספת. רצוי לא להח־ליט על רכישות יקרות באותם ימים. בשטח של חיי הרגש אתם עלו־לים להתאכזב. יחסים ישנים עלולים להת־ערער. תצטרכו להיות זהירים בתגובות.

* * *

עד ה־23 בחודש מצפים לכם ימים לא קלים, נראה כי בעיה כלשהי תגרום לכם מתיחות רבה. יש נטיה להתעקש על עניינים שלא נוגעים אליכם במישריין. עדיף הפעם ללכת לקראת הזולת ולוותר. פגישות מחודשות עם אנשים שמהם נאלצתם להי־פרד ישפרו את מצב־הרוח. אולם יתכן שתר־גישו עיניות וחולשה. ביקור אצל רופא עשוי להבהיר את המצב. שיחות על העתיד רצוי לדחות לפחות לשבוע, אם מחפשים פתרון.

* * *

אחד מהשבועות המעייפים ביותר עומד לעבור עליכם כעת. אחריות נוספת תוטל עליכם ולפתע מתברר שכל אחד סומך עליכם שתמצאו פתרון לכל בעיה שמתעוררת. אור־חיים עלולים או עשויים להגיע, וזה ללא ספק יוסיף לעומס. ה־21 וה־22 אינם מתאימים לטיולים ונסיעות. רצוי שתנוחו באותם ימים. מה־23 תרגישו חזרה יותר טוב ומצב־הרוח ישתנה לטובה. בשטח הרומנטי תרגישו עיכובים ומכשולים שונים.

שור

21 באפריל – 20 במאי

השבוע תצטרכו להחליט החלטה חשובה מאוד בקשר לעתידכם המיקצועי. זה הזמן לחשוב על התחלות חד־שות. אלה מביניכם ש־חושבים להתחיל בעסק עצמאי יצטרכו לדחות כל חתימה על מיסמכים חשובים או התחייבויות לטווח ארוך. הקשיים הכספיים שיתעוררו ת־שבוע לא יחמירו את מצבכם, ובשבוע הבא התמונה תראה בהירה יותר. הורים לילדים יצטרכו להקדיש יותר תשומת־לב לילדים, הנוטים לסכן את עצמם.

* * *

התקופה המעייפת והמכבידה עדיין לא חלפה. ה־19 וה־20 בחודש יהיו הרבה יותר נעימים ומלהיבים, אך כבר ב־21 תרגישו ש־הדברים אינם הולכים כפי שתכננתם או חשב־תם. ה־23 וה־24 יהיו הרבה יותר נעימים, אם כי רצוי לא להפריז בפ־עילות ציבוריות. ידידים ייזכרו בכם ופגישות בלתי־מתוכננות ומל־היבות יתרחשו באותם ימים. בשטח הרומנטי המצב מתחיל להש־תפר, עדיין לא הכל יקרה כפי שתרצו.

* * *

ב־19 וב־20 בחודש שוב תמצאו את עצמכם עסוקים עד שלא יימצא לכם רגע פנוי לעצמכם. ב־21 או ב־22 עומדים להגיע אורחים מחו"ל, וזה יוסיף לתע־סוקה שבין כה וכה לא חסרה כעת. הגיע הזמן לתכנן לעצמכם נסיעה קצרה לחו"ל. גם אם נראה לכם שזה בלתי־אפשרי, יתברר שידידים שונים יכולים לפעול רבות כדי להוציא תוכ־נית מעין זו לפועל. בתחום הרומנטי יהיה עליכם לשמור על סדיות חייכם הפרטיים.

תאומים

21 במאי – 20 ביוני

סרטן

21 ביוני – 20 ביולי

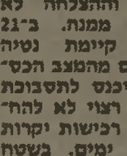

אריה

21 ביולי – 21 באוגוסט

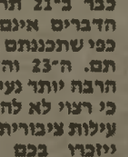

בתולה

22 באוגוסט – 22 בספטמבר

מאזניים

23 בספטמבר – 22 באוקטובר

עקרב

23 באוקטובר – 22 בנובמבר

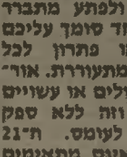

קשת

23 בנובמבר – 20 בדצמבר

גדי

21 בדצמבר – 19 בינואר

דלי

20 בינואר – 18 בפברואר

דגים

19 בפברואר – 20 במרס

האכזבות שהיו מנת חלקכם בזמן האחרון לא צריכות לקלקל את מצב־רוחו ולהכניס אתכם לדיכאון. יד ה־מיקרה תבוא לעזרתכם כעת, אולם עליכם יהיה להחליט במהירות, ול־התנתק מכל מה שקשור לעבר. אנשים שאיכזבו אתכם אינם ראויים ליחס טוב או למחשבה נוספת מצדכם. כעת חשוב להתחיל בדרך חדשה. בתחום המיק־צועי עומדות להיפתח בפניכם הזדמנויות חדשות, וגם כאן רצוי לא להפסיד, ולהחליט.

* * *

בתקופה זו תוכלו לתכנן תוכניות חדשות. אך תתקלו במיספר קשיים. אם תנסו לבצען השבוע. תחום לימודים חדש עשוי לשפר את מצב־הרוח. בשטח הע־בודה תהיו מאוד עסו־קים, ביחוד ב־19 וב־20 בחודש. ה־21 וה־22 נראים ימים קשים במיוחד, יהיה עליכם להיות יותר זהירים ב־התנהגותכם. אלה מבי־ניכם שנוהגים חייבים לבדוק את הרכב לפני שהם יוצאים לנסיעה ארוכה. בתחום המיקצועי תוכלו להשפיע.

* * *

נסיעות לחו"ל עומדות לעלות על הפרק בקרוב, למרות שכעת מתעוררות בעיות כספיות ומישפחתיות, זה לא ישנה את התוכ־נית. כל דרך חדשה עליה אתם חושבים יכולה להיות טובה ב־מידה שתתייעצו עם מישהו שמבין ו"ו מת־מחה בתחום. אל תמה־רו לקחת על עצמכם תפקידים שאינכם ב־טוחים שתצליחו בהם. התחום הרומנטי יהיה מפתיע ביותר. קשרי חיבה הרגעים עומדים להיווצר ללא התראה.

השבוע יהיה עליכם ללמוד להתנהג בדיפלו־מטיה. טוב יהיה להתייעץ עם בני מזל מאז־ניים. כל מהלך שאתם מבצעים כעת עלול לה־יות גורלי. בחיי הרגש אתם עלולים להרגיש את עצמכם מרומים או מאוכזבים. הסודיות והחשאיות חשובים במ־יוחד. אורחים שיבואו מחו"ל ישפרו את מצב־הרוח ויעזרו לכם לעבור את התקופה הלא נוחה. ה־21 וה־22 יביאו לכם הזדמנויות חדשות, אך אלה יעזרו רק לטווח הקצר והקרוב.

* * *

השבוע אתם עלולים להסתכסך עם אנשים במקום שבו אתם עובדים, רצוי לקחת חופשה ולהתרחק לזמן מה. כל סיכסוך עלול ל־הביא אתכם לומר דב־רים שלא התייתם אומ־רים בתקופה אחרת. ה־סכנה היא שתחליטו החלטות נמהרות שיזי־קו לכם ומדובר על תח־חום המיקצועי. ה־23 וה־24 בחודש יהיו יותר נעימים. תוכלו לחשוב על יחסים רומנטיים חדשים, בני המין השני עדיים ומחכים לתזדמנות. מתיחות בבית.

* * *

הצעות קוסמות בתחום הכספי עלולות לגרום לכם להחליט מבלי לחשוב על הסיכונים שבכך. טוב להמתין כמה ימים ולא להחפז. בתחום הרומנ־טי ייתכנו אכזבות, הק־שיים שיתעוררו עלולים להביא לניתוקים. אך אם אפשר, רצוי שלא תבצעו כעת כל שינוי חשוב. הטוב ביותר לה־כות עד שהתקופה תת־לוף. בשטח העבודה תוכלו כעת להוכיח את עצמכם. אנשים ישתפו אתכם פעולה, ויקשיבו לרעיונותיכם.

מונטה קרלו

שאיפה של טעם מיוחד.

סיגריה עשירה, תערובת צרפתית משובחת.

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות.

מיספר 2446 י"ח תמוז תשמ"ד, 18.7.1984 שנה 48 המחיר 450 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

בעיקבות מירי הרצוג

הנערה שאבדה בסיני

סופה המחריד של ניצולת־השואה

רצח הזקנה